

Årsredovisning 2016

HELSINGBORG

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	4	Ekonomin	252
Inledning	6	Koncernen	254
Vision Helsingborg 2035	8	Resultaträkning	256
Kommunstyrelsens ordförande	10	Balansräkning	257
Året som gått - stort och smått 2016	12	Kassaflödesanalys	259
Fem år i sammandrag	20	Noter	260
Organisation och styrning	22	Staden	280
Koncernens organisation	24	Resultaträkning	282
Stadens organisation	25	Balansräkning	283
Kommunstyrelsens ledamöter	26	Kassaflödesanalys	285
Så styrs Helsingborg	28	Noter	286
Attraktiv arbetsgivare	38	Skattefinansierad verksamhet	304
Ekonomi	42	Särredovisning av VA-verksamhet	306
Vad används skattepengarna till?	44	Driftsredovisning	309
Koncernens ekonomi	46	Investeringsredovisning	310
Stadens ekonomi	50	Revisionsberättelse för 2016	312
Bolagens ekonomi	60	Våra redovisningsprinciper	314
Finans	64		
Förslag till resultatdisposition	66	Ordlista	322
Helsingborg och omvärlden	68	Kontakta oss	325
Livskvalitet	70		
Omvärlden påverkar oss	72		
Jämförelse med andra kommuner	78		
Mot framtiden	82		
Verksamhet	86		
Nämnder	88		
Barn- och utbildningsnämnden	90		
Vård- och omsorgsnämnden	106		
Stadsbyggnadsnämnden	119		
Arbetsmarknadsnämnden	132		
Socialnämnden	147		
Idrotts- och fritidsnämnden	158		
Kulturnämnden	168		
Fastighetsnämnden	178		
Miljönämnden	186		
Överförmyndarnämnden	195		
Kommunstyrelsen	203		
Nämndernas tjänstegarantier	216		
Bolag	220		
Helsingborgs Hamn AB	222		
AB Helsingborgshem	226		
Helsingborg Arena och Scen AB	231		
Öresundskraft AB	236		
Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR)	240		
Familjen Helsingborg	244		
Räddningstjänsten Skåne Nordväst	245		
Vi välkomnar synpunkter	246		

Förvaltningsberättelse

Enligt årsredovisningslagen måste en årsredovisning innehålla ekonomisk redovisning som inkluderar balansräkning, resultaträkning och revisionsberättelse samt en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen ska presentera sådant som är viktigt för att kunna bedöma organisationens verksamhet, ställning och resultat men som inte kan återges i resultaträkning eller balansräkning.

I förvaltningsberättelsen i stadens årsredovisning berättar vi även om händelser under året som är av stor betydelse för oss. För att göra detta kapitel mer översiktligt för dig så har vi delat in det i följande områden:

**Inledning - Organisation och styrning - Ekonomi -
Helsingborg och omvärlden -Verksamhet**

Inledning

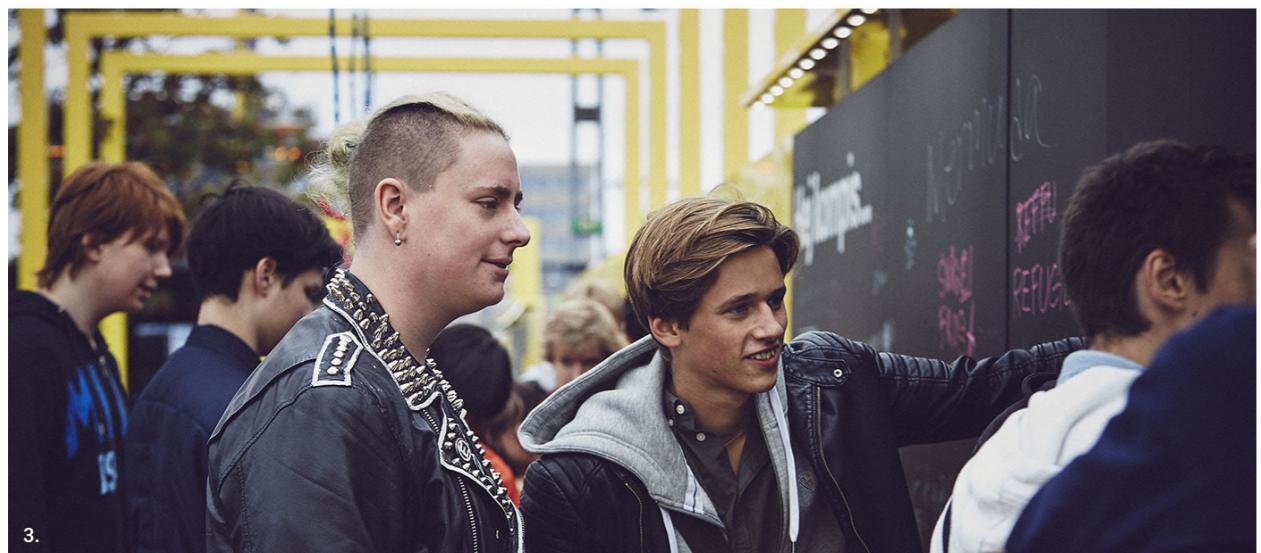
Här får du som läsare en kort introduktion som först av allt presenterar stadens vision Helsingborg 2035. Visionen är en ledstjärna och genom-syrar allt arbete som görs idag inom staden. Därefter har kommunstyrelsens ordförande ordet och berättar om det gångna året.

Här i inledningen finns också en resumé över intressanta händelser under året samt en jämförande sammanställning över de senaste fem åren.

Vision Helsingborg 2035

I stadens vision, Helsingborg 2035, finner du vår riktning mot framtiden.
Vi vet vad vi vill, vad vi siktar mot: en spänande, attraktiv och hållbar plats
– en magnet för kreativitet och kompetens.

1. Foto: Andreas Hillergren 2. Foto: Anna Alexander Olsson. 3. Foto: Caroline Göransson

I årsredovisningen beskrivs de satsningar som staden nämnder och bolag har gjort under året som gått. Tillsammans verkar de alla för att vår gemensamma stad ska bli just den plats som beskrivs i Helsingborg 2035.

År 2035 ska Helsingborg vara den skapande, pulserande, gemensamma, globala och balanserade staden för människor och företag. Här finns möjlighet för dig som vill utveckla och vill utvecklas. Helsingborg är staden för dig som vill något!

Den skapande staden

Hos oss finns idéer, talanger och förebilder. Vi har den bästa skolan för varje barn och det bästa klimatet för entreprenörer. Här finns möjligheterna för de som vill skapa, bygga, förändra, uppleva och utvecklas. I Helsingborg finns samverkan mellan forskning, näringsliv, kultur och skola. Här finns ett kreativt centrum med universitetet som motor. Här sker utbyten och samarbeten som får spänande saker att händा. Här är vi delaktiga i stadens utveckling och här bestämmer vi över våra liv. Helsingborg är staden för människor som vill något.

Den pulserande staden

Hos oss finns lust och lekfullhet, busighet och allvar. Här uppstår möten, stora och små, där människor växer tillsammans. Här finns trygga stadsrum, vackra parker och roliga evenemang. Här lever alla delar av staden. I Helsingborg finns aktiviteter och upplevelser för alla åldrar. Här finns pulserande stadsliv, aktivt idrotts- och föreningsliv och internationellt uppmärksammat kultur. Här trivs både det fria kulturlivet och de etablerade aktörerna. Här finns samspel och mångfald. Helsingborg är det naturliga valet för kreativitet, affärer och turism.

Den gemensamma staden

Hos oss finns gemenskap, jämlikhet och tolerans. Här finns lika möjligheter för alla människor. Här finns vård och omsorg för alla. I Helsingborg har vi inflytande över stadens utveckling och tar ett gemensamt ansvar för vår stad. Här finns hållbar tillväxt och hållbart byggande. Vi har spänande boendemiljöer och uppmärksammad arkitektur. Här finns ett hem för alla smaker och behov. Hos oss finns stolthet, trygghet och samhörighet, här är det lätt att trivas. I Helsingborg finns det goda livet.

Den globala staden

Hos oss finns nyfikenhet, öppenhet och framtidstro. Vi är navet i norra Öresundsregionen som är uppkopplad och sammankopplad med omvärlden. Här är världen alltid nära och närvarande. I Helsingborg finns smart infrastruktur, här är avstånden korta och kollektivtrafiken en förebild. Här finns en höghastighetsbana och nära kontakt med Danmark genom en fast förbindelse till Helsingør. Här finns hållbara transportsystem, avancerade godsflöden och en konkurrenskraftig hamn. Hos oss finns det moderna livet och det globala perspektivet. Helsingborg är ett föredöme för andra städer.

Den balanserade staden

Hos oss finns insikt om samhberoendet mellan mänskliga och natur. Vi tar ansvar för hur vi använder våra energikällor och naturresurser. Här är vi på god väg mot ett hållbart ekologiskt fotavtryck – vi lever inte över jordens tillgångar. I Helsingborg finns ett unikt och vackert läge. Här finns staden, havet och landsbygden. Här finns stillhet och puls, tradition och nyttänkande, historia och framtid. Här finns närförsäljning och småskalighet, smarta klimatanpassningar samt hållbara miljö- och energisatsningar. Här är vattnet rent och luften lätt att andas. Allt i Helsingborg görs med social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i fokus – här är det enkelt att göra kloka val.

Kommunstyrelsens ordförande

Vi har haft ett framgångsrikt år inom staden och koncernen, med god ekonomi och goda resultat i verksamheterna. Helsingborg är en stad som attraherar mäniskor, företag och besökare. Helsingborg är livskvalitet.

Peter Danielsson (M) Ordförande

Årets tillväxtkommun

Helsingborgs stad blev årets tillväxtkommun 2016. Det är ett pris som vi ska vara stolta över och som vi fick för att vi driver utvecklingen framåt genom digitalisering, nyttänkande och innovationer. Attraktiva boendemiljöer, stadsförflyttningsepunkt och ett bra företagsklimat är framgångsfaktorer när vi vidareutvecklar Helsingborg och ökar livskvaliteten för alla som bor och verkar i staden. Nyföretagandet i Helsingborg växer i snabbare takt än i både Skåne och Sverige. Det är betydelsefullt att många nya företag startar, men också att de befintliga företagen växer. Det är grunden för att få fram nya jobb, vilket är en förutsättning för våra möjligheter att finansiera skola, vård och omsorg, men också avgörande för integration, för mäniskors självkänsla och frihet att leva sina liv som de vill.

En gemensam stad

När Helsingborg växer med fler invånare, varav många kommer från andra länder, utsätts staden för prövningar. Under året har vi arbetat framgångsrikt med att möta de många nya helsingborgare som kommit till vår stad. Vår förmåga att samarbeta och få fram bostäder är ett exempel där vi varit särskilt framgångsrika. Helsingborg har allt att vinna på att vi tar tillvara alla nyanländas kompetens och kunnande. Det är viktigt att vi fortsätter vår resa mot en gemensam stad. För en stad som drar isär och ett växande utanförskap påverkar oss alla. Varje krona som går till bidrag är en krona som i stället kunde ha gått till jobb, mer undervisning i skolan, ökad trygghet och bättre välfärd. Utanförskap undergräver vår gemensamma vilja att Helsingborg ska vara en stad för alla.

God ekonomi och bra verksamhetsresultat

Vi har ett välutvecklat kvalitetsarbete i Helsingborg och stadens verksamheter visar goda resultat, ofta till en lägre kostnad jämfört med andra kommuner. Skolresultaten har förbättrats, i Helsingborg blir fler elever behöriga till gymnasiet jämfört med genomsnittet i Sverige. Vårt arbete med energieffektivisering och andra klimatfrågor gör att tidningen Aktuell hållbarhet rankar oss som Sveriges fjärde bästa miljökommun. Ett annat positivt exempel är att stadens kontaktcenter är bäst i kommunensverige på tillgänglighet och bemötande, detta enligt Sveriges Kommuner och Landstings årliga servcemätning.

Vi har fortsatt en mycket god ekonomi i staden och i koncernen. Det är en grundförutsättning för vidareutvecklingen av staden. Den kraftiga befolkningstillväxten skapar högt tryck i våra investeringar, speciellt inom förskolan och skolan. Här måste vi planera och agera smart för att använda resurserna på bästa sätt. Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare och förtroendevalda för ert fantastiska arbete och stora engagemang i Helsingborgs utveckling. Ni gör skillnad och ni skapar värde för alla invånare och företag i Helsingborg.

*Peter Danielsson
Kommunstyrelsens ordförande*

Året som gått – stort och smått 2016

Avtal om en expressbusslinje mellan Dalhem och Råå, stadsfesten Hx på Söder och en jobbmässa som vi arrangerade tillsammans med Helsingör. Det är tre exempel på allt det som Helsingborgs stad gjorde 2016. Men listan är naturligtvis mycket, mycket längre än så. Här lyfter vi fram något av det som fick mest uppmärksamhet 2016.

1. Foto: Per-Anders Hurtigh 2 Foto: Niklas Lydeen 3. Foto: Göran Svensson

Januari-februari-mars

Helsingborgsexpressen ska gå mellan Dalhem och Råå. Foto: Per-Anders Hurtig

- I januari antog kommunfullmäktige Helsingborgs livskvalitetsprogram, ett styrdokument som rör både folkhälsa och miljö.
- Helsingborgs stad och Region Skåne undertecknade ett avtal om Helsingborgsexpressen, en satsning på spårvagnsliknande bussar med hög kapacitet mellan Dalhem och Råå. De första förberedelserna startade under hösten vid Landskronavägen.
- Helsingborgs Hamn placerade ut en ströomboj i Öresunds vatten. Ströombojen visar realtidsdata över sundets vatten förhållanden och satsningen är en viktig pusselbit i arbetet med att ta emot större fartyg och därmed öka hamnens konkurrenskraft.
- I februari tecknade Öresundskraft och Kemira ett förnyat, tioårigt avtal om leveranser av restvärme från Kemira. Avtalet bidrar till att Öresundskraft kan erbjuda sina kunder trygg tillgång på fjärrvärme till konkurrenskraftiga och stabila priser, samtidigt som Kemira får användning av en restprodukt. Restvärmens från Kemira motsvarar uppvärmning av cirka 19 000 villor om året.

April-maj-juni

Kul på #pixlapiren. Foto: Hjördis Hilmarsdottir

- I april öppnade ett nytt boende för personer med funktionsnedsättningar i Mariastaden. Det finns plats för tolv personer på boendet. Helsingborg är en tillväxtkommun och har ett stort behov av fler bostäder med särskild service för funktionsnedsatta samt sysselsättning för personer som inte kan arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Helsingborgs symfoniorkester var på Tysklandsturné i april, med mycket fin respons från publik och media.
- I maj invigdes #pixlapiren på Oslopiren. Det är en plats för aktiviteter och upplevelser, där helsingborgarna kan låna en yta för att testa små och stora idéer.
- Begreppet närområdesskolor avskaffades och elever blir inte längre automatiskt placerade i den skola som ligger närmast hemmet. I Helsingborg ska föräldrar tillsammans med sitt barn kunna välja den grundskola de tycker passar barnet bäst.
- Våren 2016 prisades NSRs återvinningsarbete då bolaget utsågs till Årets afallsverksamhet 2015 av branschorganisationen Avfall Sverige. Samtidigt rankades Helsingborg som nummer fem i Nils Holgersson-rapporten 2015 över kommuner med lägsta avgift för hämtning av hus hållsavfall vid bostadslägenheter.
- Nationaldagsfirandet på Sofiero utgjorde samtidigt invigningen av Sofieros 150-årsjubileum. Helsingborg Arena och Scen AB höll i evenemanget i samarbete med hovet och länsstyrelsen. Kungen och drottningen deltog i firandet.

Juli-augusti-september

Helsingborgs stad mottager utmärkelsen Årets tillväxtkommun. Foto: André de Loisted

- Helsingborgs stad fick utmärkelsen Årets tillväxtkommun 2016 med motiveringen att vi driver utvecklingen framåt genom digitalisering, nytänkande och innovationer.
- I augusti beviljade stadsbyggnadsnämnden bygglov för hotell- och kongressanläggning på Ångfärjetomten.
- Helsingborgs stad blev medlem i Icorn (International cities of refuge network), ett nätverk med cirka 50 städer som erbjuder skydd till utsatta konstnärer och författare. I november kom Helsingborgs första fristadsstipendiat.
- Helsingborgs stad och Sverigeförhandlingen tecknade en överenskommelse som innebär stora satsningar på cykel- och kollektivtrafik. Staten kommer att finansiera en del av satsningen.
- Den 22 augusti meddelade Nordvästra Skånes vatten och avlopp (NSVA) att två pröver visade att det fanns otjänligt dricksvatten i Helsingborg. Invånare och företag i norra delarna av staden samt i Höganäs fick koka sitt vatten innan användning i fem dagar.
- Helsingborg Arena och Scen AB arrangerade för andra året Helsingborgs stadsfest Hx, denna gång huvudsakligen förlagd i stadens södra centrala delar. Evenemanget var mycket välbesökt och bjöd bland annat på konserter med Timbuktu, Daniel Adams-Ray och The Sounds men också ett stort antal prova på-aktiviteter med föreningslivet.
- Helsingborgs Hamn investerade i en ny mobilkran till containerhamnen, vilket ökar både kapaciteten och flexibiliteten inom containerhanteringen. Den nya kranen är miljöanpassad och kommer främst att drivas med el.

Oktober-november-december

Återvinningscentralen i Helsingborg. Foto: Rickard Johnsson, ccby-ncnd.

- Femtusen personer besökte den dansk-svenska jobbmässan Tura till jobbet som staden arrangerade tillsammans med bland annat Helsingörs kommun. Mässan genomfördes i både Helsingborg och Helsingör.
- Projektet Mötesplats och information startade under hösten ett servicekontor på Söder. Kontoret vänder sig till nyanlända invånare och bemannas av personal från både kommunen och andra myndigheter. Syftet är att förenkla de nyanländas första kontakt med olika myndigheter och bidra till att de snabbare kommer i arbete eller studier.
- Vi vill att de som kommer i kontakt med oss ska kunna påverka hur vi arbetar. Därför satte arbetsmarknadsförvaltningen ihop en grupp som består av både anställda och vanliga helsingborgare. Gruppen ska diskutera och ge förslag på förbättringar, det kan till exempel handla om att göra e-tjänster och blanketter lättare att förstå eller att lämna synpunkter på vårt arbete. Även socialförvaltningen involverade sina klienter och drog nytta av deras erfarenheter när de utvecklade förvaltningens tjänster.
- Ett nytt LSS-boende öppnade i Kattarp. Byggnaden består av två flyglar i ett plan med sex lägenheter i vardera flygel och gemensamma utrymmen såsom allrum med utgång till en uteplats.
- Fullmäktige antog Helsingborgs första kulturprogram. Det pekar ut mål och riktning för den offentligt drivna kulturen fram till 2020.
- Toftahallen i Ödåkra stod färdig. Toftahallen är den första lokalens som är projekterad och byggd med stöd av Sunda hus-modellen. Det innebär att man gjort aktiva miljöval när man valt byggmaterial.
- Nordvästra Skånes Renhållning (NSR) införde priset Årets sopa – ett pris som belyser frågan om hur vi kan skapa en hållbar länk mellan konsumtion och avfallshantering genom att lyfta produkter som inte håller måttet. Tanken med priset är att göra inköpare, producenter och konsumenter uppmärksamma på goda respektive dåliga konsumtionsval och stimulera till mer cirkulära och återvinningsbara produkter.

Hela året

- Helsingborgshem byggde många nya bostäder. Under 2016 flyttade hyresgäster in i nya de husen på Maria Gård och i studentboendet vid Furutorpsgatan med 160 lägenheter. Helsingborgshem bidrog också med bostäder till nyanlända med 28 nybyggda lägenheter och 40 lägenheter från det befintliga beståndet.
- I nära samarbete med stadens fastighetsägare lyckades fastighetsförvaltningen ordna bostäder åt 223 nyanlända invånare. Det innebär att samtliga nyanlända som blivit anvisade till kommunen har fått en bostad. Även de runt 500 ensamkommande barn som kom till Helsingborg under 2015 och 2016 har fått någonstans att bo under asylprocessen.
- Helsingborgs stad fortsätter att växa och under det gångna läsåret har vi välkomnat drygt 700 nya elever i stadens grundskolor. Det ökade invånarantalet innebär även ett ökat behov av förskoleplatser och för att möta det öppnade vi flera nya förskolor under året. Några exempel är Curios Kids på Fredriksdal, Galaxens förskola på Filborna och Vintergatans förskola i Ödåkra.
- Fritid Helsingborg arbetade för ökad tillgänglighet i hallar och anläggningar genom det så kallade Rättviseprojektet. Syftet är att fördelningen av tider ska bli mer rättvis, anläggningarna ska utnyttjas effektivare och det ska finnas tydliga principer för hur lokalerna ska kunna bokas. De nya principerna utgår från Riksidrottsförbundets, specialidrottsförbundens och Helsingborgs stads regler och rekommendationer och började gälla under hösten.
- Verksamheterna En frisk generation, Bli ditt bästa jag och Zonen är exempel på nystartade verksamheter i Fritid Helsingborgs uppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland unga. Dessutom skapade vi ett antal nya aktivitetsytor, bland annat tå utegym, så kallade fysboxar.
- Under 2016 kördes hela 90% av alla renhållnings- och slamtransporter i Helsingborg med fossilfritt bränsle. Fordonen drivs av främst biogas.
- Överförmyndarnämndens verksamhet expanderade. Personalstyrkan växte från sex till tio personer för att kunna möta det ökade behovet av insatser som framförallt 2015 års stora antal nyanlända fört med sig.
- Utbyggnaden av fibernätet fortsatte. I december tecknade Öresundskraft och företaget IP-Only ett avtal som innebär att många hushåll på landsbygden kan få tillgång till fiber, och att de som ansluter sig får tillgång till tjänsterna i Öresundskrafts stadsnät.
- Vård- och omsorgsnämnden beslutade att utveckla valfriheten inom omsorgen och ge externa leverantörer möjlighet att bedriva omsorgsarbete här. Bland annat ska fyra LSS-boenden konkurrensutsättas och fler ska ges möjlighet att driva daglig verksamhet.

Målning på en av stadens förskolor. Foto: Christian Holmström

Lavdim och Kadim, ungdomsledare på Zonen. Foto: David Lundin

Fem år i sammandrag

	2012	2013	2014	2015	2016
Utförda tjänster					
Barn i förskola och pedagogisk omsorg, folkbokförda i Helsingborg	6 972	7 160	7 316	7 411	7 595
Barn i fritidshem, folkbokförda i Helsingborg	4 503	4 691	4 887	5 161	5 470
Grundskola och förskoleklass, folkbokförda elever i Helsingborg	13 411	13 739	14 193	14 860	15 584
Gymnasieelever, folkbokförda i Helsingborg	4 853	4 631	4 471	4 519	4 748
Vårdboende, antal personer 1)	1 179	1 137	1 140	1 134	1 142
Hemtjänst, antal personer	4 265	4 275	4 376	4 339	4 268
Hemsjukvård, antal personer 2)	-	-	-	2 653	2 550
Gode män och förvaltare, antal	413	488	451	600	695
Försörjningsstöd, mnkr 3)	231	229	219	218	226
Hushåll som någon gång under året erhållit försörjningsstöd, antal 4)	4 401	4 369	4 171	3 763	3 532
Ungdomar i kommunalaferiejobb/praktik, antal	705	777	775	809	763
Placeringar i familjehem, antal	354	326	330	367	413
Bibliotek, antal utlån, tusen	812	758	743	725	722
Sällda kulterkort, antal 5)	5 792	5 560	10 150	18 604	14 136
Fredriksdals friluftsmuseum, antal besökare, tusen	116	100	93	116	131
Fotbollsplaner av konstgräs, antal	8	9	10	13	13
Näridrottsplatser (idrottsanläggningar som är öppna för alla i närmiljön), antal	12	15	16	17	17
Resenärer i kollektivtrafiken, antal	13 593 967	13 856 451	14 202 783	14 562 303	14 766 330
Cykelvägar, antal kilometer	366	367	369	370	372
Svenska för invandrare, antal unika elever	2 003	2 102	2 333	2 940	3 391
Kommunala naturreservat, antal 6)	6	7	7	7	8

	2012	2013	2014	2015	2016
Helsingborgs stads kommunkoncern – ekonomi					
Resultat efter finansiella poster exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	557	708	529	433	721
Soliditet, procent	28	32	32,18	31	30
Nettolåneskuld, mnkr	4 962	4 605	5 366	6 207	6 965
Antal helårsarbetare 7)	8 699	8 752	8 961	9 535	10 156
Helsingborgs stad - ekonomi					
Invånare 31 december, antal	132 011	132 989	135 344	137 909	140 547
Färdigställda bostadslägenheter, antal	466	599	784	509	889
Kommunal skattesats, procent 8)	20,21	20,21	20,21	20,21	20,21
Skattenetto per invånare, kr	43 769	45 214	45 521	46 647	48 866
Resultat efter finansiella poster exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	268	346	242	142	259
Soliditet, exklusivt utlåning till ägda bolag, procent	58	58	58	54	56
Självfinansieringsgrad av investeringar, procent	86	137	95	56	80
Antal helårsarbetare 7)	7 499	7 676	7 943	8 488	9 093

1) Antal personer som hade verkställda beslut om vårdboende den 1 oktober respektive år.

2) År 2015 infördes nytt systemstöd och beräkningsmetod för uppföljning av hemsjukvård. Därmed är siffror från tidigare år inte fullt jämförbara med år 2015 och framåt.

3) Inkluderar försörjningsstöd till nyanlända, ett försörjningsstöd som staden får ersättning från Migrationsverket för under de nyanländas tre första år med uppehållstillstånd.

4) Hushåll som avser nyanlända med uppehållstillstånd (från ankomstår och tre kalenderår framöver) ingår inte i denna siffra. Ekonomiskt bistånd (schablonintäkter) från staten täcker kostnaderna i dessa ärenden, vilket innebär att de inte belastar stadens budget. Socialstyrelsens tar fram en liknande siffra som dock avser samtliga hushåll som någon gång under året fått ekonomiskt bistånd och denna är därmed inte jämförbar med stadens uppgift som visas här.

5) Inför år 2014 tog Kulturnämnden beslut om att sänka priset på kulterkort markant vilket ledde till en ökad försäljning av dessa. Många valde att därefter att köpa kulterkortet i stället för medlemskap i Helsingborgs museiförening. Ökningen från år 2014 till 2015 beror till stor del på att Helsingborgs stads anställda fick ett kulterkort för 2015 i julkalapp.

6) Utöver de kommunala naturreservaten finns 10 stycken statliga naturreservat i Helsingborg.

7) Antal anställda i staden 1 november, omräknat till årsarbetare. I detta ingår stadenas tillsammans med området, exklusivt de i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA) och ferieungdomar.

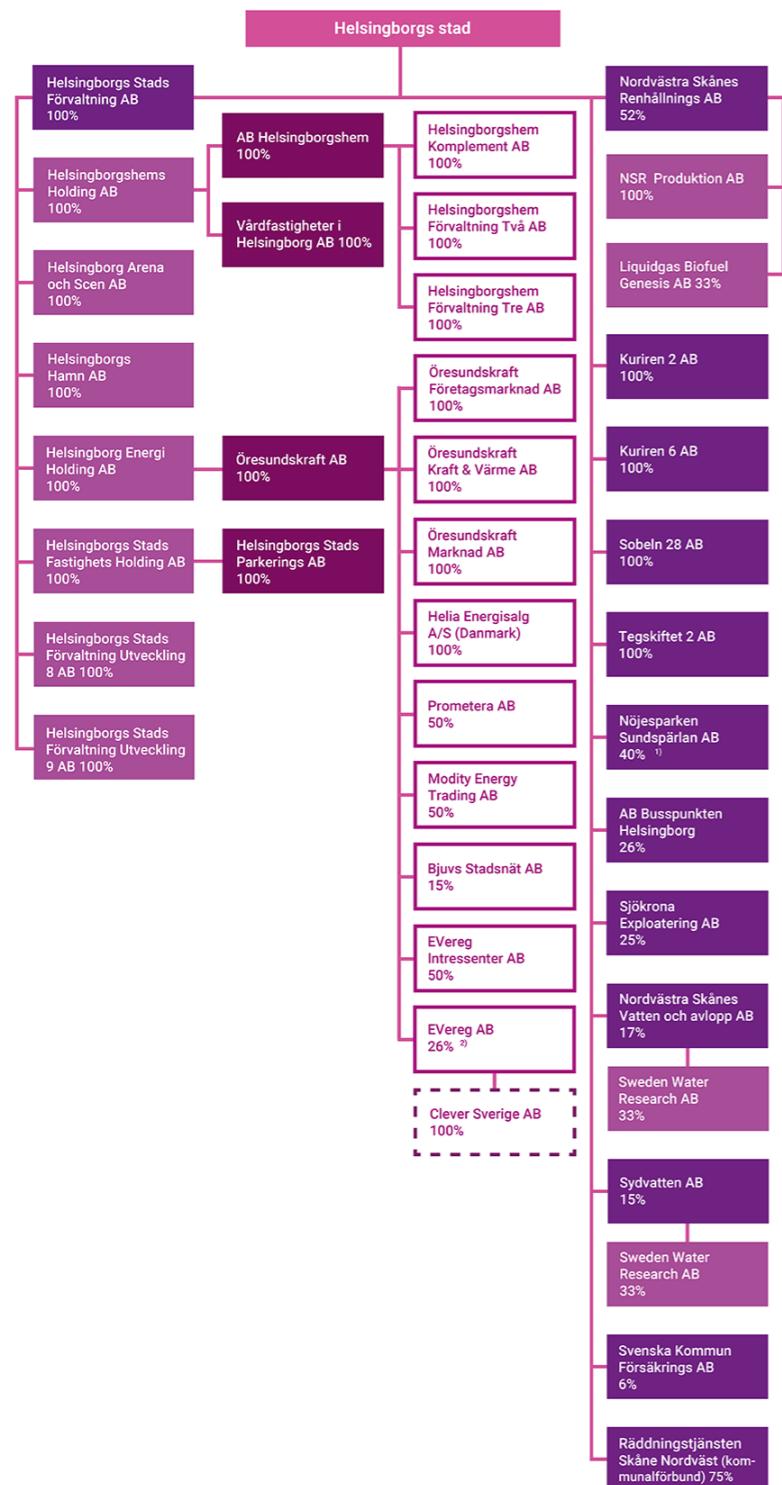
8) Som jämförelse har gruppen större städer (kommuner med 50 000 – 200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent) en genomsnittlig skattesats på 21,44.

Organisation och styrning

Här hittar du information om hur staden är organiserad och hur vi arbetar med styrning av verksamheten, organisationsscheman för staden och kommunkoncernen, presentation av kommunstyrelsen och dess ledamöter samt beskrivning av vårt arbete med HR-frågor.

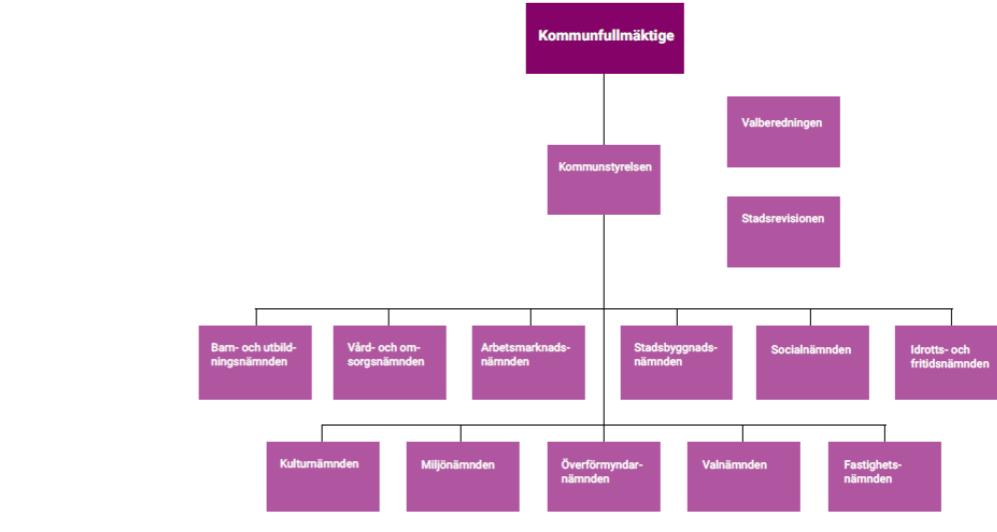
Koncernens organisation

1) Ytterligare 3 procent av andelarna i bolaget ägs indirekt via AB Helsingborgshem.

2) EVereg AB är till 26 procent direktagt av Öresundskraft AB. Ytterligare 12 procent av bolaget ägs indirekt via ägarandelen i EVereg intressenter AB, vilket innebär att Öresundskraft totalt kontrollerar 38 procent av andelarna i bolaget.

Stadens organisation

Ledamöter i kommunfullmäktige, antal	2002	2006	2010	2014
Socialdemokraterna	27	22	20	19
Vänsterpartiet	4	1	1	3
Moderaterna	17	19	23	19
Folkpartiet/Liberalerna	7	6	5	4
Centerpartiet	-	2	-	2
Miljöpartiet	2	3	6	6
Sveriges pensionärers intresseparti	-	3	-	-
Kristdemokraterna	5	3	2	2
Sverigedemokraterna	3	6	8	10
Totalt	65	65	65	65

Styrande partier respektive mandatperiod är markerade med lila siffror.

Kommunstyrelsens ledamöter

Kommunstyrelsen har en överordnad roll i den kommunala organisationen. Kommunstyrelsen brukar liknas vid kommunens regering och leder stadens verksamhet. Utöver det övergripande ansvaret för stadens utveckling och ekonomi verkställer kommunstyrelsen också ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Kommunstyrelsen kan även fatta beslut på egen hand.

Kommunstyrelsens ledamöter väljs av kommunfullmäktige strax efter de allmänna valen vart fjärde år. Kommunstyrelsen har 13 ordinarie ledamöter och 7 ersättare som deltar när en ordinarie ledamot inte kan närvara. Några av kommunstyrelsens ledamöter och ersättare utses till kommunalråd och arbetar med politik på heltid eller deltid. Efter kommunvalet 2014 bildar Moderaterna, Miljöpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet det styrande blocket i Helsingborg. De har tillsammans ledningsansvar för Helsingborgs stad.

Peter Danielsson (M)
Ordförande

Annika Román (MP)
Förste vice ordförande

Jan Björklund (S)
Andre vice ordförande

Anna Jähnke (M)

Christian Orsing (M)

Maria Winberg Nordström (L)

Jonny Cato Hansson (C)

Lars Thunberg (KD)

Anna Ingers (S)

Ola Möller (S)

Ali Shibl (S)

Alexander Aardgaard (SD)

Michael Rosenberg (SD)

Så styrs Helsingborg

Regeringsformen anger att kommunerna har till uppgift att sköta kommunens angelägenheter genom kommunal självstyrelse. Kommunernas högsta beslutande organ är kommunfullmäktige som kan liknas vid "kommunens riksdag". Vart fjärde år väljer helsingborgarna vilka som ska sitta i kommunfullmäktige genom att rösta i kommunvalet. Det finns också en kommunstyrelse, som brukar liknas vid "kommunens regering". Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över kommunkoncernen.

Kommunkoncernens ledningssystem

Ledningssystemet är en process för att planera och följa upp verksamheten där vi kopplar samman mål och ekonomi. Syftet är att säkerställa att vi uppfyller de politiska målen, oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller extern regi. Ledningssystemet ger ett förtroendefullt samspel mellan politiker och verksamhet samt öppnar upp för dialog, dels inom kommunkoncernen, dels med dem som verksamheterna riktar sig till.

Program som sammanfattar den politiska viljan

I Helsingborg beslutar kommunfullmäktige om ett program för mandatperioden (fyra år) som innehåller den politiska viljeinriktningen. Utifrån det programmet fattar kommunfullmäktige beslut om stadens mål, som i sin tur blir utgångspunkten när nämnder, bolagsstyrelser och verksamheter skapar sina egna mål och planer.

Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Helsingborg 2035 pekar ut riktningen

Visionen Helsingborg 2035 pekar ut riktning för hur kommunkoncernens verksamheter ska utvecklas. Den ska också engagera och inspirera till utveckling av platsen Helsingborg. Invånare, företag, föreningar, organisationer och andra i omvärlden ska veta vilka ambitioner som finns i Helsingborg och kunna bidra till att vi uppnår visionen. Visionen hjälper oss att bygga ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart Helsingborg för mäniskor och företag.

Omvärlden påverkar vad vi gör

För att möta framtidens utmaningar med smarta långsiktiga lösningar behöver vi kunskap och insikt om vad som händer i vår omvärld. Staden tar varje år fram en trend- och omvärldsanalys där vi undersöker de trender som präglar samhällsutvecklingen. Trend- och omvärldsanalysen och stadens styrdokument är viktiga planeringsunderlag för att gå från insikt till handling.

Mål- och resultatstyrning i nämnder och verksamheter

Fokus på ständiga förbättringar

Vi fokuserar på mål och resultat. Genom att planera, följa upp och jämföra våra resultat med andra kommuner ser vi vad vi gör bra och vad vi kan göra bättre. Vi har en resultatkultur som innebär att vi agerar på och kommunicerar våra resultat för att ständigt bli bättre. Syftet är att stödja arbetet mot målen och skapa goda serviceupplevelser och livskvalitet för dem som verksamheten riktar sig till.

Mål- och resultatstyrning mot stadens mål

I kommunkoncernens ledningssystem arbetar nämnderna och förvaltningarna med mål- och resultatstyrning. Det innebär att vi formulerar prioriterade och mätbara mål inom fyra perspektiv: invånare, omvärld, organisation och ekonomi.

- Perspektiven invånare och omvärld har ett yttre fokus. Det handlar om dem vi finns till för samt förändringar och förutsättningar i vår omvärld.
- Perspektiven organisation och ekonomi har ett inre fokus. Här handlar det om produktivitet och hur vi använder våra resurser.

I vår mål- och resultatstyrning har vi en målkedja mellan de politiska målen, verksamhetens mål och varje medarbetares mål. Arbetet med mål och resultat visar vi i styrkort för staden, nämnder och verksamheter.

Medarbetar- och ledarskap

I Helsingborg vill vi ha ett ledarskap som visar riktningen mot stadens vision och mål. Det innebär ett inspirerande, handlingskraftigt och modigt ledarskap, vilket väcker medarbetarnas motivation, engagemang och vilja att utvecklas.

Medarbetarna är delaktiga när vi planerar och följer upp mål och resultat. I ledarskapet ingår att främja kreativitet, idéer och innovationer i utvecklingen av verksamheten. Vi vill ta tillvara varje medarbetare som en idébärare och omsätta kreativitet i smarta lösningar.

Mer information

För mer information om ledningssystemet, mål- och resultatstyrning, stadens mål, kommunens regelverk och styrdokument, se webbplatsen styrning.helsingborg.se.

Våra resultat finns på helsingborg.se.

Helsingborgs trend- och omvärldsanalys: trendomvärld.helsingborg.se

Stadens mål

Kommunfullmäktige beslutar om ett stadsövergripande styrkort för Helsingborgs stad. Det innehåller åtta tvärsektoriella mål som nämnder och bolag arbetar mot. Till varje mål finns ett eller flera mätetal som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Alla mätetal har ett målvärde som visar ambitionen för 2016. Det samlade resultatet av de mätetal som finns till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi måluppfyllelsen för stadens styrkort 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ► Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Invånare - Mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv				
► Nöjd-Inflytande-Index	40	40	36	41
► Andel förvärvsarbetande invånare 20-64 år 1)	71,9	72,2	72,7	72,3
► Antal arbetsställfären i Helsingborg 1)	67 044	67 916	69 001	69 000
► Andel med egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats	39	38	36	42
► Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad				
► Invånarnas uppfattning - rekommendera att flytta till Helsingborg	75	76	72	76
► Andel elever som upplever att man i skolan respekteras varandras olikheter	-	89	89	90
► Andel kunder som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst	90	89	88	90
► Andel flickor i den öppna fritidsverksamheten	-	35	30	34
► Invånarnas uppfattning om kulturverksamheten	70	69	70	71
► Antal anmeldda våldsbrott per 1000 invånare	16,6	15,5	16,1	13
► I Helsingborg ska det finnas lika möjligheter för alla barn och unga				
► Andel elever i årskurs 9 med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram (efter sommarskola)	89	85	89	86
► Andel elever i årskurs 6 med lägst betyget E för ämnesproven i sv, sv2, en och ma	93	93	92	94
► Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 - andel positiva svar	-	84	83	85
► Andel barn och unga som fullföljer sin insats hos socialtjänsten	-	68	68	75

Omvärld - Mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma mäniskor				
► Nöjd-Kund-Index Företagsklimat (SKL:s Öppna jämförelser)	68	-	70	70
► Andel företagsamma mäniskor (godkänd för F-skatt, är delägare i ett aktivt handelsbolag, är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag)	10,9	10,9	11,0	11,2
► Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatrågor				
► Rankning Sveriges Bästa Miljökommun	10	13	4	10
► Avfallsmängd per invånare 1)	-	-	397	467

Organisation - mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare				
► Hållbart medarbetarengagemang (motivation, ledarskap, styrning)	80	80	81	81
► Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter				
► Andel hushåll med tillgång till snabbt bredband 1)	65	70	84	75
► Ranking utifrån eBlomläдан	2	1	1	3
► Webbinformation till invånarna - ranking utifrån Informationsindex	3	1	7	1

Ekonomi - mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet				
► Stadens soliditet	58	54	56	54
► Resultat skattefinansierad verksamhet	242	187	321	136

1) Resultaten har en eftersläpning på ett år.

Målanalys

Alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv

Målet att alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv har fyra resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Positiv trend av andelen förvärvsarbetande

Andelen förvärvsarbetande invånare i åldern 20-64 år har ökat de senaste åren, från 72,2 procent 2010 till 72,7 procent 2015. Om vi inkluderar invånare som arbetar i Danmark blir andelen 74,0 procent. Även om andelen förvärvsarbetande ökar i Helsingborg minskar inte gapet gentemot riksgenomsnittet. Andelen förvärvsarbetande i Sverige 2015 var 77,9 procent, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år. Den genomsnittliga andelen för större städer (50 000 – 200 000 invånare) var 77,4 procent.

Antalet arbetstillfällen inom Helsingborg 2015 uppgår till 69 001. Det är en ökning jämfört med 2015 med drygt 1 000 tillfällen. Antalet arbetstillfällen har ökat med i genomsnitt cirka 1 100 per år de senaste fem åren. Antalet arbetstillfällen per invånare i åldern 20-64 år ligger i Helsingborg på ungefär samma nivå som i gruppens större städer. I Helsingborg finns 0,86 arbetstillfällen per invånare medan det genomsnittliga antalet bland större städer är 0,87.

Fortsatta utmaningar inom egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats

Helsingborgs stad arbetar på olika sätt för att förbättra mäniskors möjligheter att försörja sig själva. Andelen som uppnår egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats är 36 procent. Resultatet är lägre än ambitionen på 42 procent. Resultatet är även något sämre än 2015 då 38 procent nådde egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats.

Konjunkturen är god vilket betyder att de invånare som idag har kontakt med oss står längre från arbetsmarknaden och har en komplex behovsbild. Det har också kommit många nyanlända hit. Vi har inte i tillräckligt hög grad anpassat våra insatser för att möta denna förändring hos våra målgrupper. För att lyckas bättre behöver vi göra invånarna mer delaktiga när insatserna planeras. Det finns också svårigheter i samarbetet med arbetslivet för vissa målgrupper, bland annat personer som är födda utanför landet, personer med ohälsa och personer med missbruk.

Vi behöver arbeta mer med strukturell attitydpåverkan med den lokala och regionala arbetsmarknaden.

Fokus på stärkt invånardialog

Nöjd inflytande-index är en del av SCB:s medborgarundersökning och ger en bild av hur invånarna uppfattar staden utifrån kontaktmöjligheter, information, påverkan och förtroende. Resultatet för Helsingborg ligger 2016 något lägre än genomsnittet för landets kommuner. För Helsingborgs stad är det främst förbättringar inom påverkan och förtroende som kan höja helhetsbetyget. Vi fortsätter vårt arbete med att stärka dialogen med invånarna och förbättra möjligheterna för den som vill vara delaktig i stadens utveckling. Vi arbetar brett mot alla invånare samtidigt som vi gör riktade insatser i olika stadsdelar. Vi tror mycket på internets möjligheter och har börjat arbeta enligt konceptet Aktiv Dialog i Sociala Medier, Adis. Det syftar dels till att vi ska bli bättre på att lyssna och reagera på det som sägs om kommunen i sociala medier, dels att vi ska bli mer relevanta för målgrupperna på sociala medier. Under 2014-2016 har vi även haft en panel bestående av drygt 1 600 helsingborgare. Panelen har fått möjlighet att svara på frågor för att ge en bild av vad helsingborgarna tycker i olika om olika delar av stadens utveckling.

Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad

Målet att Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad har sex resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Nio av tio elever upplever respekt för varandras olikheter

Andelen elever som upplever att man i skolan respekterar varandras olikheter uppgick 2016 till 89 procent. Resultatet innebär ingen förändring jämfört med närmast föregående år. Resultatet kommer från skol- och fritidsförvaltingens attitydundersökning som också visar att elevernas uppfattning är att respekten för varandras olikheter är större bland de yngre eleverna än bland de äldre.

Stabila resultat inom hemtjänsten

Socialstyrelsens brukarundersökning visar att 88 procent av brukarna är mycket nöjda eller ganska nöjda med hemtjänsten. Resultaten de föregående åren har varierat mellan 89 och 90 procent. Det genomsnittliga resultatet i landet är 91 procent och bland större städer (50 000 – 200 000 invånare) är resultatet 90 procent.

Sett till resultaten behöver Helsingborg bli bättre på att ge brukarna möjligheter att framföra synpunkter eller klagomål och att informera om förändringar samt att anpassa beslutet efter brukarens behov. Jämfört med andra kommuner har vi något lägre resultat när det gäller brukarnas uppfattning om möjligheterna att få kontakt med hemtjänstpersonalen och brukarnas uppfattning om personalen har tillräckligt med tid för sitt arbete. Hemvården i Helsingborg arbetar med digitala planeringsverktyg för att varje enskild brukare ska möta ett begränsat antal personer från hemtjänsten och att tiden för insatserna ska vara tillräcklig.

Fortsatt bra betyg på kulturverksamheten

SCB:s medborgarundersökning innehåller frågor om invånarnas uppfattning om biblioteksverksamheten, utställnings- och konstverksamhet samt om teaterföreställningar och konserter. Dessa utgör tillsammans ett kulturindex. Helsingborgs resultat 2016 uppgår till 70 på indexskalan 0-100, vilket är precis under ambitionen för året. Biblioteksverksamheten har ett något bättre resultat än utställnings- och konstverksamhet, teaterföreställningar och konserter. Stadens resultat har de senaste åren legat mellan 68 och 71 och Helsingborg har ett bra resultat jämfört med andra kommuner. Riks- genomsnittet är 62 och det genomsnittliga resultatet för större städer är 68.

I undersökningen finns också frågan "Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?". Helsingborgs resultat är 72 på skalan 0-100 vilket är strax under ambitionen för 2016. Resultatet de senaste åren har varierat mellan 75 och 77. Helsingborgs resultat är högre än det genomsnittliga resultatet bland övriga 136 deltagande kommuner (64) och genomsnittsresultatet för större städer (69).

Lägre andel flickor i den öppna fritidsverksamheten

Andelen flickor i den öppna fritidsverksamheten uppgick 2016 till 30 procent. Helsingborg fortsätter att rikta verksamhet mot flickor och vi arbetar målmedvetet med att involvera flickor i planeringen av aktiviteter för att öka deras deltagande i den öppna fritidsverksamheten. Resultatet 2016 är en försämring jämfört med föregående år och staden når inte ambitionen för året. Mätningen är gjord av skol- och fritidsförvaltningen på fritidsgårdar och andra mötesplatser.

Vi når inte flickor med den öppna fritidsverksamheten under terminstid. På fritidsgårdar och andra mötesplatser är vanligen pojkarna i majoritet. De anläggningar

som lyckas locka fler flickor har gjort medvetna satsningar på att skapa aktiviteter för dem – i vissa fall endast för flickor. De fritidsgårdar som har öppet för tonåringar tidigare på eftermiddagen har fått fler flickor som besöker. Vi når vår ambition om att öka andelen flickor i den öppna verksamheten när det gäller flickor som är i åldern 10-12 år. För de äldre behöver vi utveckla verksamheten för att nå fler. Under 2017 kommer frågan att vara i fokus vid bland annat fortbildning och utvecklingsarbete.

Fler anmeldta våldsbrott

Antalet anmeldta våldsbrott i Helsingborg ökade 2016 jämfört med 2015. Preliminärt har 2 266 våldsbrott anmälts, en ökning med 134 från 2015. Antalet anmeldta våldsbrott per 1 000 invånare är 16,1. I jämförelse med andra städer i Helsingborgs storlek (110 000 – 140 000 invånare) har Helsingborg fler anmeldta våldsbrott per invånare. Av de elva städerna i denna grupp är det endast i Linköping som antalet anmeldta våldsbrott minskar. I alla de övriga städerna ökar antalet anmeldta våldsbrott med mellan 1 och 14 procent.

Enligt polisen kan en del av ökningen förklaras av att befolkningen ökat i åldersgruppen 15-17 år. Det är i den åldersgruppen våldsbrotten främst sker. Antalet män i åldern 15-17 år har i Helsingborg ökat med lite mer än fem procent samtidigt som antalet anmeldta våldsbrott ökat med sex procent.

Helsingborg arbetar på olika sätt för att öka tryggheten. Bland annat genomför vi så kallade trygghetsdialoger med helsingborgare för att förbättra den fysiska miljön på platser som upplevs som ottrygga. Staden har även ett nära samarbete med polisen och arbetar tillsammans med övriga kommuner i Familjen Helsingborg för att få fler poliser till regionen.

I Helsingborg ska det finnas lika möjligheter för alla barn och unga

Målet att det i Helsingborg ska finnas lika möjligheter för alla barn och unga har fyra resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Högre andel behöriga till gymnasieskolan

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasieskolan uppgår läsåret 2015/2016 till 89 procent. Resultatet visar andelen behöriga efter komplettering genom sommarskola och inkluderar både kommunala och fristående skolor. Resultatet är en förbättring jämfört med läsåret 2014/2015 då andelen behöriga var 85 procent.

Det har skett en betydande minskning av andelen elever med underkänt betyg i matematik jämfört med föregående år. Andelen elever med godkänt betyg i matematik har ökat från 88,7 procent 2015 till 93,8 procent 2016. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är 79,0 procent, en ökning från 76,8 procent 2015. Även det genomsnittliga meritvärdet i stadens skolor fortsätter att stiga för fjärde året i rad.

Jämfört med andra kommuner hamnar Helsingborgs skolor på plats 90 av 287 kommuner. I Skolverkets och Sveriges Kommuner och Landstings resultatsammanställningar ingår inte elever med okänd bakgrund (elever som saknar personnummer). Om dessa elever exkluderas från Helsingborgs resultat ökar andelen med behörighet till gymnasieskolan med cirka två procentenheter.

Andel elever i årskurs 6 med godkänt i ämnesproven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska är 92 procent. Resultatet för samtliga elever i Sverige är även det 92 procent.

I likhet med tidigare år har flickor ett bättre provbetyg än pojkar i svenska, svenska som andraspråk och i matematik. Eftersom ämnesproven förändras mellan åren blir en jämförelse med tidigare år endast ungefärlig. Årets resultat ligger i nivå med 2015 och 2014. Störst skillnad mellan skolorna i Helsingborg finns inom matematik, från en andel med 100 procent godkända elever ner till 59 procent.

Fortsatt positiv syn på skolan och undervisningen

Andelen elever med en positiv syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 uppgår till 83 procent. Det är en procentenhets lägre än 2015 och två procentenheter lägre än ambitionen på 85 procent. Men jämfört med andra kommuner har Helsingborg bra värden. Det genomsnittliga resultatet för de 214 kommuner som gjorde undersöningen 2016 var 75 procent. Bland de större städerna (50 000–200 000 invånare) var värdet 77 procent. Helsingborg rankas på plats 29 av de 214 kommunerna.

I jämförelse med andra kommuner uppfattar en större del av eleverna i Helsingborgs skolor att de vet vad de ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena och att lärarna tar hänsyn till deras åsikter. Den fråga som avviker med ett lägre resultat, både i Helsingborg (68 procent) och nationellt (47 procent) är "Skolabet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer". Här har dock Helsingborgs skolor lyckats mycket bra jämfört med övriga kommuner.

Ingen ökning av andelen barn och unga som fullföljer insats

Andel barn och unga som fullföljer sin insats hos socialtjänsten uppgår 2016 till 68 procent. Det är samma resultat som 2015 och klart lägre än ambitionen på 75 procent.

Socialförvaltningen har under året arbetat för att höja kvaliteten i utredningsarbetet. En framgångsfaktor för att öka andelen barn och unga som fullföljer sin insats är att de eller deras vårdnadshavare har både inflytande och möjlighet att kunna påverka hur insatsen utformas och genomförs. Förvaltningen arbetar för att det ska bli tydligare hur barnets eller den unges perspektiv och röst finns med i arbetet och i dokumentationen.

Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma män

Målet att Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma män har två resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Bra utveckling av företagsklimatet

Företagsklimatet i Helsingborg fortsätter att utvecklas positivt och Helsingborgsföretagen ger staden ett lite högre betyg 2016 jämfört med tidigare år. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) servicemätning av företagsklimatet mäter företagens syn på kommunernas myndighetsutövning. Helsingborg har gjort servicemätningen vartannat år sedan 2010. Mätningen ger ett index från 0-100 och vårt resultat har de tre första åren varit 62, 67 och 68. Det preliminära resultatet för 2016 är 70 och omfattar perioden januari–november. Mätningen är inte fullt jämförbar mellan åren men resultaten ger ändå en indikation på hur företagsklimatet i Helsingborg utvecklas över tid.

Ungefär 200 av landets kommuner deltar i mätningen. Först i månadsskiftet april–maj 2017 presenterar SKL övriga kommuners resultat för 2016. Som jämförelse uppgick det genomsnittliga resultatet 2014 till 68.

De områden som ingår i mätningen är serveringstillstånd, markupplåtelse, bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och brandtillsyn. Helsingborgs starkaste område jämfört med andra kommuner är markupplåtelse medan vi avviker negativt inom bygglov.

Vi arbetar systematiskt och stadsövergripande för att öka kundnytan i företagsärenden. Bland annat har vi en lotsfunktion för enklare och effektivare processer i företags- och etableringsärenden och 2016 startade vi också en ny lotsgrupp för företag i destinationsbranschen. Varje år genomför vi en dag för näringslivet i Helsingborg, HbgTalks, där vi sätter fokus på angelägna frågor för det lokala och regionala näringslivet.

Tillsammans med de tio övriga kommunerna i Familjen Helsingborg och det regionala näringsslivet driver vi företagsacceleratorn ThinkAccelerate. Det är ett utvecklingsprogram för nystartade företag inom it- och teknikbranschen. Deltagarna får under tre månader tillgång till gratis kontorsplats i en dynamisk miljö, utbildningar och ett brett nätverk med andra entreprenörer, mentorer, rådgivare och investerare.

Vi har också ett nära samarbete med Lunds universitet och Campus Helsingborg. Staden är partner i Campus Vänner vars mål är att Helsingborg ska vara bäst i landet på kunskapsöverföring och samarbete mellan universitet, näringsliv och samhälle.

Svag ökning av andelen företagsamma men högre nyföretagsamhet

Andelen företagsamma personer i Helsingborg uppgår till 11,0 procent. Det är en liten ökning jämfört med 2015 och 2014 då andelen var 10,9 procent. I underlaget ingår personer som är godkända för F-skatt, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag. Företagsamheten i Sverige ligger på 12,3 procent och i Skåne uppgår den till 12,0 procent.

I jämförelse med andra städer av Helsingborgs storlek är företagsamheten högre i Helsingborg. I Jönköping är den 10,1 procent, i Örebro 9,8 procent, i Linköping 9,6 procent, i Västerås 9,4 procent och i Norrköping 8,8 procent.

Andelen företagsamma kvinnor i Helsingborg enligt definitionen ovan har ökat för fjärde året i följd och uppgår nu till 7,2 procent. Även om det finns en positiv trend är andelen kvinnor som deltar i företagandet i Helsingborg lägre jämfört med Skåne och Sverige som helhet (7,7 procent). Det finns en stor potential för den totala företagsamheten att öka om företagsamheten bland kvinnor växer ytterligare. Andelen företagsamma unga (16-34 år) i Helsingborg uppgår 2016 till 4,9 procent, en ökning jämfört med 2015 men på samma nivå som 2014 och 2013.

Antalet nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i Helsingborg uppgår till 15,4, vilket är en ökning från föregående års värde på 14,1. En hög nyföretagsamhet är gynnsamt för tillväxtföretagandet i staden, det vill säga att företagen växer och skapar nya arbetsställfällen. Antalet nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i Sverige ligger på 11,0. Nyföretagandet i form av nyeregistrerade företag växer i snabbare takt i Helsingborg än i både Skåne och Sverige. Under 2016 registrerades över 1000 nya företag i staden, det är en ökning med elva procent jämfört med 2015.

Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor

Målet att Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor har två resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Sveriges fjärde bästa miljökommun

Tidningen Aktuell Hållbarhet utser varje år årets miljö-kommun, förra året hamnade Helsingborg på plats fyra i kommunrankingens. Det är åtta placeringar bättre än närmast föregående år. Rankningen baseras på Aktuell Hållbarhet enkät och uppgifter från Vattenmyndigheter och Boverket samt sju nyckeltal.

Energianvändningen i våra egna lokaler har minskat med 29 procent mellan år 2005 och 2016, från 194 till 138 kilowattimmar per kvadratmeter. Andelen fossila drivmedel i tjänstebilarna ökar och ligger nu på 71 procent. Det är en förbättring jämfört med 2015 då andelen var 63 procent. Andelen ekologisk mat uppgår till 42 procent. Det är ett bra resultat i jämförelse med andra kommuner där det genomsnittliga resultatet är 26 procent. I Helsingborg återvinner vi 47 procent av hushållsavfallet som materialåtervinning. Genomsnittet bland andra kommuner är 39 procent. Den del av hushållsavfallet som vi inte materialåtervinner går istället till energiåtervinning.

Stora utmaningar att minska avfallsmängderna

Avfallsmängden per invånare i Helsingborg uppgick 2015 till 397 kilo. Nya riktlinjer från Naturvårdsverket och Avfall Sverige för hur hushållsavfall ska klassificeras gör att statistiken för 2015 inte är jämförbar med tidigare år. Ambitionen 467 kg för 2015 sattes innan dessa riktlinjer var färdiga och är därför inte relevant att jämföra med.

Avfallsmängderna 2015 ligger kvar på ungefär samma nivå som 2014. Vårt arbete med avfallshantering en viktig hållbarhetsfråga. Materialåtervinning är bra men det allra bästa ur miljösynpunkt är att förebygga att avfallet uppstår över huvud taget. De elva kommunerna i nordvästra Skåne har gemensamt fastställt att avfallet ska minska till 320 kg per person till 2020. För att nå den ambitionen inom fem år behöver kommunerna bland annat öka privatpersoners och företags kunskap och förståelse för sambandet mellan konsumtion, avfall och miljöpåverkan. Detta för att motivera ett förändrat beteende hos målgrupperna.

Avfallsstatistiken har ett års eftersläpning och uppgifterna för 2016 kommer i månadsskiftet april–maj 2017.

Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare

Målet att Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare har ett resultat som är prioriterat ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Ett hållbart medarbetarengagemang

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en del i stadens medarbetarenkät och innehåller de tre delarna motivation, ledarskap och styrning. HME täcker inte in hela det arbetsgivarpolitiska området utan fokuserar på de delar som handlar om att styra mot bra resultat genom att ge förutsättningar för ett stort medarbetarengagemang.

Helsingborgs resultat 2016 uppgår till 81 på skalan 1-100. Det är en förbättring jämfört med de senaste åren då resultatet legat på 80. Delindexen motivation och styrning ligger kvar på samma resultat som 2015 (81 respektive 82) medan delindex ledarskap ökat från 79 till 81.

Jämfört med andra kommuner har Helsingborg ett något högre HME-resultat. Det genomsnittliga resultatet för de 70 kommuner som hittills publicerat sitt resultat för 2016 ligger på 79. Det genomsnittliga resultatet i gruppen större städer (50 000 – 200 000 invånare) är 78.

HME och övriga resultat i medarbetarenkäten är ett betyg från staden anställda på staden som arbetsgivare. Helsingborg driver även ett employer branding-arbete för att attrahera nya medarbetare. Bland annat har vi ett nytt koncept för platsannonser och vår närvoro på mässor. Staden delar även ut studentpriset "Årets samhällsinnovator". Stadens HR-direktör blev dessutom nominerad till priset som Årets HR-direktör inom employer branding.

Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter

Målet att Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter har tre resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Digitalisering i framkant

E-blområdan är ett verktyg för kommuner att skapa överblick och underlag för sitt arbete med digital service och verksamhetsutveckling. Det är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som tillhandahåller verktyet. Inför 2016 uppdaterade SKL e-blområdan till en ny version med nya indikatorer. Hittills har 20 kommuner gjort en utvärdering med den nya versionen och Helsingborg har det bästa resultatet (88 procent av maxpoäng).

Utvärderingen ger oss ett bra stöd för att fortsätta digitaliseringen och erbjuda invånare och företag en enklare vardag med transparens, bättre service och högre effektivitet.

I SKL:s undersökning av kommunernas webbplatser fick Helsingborg resultatet 93 av 100. Resultatet placeras Helsingborg på plats sju av 245 kommuner och vi har ett bra resultat i undersöknings samtliga 13 delområden. Det genomsnittliga resultatet hos de 245 deltagande kommunerna är 76 och bland större städer (50 000 – 200 000 invånare.) 85. Tidigare år har SKL genomfört undersökningen men 2016 har kommunerna själva fått göra utvärderingen. Resultatet är därför inte fullt ut jämförbart med tidigare år. Helsingborg har dock haft ett bra resultat i flera år. Ambitionen var att fortsätta vara den kommun med högst resultat i mätningen, något som vi inte infriade med en sjundeplacering.

Fler hushåll med snabbt bredband

Andel hushåll med tillgång till snabbt bredband (100 Mbit/sekund) uppgick i oktober 2015 till 83,8 procent vilket är högre än ambitionen på 75,0 procent. Öresundskraft bygger ut stadsnätet kontinuerligt med det skånska målet att 95 procent av alla hushåll i länet ska ha tillgång till 100 Mbit/sekund år 2020.

Post- och telestyrelsen (PTS) har förbättrat sin metod för att mäta tillgången till bredband. PTS mäter nu utifrån hushåll istället för befolkning. Ändringen medför att resultaten på regional och lokal nivå mellan 2010-2014 (befolkning) och 2015 (hushåll) inte är helt jämförba-

ra. Andelen hushåll med tillgång till snabbt bredband i Helsingborg har ökat. Vi kan dock inte med säkerhet säga att ökningen är så stor som från 70,5 procent 2014 till 83,8 procent 2015 (13,3 procentenheter) eftersom uppgiften från 2014 bygger på en annan mätmetod. Enligt PTS har den nya metoden ökad detaljgrad och bättre överensstämmelse med regeringens bredbandsmål. Resultaten för oktober 2016 presenterar PTS under våren 2017.

Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet

Målet att Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet har två resultat som är prioriterat ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Fortsatt god ekonomi i staden

Helsingborgs stad redovisar ett resultat på 321 mnkr för år 2016. Det redovisade resultatet överstiger budget med 185 mnkr och är 134 mnkr högre än föregående år. Årets överskott är till stor del en följd av väsentligt lägre pensionskostnader än förväntat och därtill har utvecklingen av nämndernas kostnader generellt varit låg. Dessutom beviljades staden en byggbonus på 62 mnkr under hösten, vilket förbättrade resultatet. Byggbonus är en ny form av statsbidrag med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i landet och då Helsingborg nyligen färdigställt ett stort antal bostäder blev detta bidrag förhållandevis stort.

Under året har staden skattefinansierade verksamheter investerat för 800 miljoner kronor. Alla investeringar som överstiger 15 miljoner kronor innehåller en hållbarhetsbedömning. En hållbarhetsbedömning innebär att vi belyser, beaktar och värderar våra investeringar utifrån de tre hållbarhetsaspekterna: social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Begreppet hållbara investeringar innebär att investeringarna ska leda mot vision Helsingborg 2035 och en hållbar utveckling.

Stadens soliditet, rensat från koncerninterna lån, ligger vid årsskiftet på 56 procent vilket är ett högre värde än 2015. Soliditeten påverkas av staden omfattande investeringsutgifter men den är fortfarande hög jämfört med många av landets kommuner. Förändringen mot år 2015 beror på att tillgångarna i staden exklusive internbanken var på en nästan oförändrad nivå, samtidigt som eget kapital förstärktes med 321 mnkr genom årets resultat.

Attraktiv arbetsgivare

Bedöms vi som bra idag kan vi bli bäst i framtiden

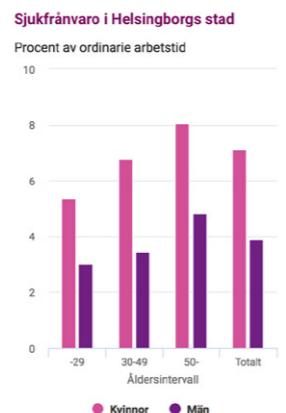
Vår uppdragsgivare är tydlig, Helsingborg ska vara en attraktiv arbetsgivare. I det begreppet kombineras arbetsgivarens och organisationens vision, uppdrag och mål med arbetsplatsens och medarbetarnas bedömning av arbetsgivaren. Det finns mycket som bekräftar att vi är en attraktiv arbetsgivare. Vi kan se det i våra mätningar och vi kan höra det i berättelser om oss och av oss:

- En anställning hos oss erbjuder arbetstillfredsställelse.
- Vi kan erbjuda kreativa och dynamiska uppdrag.
- Vi gör det möjligt för våra medarbetare att få balans i livet.
- Våra ledare stöttar sina medarbetares utveckling och utmanar sig själva i sin egen utveckling.
- Det vi gör påverkar många.
- Medarbetare känner att de bidrar till en helhet, att vi gör skillnad tillsammans.
- Det är meriterande att ha en anställning i Helsingborgs stad i sitt cv.

Men det finns också områden där vi kan bli bättre, och det är viktigt att vi arbetar med dem för att vi även i fortsättningen ska betraktas som en attraktiv arbetsgivare. Attraktivitet är en färskvara och vi måste ständigt arbeta på att bli bättre. Bara på det sättet kan vi vara en attraktiv arbetsgivare både i dag och i framtiden. Detta är avgörande för att vi ska kunna vara med i konkurrenzen om framtidens kompetens.

9 970

Av koncernens cirka 9 970 anställda (exklusive timanställda) är cirka 13 procent visstidsanställda och 87 procent tillsvidareanställda. Andelen visstidsanställda kvinnor jämfört med alla anställda kvinnor är något lägre än andelen visstidsanställda män, 11,5 procent jämfört med 16,1 procent.

Fotnot: Av den totala sjukfrånvaron för Helsingborgs stad under 2016 avser 40,6 procent en frånvaro av 60 dagar eller fler. Motsvarande andel av totalen för kvinnor var 41,2 procent och för män 36,7 procent.

Ansvarstagande medarbetare

På vilka sätt ger ni era medarbetare förutsättningar att ta ansvar för sina uppdrag och därmed bidra till stadens gemensamma utveckling?

Helsingborgs stad

Utvecklingsprogrammet Medarbetarskap Helsingborg syftar till att ge medarbetarna de bästa förutsättningarna för att ta ansvar för sitt uppdrag. Genom programmet sker en kontinuerlig dialog med medarbetare om vad det innebär att vara anställd i Helsingborgs stad. I samtalet för medarbetare och chef en dialog om verksamhetens mål och utmaningar, medarbetarens uppdrag, kompetens och utvecklingsområden.

Öresundskraft AB

Vi har sedan år 2011 arbetat med modellen Högpristerande team. Modellen bygger på hur gruppen tillsammans kan ta ansvar för uppgifterna där målsättningen är att leverera bra resultat, hög kvalitet och välmående. Modellen är kopplad till vår målstyrningsprocess, där varje team träffas för att tillsammans gå igenom mål och handlingsplan för de närmaste två månaderna.

AB Helsingborgshem

För oss är det en självklarhet att våra medarbetare är aktiva i den årliga verksamhetsplaneringen, och under medarbetardagar är fokus på vår affärsplan och vårt uppdrag. Under 2016 har vi även vidareutvecklat processen för medarbetarsamtal där vi diskuterar förväntningar, mål, utveckling och förutsättningar. I arbetet med att utveckla våra grupper diskuterar vi kontinuerligt vad vårt uppdrag innebär, och vår värdegrund ger var och en ytterligare förutsättningar för att själv ta ansvar.

Helsingborgs Hamn AB

Vi har väldefinierade rollbeskrivningar där det enkelt och tydligt framgår vilket ansvar som förväntas av medarbetaren. Verksamheten inför en förändrad process för målstyrning som tydligt beskriver vilket ansvar medarbetarna har och hur de kan bidra till verksamhetens och stadsens utveckling.

585

Helsingborgs stads koncern har totalt cirka 9 970 anställda (exklusive timanställda). Av dessa har ungefär 585 en chefstjänst. 352 av cheferna är kvinnor och 233 är män.

Nordvästra Skånes Renhållnings (NSR) AB

NSR:s verksamhetsstyrning kopplar ägardirektivets mål till medarbetarnas ansvar. Vi har prioriterat att ha en bra balans mellan struktur och kultur i vår affärsplan, där vi arbetar tillsammans mot gemensamma mål. Vår företagskultur innebär att medarbetarnas mod stimulerar till medbestämmande och kreativa lösningar.

Helsingborg Arena och Scen AB

Ett ansvarstagande förutsätter att medarbetarna ges verktygen för att axla det. I detta ligger att placera rätt uppgifter på rätt nivå i organisationen. Uppdraget behöver också vara tydligt, åtminstone dess ramar. Leveranstid, ekonomiska och personella ramar och en klar målbild ska framgå på ett sätt så att uppdraget kan planeras och utformas. I en kreativ och innovationsriktad verksamhet kan ett uppdrag som är alltför tydligt och detaljerat i alla sina delar verka negativt. Därför kan det många gånger vara viktigt att låta vissa delar i ett uppdrag vara öppna för egna initiativ och till och med improvisation.

Motivera och inspirera

Hur inspirerar och motiverar ni era medarbetare till goda arbetsinsatser?

Helsingborgs stad

Genom ett medarbetarskap och ledarskap i samspel inspirerar och motiverar vi våra medarbetare till goda arbetsinsatser. Uppgiften för våra ledare är att väcka medarbetarna motivation, engagemang och vilja att utveckla och utvecklas. Det är genom att förtynliga och förmedla mål och färdikning som medarbetarna blir inspirerade. Ett medarbetarskap och ledarskap i samspel leder till en kultur där vilja, arbetsglädje och talanger utvecklas och där olikheter integreras på ett sätt som skapar värde.

Öresundskraft AB

Alla chefer är utbildade i det coachande förhållningsättet, ett värdefullt verktyg för att stödja och motivera medarbetarna till ökade prestationer. Chefens uppgift är att skapa förutsättningar för medarbetarens egen utveckling, motivation och vilja till ansvar. I vår feedbackskola tränar vi på att ta emot och ge feedback på ett konstruktivt sätt. Feedback är universalverktyget för att skapa bra relationer och öka motivationen.

AB Helsingborgshem

Det är genom att se, höra och bekräfta medarbetarna som vi når resultat. Det är de som arbetar på Helsingborgshem och de som arbetar tillsammans med oss som gör skillnad. Därför är det viktigt att vi hela tiden strävar efter att vara en arbetsgivare med ett attraktivt uppdrag som mäniskor vill arbeta för. Att visa hur vårt arbete gör skillnad inspirerar till fortsatt goda arbetsinsatser och gör våra medarbetare stolta.

Helsingborgs Hamn AB

I vår nya struktur för medarbetarsamtal finns en tydlig utvecklingsplan. Medarbetaren tar fram planen tillsammans med sin chef och är på så sätt själv med och påverkar sin egen utveckling. Under 2016 satsade vi ytterligare på ledarskap i form av ett ledarskapsprogram där samtliga chefer fick träna och vidareutveckla sitt ledarskap. Programmet fokuserade på ansvaret för medarbetarens utveckling och motivation. Vi arbetar även med friskvård, till exempel mindfulness, kostförlänsningar och sport för att motivera och inspirera till en

81

Engagemangsindex (HME) **81** av 100 för Helsingborgs stad enligt resultat från vår årliga medarbetarenkät. HME står för hållbart medarbetarengagemang och mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara och skapa engagemang.

Nordvästra Skånes Renhållnings (NSR) AB

Vi ger medarbetarna stort ansvar och vi värderar deras personliga nätverk högt. Men vi är också en organisation som vågar satsa och vara modig, något som medarbetarna ofta tycker är inspirerande. Vi ska våga gå före och visa vägen genom samarbete och innovationer.

Helsingborg Arena och Scen AB

I det löpande arbetet motiverar vi våra medarbetare till goda arbetsinsatser genom att vara noga med att ge dem feedback. Inspiration och motivation uppnås också genom att ta tillvara initiativ och idéer från medarbetare och visa att de leder till faktiskt resultat, till exempel i form av genomförda föreställningar, skolsamarbeten och liknande. Vi vill bejaka medarbetarnas kreativitet, vi kan till och med säga att för att lyckas med vårt uppdrag är vi helt beroende av deras kreativitet – det finns det många exempel på i våra verksamheter.

Förbättra arbetsklimat

Hur gör ni för att medarbetarna ska vara delaktiga i arbetet med att förbättra arbetsklimatet?

Helsingborgs stad

Helsingborgs stad ska verka för goda arbetsmiljöer med ett positivt och öppet arbetsklimat. Detta betyder att alla är engagerade och delaktiga i arbetsmiljö- och hälsoarbetet. För att stödja detta sätter vi frågor om arbetsklimat på dagordningen. I olika samtal – mellan chef och medarbetare, på arbetsplatsträffar och andra möten samt i olika samverkansgrupper – diskuterar vi arbetsmiljöfrågor och skapar en medvetenhet om hur vi kan motverka ohälsa.

Öresundskraft AB

Vår vision är att Öresundskraft ska ha den bästa arbetsmiljön inom energibranschen. Visionen ställer krav på oss att regelbundet kartlägga riskerna i både den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön. Detta görs avdelningsvis, och därefter tar chef och medarbetare tillsammans fram handlingsplaner. Vi driver också initiativet "innergi på jobbet". Det är ett ledar- och medarbetarprogram som hjälper medarbetarna att optimera tempot i vardagen för att öka produktiviteten, kreativiteten och välbefinnandet men samtidigt öka medvetandet för personligt ansvar och bättre beslutsfattande.

AB Helsingborgshem

För oss är det viktigt med dialog och ett inkluderande förhållningssätt. Det kräver ett aktivt arbete som involverar chefer, enskilda medarbetare och arbetsgrupper, och för att lyckas är det viktigt att våra ledare kan skapa förutsättningar för delaktighet. Gemensamma medarbetardagar som syftar till att utveckla verksamheten är ofta en startpunkt för engagemanget. På bolagsnivå finns en arbetsmiljökommitté och en aktiv hälsogrupp.

Helsingborgs Hamn AB

Vi har regelbundna medarbetarsamtal och medarbetarundersökningar. Dessutom kartlägger vi genom intervjuer och enkäter kontinuerligt verksamheten för att se hur arbetsklimatet kan förbättras och vilka åtgärder som behöver sättas in. Arbetsmiljöarbetet är kontinuerligt och drivs i skyddskommittén, driftutskott och projektgrupper. Vi har en tydlig och transparent arbetsmiljöplan

med åtgärder och handlingsplaner så att alla kan följa vad som sker.

Nordvästra Skånes Renhållnings (NSR) AB

NSR:s medarbetare är uppskattade för sina arbetsinsatser, både av kollegor, kunder och samarbetspartner. En viktig faktor för arbetsklimatet är ökad förståelse och respekt för varandras arbetsuppgifter. Under året har flera medarbetare kunnat prova nya arbetsuppgifter på andra avdelningar.

Helsingborg Arena och Scen AB

Vi driver ett aktivt arbetsmiljöarbete i alla våra verksamheter. I det och vid våra arbetsplatsträffar tar vi upp frågor och förslag som kan bidra till ett förbättrat arbetsklimat.

Ekonomi

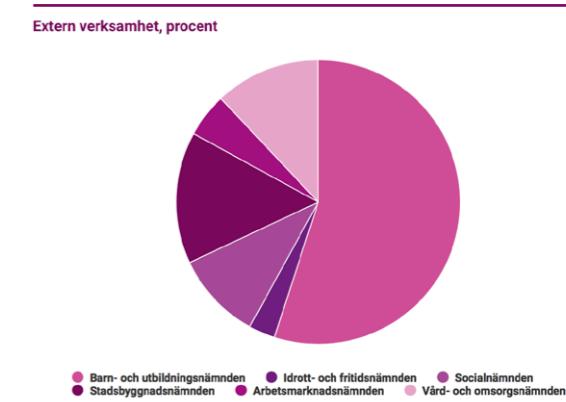
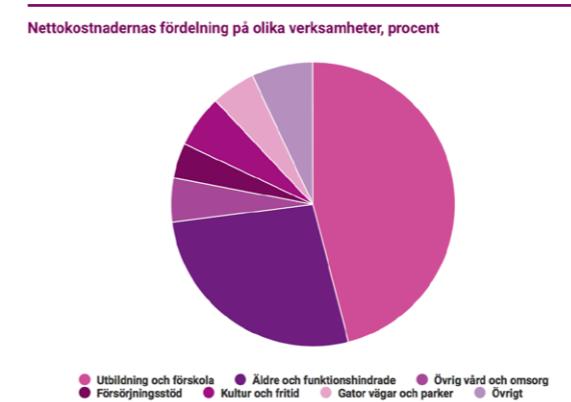
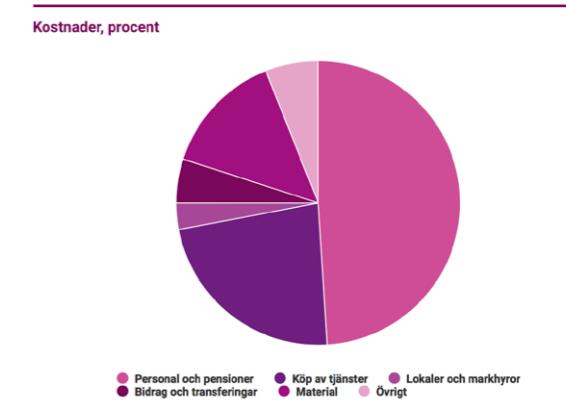
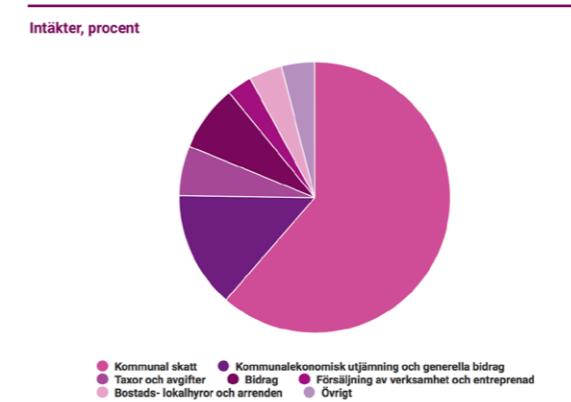
Här beskriver och analyserar vi ekonomin – stadens, de kommunala bolagens och koncernens. Vi berättar vad skattepengarna används till, hur vår finansiering är uppbyggd och vi presenterar förslaget till hur 2016 års resultat ska disponeras.

Vad används skattepengarna till?

En "100-lapp" i kommunalskatt används på följande sätt

Förskola med skolbarnomsorg	15,58
Grundskola med förskoleklass	20,54
Gymnasieskola	7,25
Särskola	1,17
Fritidsverksamhet	3,08
Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade	19,75
Insatser enligt LSS och LAS	7,01
Individ- och familjeomsorg, barn och ungdom	3,41
Individ- och familjeomsorg, vuxen	1,93
Kultur	2,59
Gator, vägar och parker	5,09
Stadsbyggnad	1,20
Försörjningsstöd (inklusive administration)	4,00
Arbete, integration och näringsliv	0,39
Vuxenutbildning	1,48
Miljö- och hälsoskydd	0,42
Räddningstjänst	1,74
Politik och revision	0,89
Övrigt	2,50
Summa	100

Nettokostnaderna är det som återstår av de löpande kostnaderna när vi har tillgodoräknat oss våra löpande intäkter, exempelvis barnomsorgsavgifter och avgifter för bygglov. Nettokostnaderna finansieras i första hand av skatter och statsbidrag. Diagrammet ovan visar hur nettokostnaderna fördelar sig på stadens olika verksamheter.

Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. Under 2016 köptes sådan verksamhet in av extern part för 1 795 mnkr. Diagrammet ovan visar hur detta fördelar sig mellan stadens olika nämnder.

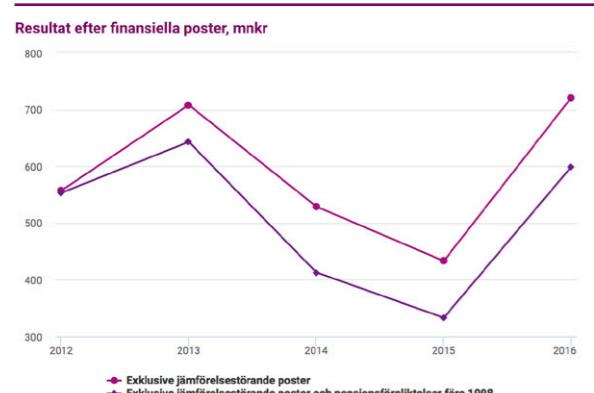
Koncernens ekonomi

Årets resultat

Helsingborgs stad redovisar tillsammans med de av staden ägda bolagen ett positivt resultat efter skatt om 623 miljoner kronor för året, vilket är 214 miljoner bättre än föregående år. Den positiva utvecklingen har bland annat sin grund i att både staden och AB Helsingborgshem, Helsingborgs Hamn AB samt Öresundskraft AB med underkoncern presenterar resultat som är bättre än år 2015. Vid jämförelsen med föregående år ska dock beaktas att fjolårets resultat i Öresundskraft påverkades negativt med 92 miljoner kronor på grund av förluster i Helia Energisalg A/S, Helsingborg Arena och Scen AB och Nordvästra Skånes Renhållnings AB redovisade resultat som var något sämre än föregående år, men förändringen är inte betydande ur ett helhetsperspektiv. För ytterligare information om de enskilda bolagens ekonomiska utveckling år 2016 hänvisas till avsnittet Bolagens ekonomi.

Helsingborgs stad redovisar tillsammans med de av staden ägda bolagen ett positivt resultat efter skatt om 623 miljoner kronor.

De senaste fem årens resultatutveckling i kommunkoncernen visas i ett diagram nedan. För att öka jämförbarheten mellan åren redovisas resultatet exklusive jämförelsetörande poster. Vidare redovisas också ett nyckeltal riktat för den påverkan som förändringen av pensioner intjänade före år 1998 har. Anledningen är att Helsingborgs stad är en av få kommuner som redovisar detta pensionsåtaganden i balansräkningen och därmed tas effekterna av det bort. Syftet är att öka jämförbarheten med andra kommunkoncerner.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändringen av rörelsekapital uppgick till 1 421 miljoner kronor, vilket innebär ett förbättrat kassaflöde med 294 miljoner mot föregående år. När även rörelsekapitalförändringen inkluderas uppgår årets kassaflöde från den löpande verksamhet till 2 426 miljoner kronor. Det är däremot en försämring med 177 miljoner mot föregående år, men då ska också beaktas att förändringen av kortfristiga räntebärande lån och certifikat ingår i begreppet rörelsekapital. Exkluderas dessa kortfristiga räntebärande lån och certifikat i beräkningen är det underliggande kassaflödet från verksamheten inklusive rörelsekapitalförändring 1 515 miljoner kronor, det vill säga 328 miljoner bättre än 2015.

Investeringarna har varit betydande i kommunkoncernen. Det har också påverkat det likvidmässiga flödet i investeringsverksamheten. Det totala utflödet i samband med förvärv av anläggningstillgångar uppgår under året till 2 343 miljoner kronor, vilket är i linje med föregående års utfall. Det som skiljer mellan åren är att det inte kommit in lika mycket likvida medel till kommunkoncernen i samband med försäljningar eller i form av investeringsstöd. Detta gör att det totala nettomässiga kassaflödet från investeringsverksamheten är ett utflöde om 2 218 miljoner kronor, vilket kan jämföras med föregående års utflöde om 2 068 miljoner.

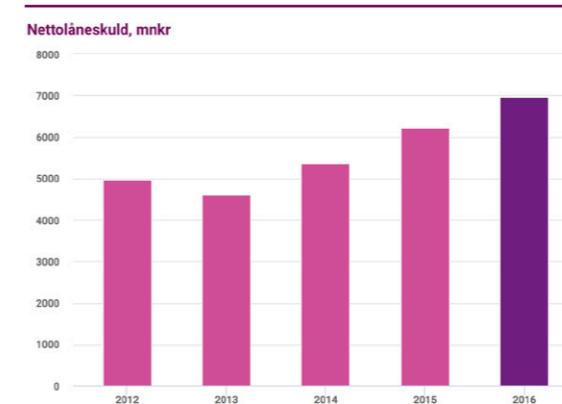
Förändringen av långfristiga fordringar respektive skulder har resulterat i ett positivt inflöde om 689 miljoner kronor år 2016, vilket ska jämföras med 315 miljoner föregående år. Största förklaringen till den stora skillnaden är att kommunkoncernen 2016 ökade sina långfristiga räntebärande skulder väsentligt mer, och denna nya upplåning representerar merparten av finansieringsverksamhetens hela förändring.

Det totala kassaflödet för kommunkoncernen för år 2016 är positivt och uppgår till 897 miljoner kronor.

Det totala kassaflödet för kommunkoncernen för år 2016 är positivt och uppgår till 897 miljoner kronor, vilket ska jämföras med föregående års utfall om 850 miljoner. Likvida medel inklusive kortfristiga placeringar uppgår på balansdagen till 1 789 miljoner kronor mot 892 miljoner föregående år.

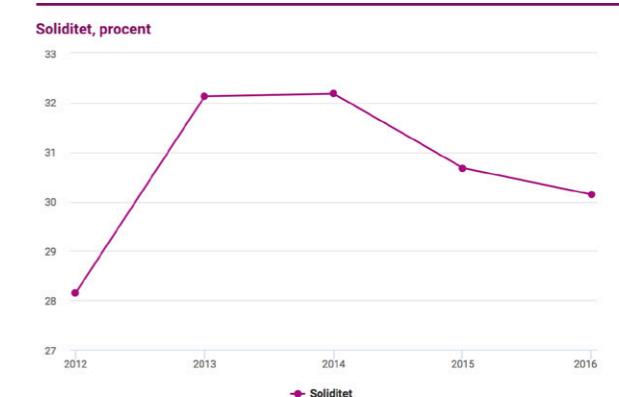
Nettolåneskuld

Nettolikviditet är summan av räntebärande tillgångar minus räntebärande skulder och när dessa skulder överstiger motsvarande tillgångar redovisas en nettolåneskuld. I kommunkoncernen uppgår denna nettolåneskuld vid årsskifte till 6 965 miljoner kronor, en ökning med 758 miljoner från föregående år. Helsingborgs stad är inte själv nettomässigt skuldsatt utan bidrar med en positiv nettolikviditet om 131 miljoner kronor vid slutet av året. Detta innebär att hela nettolåneskulden i realiteten är hänförlig till de bolag som staden äger. Det ska tilläggas att i nettolåneskulden ingår 747 miljoner kronor som avser finansiell leasing av Filbornaverket, ett åtagande som Öresundskraft AB har.

Soliditet

Soliditet beskriver hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med egna medel. Nyckeltalet uttrycker därmed den finansiella styrkan i balansräkningen och visar på den långsiktiga betalningsförmågan. Vid utgången av året redovisade Helsingborgs kommunkoncern ett eget kapital om 7 018 miljoner kronor, vilket ska ställas i relation till samtliga tillgångar om 23 287 miljoner. Detta ger en synlig soliditet om 30 procent, vilket är marginellt lägre än vid utgången av år 2015.

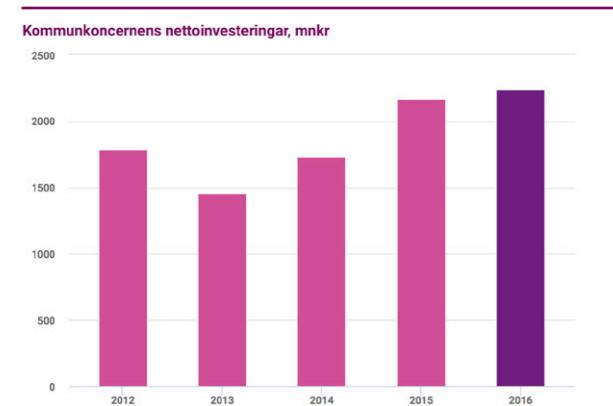

Det finns ingen allmän rekommendation för vilken soliditet som en kommunkoncern minst bör ha. Dessutom återspeglar inte den beräknade soliditeten enligt ovan den faktiska finansiella styrkan på ett helt rättvisande sätt. Exempelvis har övervärdens i fastighetsbeståndet inte tagits med. En marknadsvärdering av fastigheter skulle höja soliditeten för Helsingborgs kommunkoncern och på motsvarande sätt finns också dolda övervärdener i andra kommunkoncerner. Detta försvårar en jämförelse av soliditeten mellan kommuners totala verksamhet. Vidare är måttet på soliditet inte heller helt jämförbart med andra kommunkoncerners, eftersom Helsingborgs stad har valt att redovisa pensionsåtaganden intjänade före år 1998 som en skuld och inte som en avsättning. Detta är inte i enlighet med gällande redovisningsrekommendationer, men staden har valt att göra så eftersom det ger en bättre bild av faktiska åtaganden. Redovisade pensioner intjänade före år 1998 uppgår till 2 552 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt.

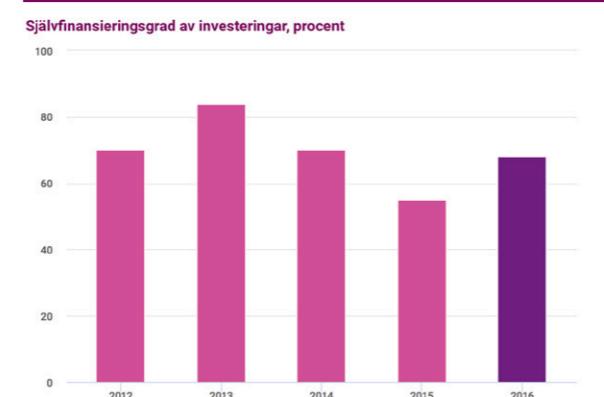
Balansomslutningen per sista december 2016 uppgick till 23 287 miljoner kronor, en ökning med 2 443 miljoner jämfört med föregående år. Förändringen är i huvudsak hänförlig till ökade investeringar i anläggningstillgångar, där Helsingborgs stad tillsammans med AB Helsingborgshem och Öresundskraft AB representerar de största posterna. Därtill har koncernen under året haft ett likvidflöde, som medfört att likvida tillgångar inklusive kortfristiga placeringar är större än vanligt. Av den totala balansomslutningen representerar anläggningstillgångar cirka 85 procent, vilket är i linje med föregående år.

Investeringar

Under år 2016 har staden och dess ägda bolag ökat sina investeringar jämfört med föregående år. Kommunkoncernens totala investeringar uppgår under året till 2 239 miljoner kronor, en ökning med 3 procent mot år 2015. Av investeringarna är knappt 42 procent i stadens regi och 58 procent i de bolag som ägs av staden. Detta är i linje med situationen föregående år. Bland bolagen är det framför allt AB Helsingborgshem som står bakom investeringsvolymen, men även Öresundskraft AB investerar löpande till betydande belopp. För år 2016 finns också större investeringar än tidigare i Helsingborgs Hamn AB, bland annat en ny kran och anpassning av kajerna för att kunna ta emot större fartyg.

Möjligheten att helt eller delvis finansiera investeringar av egen kraft är viktig ur ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Nedan presenteras ett diagram över kommunkoncernens förmåga att av egen kraft finansiera genomförda investeringar under respektive år. Nyckelatlet självfinansieringsgrad av investeringar, som uttrycks i procent, visar kassaflödet från den löpande verksamheten exklusive förändringar i kortfristig upplåning i relation till genomförda investeringar under året.

Ekonомiska engagemang inom kommunkoncernen

Sammanställningen nedan presenterar de ekonomiska engagemangen inom kommunkoncernen. Syftet med tabellen är att ge en samlad bild av de ekonomiska transaktioner som sker mellan de enheter som ingår i den sammanställda redovisningen. Under året har inga

aktieägartillskott eller utdelningar lämnats mellan parterna. Sammanställningen exkluderar rörelserelaterade fordringar och skulder av kortfristig karaktär. Redovisade poster för försäljning och räntor avser transaktioner under hela kalenderåret 2016, medan belopp för lån, borgen samt koncernbidrag avser redovisade saldo vid utgången av året. Samtliga belopp i tabellen är uttryckta i mnkr.

Staden och dess ägda bolag	Försäljning 1)		Räntor		Lån		Borgen		Koncernbidrag	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Helsingborgs stad	86	-240	22	-	5 625	-	0	-	-	-
Helsingborgs Stads Förvaltning AB	-	-	-	-0	-	-	-	-	182	187
Helsingborg Arena och Scen AB	11	-48	-	-1	-	-	-	-	-	147
Helsingborgs Hamn AB	12	-34	-	-	-	-	-	-	54	-
Helsingborgshems Holding AB	-	-	-	-0	-	4 420	-	-	-	-
AB Helsingborgshem	32	-126	-	-14	-	-	-	-	-	-
Vårdfastigheter i Helsingborg AB	9	0	-	-0	-	21	-	-	-	-
Helsingborg Energi Holding AB	-	-	-	-	-	-	-	-	133	133
Öresundskraft AB med underkoncern	259	-26	-	-4	-	950	-	0	133	-
Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36
Helsingborgs Stads Parkerings AB	0	-0	-	-0	-	23	-	-	-	-
Nordvästra Skånes Renhållnings AB	21	-28	-	-2	-	211	-	-	-	-

1) Intäkter har justerats för fakturering avseende poster som varit föremål för aktivering.

Därtill har kostnader varit föremål för justering för den mervärdesskatt på koncerninterna fakturor som inte varit möjlig att lyfta.

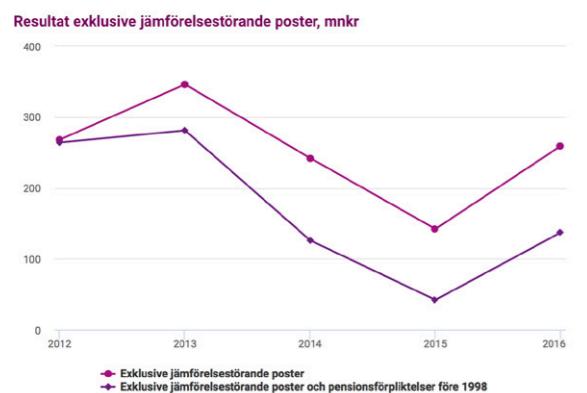
Stadens ekonomi

Årets resultat

Helsingborgs stad redovisar ett resultat på 321 miljoner kronor för år 2016. Det redovisade resultatet överstiger budget med 185 miljoner kronor och är 134 miljoner högre än föregående år. Från ett övergripande perspektiv är årets överskott till stor del en följd av väsentligt lägre pensionskostnader än förväntat och därtill har utvecklingen av nämndernas kostnader generellt varit låg. Dessutom beviljades staden en byggbonus på 62 miljoner kronor under hösten, vilket förbättrade resultatet. Byggbonus är en ny form av statsbidrag med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i landet och eftersom Helsingborg nyligen färdigställt ett stort antal bostäder blev detta bidrag förhållandevis stort.

Helsingborgs stad redovisar ett resultat på 321 miljoner kronor för år 2016.

För att få en bra jämförbarhet med tidigare års resultat har byggbonussen redovisats som en jämförelsestörande post, det vill säga en post som är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Vidare är det viktigt att i en jämförelse mellan Helsingborg och andra kommuner också rensa resultatet för den påverkan som förändringen av pensionsskulden intjänad före år 1998 har. Anledningen till detta är att Helsingborg är en av få kommuner som har valt att redovisa detta pensionsåtagande i balansräkningen, även om det avviker från riklinjerna för den kommunala redovisningen. Utfallet av de justerade resultaten är enligt nedan.

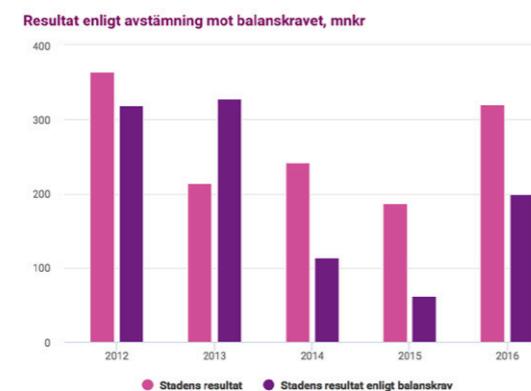

Årets balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning. En lagstadgad del i detta är att styra verksamheten så att årets totala intäkter är större än de totala kostnaderna, det vill säga det finns ett krav på balans mellan intäkter och kostnader. Om detta inte uppnås och ett underskott uppstår ur balanskravs-

hänseende, måste en kompensation ske med positiva resultat inom kommande treårsperiod. Detta för att neutralisera det negativa resultatet och återställa balansen i eget kapital.

Vid beräkning av ett balanskravsresultat är utgångspunkten redovisat resultat för perioden. För Helsingborgs stad uppgick årets resultat till 321 miljoner kronor. Sedan ska resultatet renas för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten. Exempel på poster som ska justeras är realisationsvinster på anläggningstillgångar, eventuella orealiserade förluster på värdepapper och förändringar i pensionsskulden intjänad före år 1998. Det justerade balanskravsresultatet uppgår till 199 miljoner kronor, vilket visar att staden uppfyller det lagstadgade resultatmålet för en ekonomi i balans med mycket god marginal.

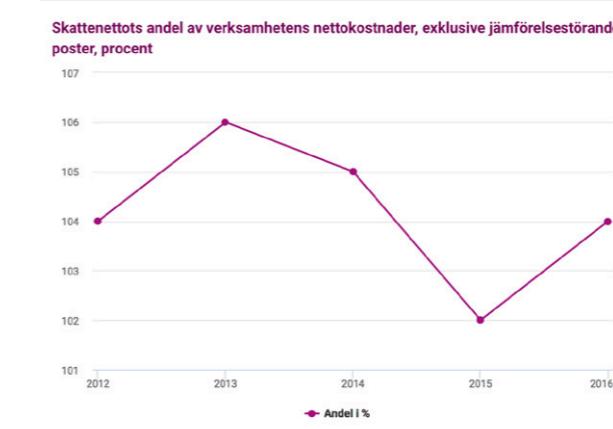
God ekonomisk hushållning

Balanskravsresultatet är en resultatmässig miniminivå som landets kommuner måste förhålla sig till. Många kommuner anser att ett resultat där intäkterna precis täcker kostnaderna inte borgar för en långsiktig finansiell hållbarhet och därmed inte heller garanterar en god ekonomisk hushållning. Ur detta ställningstagande har det vuxit fram en praxis som anger att årets resultat bör motsvara minst 2 procent av de totala skatteintäkterna. För Helsingborg har denna praxis blivit en ledstjärna eftersom ett av de finansiella nyckeltalen i stadens styrkort är att resultatet i den skattefinansierade verksamheten ska uppgå till minst 2 procent av skattenettot. Omräknat i pengar motsvarade det en målsättning på 136 miljoner kronor år 2016. Utifallet för året blev 321 miljoner, vilket i förhållande till faktiskt skattenetto motsvarar nästan 5 procent.

För att säkerställa en god och balanserad ekonomi finns ytterligare ett finansiellt nyckeltal i stadens övergripande styrkort. Det är att Helsingborg ska ha en viss soliditet. Begreppet soliditet återspeglar den finansiella styrkan och anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. För år 2016 var det fastställda målet att stadens soliditet justerat för koncernintern finansiering via internbanken skulle uppgå till minst 54 procent. Utifallet blev 56 procent, vilket är en förbättring med 2 procentenheter mot föregående år. Förändringen mot år 2015 består till sin helhet i att tillgångarna i staden exklusive internbanken var på en nästan oförändrad nivå samtidigt som eget kapital förstärktes med 321 miljoner kronor genom årets resultat.

Begreppet soliditet återspeglar finansiell styrka och anger hur stor del av tillgångarna som är finansierad med eget kapital.

Förutom de två finansiella nyckeltalen i styrkortet så arbetar Helsingborg med ambitionen att staden inte ska vara beroende av finansiella intäkter för att finansiera den ordinarie verksamheten. Denna målsättning går ut på att redovisat skattenetto i förhållande till verksamhetens nettokostnader bör vara minst 100 procent. Nettokostnad är skillnaden mellan de intäkter (avgifter, bidrag och liknande) och kostnader som staden olika verksamheter redovisar. Under de senaste nio åren har staden skattenetto varit större än nettokostnaden och för år 2016 är skattenetto i förhållande till nettokostnaden 104 procent

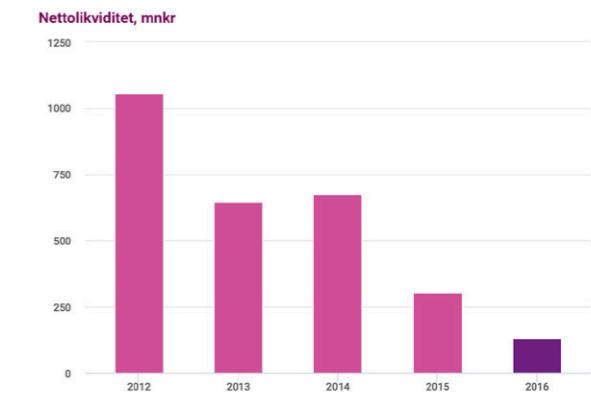
Finansnetto

Stadens finansnetto består av externa räntor, räntor på förskottsbetalningar i samband med exploateringar, finansiella instrument, indexförändring av skuld till Trafikverket samt övriga finansiella intäkter och kostnader som utgörs av lägre belopp. Finansnettot är negativt med 23 miljoner kronor, vilket är att jämföra med föregående års positiva utfall om 8 miljoner.

Kassaflöde och nettolikviditet

Stadens kassaflöde har varit positivt med 706 miljoner kronor under år 2016, vilket innebär att inbetalningarna till staden varit större än utbetalningarna. Den löpande verksamheten har skapat ett betydande likvidmässigt inflöde, vilket bland annat har använts för att betala årets investeringar. Förutom det likvidmässiga inflödet från verksamheten har staden också haft ett inflöde från det tioåriga lån om 750 miljoner kronor som staden tagit för egen räkning. Syftet med lånet är att på ett förmåligt sätt finansiera det lånebehov som förväntas komma inom de närmaste åren. Utöver denna externa finansiering har staden ingen egen reell låneskuld. Likvida medel vid årets slut uppgår till 1 592 miljoner kronor, varav 1 167 miljoner utgörs av kortfristiga placeringar och 425 miljoner är likvida medel på bank.

När de räntebärande tillgångarna är större än de räntebärande skuldrna redovisas en nettolikviditet. Denna uppgår för staden till 131 miljoner kronor vid årets slut, vilket är en minskning med 172 miljoner mot föregående år. Förändringen är väntad och därtill så förväntas kommande års planerade investeringar gradvis minska den redovisade nettolikviditeten ytterligare.

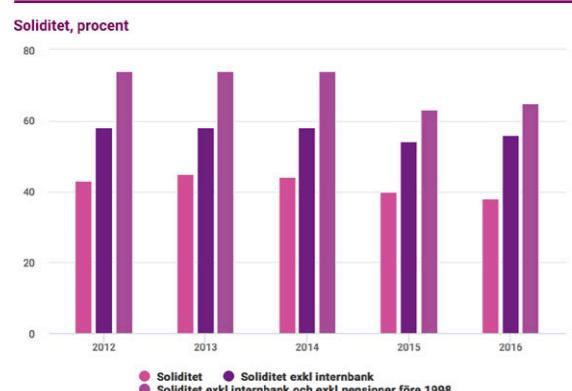

Soliditet

Soliditet är en beskrivning av hur stor del av stadens samtliga tillgångar som är finansierade med egna medel. Vid en god ekonomisk ställning är soliditeten hög, vilket innebär att ägda tillgångar inte behöver finansieras med lånade pengar i samma utsträckning. På så vis ger soliditeten ett uttryck för stadens långsiktiga betalningsförmåga och återspeglar den finansiella styrkan.

Vid utgången av år 2016 redovisar Helsingborgs stad ett eget kapital om 8 620 miljoner kronor, vilket ska ställas i relation till samtliga tillgångar om 22 600 miljoner kronor. Detta ger en synlig soliditet om 38 procent, men detta sätt att beräkna soliditet är något missvisande för stadens verksamhet. Anledningen är att stadens internbank har tagit lån på cirka 6 330 miljoner kronor för vidareutlåning till några av de bolag som staden äger. Om dessa finansiella lån exkluderas redovisas en soliditet som beskriver Helsingborgs ekonomiska ställning på ett bättre sätt. Den justerade soliditeten uppgår till 56 procent, vilket är en förbättring med 2 procentenheter mot föregående år.

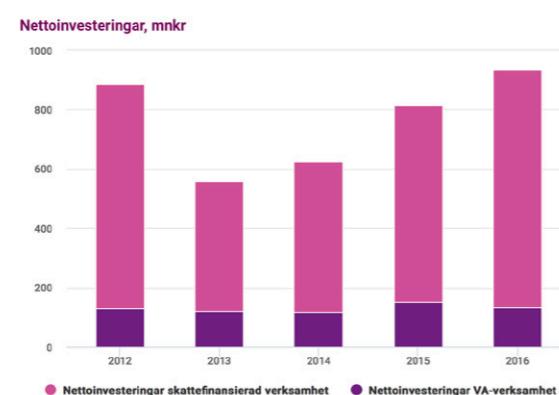
Om en jämförelse av soliditet ska göras mellan Helsingborg och andra kommuner behöver även en justering göras för pensionsavsättningar. Bakgrunden till denna justering är att staden valt att redovisa pensioner intjänade före år 1998 som en avsättning i balansräkningen och inte som en ansvarsförbindelse. Anledningen till att staden har tillämpat detta redovisningssätt är för att få en bättre bild av de faktiska skulderna, även om det inte är enligt lagstadgade riktlinjer. När både lånen till ägda bolag samt pensionsskulden räknas bort uppgår stadens soliditet till 65 procent

Investeringar

Helsingborgs stad har under året gjort nettoinvesteringar på 933 miljoner kronor, vilket är en ökning med

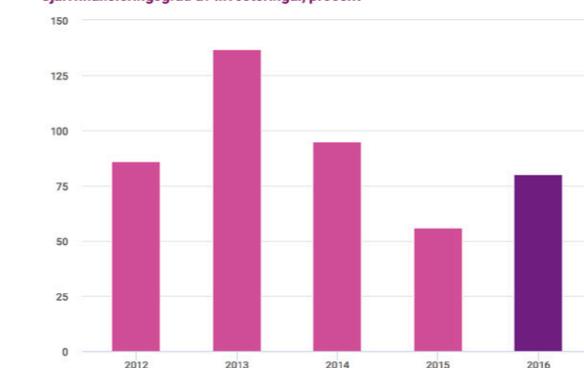
120 miljoner mot föregående år. Nästan 86 procent av nettoinvesteringarna härför sig till stadens skattefinansierade verksamhet och drygt 14 procent härför sig till investeringar i anläggningar inom VA-verksamheten.

Av årets totala skattefinansierade investeringar om 800 miljoner kronor är ungefär 517 miljoner satsningar på fastigheter. De enskilt största projektet är den pågående ombyggnationen av Olympia, byggnation av en ny skola på Gustavslund, den färdigställda tillbyggnationen av Husensjö skola, nybyggnation av Toftahallen och ett nytt LSS-boende i Kattarp. En annan betydande kategori av investeringar är infrastrukturella satsningar. Inom denna kategori har stadsbyggnadsnämnden redovisat projekt motsvarande 221 miljoner kronor under året. Det pågående projektet med att förbereda kajerna i Oceanhamnen inför kommande bebyggelse är den enskilt största satsningen.

Att investera i tillgångar kräver kapital och att finansiera utan att låna kapital är en utmaning. Staden har haft som ambition att i möjligaste mån finansiera investeringar i anläggningstillgångar av egen kraft, men det är något som är mycket beroende av både stadens resultatutveckling och investeringsbehov. Sedan år 2013 har stadens nettoinvesteringar ökat för varje år, men stadens förmåga att öka kassaflödet i verksamheten har inte varit lika uppåtgående. Framöver finns en bedömning att den egna finansieringsförmågan gradvis kommer att avta i förhållande till de investeringar som samhällsutvecklingen kräver. Nedan är ett diagram över stadens förmåga att av egen kraft finansiera gjorda investeringar under respektive år. Nyckeltalet självfinansieringsgrad av investeringar, som uttrycks i procent, visar stadens kassaflöde från den löpande verksamheten exklusivt förändringar i kortfristig upplåning i relation till genomförda investeringar under året.

Självfinansieringsgrad av investeringar, procent

Pensionsåtagande

Det totala pensionsåtagandet som staden redovisar i sin balansräkning uppgår vid utgången av året till 2 683 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt, vilket är en minskning med 123 miljoner jämfört med föregående år. Förändringen beror i huvudsak på att utbetalningarna för pensionerna varit större än det sammanlagda värdet av årets skuldförda intjänning och de reservationer som gjorts för ränte- och beloppsuppräkningar av tidigare års åtaganden. Beräkningen av pensionsskulden bygger på Sveriges Kommuner och Landstings riktlinjer (RIPS07) och pensionsavtalet KAP-KL samt AKAP-KL.

Av de redovisade avsättningarna för pensioner om 2 683 miljoner kronor är 95 procent pensioner intjänade före 1998. Efter denna tidpunkt inbetalas istället pensionsavgifter för den avgiftsbestämda ålderspensionen till det försäkringsbolag som den anställda själv har valt. Därmed påverkas inte pensionsavsättningen i stadens balansräkning med ytterligare pensionsintjänning för denna kategori. För anställdas inkomster som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp betalar staden även in en försäkringspremie för förmånsbestämda pensioner och pensionsåtagandet (skulden) blir därmed överförd från staden till försäkringsbolaget.

Av de redovisade avsättningarna för pensioner om 2 683 miljoner kronor är 95 procent pensioner intjänade före år 1998.

Förutom pensionsavsättningen i balansräkningen redvisar Helsingborgs stad även en ansvarsförbindelse för pensioner som uppgår till 24 miljoner kronor, vilket är samma som föregående år. Ansvarsförbindelsen avser åtaganden för visstidspensioner och avgångersättningar för förtroendevalda, men även inkomstsamordnad visstidspension för förtroendevalda som avslutat sina uppdrag.

Årets totala pensioner inklusive löneskatt uppgick till 247 miljoner kronor, vilket kan jämföras med 245 miljoner föregående år. Förändringen är en faktisk ökning om 24 miljoner kronor, men detta balanseras upp av att förändringen av pensionsavsättningar intjänade före år 1998 i sin tur påverkar resultatet positivt med 22 miljoner kronor mer än år 2015.

Till skillnad från privata arbetsgivare har kommunerna inte behövt sätta av pengar för de anställdas pensioner eller på annat sätt trygga dessa. Beskattningsrätten anses vara en garanti för att kommunerna kan infria framtidens pensionsutbetalningar. Helsingborgs stad har inga särskilt reserverade tillgångar för pensioner intjänade före år 1998. Sammantaget innebär detta att kostnaden för pensionsskulden är beaktad i stadens resultat, men när utbetalningar sker till förmånstagarna påverkas likviditeten.

Nämndernas resultat

Det redovisade resultatet för stadens nämnder, inklusive stadsgemensamma poster, uppgår till ett totalt överskott om 269 miljoner kronor. Det är väsentligt högre än den prognos som lämnades vid delårsbokslutet per den 31 augusti 2016. Den främsta orsaken till det betydande överskottet är relaterad till stadsgemensamt och den minskning av pensionsskulden för pensioner intjänad före år 1998 som redovisats i årsbokslutet. Dessutom fick Helsingborg en byggbonus beviljad under november månad, en bonus som regeringen infört under året och som har till syfte att uppmuntra bostadsbyggande.

Barn och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens bokslut visar på ett underskott om 31,2 miljoner kronor. Det redovisade resultatet beror i sin helhet på att antalet barn och elever i verksamheten varit betydligt större än vad staden uppskattade inför 2016. Ökningen av barn och elever som går i förskola respektive skola är dels en följd av att ett stort antal nyanlända kommit till Helsingborg, dels ett resultat av att övrig inflyttning till staden också har varit större än förväntat.

Utöver utmaningen med många fler barn och ungdomar i verksamheten har ekonomin också påverkats av svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare och pedagoger.

Alla verksamhetsdelar inom barn- och utbildningsnämnden har varit påverkade av nämnda förändringar och redovisar därför ett underskott för året. Förskolans underskott uppgår till 3,4 mnkr. För att möta den ökade efterfrågan har nya enheter och avdelningar öppnat. Dessa fylls successivt med barn, vilket har inneburit att det under hösten varit lättare att erbjuda plats till föräldrar. Grundskolan redovisar ett totalt underskott om 11 miljoner kronor. Arbetet med att möta det ökade antalet nyanlända och deras utbildningsbehov har medfört ett behov att utveckla verksamheten på ett nytt sätt, vilket har bidragit till det ekonomiska underskottet. För gymnasieskolan uppgår det redovisade underskottet till 15,4 miljoner. Underskottet beror framför allt på ökningen av elever på introduktionsprogrammen under våren.

Målning på Brommagatans förskola. Foto: Sandra Jeppsson

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor. Resultatet är betydligt bättre än föregående år och bland annat en följd av effektiviseringar samt tydligare styrning av arbetad tid. Helsingborg har nu de lägsta äldreomsorgskostnaderna i landet jämfört med andra större städer, samtidigt som goda kvalitativa resultat har uppnåtts och presenterats i en undersökning av Sveriges Kommuner och Landsting.

Även om effektiviseringar genomförs och en bättre budgetbalans finns i verksamheten har resultatet påverkats av kostnadsökningar. Årets avtalsenliga löneökning ledde till höjningar som var 8,5 miljoner kronor större än beräknat. Därtill har sjukfrånvaron inom verksamheten stigit med 1,9 procent mot föregående år och därmed har sjuklönekostnaderna ökat.

Under året har fyra vårdboenden och fyra enheter inom LSS gått över till privat regi. I samband med överlätelsen valde 95 medarbetare att behålla sin kommunala anställning och inte följa med till de övertagande entreprenörerna. Det medförde en tillfällig övertalighet som skapade merkostnader fram till dess att lämpliga placeringar av personal genomförs.

Efterfrågan på stöd och service till vissa funktionshindrade fortsätter att öka. Under år 2016 var behovet för dessa tjänster ungefär 30 procent högre än föregående år, vilket motsvarar en kostnadsökning på 12 miljoner kronor. Den snabba ökningen ställer krav på hög flexibilitet i verksamheten, något som ibland är svårt att hantera i praktiken. Förvaltningsrätten utdömde under året viten på 1 miljon kronor för att staden inte kunnat möta lagens krav och tillgodose behoven av bostad med särskild service för personer med vissa funktionshinder.

Foto: Anna Alexander Olsson

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens resultat är ett överskott om 39,5 miljoner kronor. Det positiva resultatet är i huvudsak en följd av att flera större investeringsprojekt av olika anledningar har skjutis fram. Under året använde verksamheten endast 54 procent av den beviljade investeringsramen. Projekt där investeringsutgifterna under året har blivit lägre än förväntat är exempelvis kajerna på Oceanpiren, arbetet med Drottninggatan, Järnvägsgatan och övertäckningen av reningsverket. Fördjörningen i projekt har medfört lägre räntekostnader och avskrivningar än vad som tidigare varit planerat och den totala avvikelsen för detta uppgår till 34,5 miljoner kronor.

Ytterligare en beståndsdel i nämndens överskott är ökade intäkter från parkeringar om 7,3 miljoner kronor. Dessa intäkter kommer från både parkeringsavgifter och felparkeringsböter. Intäkterna är helt beroende av hur, i vilken omfattning och var bilister väljer att ställa sina bilar. Därmed kan dessa intäkter variera betydligt från år till år.

Under året har stadsbyggnadsnämnden aktivt försökt minska sin underhållsskuld. Syftet har varit att minska antalet akuta reparationer i infrastrukturen och därmed långsiktigt öka trafiksäkerhet samt tillgänglighet för dem som vistas i Helsingborg. Arbetet ger också ekonomiska fördelar som framför allt kommer att synas i resultaten framöver eftersom kostnaderna för akuta insatser förväntas att bli lägre.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott om 8,1 miljoner kronor. Det positiva utfallet har bland annat sin grund i att det försörjningsstöd som staden betalar ut har minskat för fjärde året i rad, något som i sin tur

resulterat i kostnader som är 2,9 miljoner kronor lägre än förväntat. Minskningen i antalet utbetalda försörjningsstöd motsvarar fem procent, och en genomsnittlig månad har vi lämnat bidrag till 1 954 hushåll. För ekonomiskt stöd till nyanlända får staden ersättning från Migrationsverket, men om dessa hushåll behöver försörjningsstöd efter tre år är det staden som bekostar detta.

Färre personer än förväntat har aktiverats i staden arbetsmarknadsinsatser, vilket också har påverkat nämndens ekonomiska resultat positivt. De insatser som vi genomfört har inte varit tillräckliga för att nå målen och det finns fortfarande många personer som står utanför arbetsmarknaden.

Det ökade antalet nyanlända i Helsingborg har medfört att fler elever deltar i vuxenutbildningens svenska för invandrare (sfi). Eftersom Migrationsverket bekostar dessa insatser har nämndens resultat inte påverkats nämnvärt av variationen i elevantal. Inom den gymnasiala vuxenutbildningen har antalet studerande blivit något färre till följd av minskat behov.

Drömskogen i Pålsgö skog. Foto: Hjördis Hilmarsdottir

Lärling på arbete. Foto: Rickard Johnsson

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett överskott om 21,6 miljoner kronor. En viktig förklaring till överskottet är att Helsingborgs stad har fått kostnadsersättning för ensamkommande barn både för 2015 och 2016. Tillströmningen av ensamkommande som anvisades till Helsingborg nådde rekordnivåer i början av året för att sedan avstanna på grund av gränskontrollerna.

Socialnämndens verksamhet för barn, unga och familj redovisar ett överskott om 11,8 miljoner kronor. Det är bland annat ett resultat av att kostnaderna för externa placeringar minskat genom fler och mer komplexa lösningar på hemmaplan. Dessutom har åtgärder så som exempelvis placeringsamordnare och utökade resurser för rekrytering av familjehem gett positiva resultat. Vi har uppnått en bättre ekonomisk balans inom dessa områden utan att kvaliteten har minskat.

Inom verksamhetsområdet som inriktar sig på social omsorg för vuxna redovisas ett underskott om 26,7 miljoner kronor, vilket beror på ett ökat behov av externa placeringar både för klienter inom socialpsykiatrin och för dem som har ett missbruk. Vidare har de träningslägenheter som öppnat i Ödakra och på Elineberg ännu inte resulterat i en minskning av externt placerade klienter.

I övrigt är socialnämndens totala överskott en följd av bland annat lägre placeringskostnader för skyddsboende samt lägre personal- och förvaltningsövergripande kostnader.

Projektet "En frisk generation" på Nanny Palmkvistskolan.

Foto: Mats Roslund

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämndens bokslut visar på ett överskott om 1,1 miljon kronor. Utfallet är en kombination av att överskottet har skapats inom vissa områden och att dessa har kunnat användas inom andra områden.

Nämndens öppna verksamhet i form av lovaktiviteter och liknande redovisar ett överskott om 2,3 miljoner. Det är en följd av att vissa nya aktiviteter behövt en uppstartsfas och inte kunnat drivas fullt ut. Fördjörningen i projektet har bland annat haft sin grund i eftersläpning i rekryteringen till vissa tjänster.

Den övergripande fritidsverksamheten redovisar ett överskott om 2,4 miljoner kronor. Den viktigaste orsaken är att kostnaden för satsningen på kompetensutveckling för personalen inom Fritid Helsingborg har varit lägre än förväntat på grund av att vi använt kostnadseffektiva lösningar.

Ovan nämnda överskott har använts till att täcka kostnader för kommunalt ägda idrottshallar och anläggningar. En hinderbana samt en fysbox (en sorts utegym) har skapats på Norrvalla, för att möta efterfrågan på denna motionsform från såväl vuxna som barn. Ett utökat underhållsarbete har genomförts på flera anläggningar, bland annat på Heden inför SM i friidrott.

Kulturnämnden

Kulturnämnden redovisar ett överskott på 4,2 miljoner kronor. Utfallet beror till stor del på att antalet besökare har ökat i verksamheten jämfört med tidigare. Entréintäkterna för Dunkers kulturhus och Helsingborgs museer är 1,9 miljoner högre än förväntat. På Dunkers har även arrangemangsverksamheten, uthyrningen samt försäljningen av utställningen Loranga givit ett överskott på 0,6 miljoner.

I början på året antog nämnden ett nytt regelverk för stöd till det fria kulturlivet som ska möjliggöra ekonomiskt stöd för fler olika aktörer och på nya sätt. Den största förändringen är att det nu finns möjlighet att söka verksamhets- och hyresstöd för stadigvarande kulturverksamhet, vilket bland annat Kulturhotelliet och Helsingborgs kulturförening fått. De nya reglerna för ekonomiskt stöd har införts successivt under året. Det stegvisa införandet har medfört att budgeten för detta ändamål inte nyttjats helt utan skapat ett överskott för verksamheten på 0,7 miljoner kronor.

Ytterligare en bidragande orsak till det redovisade utfallet är att medel för kultur/kulturaktiviteter i skolorna inte har använts fullt ut, vilket påverkat resultatet positivt med 0,7 miljoner. Grunden till denna utveckling har varit dels förändringar i programläggningen, dels att vissa program inte har efterfrågats.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens resultat för året motsvarar ett överskott på 19,6 miljoner kronor. Utfallet har sin huvudsakliga grund i att de lokaler som staden äger har haft en hög uthyrningsgrad. Verksamheten har varit stabil. Våra internhyror har varit förankrade på marknaden samtidigt som konkurrensutsatt upphandling och effektiv styrning bidragit till låga driftskostnader. De kostnader som framför allt varit lägre än förväntat är relaterade till uppvärming. Det är också ett kvitto på att energieffektiviseringen har gett resultat.

Investeringsvolymen för fastighetsnämnden är större än någonsin. Den snabba befolkningsökningen driver efterfrågan och framför allt är det skolverksamhetens behov av fler lokaler som ökat snabbt. Flera projekt pågår för att möta tillväxten och exempelvis har Elinebergsskolans lågstadiedel byggts om under året, Husensjöskolan har byggts till och vi har påbörjat en skola på Gustavslund. Kostnaden för avskrivningar om 154,5 miljoner kronor är ganska linjär med föregående år, men förväntas öka successivt framåt i takt med att investeringarna färdigställs.

Fastighetsverksamheten innefattar även ägande av ett antal bostäder. Inom denna verksamhet redovisas ett underskott om 1,6 miljoner kronor. Avvikelsen är i huvudsak hänt till uppdraget att ha hand om bostäder för nyanlända. Eftersom det i många fall inte är möjligt att ta ut en hyresintäkt som täcker driftskostnaderna för dessa bostäder, så uppstår underskott. Under året har bostäder förmedlats till 223 nyanlända med uppehållstillsättning.

Miljönämnden

Miljönämndens bokslut visar på ett överskott i verksamheten om 1,6 miljoner kronor. Detta överskott beror till största delen på ökade intäkter för miljöövervakning. Därtill har det uppstått positiva ekonomiska effekter till följd av lägre personalkostnader. Minskningen beror på sjukskrivningar, vakanser och tillfälliga lösningar i samband med chefsbyten.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens resultat för året uppgår till 1,6 miljoner kronor. De faktorer som påverkat utfallet är bland annat kostnadsbesparande åtgärder. Nämnden observerade tidigt under året att den ändrade flyktingpolitiken sannolikt skulle medföra att färre ensamkommande barn kom till Helsingborg. Med anledning av detta avvaktade vi med att rekrytera enligt tidigare planer, och som en följd har exempelvis kostnaderna för administrativ personal blivit lägre än förväntat.

Stadsrevisionen och valnämnden

Stadsrevisionen och valnämnden redovisar båda ett överskott om 0,1 miljon kronor för 2016. Verksamheterna har inte haft några större avvikelse mot förväntat ekonomiskt utfall.

Kommunstyrelsen inklusive stadsgemensamt

Kommunstyrelsen redovisar tillsammans med stads gemensamt ett överskott på 206 miljoner kronor, varav stadsledningsförvaltningen står för 32 miljoner och stadsgemensamt för 174 miljoner.

Stadsledningsförvaltningens överskott består dels av positiva resultat från mark- och exploateringsverksamheten, dels av överskott inom avdelningarna för strategisk samhällsutveckling, digitalisering samt näringslivs- och destinationsutveckling.

Inom stadsgemensamt är årets positiva resultat främst hänt till att pensionskostnaderna blev 86 miljoner kronor lägre än förväntat. Därtill har staden fått ett statsbidrag om 62 miljoner. Bidraget infördes av regeringen under våren 2016 med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i landet.

Sammanfattning av stadens ekonomi och viktiga förutsättningar

- Helsingborg har redovisat stabila och goda årsresultat över tid:** Staden infriar väl det lagstadgade kravet på en god ekonomisk hushållning.
- Låg kommunalskatt jämfört med övriga större städer:** Den kommunala skattesatsen för Helsingborg är 20,21 procent, vilket är 1,28 procentenheter lägre än snittet för gruppen städer med 50 000 till 200 000 invånare.
- Soliditeten är mycket god:** Helsingborg redovisar en soliditet som är bland de högsta av landets 290 kommuner.
- Hög grad av självfinansiering för investeringar:** Ambitionen är att ha ett positivt kassaflöde i verksamheten för att av egen kraft betala genomförda investeringar och år 2016 var självfinansieringsgraden 80 procent.
- Hela pensionsskulden redovisas i balansräkningen:** Staden har valt att redovisa hela pensionsåtagandet för intjänning före år 1998 om 2 552 miljoner kronor som en skuld, vilket ger en mer rättvisande bild av den ekonomiska ställningen.
- Högsta möjliga kreditvärdighet (AAA):** Standard & Poor's ger fortsatt staden högsta möjliga kreditbetyg (AAA), vilket ger Helsingborg och dess ägda bolag goda möjligheter till kapitalanskaffning med bra villkor.
- Stabil ekonomisk utveckling i ägda bolag:** Helsingborgs Hamn AB, AB Helsingborgshem, Öresundskraft AB med underkoncern och NSR (Nordvästra Skånes Renhållnings AB) redovisar en stabil ekonomisk utveckling inom respektive bransch.
- Mångfasetterat näringssliv med ett stort antal privata aktörer:** Det finns många små och medelstora bolag som bedriver sin verksamhet i Helsingborg. Det gör att staden inte är beroende av enskilda företag, något som tryggar sysselsättningen.
- Campus Helsingborg:** Vid Campus Helsingborg, som är en del av Lunds universitet, finns möjligheter för vidareutbildning av hög kvalitet och i nära samverkan med organisationer samt företag i regionen.
- Stadigt ökande befolkning:** Stadens befolkningstillväxt är fortsatt stark. Under året ökade antalet invånare med 2 638 personer, vilket betydde en total befolkning på 140 547 personer vid årsskiftet.
- Stort antal besökande:** Näringsliv och en attraktiv miljö för turism leder till att många besöker Helsingborg. Det gynnar ekonomin och är viktigt för målet att vara en global och pulserande stad.

Känslighetsanalys - resultateffekt, mnkr

Löneökning 1 procent	-41
100 nya heltidstjänster	-47
Ökade priser tjänster och varor med 1 procent	-36
Ökat försörjningsstöd med 1 procent	-2
Förlust utlåning med 1 procent	-63
Infriade borgensförbindelser med 1 procent	-5
Skattehöjning med 1 kr	303
Ökning rikets skatteunderlag med 1 procent	61
Ökat tillskott från staten med 1 miljard till kommunsektorn (kommuner och landsting)	10
Ökat tillskott från staten med 1 miljard till enbart kommunerna	14
Ökade taxor med 1 procent	5
Förändring samtliga statsbidrag med 1 procent	20

Bolagens ekonomi

Helsingborg Arena och Scen AB (HASAB)

Årets resultat

Bolagets intäkter 2016 uppgick till 88 miljoner kronor jämfört med 93 miljoner föregående år. Av dessa belopp var 33 miljoner kronor respektive 32 miljoner kronor bidrag från Region Skåne och statens kulturråd till de konstnärliga institutionerna på Stadsteatern och Konserthuset. Verksamhetens kostnader var 233 miljoner kronor jämfört med 230 miljoner kronor år 2015. Det kvarstående nettomässiga underskottet i bolaget har täckts via koncernbidrag inom stadens bolagskoncern.

Finansiella mål och soliditet

Bolagets självfinansieringsgrad, definierad som egna intäkter i förhållande till totala intäkter inklusive erhållet koncernbidrag, var 2016 cirka 38 procent. Bolaget strävar efter att vid varje givet tillfälle bedriva en kostnads-effektiv verksamhet samt optimera intäkterna beaktat bolagets uppdrag enligt ägardirektivet, dess samhällsansvar samt ambitionen att utveckla stadens attraktivitet.

Soliditeten i Helsingborg Arena och Scen AB var vid årsskiftet 13 procent. Vid närmast föregående årsskifte var den 12 procent.

Investeringar

Under året har bolaget investerat drygt 3 miljoner kronor i anläggningstillgångar. År 2015 investerade vi 5 miljoner kronor. Fjolårets största investering var jubileumsträdgården på Sofiero, som invigdes i samband med nationaldagsfirandet den 6 juni 2016.

Helsingborgs Hamn AB

Årets resultat

Omsättningen uppgick under år 2016 till 373 miljoner kronor jämfört med 351 miljoner kronor föregående år. Intäkterna har ökat inom i stort sett alla verksamhetsområden. Totalt steg godsvolymerna (räknat i ton) med 7,6 procent under året. Oljeprodukter och spannmål har haft högre volymer än normalt, och lastbilstrafiken på färjeleden har ökat med 5 procent. Även volymerna inom containerverksamheten har stigit. Kombinationen av mindre prisökningar och en god kostnadskontroll medförde att bolaget uppnådde ett resultat som är bättre än föregående år.

Helsingborgs Hamn AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 61 miljoner kronor. År 2015 var resultatet 52 miljoner kronor.

Finansiella mål och soliditet

Det finansiella målet i bolagets ägardirektiv är från och med 2016 ett avkastningsmål. Målet är att avkastningen på totalt kapital ska vara minst årsgenomsnittet för Stibor 3 månader[1] plus 5 procentenheter. För 2016 innebar detta ett krav på cirka 4,5 procent. Helsingborgs Hamn AB nådde målet med god marginal och för året var avkastningen på totalt kapital 7,8 procent, beräknat på en genomsnittlig balansomslutning om 767 miljoner kronor och ett resultat efter finansnetto på 61 miljoner kronor.

Soliditeten var vid årsskiftet 78 procent. Motsvarande siffra förra årsskiftet var 79 procent.

Koncernbidrag har lämnats enligt ägarens önskemål med 54 miljoner kronor jämfört med 55 miljoner kronor närmast föregående år.

Investeringar

Bolagets investeringar i anläggningstillgångar uppgick under 2016 till totalt 100 miljoner kronor jämfört med 19 miljoner kronor under 2015.

Som ett led i att utöka kapaciteten i takt med kundernas efterfrågan har Helsingborgs Hamn investerat i en ny mobilkran för 34 miljoner kronor. Vidare har kajerna 903 och 904 anpassats för containertrafik med större fartyg, en investering på 28 miljoner kronor. Hamnen har också byggt ut el-infrastrukturen för 10 miljoner kronor samt reinvesterat i maskinparken för 14 miljoner kronor. De nya maskinerna har lägre dieselförbrukning och ger en bättre arbetsmiljö.

[1] Stibor (Stockholm interbank offered rate) är en daglig referensränta för de räntor som de större svenska bankerna använder vid utlåning till varandra.

AB Helsingborgshem

Årets resultat

Omsättningen ökade med 62 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick för året till 989 miljoner. Ökningen beror främst på färdigställande av nyproduktion på Elineberg, studentboendet vid Furutorpsgatan och bostäder på området Flanken på Fredriksdal.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 118 miljoner kronor jämfört med 107 miljoner kronor närmast

föregående år. Ökningen förklaras främst av att bolaget har högre intäkter och lägre övriga rörelsekostnader. Detta motverkar även det faktum att årets resultat inkluderar lägre reavinster från fastighetsförsäljning och att drifts- och underhållskostnaderna var högre än föregående år.

Realisationsvinsterna uppgick under 2016 till 5 miljoner kronor, jämfört med 18 miljoner kronor 2015. Vinsterna uppstod vid försäljningen av två radhus på Närlunda och ett parhus i Laröd.

Finansiella mål och soliditet

De finansiella målen i bolagets ägardirektiv består från och med år 2016 av mål som avser bolagets direktavkastning och totalavkastning. Beräkningen av dessa nyckeltal bygger på en aktuell marknadsvärdering av våra fastigheter.

Marknadsvärdering av bolagets fastigheter

Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter bedömdes vid årsskiftet vara 14,4 miljarder kronor exklusive pågående nyproduktion. Motsvarande siffra vid föregående årsskifte var 12,4 miljarder kronor. Med avdrag för 2016 års investeringar innebär detta en värdeförändring på 9,6 procent på befintligt bestånd. År 2015 var värdeförändringen 3,7 procent. Marknadsvärdet kan jämföras med 2016 års taxeringsvärdet som uppgår till 9,3 miljarder kronor samt det bokförda värdet på 5,7 miljarder kronor. Motsvarande siffror för 2015 var 8,0 respektive 5,1 miljarder kronor.

Direktavkastning

Direktavkastningen beräknas genom att dividera driftnettott med ett bedömt marknadsvärde. Driftnettott definieras som hyresintäkter minskat med kostnader för drift och underhåll. För 2016 uppgick driftnettott till 347 miljoner kronor. Det genomsnittliga marknadsvärdet år 2016 blir efter en stark utveckling under hela året 13,0 miljarder kronor, vilket ger en direktavkastning på 2,7 procent. Det innebär att bolaget når det uppsatta målet på 2,6 procent trots den stora värdeökningen i fastigheterna.

Totalavkastning

Fastighetsportföljens värdeförändring och direktavkastning ger 12,2 procent i totalavkastning jämfört med 6,3 procent 2015. Det är historiskt sett ett mycket bra ekonomiskt år för AB Helsingborgshem. Målsättningen är att vara i nivå med jämförbara allmännyttiga fastig-

hetsbolag. Det tioåriga genomsnittet för kommunägd fastighetsbolag är 6,4 procent.

Soliditet

Den synliga soliditeten i bolaget uppgår till 24 procent, jämfört med 25 procent 2015.

Av resultat före koncernbidrag och skatt har ägaren enligt ägardirektivet möjlighet att disponera en andel motsvarande aktuell bolagsskatt. Ägaren har valt att inte utnyttja denna möjlighet 2016.

Investeringar

Den totala investeringsvolymen i pågående och avslutade nyproduktions-, ombyggnations- och underhållsprojekt var 747 miljoner kronor jämfört med 906 miljoner kronor 2015. De enskilt största projektet var nyproduktionerna av bostäder i Rydebäck, Husensjö och Mariastaden, studentboendet vid Furutorpsgatan samt modulhusen för nyanlända. Våra största ombyggnationsprojekt har skett på Närlunda Östra och Drottninghög.

Öresundskraft AB

Årets resultat

Omsättningen uppgick till 2 599 miljoner kronor jämfört med 2 417 miljoner kronor år 2015. Ökningen jämfört med föregående år beror främst på ökade anslutningsavgifter inom elnätet samt större elhandelsvolymer. Resultatet efter finansiella poster uppgick till 343 miljoner kronor jämfört med 281 miljoner kronor 2015. Föregående års resultat påverkades negativt av förlusterna i dotterbolaget Helia Energisalg A/S.

Finansiella mål och soliditet

De finansiella målen i bolagets ägardirektiv består av ett avkastningsmål och ett soliditetsmål.

Akvastning på sysselsatt kapital

Akvastningsmålet för Öresundskraft AB innebär att avkastningen på sysselsatt kapital[2] minst ska uppgå till årsgenomsnittet för Stibor 3 månader[3] plus 5 procentenheter, vilket motsvarar cirka 4,5 procent.

Akvastningen på sysselsatt kapital uppgick till 9,9 procent, vilket är en förbättring med 1,9 procentenheter eftersom 2015 belastades med engångseffekter. Utfallen ligger väl över målsättningen enligt ägardirektivet.

Soliditet

Soliditeten uppgick vid årets slut till 42 procent, en ökning från föregående år med en procentenhets. Enligt ägardirektivet ska soliditeten minst uppgå till 25 procent.

Koncernbidrag har lämnats enligt ägarens önskemål med 133 miljoner kronor jämfört med 175 miljoner kronor 2015.

Investeringar

Investeringarna uppgick 2016 till 424 miljoner kronor, jämfört med 393 miljoner kronor 2015. De största investeringarna var utbyggnaden av fiber till villor för 99 miljoner kronor, uppförandet av tre vindkraftverk i Össjö för 64 miljoner kronor samt nätombyggnaden för att förstärka inmatningen till Helsingborg för 60 miljoner kronor.

Sammanlagt investerade Öresundskraft drygt 80 miljoner kronor i fjärrvärmäneten. Av den summan investerade vi 36 miljoner kronor i det befintliga nätet och 48 miljoner kronor för att bygga nya nät, bland annat på Gustavslund och Drottninghög.

[2] Definierat som: Rörelseresultat inklusive finansiella intäkter i relation till medelvärdet av balansomslutningen med avdrag för icke räntebärande skulder.

[3] Stibor (Stockholm interbank offered rate) är en daglig referensränta för de räntor som de större svenska bankerna använder vid utlåning till varandra.

Nordvästra Skånes Renhållnings (NSR) AB

Årets resultat

Omsättningen uppgick under året till 376 miljoner kronor jämfört med 411 miljoner kronor under 2015. Minskningen beror på att vi har lagt ut driften av behandlingsverksamheterna för farligt avfall, biogas, balning av papper och plast samt sorteringsavfall på externa operatörer.

NSR upvisade ett resultat efter finansiella poster på 0 miljoner kronor jämfört med 9 miljoner kronor närmast föregående år.

Renhållningskollektivet i Helsingborg redovisade ett underskott om 10 miljoner kronor. Orsaken är bland annat att systemet för att registrera företagskunder på återvinningscentralerna blev försenat. En annan orsak är att insamlingskostnaderna blev högre när vi la om affärssystemet. Våra körningar blev inledningsvis inte helt effektiva när vi införde systemet.

Finansiella mål och soliditet

Det finansiella målet i bolagets ägardirektiv består av ett soliditetsmål.

Enligt ägardirektivet ska bolaget sträva efter att ha en soliditet på minst 15 procent, vilket uppfyllts under året. Vid årsskiftet uppgick soliditeten till 15 procent, samma som vid närmast föregående årsskifte.

Investeringar

Investeringar i anläggningstillgångar uppgick under året till 64 miljoner kronor vilket var samma omfattning som närmast föregående år. Av detta var 34 miljoner kronor investering i fyrfackskärl för källsortering till villor i Ängelholm.

Vi påbörjade investeringen i infrastrukturen för att hantera lakvattnet från behandlingsanläggningen i Helsingborg 2014, och under 2016 har vi investerat ytterligare 6 miljoner kronor i detta projekt. Övriga investeringar består bland annat av slutreglering av investering i biogasanläggningen, it-infrastruktur, verksamhetssystem för abonnenter samt nya containrar.

Övriga bolag

Övriga bolag i koncernen består i huvudsak av sådana vars verksamhet är att äga och förvalta aktier i övriga bolag samt av några mindre bolag som förvaltar fastigheter eller parkeringsanläggningar.

Under året har Helsingborgs stad förvärvat Helsingborgs Stads Parkerings AB (namnändrat från Projektbolag del 0 AB). Verksamheten i bolaget består i att äga och förvalta parkeringsanläggningar. Bolaget såldes i slutet av året vidare till moderbolaget i bolagskoncernen, Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB.

Nyckeltal för stadens verksamhetsdrivande bolag

	Ägarandel (%)	Nettoomsättning, mnkr 1)	Resultat efter finansiella poster, mnkr	
			2015	2016
AB Helsingborgshem med underkoncern	100	927	989	106,7 117,7
Öresundskraft AB med underkoncern	100	2 417	2 599	280,8 343,1
Helsingborgs Hamn AB	100	351	373	51,8 60,6
Helsingborg Arena och Scen AB 2)	100	93	88	0,2 0,2
Vårdfastigheter i Helsingborg AB	100	11	9	7,9 6,3
Kuriren 2 AB	100	0	0	0,0 0,1
Kuriren 6 AB	100	1	1	0,4 0,4
Sobeln 28 AB	100	0	0	0,1 0,2
Tegskiftet 2 AB	100	0	0	0,2 0,2
Helsingborgs Stads Parkerings AB 3)	100	-	0	- -0,1
Nordvästra Skånes Renhållning AB med underkoncern	52	411	376	9,4 0,2
Nöjesparken Sundspärln AB	40	23	30	-1,5 0,1
AB Busspunkten Helsingborg	26	10	10	0,5 -0,2

1) Beloppen är avrundade till hela mnkr. Detta innebär att belopp under 0,5 mnkr avrundas till 0.

2) För Helsingborg Arena och Scen AB är erhållt koncernbidrag inkluderat i resultat efter finansiella poster.

3) Helsingborgs Stads Parkerings AB förvärvades i slutet av år 2016. Redovisad nettoomsättning samt resultat efter finansiella poster avser tid efter förvärvstidpunkten.

	Balansomslutning, mnkr 1)	Soliditet, procent		Medeltalet anställda	
		2015	2016	2015	2016
AB Helsingborgshem med underkoncern	5 814	6 451	25	24	216 233
Öresundskraft AB med underkoncern	4 984	5 231	41	42	354 335
Helsingborgs Hamn AB	760	774	79	78	220 215
Helsingborg Arena och Scen AB	191	183	12	13	181 197
Vårdfastigheter i Helsingborg AB	34	33	21	37	- -
Kuriren 2 AB	1	1	83	83	- -
Kuriren 6 AB	2	2	33	52	- -
Sobeln 28 AB	1	1	39	48	- -
Tegskiftet 2 AB	2	2	23	33	- -
Helsingborgs Stads Parkerings AB 2)	-	23	-	0	- -
Nordvästra Skånes Renhållning AB med underkoncern	476	450	15	15	146 160
Nöjesparken Sundspärln AB	9	10	31	29	16 19
AB Busspunkten Helsingborg	13	16	8	10	- -
Sjöcrona Exploatering AB	26	26	96	96	- -

1) Beloppen är avrundade till hela mnkr. Detta innebär att belopp under 0,5 mnkr avrundas till 0.

2) Helsingborgs Stads Parkerings AB förvärvades i slutet av år 2016.

Finans

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Helsingborgs stads samlade verksamhet, det vill säga både för verksamhet som bedrivs av förvaltningsorganisationen och av bolag som staden äger. Finanspolicyn reglerar ramarna för den totala finansverksamheten. Inom ramen för finanspolicyn har sedan kommunstyrelsen fastställt finansiella riktlinjer för staden. Bolagen som staden äger har i sin tur egna finansreglementen som följer den övergripande finanspolicyn för Helsingborgs stad.

Internbanken

Staden har en internbank som samordnar extern kapitalanskaffning, likviditetshantering och finansiella placeringar för kommunkoncernen. Internbankens övergripande uppdrag är att optimera kassaflöden och genom detta även stödja stadens bolag i deras affärs- och resultatutveckling. Internbankens verksamhet ger därmed ett mervärde för både staden och bolagen.

Internbankens verksamhet ger ett mervärde för både staden och bolagen.

Kapitalflöden i kommunkoncernen optimeras genom att internbanken matchar bolagens likviditetsbehov. För de dagliga likviditetsflödena har staden ett gemensamt koncernkontosystem som möjliggör att anslutna bolagsflöden nettas. Det betyder att bolagens positiva och negativa saldon på koncernkontot läggs samman till ett totalt saldo. Så länge detta saldo är positivt behöver internbanken inte vända sig till den externa finansiella marknaden för att täcka det löpande likviditetsbehovet.

För mer långsiktig finansiering bistår internbanken med kapitalförsörjning i form av lån till staden majoritets-ägda bolag.

Den gemensamma upplåningen genom internbanken har dels till syfte att ge en låg finansieringskostnad, dels att säkerställa betalningsförmågan för kommunkoncernen både på kort och på lång sikt.

Den vidareutlåning staden gör till bolagen sker utifrån marknadsmässiga villkor. Räntan på utlåningen till dotterbolagen ska inte vara högre än vad bolagen själva skulle kunna låna till i eget namn. Om en för hög räntesats tillämpas kan det vara att se som förtäckt utdelning. Räntan på utlåningen får inte heller vara så låg att bolagen får en otillbörlig konkurrensfördel.

Högsta kreditbetyg

Kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's betygssätter varje år stadens kreditvärdighet. Helsingborg har sedan våren 2012 haft högsta möjliga kreditbetyg, AAA. Detta innebär att det för en extern finansiell aktör är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Helsingborgs stad. Det ger oss goda möjligheter till kapitalanskaffning med fördelaktiga lånevillkor.

Helsingborg har sedan våren 2012 haft högsta möjliga kreditbetyg, AAA.

Likviditet

Enligt finanspolicyn ska det normalt finnas en likviditetsreserv i form av egen likviditet och/eller outnyttjade kreditlöften motsvarande minst 300 miljoner kronor plus stadens egna upplåningsbehov de kommande tre månaderna. I praktiken innebär detta i nuläget att det ska finnas en likviditetsreserv på minst 500 miljoner kronor eftersom staden upplåningsbehov de kommande tre månaderna kan uppskattas till maximalt 200 miljoner. På balansomräkningen uppgick likviditetsreserven till 5 398 miljoner, en ökning från 3 413 miljoner vid föregående årsskifte.

Upplåning

All upplåning inom kommunkoncernen sker genom internbanken, som ska använda sig av olika upplåningsformer och långivare. Finanspolicyn anger vilka upplåningsformer som får användas. De vi vanligen använder är att ge ut certifikat och obligationer av olika valörer och med olika löptid. På så sätt fångar vi olika långivar-kategoriers intresse av att låna ut pengar till Helsingborgs stad.

Kommunstyrelsen har beslutat om en ram för hur mycket internbankens upplåning maximalt får uppgå till. Under år 2016 utökades den från 9 miljarder kronor till 11 miljarder. Syftet med förändringen var att ge en ram för att möta det förväntade framtida upplåningsbehovet i kommunkoncernen.

För långfristig upplåning använder sig internbanken av obligationer via Medium Term Note-programmet (MTN), vilket innefattar en upplåningsram på 8 miljarder kronor. Kortfristig upplåning sker via certifikat. Certifikatprogrammet har från och med november 2016 en kreditram på 5 miljarder kronor mot tidigare 3 miljarder. Internbanken har även kreditlöften om sammanlagt 2,6 miljarder, vilket är en ökning jämfört med föregående år då volymen kreditlöften uppgick till 2,2 miljarder. Kreditlöftena fördelar sig på tre olika motparter.

Internbanken har under år 2016 tagit upp ett tioårigt lån på 750 miljoner kronor för staden egen räkning för att finansiera det lånebehov som förväntas uppstå inom de närmaste åren.

Internbankens totala upplåning uppgick vid årsskiftet till 7,6 miljarder kronor, vilket var en ökning med 1,7 miljarder från föregående årsskifte. Upplåningen ligger därmed väl under ramen på 11 miljarder kronor som kommunstyrelsen fastställt.

Stadens finansiella riktlinjer har under året kompletterats med en målsättning för upplåningens genomsnittliga kapitalbindningstid. I riktlinjerna framgår nu att kapitalbindningstiden ska vara minst 2,8 år vid utgången av 2017 och senast vid utgången av år 2019 ska den vara minst 3,0 år. Lånelöften inkluderas i beräkningen av genomsnittlig kapitalbindningstid. Vid utgången av år 2016 var den genomsnittliga kapitalbindningstiden för kommunkoncernens upplåning 3,1 år mot 2,8 år vid föregående årsskifte. Om kreditlöften exkluderas vid beräkningen uppgår kapitalbindningstiden i genomsnitt till 1,9 år, vilket är en ökning från 1,4 år vid utgången av år 2015.

Under året har den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens upplåning varit -0,08 procent.

Under året har den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens upplåning varit -0,08 procent, det vill säga koncernen har i praktiken fått betalt för att låna pengar. Motsvarande ränta för år 2015 var 0,03 procent. Enligt fastställda riktlinjer sker räntesäkring via räntederivat, både i internbanken och i de större verksamhetsdrivande bolagen som staden äger. När kostnader för räntederivat inkluderas vid beräkning av årets genomsnittliga upplåningskostnad uppgår denna istället till 1,2 procent mot 1,4 procent föregående år.

Internbankens utlåning

Kommunstyrelsen beslutar om utlåningsramar för hel- och delägda bolag inom kommunkoncernen. Internbankens utlåning till bolagen har under året ökat från 5 840 miljoner kronor till 6 332 miljoner, det vill säga med 492 miljoner. Största låntagaren är AB Helsingborgshem som vid årsskiftet hade lån på 4 420 miljoner kronor via internbanken, en ökning med 400 miljoner jämfört med föregående årsskifte. Det ökade upplåningsbehovet hos AB Helsingborgshem beror på nya och ombyggnadsprojekt.

Riskhantering

Risker är en naturlig del i en finansverksamhet. Internbankens målsättning är att minimera dem till en rimlig kostnad samtidigt som uppsatta riskmandat följs.

• **Kreditmarknadsrisk.** Belopps- och tidsmässiga avvikelse mellan internbankens upplåning och utlåning innebär en risk. De risker staden och dess ägda bolag kan påverkas av i första hand är ränterisk och kreditmarginalrisk. Ränterisk är risken för att en allmän ränteökning leder till högre upplåningskostnader, utan att denna kostnad kan kompenseras av höjda utlåningsräntor. Kreditmarginalrisken mäter risken i ett lån med rörlig ränta, men med fast marginal mot exempelvis Stibor eller reporäntan, om den fasta marginalen ändras utan att denna kostnad kan kompenseras av höjda utlåningsräntor. För internbankens totala risk finns ett fastställt riskmandat som innebär att summan av ränterisken och kreditmarginalrisken vid varje tidpunkt aldrig får överstiga 40 miljoner kronor vid en omedelbar ofördelaktig ändring av räntan på 1 procentenhets. Detta riskmandat har under året utökats från 20 miljoner kronor på grund av de ökade volymerna som internbanken hanterar. Riskkontroll sker genom att en extern part säkerställer att internbanken håller sig inom fastställda riskmandat.

• **Motpartsrisk.** Motpartsrisk innebär risken för att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden. För att minskar denna risk finns fastställda riktlinjer för med vem internbanken respektive de av staden ägda bolagen får ingå finansiella avtal. För derivat gäller exempelvis att internbanken ska ha avtal med minst tre olika motpartar. Det finns kriterier även för upplåning.

• **Valutarisk.** Med valutarisk avses risken för att staden och dess ägda bolag drabbas av ökade kostnader till följd av förändringar i valutakurserna. I de finansiella riktlinjerna finns fastställda beloppsgränser för när valutariskerna ska säkras. Vår exponering för valutarisker är för närvarande minimal. De ägda bolag som exponeras för valutarisk säkrar dessa risker utifrån fastställda riktlinjer.

Förslag till resultatdisposition

Kommunfullmäktige beslutar:

- att för den skattefinansierade verksamheten överföra **375 mnkr** till resultatdisposition, vilket ger nämnder möjlighet att finansiera särskilt beslutade insatser av engångskaraktär samt projekt, som företrädesvis löper under pågående verksamhetsår.
- att räkna av årets underskott om **5,5 mnkr** från den upparbetade skulden till avgiftskollektivet inom vatten- och avloppsverksamheten

Skattefinansierad verksamhet, mnkr

	Ingående redovisat resultat	Ianspråktagen resultatöverföring	Årets resultat	Resultatjusteringar	Resultatöverföring till år 2017
Nämnder					
Barn- och utbildningsnämnden	149,4	-32,7	-31,2	53,6	139,0
Vård- och omsorgsnämnden	39,8	-24,9	-3,0	-	11,9
Stadsbyggnadsnämnden	24,6	-8,0	39,5	-32,1	24,0
Arbetsmarknadsnämnden	56,2	-5,5	8,1	-	58,8
Socialnämnden	11,8	0,0	21,6	-	33,4
Idrotts- och fritidsnämnden	5,6	0,0	1,1	-	6,7
Kulturnämnden	10,7	-3,5	4,2	-	11,4
Fastighetsnämnden	29,5	0,0	19,6	-19,6	29,5
Miljönämnden	3,1	-0,3	1,6	-	4,4
Överförmyndarnämnden	-0,1	0,0	1,6	-	1,5
Valnämnden	2,9	0,0	0,1	-	3,0
Kommunstyrelsen	27,2	-3,1	31,9	-6,9	49,1
Kommunstyrelsen - stadsgemensamt	0,0	0,0	173,9	-173,9	0,0
Stadsrevisionen	2,2	0,0	0,1	-	2,3
Summa skattefinansierat	362,9	-77,9	269,0	-179	375

Kommentarer till resultatjusteringar

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag har varit mer omfattande än planerat under året eftersom väsentligt fler barn varit i verksamheterna än planerat

Stadsbyggnadsnämndens justering beror dels på uteblivna kapitalkostnader (-34,4) eftersom investeringarna varit lägre än planerat, dels på tillkommande kostnader för skador från stormen Urd (+ 2,3 mnkr)

Fastighetsnämndens resultat beror i allt väsentligt på låga driftskostnader samt låga energikostnader.

Kommunstyrelsens resultat justeras på sedvanligt sätt för uppkomna vinster från försäljning av mark.

Stadsgemensamts resultat nollas alltid ut.

Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

	Ingående redovisat resultat	Årets resultat	Resultatjusteringar	Resultatöverföring till år 2017
Vatten- och avloppsverksamheten	0,0	-5,5	5,5	0
Summa avgiftsfinansierat	0,0	-5,5	5,5	0

Helsingborg och omvärlden

Här hittar du information och statistik om Helsingborg och vår omvärld. Du kan läsa om hur vi arbetar för våra invånares livskvalitet och hur kvaliteten i våra tjänster står sig jämfört med andra kommuner. Du hittar information om sådant i vår omvärld som påverkar oss och som vi måste förhålla oss till i vår verksamhet. Läs även om hur vi arbetar mot framtiden och stadens vision Helsingborg 2035.

Livskvalitet

Många personer har en mycket positiv bild av livskvaliteten i Helsingborg - och det vill vi förstärka framöver. Helsingborgs stad ska bidra till en hållbar utveckling – lokalt, regionalt och globalt. Det vi gör påverkar på många olika sätt de som bor här, men staden verksamhet påverkar också andra platser på planeten. I Helsingborg ska livskvaliteten vara hållbar.

Livskvalitsprogrammet

I januari antog kommunfullmäktige livskvalitsprogrammet som är staden övergripande styrdokument för folkhälsa och miljö. Det innehåller politiska viljeinrikningar för Helsingborgs hållbara utveckling, och ska bidra till att staden når visionen Helsingborg 2035. Programmet kopplar också Helsingborg till Skånes regionala utvecklingsstrategi, de nationella miljökvalitets- och folkhälsomålen samt till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling – Agenda 2030.

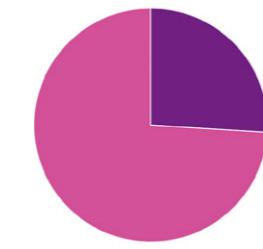
Livskvalitet är framtiden

Vi är först ut i Sverige när vi anpassar vår verksamhet till stora trender i omvärlden och sätter människan och människans förutsättningar för god livskvalitet i fokus för vårt arbete med miljö och folkhälsa. Till exempel tar programmet hänsyn till individens möjligheter, förutsättningar och önskemål om att kunna delta i samhället. Dessutom betonar programmet att det är våra individuella val som till allra största delen påverkar oss och våra omgivningar, och att arbetet med livskvalitet inte är något som staden kan driva själv.

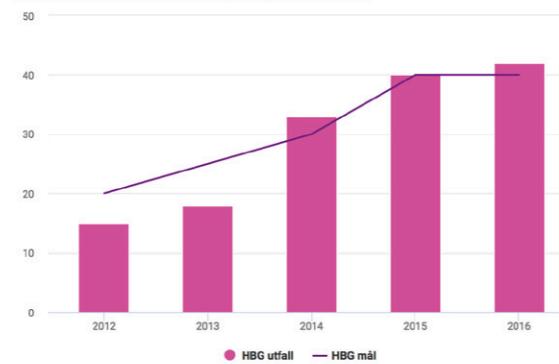
Stadens arbete med livskvalitet

Att arbeta med livskvalitet är inget nytt för Helsingborgs stad, tvärtom är det kärnan i allt vi gör. Men det krävs både mod och förändringsvilja att arbeta med livskvalitet. Nu är vi igång. Drygt 120 medarbetare har under 2016 deltagit i en utbildning, och med denna som grund ska de bidra till att kommunkoncernens olika verksamheter förverkligar intentionerna i programmet.

Andel matavfall som villahushåll slänger i matavfallspåsen

Andel ekologisk mat inom Helsingborg stad, procent

Utsläpp av växthusgaser i Helsingborg

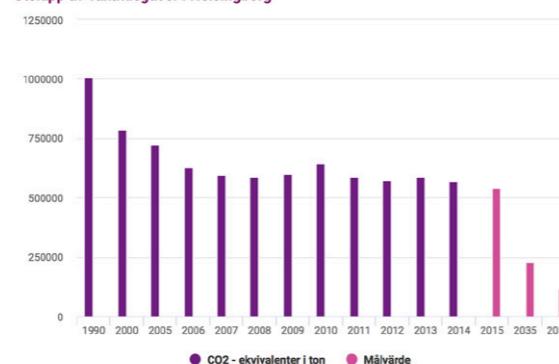

Foto: Anna Alexander Olsson

Exempel från koncernen

Så här arbetar koncernen med livskvalitsprogrammets viljeinrikningar:

• Varmt välkomnande

Stadsledningsförvaltningen var en av arrangörerna av Mångfaldsveckan. Förvaltningen genomförde bland annat föreläsningar om hbtq-frågor för anställda i staden. Öresundskraft bidrar till sysselsättning genom att ha 49 sommarjobbare och 31 praktikanter som fått prova på olika arbetsuppgifter. Helsingborgshem arbetar med modellen "attraktiva stadsdelar" där 17 olika kriterier utvärderas för att kartlägga stadsdelar och därefter göra dem mer attraktiva.

• Allas delaktighet

Arbetsmarknadsförvaltningen har startat en grupp som består av både anställda och vanliga helsingborgare som på olika sätt bidrar till att förbättra förvaltningens arbete. Överförmyndarnämnden informerar dem man är till för, huvudmännen, och vad de kan förvänta sig av gode män och förvaltare. Detta ger huvudmännen större möjlighet att påverka sitt eget liv. Kulturförvaltningen genomförde under 2016 fyra så kallade invåndialoger med särskilt kulturtresserade invånare. Detta har bidragit till att förvaltningen 2017 inför en ny bemötandekod.

• Livslång aktivitet

Skol- och fritidsförvaltningen inspirerar till ett aktivt och hälsosamt liv genom att satsa på fler aktiviteter som ska bidra till att stärka barns och ungars tro på sin egen drivkraft och förmåga till bra livsval. Exempel på sådana

aktiviteter är bli ditt bästa jag och en frisk generation. Vård- och omsorgsförvaltningen satsar på maten genom "Smaka med alla sinnen" där kända kockar tillsammans med personalen både skriver menyerna och lagar maten. Helsingborgs Hamn förebygger olika negativa hälsoeffekter genom att hjälpa medarbetarna att förstå vikten av motion och en balanserad kost.

• Värdefulla samband

Fastighetsförvaltningen bidrar till ett minskat ekologiskt fotavtryck genom att välja bättre material vid om- och nybyggnationer. Man har byggt tre skolor med miljörikta materialval, och erfarenheterna från det ska användas vid framtida byggnationer. Socialförvaltningen minskar energianvändningen. I vissa av deras lokaler är energianvändningen mindre än 50 procent av den genomsnittliga förbrukningen i kommunens lokaler. NSR väljer hållbara resor och transporter och under 2016 fasades de sista dieselsobilarna i Helsingborg ut för att ersättas med biogasbilar.

• Långsiktigt ansvarstagande

Stadsbyggnadsförvaltningen arbetar med landskap som främjar den biologiska mångfalden, och under 2016 beslutade kommunfullmäktige om Pålsjö naturreservat. Här kommer vi att bevara och utveckla både de biologiska värdena och friluftslivet. Miljöförvaltningen stöttar arbetet med den biologiska mångfalden genom att ha tillsyn över staden 18 reservat. Genom att marken både skyddas och tas om hand skapas det bra förutsättningarna för att öka den biologiska mångfalden.

Omvärlden påverkar oss

Det är många faktorer i Helsingborgs omvärld och hos oss själva som påverkar stadens verksamhet och utveckling. Här kan du läsa om hur befolningsstruktur, arbetsmarknad, konjunkturutvecklingen i samhället, näringsliv och företagande, samarbetet med Lunds universitet och Campus Helsingborg samt byggande av bostäder och infrastruktur har utvecklats i Helsingborg under det gångna året.

Några fakta om helsingborgarna

	Helsingborg	Skåne	Riket
Medelålder	40,8	40,9	41,2
Andel utländska medborgare, procent	9,6	9,6	8,5
Andel utrikesfödda, procent	23,6	20,7	17,9
Andel utländsk bakgrund, procent 1)	31,6	27,1	23,2
Medelinkomst tkr/år 2)	289,7	281,0	304,7
Högsta utbildningsnivå 3)			
- folk-/grundskola	19,1	18,5	18,2
- gymnasium	43,9	42,1	44,0
- eftergymnasial < 3 år	14,9	14,5	14,3
- eftergymnasial ≥ 3 år	19,7	22,3	21,5
Arbetslösa 4)	8,1	7,6	6,1
Förvärvsfrekvens 5)	72,7	73,1	77,9

1) Till personer med utländsk bakgrund, räknas dels utrikes födda, dels personer födda i Sverige med båge föräldrarna födda utrikes.

2) Medelinkomsten för åldersgruppen 20-64 år, 2015

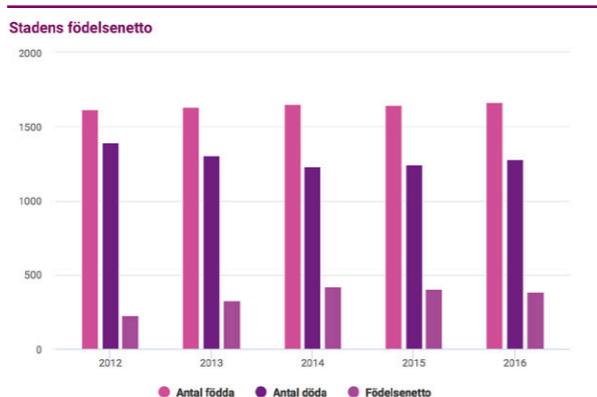
3) Avser 16-74 år och anges i procent av åldersgruppen, 2015.

4) Avser andel arbetslösa 16-64 år, december 2016. Anges i procent.

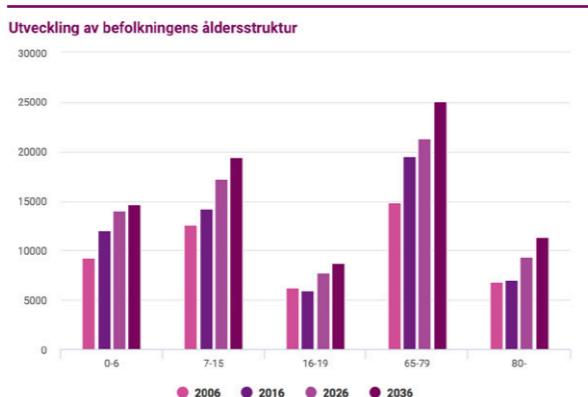
5) Andel förvärvsarbetande av åldersgruppen 20-64 år, 2015. Anges i procent.

Befolning

Helsingborg hade 140 547 folkbokförda invånare den 31 december 2016. Befolningen ökade med 2 638 personer eller 1,9 procent under året. Det är den största ökningen i antal som Helsingborg har haft på väldigt många år. Befolkningsökningen beror till största delen på att inflyttningen var större än utflytten. 2 261 fler personer flyttade till Helsingborg än härifrån under 2016. Antalet inflyttade var 9 542, vilket är på nivå med inflyttningen under 2015. Av alla som bor i Helsingborg är 23,6 procent födda i något annat land. Det är en ökning med en procentenhets sedan förra året. Siffran för hela Sverige är 17,9 procent.

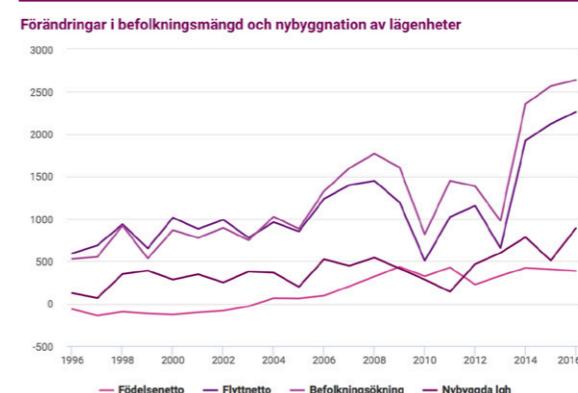

Enligt den senaste befolkningsprognosens beräkninga Helsingborg ha nästan 177 000 invånare år 2035. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning med cirka 1 900 personer. År 2035 kommer befolkningen i Helsingborg generellt att vara något äldre än idag. Det beror främst på att andelen personer som fyllt 65 år beräknas bli något större på bekostnad av åldersgruppen 20-64 år. Sedan år 2002 har helsingborgarna som är 65 år och äldre ökat i antal varje år och denna ökning fortsätter. Åldersgruppen 65-74 år ökade med 1,5 procent under 2016 och omfattar nu 14 673 personer. Störst befolkningstillväxt bland de äldre hade åldersgruppen 75-84 år, som ökade med 2,7 procent. Även de som är äldre än 85 år fortsatte att öka, men relativt lite. Tillsammans består dessa två grupper av 11 832 personer.

Migration och etablering

Det stora antalet asylsökande och andra skyddsbehövande som kom till Sverige under hösten 2015 ställde svenska myndigheter, kommuner och andra aktörer inför en rad utmaningar. För Helsingborgs stad stod det i ett tidigt skede klart, mot bakgrund av händelsens komplexitet, att det behövdes ett samordnande ansvar för migration och etableringsfrågor. Det krävdes också tydligare dialog och utbyte mellan stadens förvaltningar och bolag. Staden behövde ta ett helhetsgrepp tillsammans med sina bolag, invånarna, näringslivet och den ideella sektorn.

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag i kraft i Sverige som innebär att alla kommuner måste ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. För att kunna leva upp till den nya lagen valde Helsingborg att ta fram en organisation med de bolag och verksamheter som på olika sätt var berörda. Målet var att uppnå en långsiktig, samlad och genortänkt beredskap för mottagandet av asylsökande och nyanlända som sträcker sig över förvaltnings- och myndighetsgränser. Resultatet blev en organisation där arbetsmarknadsförvaltningen fick samordningsansvar för etablerings- och migrationsfrågor i Helsingborg. Följande tre områden skulle prioriteras:

- bostäder
- sysselsättning
- utbildning.

Detta har varit ett mycket framgångsrikt sätt att arbeta med migration och etablering över organisationsgränserna. Det har bland annat resulterat i att vi har kunnat underlättat för nyanlända samtidigt som kommunens och statliga myndigheters arbete har effektiviseringats. Ett konkret exempel på detta är "Mötesspots information" där Helsingborgs stad ingår i ett samarbete med statliga myndigheter. Det är ett samverkansprojekt med Arbets-

förmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket samt Sveriges kommuner och landsting som går ut på att förenkla processen för nyanlända och öka effektiviteten för de inblandade genom att alla samlas i en och samma lokal. På så sätt kan nyanlända träffa alla de behöver ha kontakt med på ett och samma ställe.

Stadens sätt att arbeta med migrations- och etableringsfrågor har väckt uppmärksamhet och resulterat i att vi fått ta emot flera studiebesök från andra kommuner och myndigheter samt blivit inbjudna att dela med oss av våra erfarenheter.

Medborgarundersökning

Hösten 2016 deltog Helsingborg för tioende gången i Statistiska centralbyråns medborgarundersökning. Tenden- sen är att helsingborgarna blivit något mindre nöjda med Helsingborg som boendeort, med stadens verksamheter och med möjligheterna till inflytande i kommunen. Men det är bara nedgången för Helsingborg som boendeort som är statistiskt säkerställd. Här är tappet särskilt stort i frågan om möjligheterna att hitta ett bra boende. Bland stadens verksamheter är det främst vatten och avlopp som kommuninvånarna blivit mindre nöjda med, medan de har blivit mer nöjda med förskola och idrotts- och motionsanläggningar. När det gäller inflytanet bedöms möjligheterna till påverkan vara mindre än i andra större kommuner.

Medborgarundersökningen 2016

	Totalt	Kvinnor	Män
Nöjd-Region-Index	62	62	63
Nöjd-Medborgar-Index	57	58	56
Nöjd-Inflytande-Index	36	34	37

Samhällsekonomi

Sverige har haft en god konjunkturutveckling under några år där framförallt den inhemska efterfrågan har varit motorn. Investeringsnivån är hög och arbetslösheststalen fortsätter att minska. Sveriges tillväxt har varit markant högre än i Europa generellt och överlag har räntorna varit och är fortfarande mycket låga. Riksbanken har medvetet hållit nere ränteläget för att försöka få igång inflationsmen har än så länge varit begränsat framgångsrika. Den svenska kronan har däremot varit svag till följd av den låga räntan vilket gynnat exporten.

Kommunernas ekonomi

Enligt prognosens kommer kommunernas skatteintäkter att minska kraftigt de kommande fyra åren. Huvudförklaringen är att antalet arbetade timmar i Sverige inte är tillräckligt många för att finansiera den växande andelen yngre och äldre av totalbefolkningen. En annan förklaring är den del av arbetsför befolkning som står utanför arbetsmarknaden.

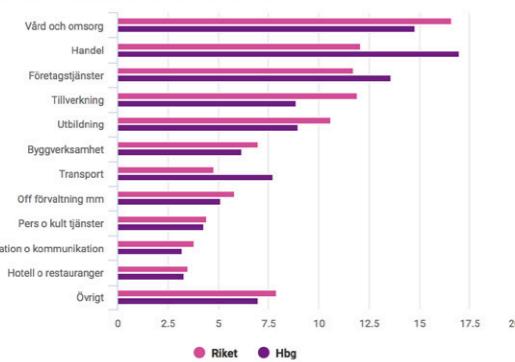
Detta innebär att hela kommun- och landstingssektorn behöver anpassa sina kostnader till det minskande finansiella utrymmet de kommande åren. Kostnaderna behöver minska med cirka fem procent fram till och med år 2020. För att uppnå en ekonomisk effekt för de kommande åren behöver vi börja anpassa kostnaderna omgående.

Jämfört med andra kommuner har Helsingborg fortfarande ett gynnsamt ekonomiskt utgångsläge. Våra verksamheter levererar såväl kvantitativt som kvalitativt på en generellt mycket hög nivå vid en jämförelse med andra kommuner.

Arbetsmarknad

Antalet sysselsatta i Helsingborg har fortsatt öka och uppgick till 69 000 personer vid förra årsskiftet. De flesta näringsgrenarna ökade under året. Handeln är fortfarande den dominerande näringsgrenen. Nästan var fjärde sysselsatt arbetar inom handeln eller med logistik, vilket är betydligt mer än i landet som helhet. Utbildning är den näringsgren som ökade mest, med nära 400 sysselsatta. Av de sysselsatta i Helsingborg arbetar 74 procent i näringsslivet jämfört med 68 procent i Sverige som helhet. En orsak till skillnaden är att andelen sysselsatta inom den statliga sektorn är ovanligt låg i Helsingborg, knappt 3 procent.

Sysselsatta efter näringsgren år 2015, procent

Arbetspendlingen fortsätter att öka, särskilt utpendlingen. Ungefär 23 800 personer pendlar in till Helsingborg medan ungefär 16 900 pendlar ut. Av de sysselsatta kommer 34 procent från en annan kommun samtidigt som 27 procent av de förvärvsarbetande helsingborgarna arbetar utanför kommungränsen.

Arbetspendling till och från de sju största inpendlingskommunerna 2014, antal

Kommun	Inpendling	Utpendling	Netto
Höganäs	3351	1432	1919
Ängelholm	3194	1687	1507
Landskrona	2601	1887	714
Bjuv	2326	1056	1270
Åstorp	1992	1092	900
Malmö	1854	2991	-1137
Klippan	1045	346	699
Totalt inom de sju kommunerna	16363	10491	5872
Total arbetspendling	23844	16917	6927

Andelen förvärvsarbetande helsingborgare i åldersgruppen 20–64 år har ökat till 73 procent, vilket är nära Skånes nivå men lägre än rikets 78 procent. Antalet arbetslösa (öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd) var drygt 7 300 i januari och minskade sedan till 6 600 i juni. Därefter ökade åter antalet till 7 000 i december. I genomsnitt var cirka 6 900 arbetslösa varje månad, vilket är ungefär lika många som under 2015. Det bör uppmärksammas att de som bor i Sverige men arbetar i annat land, så kallade gränspendlare, inte ingår i den svenska officiella statistiken. Därför underskattas antalet förvärvsarbetande och pendlare med mer än 1 100 personer i Helsingborg. Räknas dessa med i sysselsättningsstatistiken ökar andelen förvärvsarbetande helsingborgare till ca 74 procent.

Arbetslöshetens fördelning

Kategori	Dec 2014	Dec 2015	Dec 2016
Helsingborgs stad			
Samtliga 16-64 år	8,4	8,3	8,1
18-24 år	10	9,0	7,7
Skåne län			
Samtliga 16-64 år	7,8	7,8	7,6
18-24 år	10,5	9,4	8,5
Riket			
Samtliga 16-64 år	6,4	6,3	6,1
18-24 år	8,9	7,9	7,0

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andelar av befolkningen december 2014, 2015 och 2016. Källa: Arbetsförmedlingen – månadsstatistik

Näringsliv

Den svenska ekonomin drivs på av inhemska efterfrågan och växer starkt, enligt senast tillgängliga siffror ökade Sveriges BNP med 4,1 procent under 2015 till 4 181 miljarder kronor. Under 2016 utvecklades sysselsättningen både i Sverige och i Helsingborg fortsatt positivt. I slutet av 2016 var antalet arbetsställen i Helsingborg 15 227, en ökning med 435 stycken jämfört med 2015.

De största privata företagen i Helsingborg

Företag	Antal anställda per 1 januari 2016
IKEA (IKEA, IKEA IT, Inter IKEA systems)	1 352
ICA (ICA-lagret/förbutiker ICA Maxi), ej individuella butiker	1 166
Johnson & Johnson Inc, McNeil	630
NobinaAB	546
Total Produce Plc (Everfresh, Nowaste Logistics)	514
Resurs Holding AB (Resursbank, Solid försäkringar)	471
Marvin Holding Ltd (Academedia, Hermods, IT-gymnasiet, Procivitas, Pysslings förskolor, Vittra)	450
PostenNorge AS (Bring)	422
DoleFood CompanyInc (Saba)	384

en minskning med 10 procent. 2016 registrerades enligt Bolagsverket 1 033 nya företag i Helsingborg, en ökning med 11 procent jämfört med 2015. Under året flyttade 464 nya arbetsställen in till staden, den högsta siffran hittills och en ökning med 16 procent jämfört med 2015. Samtidigt flyttade 395 företag ut ur staden, vilket är 9 färre än föregående år.

Förändringar i antal företag i Helsingborg

	2014	2015	2016
Nyregistrerade företag	1 034	927	1 033
Inflyttade företag	379	401	464
Uflyttade företag	343	404	395
Företag försatta i konkurs	161	136	123

Efterfrågan på verksamhetsmark är fortsatt hög i Helsingborg. Handel och logistik tillsammans med livsmedel och läkemedel är fortsatt ryggraden i Helsingborgs näringsliv. Besöksnäringen, cleantech, e-handel och digital affärsutveckling blir allt viktigare.

Antalet kommersiella övernattningar har under 2016 (januari-november) enligt preliminära siffror ökat med 7 procent jämfört med samma period 2015. Med nya hotell har Helsingborg fått en bättre möjlighet att ta emot fler övernattande gäster, både från Sverige och andra länder.

Daglönsumman per sysselsatt, 2014

	Helsingborg	Skåne	Riket
Daglönsumma / sysselsatt	329 056	319 216	329 457

Enligt senast tillgängliga uppgifter (2015) omsatte det samlade näringsslivet i Helsingborg 119 miljarder kronor, en ökning med hela 6,7 procent jämfört med föregående år. Handelns omsättning ökade med hela 7,8 procent till 59 miljarder kronor, vilket är nästan halva näringsslivets omsättning. I Skåne som helhet ökade näringsslivets omsättning under 2015 med 4 procent. Helsingborgs betydelse som handelsplats i regionen visas tydligt i att 2015 års försäljningsindex för sällanköpsvaror var 150, en liten minskning med 2 jämfört med 2014 (riket=100, Skåne=98). Indexet speglar den totala försäljningen i förhållande till befolkningsunderlaget.

Efter ett par år av ökande antal företagskonkurser vände utvecklingen förra året och under 2016 ser vi en ytterligare minskning av företagskonkurserna i Helsingborg. Under året försattes 123 företag i konkurs, vilket innebar

Viktiga händelser i Helsingborgs näringsliv i urval

- Utvecklingen av Ångfärjeområdet med kongress- och hotellanläggning, bostäder, handel, restauranger och rekreation påbörjades. Området beräknas vara klart 2020.
- Unilever återupptog sin tillverkning av matfett i Helsingborg. Verksamheten kommer att sysselsätta mellan 100 och 200 personer.
- Detaljplanen för första etappen av Oceanhamnen blev klar och de förberedande markarbetena är påbörjades. Det blir byggnader med kontorslokaler, bland annat ett World trade center, och totalt 340 bostäder.
- Fastighetsbolaget Jefast beslutade att investera 200-300 miljoner kronor i Söderpunkten.
- Byggbolaget MTA Bygg etablerade sig i nordvästra Skåne och öppnade kontor i Helsingborg med 50 anställda.
- Byggföretaget Magnolia Bygg etablerade sig i Helsingborg och anställde 40 personer.
- Miljöteknikföretaget Gaia Biomaterial startade en produktionsanläggning i Helsingborg.
- Nya Väla Park med både detaljhandel och annan verksamhet öppnade i slutet av 2015 och skapade 235 nya jobb.

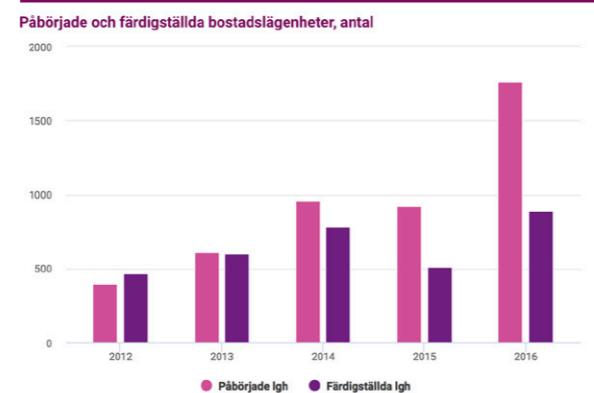
Campus Helsingborg

Lunds universitets Campus Helsingborg är med sina ca 4 300 helårsstudenter och 250 anställda en vital och viktig del av både stadens och universitetets utveckling. Forskning och utbildning bedrivs inom många områden som ligger nära det behov som finns i Helsingborg. Exempel på utbildnings- och forskningsinriktningar på Campus är logistik, handel, ingenjörsvetenskaper och strategisk kommunikation. Lärarutbildningen vid Lunds universitet finns för närvarande på Campus Helsingborg men kommer gradvis att flyttas till Lund.

Staden och universitetet samarbetar om utvecklingen av såväl Campus som av staden som studentstad. Under 2016 invigdes det nya huset för studenternas verksamheter, Helsingborgen, vid Furutorpsplatsen. Huset inrymmer föreningslokaler och festlokal samt studieutrymmen som får användas av alla som studerar vid Lunds universitet.

Byggande – bostäder, verksamheter och infrastruktur

Takten i bostadsbyggandet är fortsatt hög. Under 2016 påbörjades 1 760 nya bostäder, vilket är den högsta siffran sedan 1971. Vi bedömer att bostadsbyggnadstakten kommer vara hög även i fortsättningen, men kanske något lägre på längre sikt. Detta ställer krav på att vi tar fram fler detaljplaner med bostäder samt planer som möjliggör service och arbetsplatser.

Under 2016 har stadsbyggnadsnämnden sammanlagt tagit 65 olika beslut om detaljplaner och planprogram. Besluten rymmer fler tillstyrkta och antagna planer än föregående år, men med en större andel förtätningsprojekt som många gånger är mer komplexa samtidigt som de rymmer mindre antal bostäder.

Några av de planer som stadsbyggnadsnämnden beslutade om 2016:

- Rya 1:30 i Rydebäck, som förutom bostäder rymmer en ny f-9 skola
- Berga 1:1 i Mariastaden, som rymmer en ny f-9 skola samt idrottshall
- Gamla staden 5:16 på Ringstorp, som rymmer en ny förskola
- Kvarteret Holland på Söder, som förutom att den underlättar en modernisering av Söderpunkten också rymmer cirka 70 nya bostäder
- Kvarteret Kungsörnen på Planteringen, som utöver att den möjliggör 70 nya bostäder prövar möjligheterna till förtäning och hur bostadsplanering kan ske nära verksamhetsområden
- Filborna 33:2, NSR:s anläggning vid Filborna, som gör det möjligt till en fortsatt utveckling från ett område för deponering av avfall till ett område för återvinning och cleantech-industri
- Örby 18:1 på Råå, utveckling av Råå hamn
- Husensjö 8:5 i Filbornavägens förlängning öster om Österleden, där vi planerar för ett nytt vattentorn.

Utöver de antagna detaljplanerna har också två större planprogram godkänts. Ett gäller Fredriksdal och visar hur stadsdelen skulle kunna utvecklas och få ytterligare cirka 1 000 nya bostäder. Det andra planprogrammet gäller Närlunda och skulle kunna ge upp till 250 nya bostäder. Under året har vi också genomfört planarbete som rymmer ytterligare 1 300 bostäder utöver dem som syns i statistiken som tillstyrkta eller antagna planer.

Den höga takten i byggandet ställer också nya krav på ökad dialog med helsingborgarna. Under några år har det funnits en trend med att färre personer besökt våra samrådsmöten men nu har vi noterat ett visst ökat intresse. Kanske beror det på att vi försöker hitta nya sätt att kommunicera, till exempel planvandringar och besökstält.

Under 2016 har vi arbetat mycket med Stadsplan 2017, som är en ändring av översiktsplanen för centralorten. Vi har lagt lika stor vikt på processen som på resultatet. Kanske var detta Sveriges första digitala översiktsplan som varit på samråd, och det har väckt stort intresse hos planerare i övriga Sverige. Vi har engagerat våra invånare i att vara delaktiga och att tycka till om Helsingborg, något som har ökat kunskapen om samhällsplanering. Men det är fortfarande bara några få procent av helsingborgarna som har tyckt till, och kolonifrågan har fått ta nästan hela diskussionsutrymmet. Fler än tidigare har insett att det innebär svåra avvägningar mellan olika intressen när en stad ska växa hållbart.

Parallellt med stadsplanen har vi tagit fram ett remissförslag på en trafikplan. Den ska lägga grunden till för hur vi prioriterar för att genomföra strategierna och målsättningarna som är beslutade i vårt trafikprogram. Att prioritera fotgängare och cyklister kräver ett nytt angreppssätt på stadens utformning och struktur och ett nytt beteende hos oss själva och våra invånare. Vi kommer att genomföra stora investeringar för att bygga en strukturbildande kollektivtrafik och för staden handlar det om att öka antalet resenärer genom dessa satsningar. Men det verkar bli svårt att nå det gemensamma målet om 22 miljoner kollektivtrafikresor med Skånetrafiken och Nobina. Vi behöver fortsätta att utveckla kommunikationen med helsingborgarna.

Jämförelse med andra kommuner

I Helsingborg jämför vi oss med andra kommuner för att kunna utvärdera våra resultat och kvaliteten på våra tjänster. Vi deltar i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) undersökning Kommunens kvalitet i korthet (KKIK). Undersökningen består av cirka 40 nyckeltal fördelade på fem områden. Syftet är bland annat att informera invånarna om kvaliteten på den kommunala servicen. 2016 deltog 250 av landets 290 kommuner i undersökningen och här nedan redovisar vi resultatet.

► Bästa 25% ► Mittersta 50% ► Sämsta 25%

Mer information om Helsingborgs resultat i Kommunens kvalitet i korthet finns på stadens webbplats.

Tabellen visar Helsingborgs resultat jämfört med övriga kommuners. Grön färg betyder att vi är bland de 25 procent bästa kommunerna och röd färg betyder att vi är bland de 25 procent sämsta kommunerna. Gul färg betyder att vårt resultat ligger i mitten jämfört med andra kommuner.

Tillgänglighet

Nyckeltal	Helsingborg						Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större städer 1)
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
► Andel av invånarna som får svar på e-post inom två dagar, procent	82	87	96	95	100	86	88	
► Andel av invånarna som tar kontakt med kommunen via telefon och får ett direkt svar på en enkel fråga, procent	35	26	62	19	90	52	48	
► Andel av invånarna som uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen, procent	-	-	-	-	90	78	80	
► Öppettider utöver vardagar 8-17 på bibliotek, simhall och återvinningsstation, timmar/vecka	-	82	81	81	84	59	84	
► Andel barn som erbjudits plats i förskolan på önskat datum, procent	41	57	100	100	95	63	64	
► Genomsnittlig väntetid för de som inte fått plats för sitt barn i förskolan på önskat placeringsdatum, dagar	39	59	0	0	30	28	28	
► Genomsnittlig väntetid för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats, dagar	20	18	39	51	32	57	53	
► Genomsnittlig handläggningstid för beslut om försörjningsstöd vid nybesök, dagar	18	19	19	17	17	16	17	

Trygghet

Nyckeltal	Helsingborg						Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större städer 1)
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
► Invånarnas uppfattning om tryggheten i kommunen, index	50	50	49	51	46	58	55	
► Antal olika vårdare i genomsnitt som besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod, antal personer	-	10	14	13	12	15	15	
► Barn per personal i förskolan, planerad närvoro, antal barn/heltdisanställd	5,7	5,6	5,7	5,4	-	5,3 2)	5,3 2)	

Delaktighet och information

Nyckeltal	Helsingborg						Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större städer 1)
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
► Valdeltagande i senaste kommunvalet, procent	-	-	80,3	-	-	-	83,1 3)	83,8 3)
► Kommunens webbinformation till invånarna, index	88	91	92	96	93	76	85	
► Invånarnas möjligheter att delta i kommunens utveckling, index	54	54	56	59	63	56	64	
► Invånarnas uppfattning om insyn och inflytande över kommunens verksamhet, index	40	40	40	40	36	40	38	

Effektivitet

Nyckeltal	Helsingborg						Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större städer 1)
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
► Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	117 939	122 295	132 655	139 381	-	-	136 712 2)	136 570 2)
► Andel elever i årskurs 6 med lägst betyget E i alla ämnen (som eleven läser), procent	-	-	80,0	79,3	79,0	77,9	79,8	
► Andel elever i årskurs 3 som klarat alla delprov för ämnesproven i svenska (alt. svenska som andraspråk) och matematik, procent	74	74	75	75	74	71	73	
► Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet, procent	85,3	89,0	87,3	84,2	88,8	86,4	87,4	
► Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8, andel positiva svar, procent	-	-	-	84	83	75	77	
► Kostnad per betygspoäng i årskurs 9 i kommunala skolor, kr/betygspoäng	295	301	322	339	353	382	359	
► Gymnasieelever med examen inom fyra år, procent	-	-	-	69,0	71,9	71,4	73,0	
► Kostnad gymnasieskola, kr/elev	93 949	94 552	97 926	102 659	-	122 856 2)	109 973 2)	
► Kvalitetsaspekter inom särskilt boende äldreomsorg, andel av maxpoäng, procent 4)	75	73	85	84	83	68	71	
► Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/boende	605 619	608 317	581 008	595 564	-	816 215 2)	739 853 2)	
► Andel boende som är ganska eller mycket nöjda med sitt särskilda boende, procent	81	80	82	81	80	83	82	
► Omsorgs- och serviceutbud inom hemtjänst, andel av maxpoäng, procent	94	97	88	91	88	66	67	
► Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/kund	154 856	159 330	161 207	178 461	-	272 085 2)	266 435 2)	
► Andel brukare som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst, procent	89	90	90	89	88	91	90	
► Kvalitetsaspekter inom LSS grupp- och serviceboende, andel av maxpoäng, procent 4)	82	84	82	84	90	80	78	
► Andel inte återaktualisrade ungdomar ett år efter avslutad insats eller utredning från socialtjänsten, procent	74	70	81	85	84	78	79	

Samhällsutveckling

Nyckeltal	Helsingborg					Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större städer 1)
	2012	2013	2014	2015	2016		
► Andel förvärvsarbetande invånare 20-64 år, procent 5)	73,4	73,5	73,7	74,0	-	78,9 2)	77,4 2)
► Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, procent	6,1	6,0	5,9	5,7	-	4,3 2)	4,7 2)
► Antal nya företag, helårsprognos baserad på första halvåret, antal per 1000 invånare	7,7	7,8	7,9	6,7	8,0	5,4	6,3
► Nöjd kund-index företagsklimat	67	-	68	-	70 6)	68 3)	67 3)
► Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	6,4	7,0	7,9	8,8	-	11,7 2)	10,2 2)
► Andel hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, procent	40	43	51	47	-	39 2)	45 2)
► Andel miljöbilar i kommunorganisationen, procent	82	78	79	84	79	33	52
► Andelen inköpta ekologiska livsmedel första halvåret, procent	15	17	28	42	42	26	34
► Invånarnas uppfattning av kommunen som en plats att bo och leva på, index	66	66	67	68	62	60	63

1) Gruppen större städer, enligt Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppindelning, avser kommuner med 50 000 – 200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent.

2) Avser 2015.

3) Avser 2014.

4) Delnyckeltalen varierar mellan åren varför en jämförelse mellan år blir ungefärlig.

5) Invånare i Helsingborg som arbetar i Danmark är inkluderade i Helsingborgs resultat.

6) Resultatet är preliminärt då det endast avser perioden januari till november 2016.

Mot framtiden

För att lyckas nå Helsingborgs vision till 2035 och skapa livkvalitet för alla krävs att vi tänker nytt och samarbetar på nya sätt. Under 2016 testade vi nya arbetsmetoder som innebar att helsingborgarna och näringslivet kunde vara med och bidra. Vi fortsatte också att samarbeta med andra, till exempel våra grannkommuner, inom Greater Copenhagen samt med EU, Region Skåne och Sverigeförhandlingen. Det ledde bland annat till att ombyggnationen på Drottninghög kunde starta utan överklagan den samt att 77 danska kommuner nu uttalat att de prioriterar HH-förbindelsen.

Medskick

Inför 2016 fick stadens medarbetare följande tre medskick av stadsdirektören:

Lär varje dag – lär hela livet

Lärande sker varje dag genom hela livet där vår samlade kompetens består av både praktiska färdigheter och teoretisk kunskap. Vi lever i en snabbt föränderlig värld som ställer stora krav på omställningsförmåga, nytänkande och kunskapsutveckling. För att motverka utanförskap och bidra till en hållbar samhällsutveckling är det viktigt att vi inom alla verksamheter ger nycklar och stimulerar till ett livslångt lärande. Som ledare och medarbetare i Helsingborgs stad har vi alla ett eget ansvar för att fortbilda oss, och vi förväntas ta tillvara alla tillfällen till kompetensutveckling

Tänk internet först – med människan i fokus

Digitaliseringen är ständigt närvanande. I Helsingborg finns snabbt och stabilt internet, som vi fortsätter att bygga ut. Detta ska vi ta vara på och kombinera med andra områden där staden ligger långt framme. Vi måste våga möta utmaningen att genom digitala medel göra livet lättare för alla som bor och verkar i Helsingborg. Genom digitala lösningar använder vi kommunens resurser på ett effektivt sätt och får möjlighet att med staden som plattform verka för att även andra än vi själva skapar nytta för helsingborgarna. För att lyckas med detta måste vi utnyttja internets alla möjligheter. Som medarbetare förväntas vi kunna använda digitala arbetsredskap, varje dag. Vi har redan sett stora effekter med satsningarna på bland annat e-tjänster, öppna data, flippat klassrum och fritt wifi på många platser i staden. Titeln som Sveriges it-kommun 2015 förpliktigar.

Våga testa nytt – förändring blir vinster för alla

Världen förändras allt snabbare och det finns inget facit för många av våra utmaningar. Enda sättet att lära sig hur utmaningarna ska mötas är att testa och börja göra. Genom projekt som DrottningH, Plantera Plantära och Visionsfonden har vi visat att vi vågar testa idéer och tänka nytt. Det ska vi ha med oss både i stora utvecklingsprojekt och i varje möte med våra invånare. Att fortsätta öppna upp våra verksamheter och sudda ut gränser mellan kommunen, invånarna och andra aktörer främjar medskapande och innovation. Det gör oss mer snabborliga och ger oss styrka inför framtiden.

Studiecirkelet i biodling med stöd av Visionsfonden. Foto: David Lundin

Härodlat på #pixlapiren. Foto: Hjördis Hilmarsdóttir

Så arbetade vi under 2016 för att tänka nytt och uppnå visionen 2035

Helsingborgarna visar vägen

Under 2016 fick 22 av helsingborgarnas projektidéer stöd av Visionsfonden och sedan starten av Visionsfonden är det nu fler än 45 projekt som har fått medel. Hållbara konstprojekt, en global klädkollektion för bättre integration och insatser för såväl flyktingar som hemlösa visar på bredden av årets projekt. Syftet att på olika sätt utveckla staden i riktning mot stadens vision Helsingborg 2035 var gemensamt för dem alla.

På Oslopiren har helsingborgarna varit med och pixlat piren genom att testa små och stora idéer. Besökaren har själv kunnat vara med och utveckla piren som dagligen besöks av mellan 5 och 50 personer. Olika evenemang inom Hx-festivalen, cykling, odling, skateboard, meka med elektronik har lockat mellan 50 och 500 personer under 2016. 15 personer har tecknat så kallade pixelkontrakt. Huvudsakligen är det konströrer och kulturarbetare, men även två odlingsintresserade samt en cykelentusiast.

Tre nya övergripande program togs fram

Helsingborg är först i landet med ett livskvalitetsprogram där miljö- och folkhälsofrågorna smälts samman. Näringslivsprogrammet förbereder Helsingborg på att bli en hållbar plats som ska attrahera företagsamma mäniskor och företag. I förslaget till Stadsplan 2017

pekar vi ut mark för nya bostäder och service till en mycket större befolkning, utan att biltrafiken ökar eller att vi breder ut oss på värdefull åkermark.

De EU-finansierade projekten blev fler

Det har startats 17 nya EU-projekt i staden, betydligt fler än under hela förra mandatperioden. De redovisas samlat på stadens webbplats. Projekten gäller många olika utvecklingsområden och innehåller ofta krav på att testa nya metoder, följeforskning och att parterna lär sig av varandra.

Stadens bredbandsutbyggnad pågår.
84 procent av helsingborgarna hade tillgång till bredband via fiberuppkoppling oktober 2015.

Så bättras restiden nära HH-förbindelsen är byggd:

År 2035 tar en resa mellan Helsingborg och Köpenhamn cirka 40 minuter – en halvering av dagens restid

Drakflygning på Råå vallar. Foto: Eva Lie

Samordnad planering för framtidens infrastruktur

Under 2016 enades familjen Helsingborg om turordningen för de gemensamma infrastruktursatsningarna i Skåne nordväst. 77 danska kommuner prioriterar nu HH-förbindelsen och det sker ett fortsatt arbete med Västkustbanan. Sverigeförhandlingen resulterade i ett handslag med staten, som bland annat ökar framtids-satsningarna på cykel, bostäder och Helsingborgs-expressen.

Peter Danielsson och Benedikte Kjær. Foto: Caroline Göransson

Nya metoder i DrottningH och Hplus

På Dalhem, Fredriksdal och Drottninghög startades projektet Rekrytera för att tillsammans med närlivslivet erbjuda trainee- praktikplatser, kontaktnät och yrkesutbildningar samt mentorskap och vägledning till de boende. Projektgruppen består av arbetsförmedlare, coacher, studie- och yrkesvägledare, handläggare, brobyggare, matchare samt läkare. Liksom på Planteringen startades ett nätverk av utbildade stadsdelsmammar i Drottninghög och under året kunde en varsam renovering komma igång utan överklaganden från de boende.

På Hplus-området planerades för att den unika treröslösningen för avlopp och matavfall ska kunna kopplas till testbädden Recolab dit olika företag kan bjudas in för att kunna testa nya tekniska lösningar. Testbädden ska bland annat samordnas med Öresundskraft när det gäller digital återkoppling, internet of things och gemensamma hållbarhetsaspekter.

Nya typer av tillfälliga bostäder

På en redan tuff bostadsmarknad fick vi tänka nytt för lösa uppgiften att hitta bostäder till våra nyanlända. Helsingborg löste det genom att placera ut moduler i Laröd, på Brohult och vid Maria station. Vi satte upp villavagnar på Stenborgårdens camping, köpte in bostadsrätter och sökte lägenheter hos privata fastighetsägare. Under 2016 fick staden över 60 miljoner i bidrag för ökat bostadsbyggande från Boverket

Verksamhet

Här beskriver vi aktiviteter som riktar sig till helsingborgarna och som utförs av staden, stadens bolag eller någon av de kommunala sammanslutningar som Helsingborgs stad deltar i, nämligen Familjen Helsingborg och Räddningstjänsten Skåne Nordväst. Var och en av stadens nämnder samt koncernens största bolag redogör för verksamheten 2016 och ger sin syn på utvecklingen framöver. Presentationen innehåller även de delar av nämndernas verksamhet som bedrivs i extern regi. Nämndernas mål i nämndstyrkorten presenteras och måluppfyllelsen redovisas per perspektiv.

Här lyfter också varje nämnd och bolag fram händelser som på ett bra sätt bidrar till att vi når vår vision Helsingborg 2035.

Nämnder

Helsingborgs stad är en politiskt styrd organisation som är uppdelad på ett antal nämnder. Nämnderna består av politiker som beslutar i olika frågor. Till varje nämnd hör en förvaltning med anställda som verkställer nämndens beslut, handlägger ärenden och driver den dagliga verksamheten.

Det är kommunfullmäktige som beslutar vilka nämnder som ska finnas utöver de nämnder som är obligatoriska – nämligen kommunstyrelse, valnämnd och överförmyndarnämnd. Kommunfullmäktige beslutar också om hur många ledamöter det ska finnas i varje nämnd, vem som ska vara ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande.

Kommunfullmäktige bestämmer vilket ansvarsområde varje nämnd ska ha – och nämnderna beslutar i frågor inom sitt ansvarsområde.

Barn- och utbildningsnämnden

Målning på Mörarps förskola. Foto: Christian Holmström

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för all utbildning, från förskola till gymnasieskola.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Våra skolor tog gemensamt ansvar för att organisera ett bra mottagande för nyanlända elever.
- Ökad efterfrågan på platser i förskola och skola innebar att vi byggde ut befintliga verksamheter och startade nya, bland annat den tvåspråkiga förskolan Curious kids med 50 platser.
- Vi införde aktivt skoval som ersatte de tidigare närområdesgränserna.

Barn- och utbildningsnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdarna visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Alla förskolor och skolor ska utveckla arbetsformer som gynnar ett faktiskt inflytande för barn och elever 🌱				
► Andel elever som har inflytande över arbetsätt	-	86,6 %	87,1 %	Minst 88 %
► Andel elever som anser att deras lärare tar hänsyn till deras åsikter	-	91,0 %	91,7 %	Minst 92 %
► Alla förskolor och skolor ska medvetet påverka och stimulera barn och elever att utveckla förståelse för samhällets demokratiska värderingar 🌱				
► Andel elever som upplever att man i skolan respekterar varandras olikheter	-	89,7 %	89,4 %	Minst 91 %
► Andel elever som anser att de vuxna i skolan reagerar när en elev kränks	-	91,4 %	91,8 %	Minst 92 %
► Alla förskolor och skolor ska på ett systematiskt sätt utveckla arbetsformer som tar hänsyn till varje individs behov och förutsättningar 🌱				
► Andel elever som vet vad de ska kunna för att nå målen i de olika ämnena	-	90,0 %	90,6 %	Minst 91 %
► Andel elever som får veta hur det går för dem i skolarbetet	-	89,3 %	90,5 %	Minst 90 %
► Andel elever i grundskolan med minst E i alla ämnena i årskurs 6	79,4 %	79,1 %	78,0 %	Minst 80 %
► Andel elever i grundskolan med minst E i alla ämnena i årskurs 9	76,0 %	74,6 %	76,3 %	Minst 76 %
► Genomsnittligt meritvärde i grundskolan	224,7	226,9	230,9	Minst 228
► Genomsnittlig skillnad i meritvärde flickor-pojkar	-	25,7	41,9	Max 24
► Andel elever i grundskolan behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram.	84,7 %	80,7 %	85,1 %	Minst 82 %
► Andel elever i grundskolan behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram exkl. nyinvandrade	-	-	90,4 %	Minst 86 %
► Andel elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram efter sommarskola	-	83,7 %	87,5 %	Minst 85 %
► Andel elever på gymnasieskolans yrkesprogram som uppnår kraven för gymnasieexamen	73,4 %	79,8 %	81,3 %	Minst 81 %
► Andel elever på gymnasieskolans högskoleförberedande program som uppnår kraven för gymnasieexamen	82,6 %	86,3 %	90,8 %	Minst 87 %
► Tjänstegaranti: Vi garanterar att ditt barn kan läsa och skriva efter sitt första skolår	96 %	95 %	93 %	100 %
► Tjänstegaranti: Vi garanterar att ditt barn kan räkna efter sitt andra skolår	94 %	92 %	93 %	100 %

Målanalys

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Omvärld - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Alla förskolor och skolor ska erbjuda barn och elever inkluderande och utmanande lärmiljöer 🌱				
► Andel elever som upplever att de får den arbetsro de behöver	-	75,7 %	76,5 %	Minst 77 %
► Andel elever som upplever nyfikenhet och lust att lära	-	83,7 %	85,0 %	Minst 85 %
► Andel elever som upplever att deras lärare ger dem utmaningar	-	91,0 %	91,1 %	Minst 92 %
► Tjänstegaranti: Vi garanterar alla barn i förskolan och alla elever i skolan minst en estetisk upplevelse/kulturupplevelse per läsår från tre års ålder tills de lämnat gymnasiet	89 %	99 %	99 %	100 %
► Alla förskolor och skolor ska reducera matsvinnet 🍲				
► Matsvinn, gram per ätande	-	91	84	Max 90

Organisation - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Barn- och utbildningsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare 🌱				
► Index för Hållbart medarbetarengagemang, HME	81 %	83 %	84 %	Minst 83
► Sjukfrånvaro	4,8 %	5,3 %	5,5 %	Max 5 %
► Alla förskolor och skolor ska använda modern teknik som ett verktyg för kunskapsökande, kommunikation, skapande och lärande 🌱				
► Tjänstegaranti: Vi garanterar att vårdnadshavare i förskolan i ett strukturerat digitalt forum kan följa förskolans lärande-processer	-	-	99 %	Minst 100 %
► Tjänstegaranti: Vi garanterar att gymnasieeleverna i ett strukturerat digitalt forum ser hur de utvecklas i förhållande till de mål de ska nå	-	-	66 %	Minst 100 %

Ekonomi - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Nämndens verksamheter ska vara effektiva med hänsyn till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet 🌱				
► Bokslutsutfall	24,6	10,9	-31,2	+0 mnkr

Alla förskolor och skolor ska utveckla arbetsformer som gynnar ett faktiskt inflytande för barn och elever.

Förskolan

Stadens förskolor arbetar utifrån ett inkluderande förhållningssätt där pedagogerna på en rad olika sätt strävar efter att göra barnen delaktiga i verksamheten. Genom att barnen själva får välja vilka aktiviteter och miljöer de vill ta del av under dagen ges barnen möjlighet att ha inflytande över verksamhetens innehåll. Miljöerna är anpassade så att barnen själva når leksaker och material vilket gör att de utan hjälp kan välja sysselsättning. Samtliga förskolor arbetar med pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens utveckling och lärande. Barnen görs delaktiga i dokumentationen och reflekterar tillsammans med pedagoger och kamrater över sitt eget och gruppens lärande.

Grundskolan

Pedagogerna har under året arbetat med att öka elevernas kunskap om hur de kan utöva inflytande inom ramen för undervisningen samt att öka deras medvetenhet om vad som krävs för att nå kunskapsmålen och hur eleven ska göra för att komma vidare. Ett led i detta arbete är att eleverna får leda sina utvecklingssamtal. Genom att eleven ges möjlighet att själv bedöma sitt arbete stärks även elevens förmåga att ta ansvar för och styra det egna lärandet. Resultaten i den årliga attitydundersökningen visar att eleverna i genomsnitt skattar sitt inflytande och lärarnas bemötande högt.

Gymnasieskolan

Arbetet med delaktighet och inflytande är något som pågår i pedagogernas dagliga arbete. På enskilda skolor har man problem att få eleverna att engagera sig långsiktigt i de mer traditionella representationsformen, såsom elevråd. Arbetet kan ta ganska mycket tid, och eleverna har svårt att upprätthålla engagemanget i kombination med studier. På flera skolor arbetar man också med så kallade elevledda utvecklingssamtal, där ett moment har varit att eleverna innan utvecklingssamtalet kan gå in och kommentera lärarens bedömning, så man får ett bättre underlag för diskussion under själva samtalet. Ett reellt arbete med elevinflytande förväntas höja motivationen och därmed öka elevnärvaron. Båda dessa faktorer bedöms bidra till ökad måluppfyllelse.

Grund- och gymnasiesärskolan

På Rönnbäcksskolan och Borgmästarskolan utvecklas elevernas delaktighet genom kartläggningar av deras intressen och styrkor. Utifrån resultatet utformas sedan elevens personliga schema. På Västra Berga har man inom grundsärskolan och grundsärskolan med inriktning träningskola arbetat med att öka elevdelaktighet och inflytande genom att göra de pedagogiska planeringarna mer tydliga och tillgängliga för eleverna. På Elinebergs grundsärskola är elever med och tar ansvar för och är delaktiga i skolans utveckling genom att delta i klassråd och Olweusråd varannan vecka, samt genom att sitta med i elevrådets styrelse. På vissa av skolorna ges eleverna även möjlighet att i större utsträckning ta ansvaret för sitt lärande och sin utveckling genom elevledda utvecklingssamtal.

Alla förskolor och skolor ska medvetet påverka och stimulera barn och elever att utveckla förståelse för samhällets demokratiska värderingar.

Förskolan

Många av stadens förskolor arbetar med att låta barnen rösta på vad man ska göra tillsammans, vilket tränar barnen i att lyssna på varandra samt utvecklar deras förståelse för hur en demokratisk beslutsprocess fungerar. På vissa förskolor är de äldre barnen delaktiga under sina utvecklingssamtal och berättar med stöd av pedagogerna om sitt lärande och om vad som sker på förskolan.

Grundskolan

Genom ett demokratiskt arbete i klassrummet har eleverna blivit mer medvetna om på vilket sätt de kan påverka innehåll och arbetssätt. Eleverna tränas i att utöva inflytande och delaktighet över undervisningen genom att bland annat välja hur de vill redovisa och presentera ett arbetsområde och genom att öva på att uttrycka och argumentera för en egen åsikt. För att förebygga kränningar på skolorna görs kartläggningar och riskanalyser i syfte att identifiera situationer och platser där eleverna upplever utsatthet. Denna kartläggning ligger sedan till grund för likabehandlingsarbetet på skolan. I klasser där man behöver arbeta extra mycket för att bemöta intolerans tar man hjälp av sitt elevhälsoteam.

Gymnasieskolan

Ett moment för att skapa förståelse och kunskap är genom demokratiska arbetssätt i klassrummet, där eleverna görs delaktiga i val av arbets- eller redovisningsformer. En minst lika viktig aspekt som är mer svårfångad, är likabehandlingsarbetet som sker på skolorna i syfte att skapa förståelse och respekt för alla individer, oavsett t.ex. härkomst eller sexuell läggning. Detta kan handla om allt från enskilda informationsinsatser till hur personalen på en skola arbetar med bemötande i det vardagliga arbetet. Ett utvecklingsprojekt drivs för närvärande med representanter för både skolor och förvaltning i syfte att utveckla de gemensamma strukturen och förhållningssätt som redan finns på skolorna.

Grund- och gymnasiesärskolan

Eleverna inom grundsärskolan får träna sin demokratiska förmåga och förståelse genom att delta i klass- och Olwuesråd samt elevrådets styrelse.

Alla förskolor och skolor ska på ett systematiskt sätt utveckla arbetsformer som tar hänsyn till varje individs behov och förutsättningar.

Förskolan

Samtliga förskolor arbetar med pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens utveckling och lärande. Barnen görs delaktiga i dokumentationen och reflekterar tillsammans med pedagoger och kamrater över sitt eget och gruppens lärande. Pedagogernas förhållningssätt är en viktig bestårdsdel för att göra barnen delaktiga. Det handlar om att pedagogerna måste vara inkänrande och våga släppa kontrollen för att låta barnens intressen och tankar styra verksamheten. Ökad kunskap om och medvetenhet kring hur pedagogernas förhållningssätt påverkar barnen har i en del enheter identifierats som ett område i behov av vidare utveckling. Även arbetet med uppföljning och utvärdering av barnens delaktighet och deras påverkanmöjligheter behöver vidareutvecklas. Uppföljningen är av stor vikt för att verksamheterna ska få en rätvisande bild av om arbetssätt och insatser leder till förväntade resultat eller om andra arbetsmetoder behöver sättas in för att öka barnens delaktighet och inflytande.

Grundskolan

I skolorna används i hög utsträckning formativ bedömning, vilken är en arbetsform som kännetecknas av att målen för undervisningen tydliggörs, att information söks om var eleven befinner sig i förhållande till målen

och att återkoppling ges som talar om hur eleven ska komma vidare mot målen. Genom formativ bedömning vill man uppnå ett klassrumsklimat där elever vill lära och där de ges möjlighet att lära sig att lära, vilket i sin tur ska leda till ökad delaktighet och motivation. Andra arbetsformer som skolorna använder sig av är att eleverna får göra självskattningar och kamratbedömningar, liksom att de får feedback från läraren under pågående arbete. Andra motivationshöjande insatser som används är att låta eleverna leda sina egna utvecklingssamtal. Eleverna får på detta sätt en större inblick i och ansvar för sitt lärande och sin utveckling.

Gymnasieskolan

På gymnasieskolan har under flera år en satsning med fokus på konstruktiv länkning pågått. Konstruktiv länkning är ett systematiskt sätt att utforma undervisnings- och läraktiviteter så att eleverna kan stimuleras och utvecklas efter sina egna förutsättningar. Principerna bakom konstruktiv länkning är att elever skapar mening genom relevanta läraktiviteter, och att undervisnings- och läraktiviteter samt bedömningsmetoder är länkade till lärandemålen som varje elev ska uppnå. Arbetet har mynnat ut i en så kallad begreppslig ram som frammar betecknanden av rektörerna och beskriver hur Helsingborgs stads gymnasieskolor arbetar med konstruktiv länkning. Implementeringen har kommit olika långt på olika skolor, och under hösten har visst fokus legat på skolledarens roll att möjliggöra lärarnas arbete med den konstruktiva länkningen.

Grund- och gymnasiesärskolan

Inom grundsärskolan utgår hela verksamheten från elevernas behov av hjälp och stöd för att klara skolarbetet. Skolans organisation, lokaler och miljö är speciellt anpassade till elevernas behov. Personalen är lyhörd för elevens signaler och utformar undervisningen efter dagsform och behov. Undervisningen sker i små grupper och eleverna får mycket individuell handledning. Personaltätheten är anpassad till elevernas behov av särskilt stöd och personalen har specialkompetens kring arbetet med elevgruppen.

Alla förskolor och skolor ska erbjuda barn och elever inkluderande och utmanande lärmiljöer.

Förskolan

Stadens förskolor arbetar aktivt med att skapa utvecklade lärmiljöer för barnen. Fokus ligger på att miljöerna ska utmana och stimulera till lek och lärande. Det finns verksamheter som tar hjälp av pedagogister för att stödja pedagogerna i deras arbete med att utveckla lärmiljöerna. Såväl inom- som utomhusmiljöer utvecklas utifrån barnens intressen och behov. Lärmiljöns syfte är att utan pekspår och färdiga användningsområden fånga och uppmuntra barnens uttrycksmöjligheter och lärande. Pedagen kommer inte med färdiga svar utan ses som medforskare och stöd när barnen utvecklar nya kunskaper och färdigheter. Barnens olikheter och intressen fångas upp genom observation, dokumentation och reflektion och ses som drivkrafter bakom utvecklingen av förskolans lärmiljö.

Grundskolan

De skolbyggnader som Helsingborgs stads grundskolor bedriver verksamhet i skiljer sig mycket åt, både utrymmesmässigt och avseende standard. Det finns skolor som är relativt nybyggda eller totalrenoverade där lokalerna upplevs som funktionella och ljusa. Samtidigt finns det skolor som bedrivs i byggnader som är i stort renoveringsbehov, där arbetsmiljön för elever och personal inte är fullgod och/eller där lokalerna är slitna. Ett stort antal skolor har under en längre tid varit trångbodda, dock har denna situation blivit än mer akut på flera av de skolor där elevantalet ökat markant under läsåret. Främst finns det behov av mer utrymme i form av grupperrum, större matsal, uppehållsrum samt arbetsplatser till lärarna. En ökad trångboddhet kräver nya idéer och diskussioner kring hur vi på bästa sätt kan nyttja våra lokaler. Det läggs ner mycket arbete på att utnyttja befintliga lokaler på bästa möjliga sätt, såsom att göra om breda korridorer till studiehallar och köpa in inventarier för att kunna skapa lugna studiemiljöer. IKT utgör ett viktigt pedagogiskt verktyg i skolorna och används i allt större utsträckning som inlärningsstöd i undervisningen. På flera skolor har samtidiga elever tillgång till ett IKT-verktyg, vilket medför att pedagogerna har ett stort urval av verktyg och arbetssätt. Exempelvis arbetar flera skolor med så kallade "flippade klassrum", vilket innebär att läraren ger webbaserade genomgångar som hemläxa istället för den traditionella föreläsningen i klassrummet. På det här sättet ges eleverna möjlighet att förbereda sig inför undervisningen, vilket i sin tur ger tid och utrymme i klassrummet för mer laborativt arbete.

IKT-verktygen ses som betydelsefulla i arbetet med att skapa undervisningsformer som inkluderar och därmmed även motiverar eleverna.

Gymnasieskolan

Lokalerna på de olika gymnasieskolorna ser ganska annorlunda ut beroende på vilka program som finns. I stort är lokalerna väl anpassade till skolornas behov, men det finns behov av översyn i vissa fall. Tycho Brahe-skolan har gjort satsningar för att ha egna laboratorier för de naturvetenskapliga ämnena. Rönnowska skolan har sedan tidigare omfattande möjligheter till välanpassad undervisning då man förfogar över ett stort antal specialsalar. Samtidigt finns det behov av en översyn på skolan för ytterligare pedagogisk anpassning. På Olympiaskolan finns planer på mer flexibla lösningar där eleverna kan sysselsätta sig utanför lektionstid. På Nicolaiskolan har det varit stort fokus på digitala satsningar, med såväl hårdvara som IKT-pedagoger.

Ett lärandeklimat som är öppet och utmanande är mer svårfångat. En del är att lyckas utmana alla elever där de befinner sig. I attitydundersökningen kan man se att strax under 70 procent av eleverna uppger att skolarbetet intresserar och får en att vilja lära mer, en andel som är ganska stabil över tid. Samtidigt uppger 85 procent att lärarna ger dem utmaningar. En annan viktig aspekt är att pedagogerna genom feedback och feedforward kan vägleda och utmana eleverna i sitt lärande utifrån varje individs behov.

Grund- och gymnasiesärskolan

Grundsärskolornas organisation och lärmiljöer anpassas utifrån elevernas behov. Personaltätheten är anpassad till elevernas behov av särskilt stöd och stor vikt läggs vid att bygga en undervisning anpassad utifrån elevernas intressen och styrkor där varje elev har ett anpassat schema. Eleverna är i behov av individuellt särskilt stöd i alla lärsituationer och vardagsaktiviteter. Läromedel, datorprogram och övrigt material anpassas till elevgruppen och verksamheten. Skolorna satsar på att utveckla elevernas möjligheter att kommunicera, vara delaktiga och kunna påverka. Genom alternativ kompletterande kommunikation (AKK) som kan bestå av naturliga reaktioner, konkreta föremål, bilder, signalord och/eller tecken som stöd ges eleverna ökade förutsättningar att kommunicera utifrån sina förmågor. På Elinebergs och Västra Bergas grundsärskolor är lärmiljöerna integrerade med respektive grundskola, vilket ökar förståelsen mellan eleverna i de olika skolformerna och underlättar för samverkan mellan grundskola och grundsärskola.

Alla förskolor och skolor ska reducera matsvinnet.

Förskolan

Störst mängd mat per ätande matgäst kastas inom förskoleverksamheten. De verksamheter som har eget tillagningskök har större möjligheter att anpassa matmängderna efter det faktiska antalet barn som ska äta per dag. Förskolornas statistik visar nämligen att på de förskolor där man inte har ett eget tillagningskök, utan får maten färdiglevererad, kastas det mer mat än på de enheter som tillagar allt direkt på plats. Ett tillagningskök har också större möjligheter att återanvända tillagad mat istället för att slänga det, såvida maten aldrig har lämnat köket. En annan trolig orsak till att svinnet är stort inom förskolan är att det är svårare att förutse antalet barn då det plötsligt kan gå sjukdomar som gör att många barn är borta samtidigt, samt att pedagogerna inte avbeställer portioner utan låter standardbeställningen rulla. Ett tillagningskök som skickar sin mat till en förskola behöver relativt lång framförhållning för att portioner ska kunna avbeställas, då hela processen från planering, råvarubeställning till tillagning är ungefär två veckor lång. För att minska matsvinnet kan förskolan ändå meddela tillagningsköket om aktuellt antal barn, så att den överflödiga tillagade maten i alla fall inte behöver transporteras till förskolan utan istället kan återanvändas i tillagningsköket.

För att minska matsvinnet krävs ett engagemang från både matgäster och kockar, men också en översyn av hela matkedjan för att undvika matsvinn på vägen från inköp av livsmedel till servering av maten.

Grundskolan

Under året genomfördes ett avfallsminimeringsprojekt med fokus på matsvinn på Nanny Palmkvist skola. Med hjälp av en arbetsmetod för avfallsminimering framtagen av Avfall Sverige, lyckades skolan halvera sitt matsvinn på ett halvår. Mycket tack vare att köksområdeschef, köksansvarig, rektor och pedagoger fick möjlighet att diskutera frågan och belysa problemen ur deras synvinkel. Att de olika yrkeskategorierna fick en ökad förståelse för helheten och sin egen roll i matkedjan bidrog också till att optimera matbeställningarna på skolan.

Skolor med tillagningskök har goda förutsättningar att återanvända mat, ha en kommunikation med matgästerna om maten och måltidsmiljön (matrål) samt att anpassa mängden tillagad mat efter faktiskt antal elever.

Genom regelbundna uppföljningar av matsvinnet och bakomliggande orsaker till det, kan matsvinnet minskas.

Gymnasieskolan

Samtliga gymnasieskolor har egna tillagningskök, vilket troligtvis bidrar till att de inte har så mycket matsvinn per matgäst trots att de ofta serverar tre eller fyra olika rätter som eleverna kan välja mellan. På två av gymnasieskolorna finns ett etablerat miljöarbete med engagerade elever som får vara med och påverka vilken mat som serveras, vilket troligtvis också bidrar till att matsvinnet är relativt lågt i dessa verksamheter.

Barn- och utbildningsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Vårt mätetal för hållbart medarbetarengagemang (HME-index), vilket ersätter "Medarbetarindex" och "Leaderindex", visar att vi har höga värden både i jämförelse med staden och med andra kommuner. Vi har dessutom lyckats förbättra våra värden som under flera år tillbaka varit förhållandevis höga. Detta ger oss signaler om att våra insatser gett resultat, vilket också gör att vi i allt högre grad lyckas med målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi har arbetat med insatser som handlar om psykosocial arbetsmiljö där våra chefer utifrån framtagna stödmaterial haft dialog om psykisk arbetsmiljö i sina arbetsgrupper. Vi har arbetat aktivt för att kvalitetssäkra vår chefsrekrytering, till exempel genom att kandidater får genomgå mer omfattande tester/arbetsprover/kompetensbaserade intervjuer med mera. I 2016 års löneöversyn har särskilda satsningar genomförts på våra chefer genom ett högre utfall på totalen. Samtliga av dessa insatser är en del av att vi lyckats förbättra våra resultat på HME-index.

Vi kommer fortsätta att kontinuerligt utbilda våra chefer för att möta de behov som finns. Hösten 2016 genomgick samtliga chefer en utbildning i den nya föreskriften om "Organisatorisk och social arbetsmiljö", som konkretiseras vilka faktorer chef/medarbetare behöver arbeta med för att skapa en bra arbetsmiljö. Den nya föreskriften ställer också krav på att ta fram mål för sitt arbetsmiljöarbete tillsammans med medarbetarna.

Sjukfrånvaron för 2016 är 5,5 procent, vilket är över vårt målvärde på 5 procent. Sjukfrånvaron har ökat de senaste åren, vilket enligt SKL är ett generellt mönster bland Sveriges kommuner. Den tidigare trenden med en markant ökning av sjukfrånvaron har dock avstannat.

Enligt Försäkringskassan är det den psykiska ohälsan som ökat mest. Det pågår ett aktivt arbete med att rehabilitera våra medarbetare tillbaka till sitt ordinarie arbete i enlighet med vår rehabtrappa. Det innebär att vi systematiskt följer medarbetaren i rehabiliteringsprocessen och tar in hjälp vid behov i samarbete med vår företagshälsovård. Sedan 2015 pågår projektet "Främja psykisk hälsa" inom staden, där tre arbetsplatser inom nämndens verksamheter deltar. Projektet kommer att pågå under 2017 och de åtgärder som visat sig ha en positiv effekt ska föras ut till alla verksamheter.

Alla förskolor och skolor ska använda modern teknik som ett verktyg för kunskapsökande, kommunikation, skapande och lärande.

Förskolan

Stadens förskolor har god tillgång till digitala lärverktyg såsom iPads, datorer, smartboards och projektorer. De digitala verktygen är på många enheter integrerade i den dagliga verksamheten och används exempelvis för att snabbt och lekfullt förändra inomhusmiljön. Med en projektör kan rummet förändras genom att bilder av spänande miljöer och landskap projiceras på väggarna. Pedagogernas kompetens i hur digitala verktyg kan användas har utvecklats under året, men en del förskolor pekar på att denna kunskap behöver vidareutvecklas.

Grundskolan

När det gäller tillgången till fysiska lärresurser är denna generellt sett mycket god. Som en direkt följd av den särskilda satsningen på IKT (informations- och kommunikationsteknologi) och digitala lärverktyg som gjorts i våra kommunala verksamheter under de senaste åren är tillgången till digitala lärverktyg mycket god. Ett nästa steg har varit att öka pedagogernas kompetens i att använda digitala lärverktyg i undervisningen. Att pedagogernas kompetens har ökat inom detta område märks genom att de digitala verktygen används i allt högre utsträckning både direkt i undervisningssituationen men även för planering och dokumentation.

Gymnasiekolan

Skolanalys för pedagoger är en del av stadens beslutsstöd som syftar till att på ett enkelt sätt synliggöra till exempel betygssresultat och nationella prov över tid för pedagen. Arbetet med detta har skett under hösten 2016 med implementeringsdatum våren 2017. Detta verktyg blir viktigt för att enkelt få fram resultat över tid som ett viktigt underlag i skolornas interna analysarbete.

På Tycho Braheskolan har man under hösten börjat arbeta med så kallade aktivitetsarmband som bland annat mäter puls, sömn och antal steg. Detta är ett sätt att synliggöra fysisk aktivitet och skapa en större medvetenhet hos eleverna.

Itslearning, som är den nya läroplattformen som är upphandlad för gymnasieskolan, har stegevis börjat implementeras i verksamheten. Detta arbete kommer att fortgå under hela våren, och kommer innebära utbildningsinsatser och förändrade arbetssätt.

Grund- och gymnasiesärskolan

Stadens samtliga grundsärskolor anpassar användningen av digitala lärverktyg utifrån elevernas behov och förutsättningar. På Elinebergs grundsärskola har varje elev en egen Ipad och de äldre eleverna har möjlighet att använda Cromebooks. Efter en satsning på digitala lärverktyg kan varje elev arbeta 1:1, vilket utgör en god förutsättning för individualisering av undervisningsmetoder. I rektorsområdet Norr Särskola finns även en IKT-resurs som arbetar med att utveckla användningen av digitala lärverktyg genom att omvärldsbevakta utvecklingen inom området, aktivt delta i nätverk samt ansvara för personalens internutbildning.

Nämndens verksamheter ska vara effektiva med hänsyn till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Barn- och utbildningsnämnden arbetar för att redovisa en ekonomi i balans. Det innebär att inga större undereller överskott ska uppstå, utan tilldelade resurser ska utnyttjas i verksamheten. En stabil ekonomi är grunden för att kunna bedriva en långsiktigt stabil verksamhet. Nämndens bokslut för året visar på ett underskott på 31,2 mnkr. Underskottet beror på att antalet barn och elever i förskolor och skolor är betydligt större än vad som planerats.

Den kraftiga ökningen av antalet barn och elever har krävt en omfattande uppstart av nya verksamheter på de kommunala enheterna, vilket i viss utsträckning har medfört underskott i samband med denna uppstart. För de kommunala verksamheterna inom förskola, grundskola och gymnasieskola finns dock sammantaget inga stora ekonomiska avvikselser i nuläget.

Årets verksamhet

Förskola och pedagogisk omsorg

Vid årets slut fanns det 136 förskolor i Helsingborg, varav 57 i fristående regi och 79 i kommunal regi. Det fanns dessutom fyra fristående och två kommunala verksamheter som bedrev pedagogisk omsorg.

För att möta befolkningsökningen i Helsingborg pågår ett intensivt arbete för att öka antalet förskoleplatser. Under året startade tre nya kommunala förskolor, till exempel den tvåspråkiga förskolan Curious Kids Preschool på Fredriksdal, där pedagoger och barn pratar både svenska och engelska. Förskolan kommer att ha plats för upp till 50 barn i åldrarna 1-5 år. Totalt sett ökade vi med 230 platser på de kommunala förskolorna under året.

I kommunens årliga attitydundersökning, för både kommunala och fristående verksamheter, framgår att vårdnadshavare till barn i förskolan och pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheternas kvalitet. Undersöningen visar att vårdnadshavarna upplever att barnen känner sig trygga och trivs på förskolan, och att vårdnadshavarna är mycket nöjda med personalens engagemang och bemötande.

Det pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete på våra kommunala förskolor där förstelärare och pedagogistor, vilka kan beskrivas som pedagoger åt andra pedagoger, är viktiga resurser för att bland annat utveckla didaktiken och utformningen av inkluderande och varierande lärmiljöer. Lärandet är en av grundstenarna i förskolans uppdrag och under de senaste åren har det varit ett stort fokus på matematik i de kommunala förskolorna.

Förskolorna väver in matematiken i de dagliga aktiviteterna genom att använda matematiska begrepp och resonemang. Förskolorna arbetar även med språkutvecklande insatser för att stimulera barnens kommunikativa utveckling och intresse för läsning. På de förskolor som har många barn med ett annat modersmål än svenska arbetar pedagogerna för att ta tillvara barnens modersmål/hemspråk för att på så sätt stärka språkutvecklingen.

Grundskola med förskoleklass

Helsingborg växer vilket innebär att vi också får allt fler grundskoleelever. För att kunna ta emot alla behöver vi bygga nya skolor samtidigt som vi bygger ut befintliga skolor. I mars påbörjades bygget av Gustavslundsskolan, som beräknas stå klar att ta emot cirka 450 elever vid skolstarten i augusti 2017. I Rydebäck har antalet elever ökat under flera års tid och ser ut att fortsätta

öka. Rydebäcksskolan kommer därför att kompletteras med en ny skolbyggnad som beräknas vara klar läsåret 2018/19. I väntan på den nya skolbyggnaden kompletterades den nuvarande skolan med paviljonger.

Under året har våra kommunala skolor visat prov på hur vi gemensamt tar ansvar för våra nyanlända elever. I juni 2016 gick 1 001 nyanlända elever i våra grundskolor. Med nyanlända elever avses elever som kommit till Sverige under de senaste fyra åren och som inte gått i svensk skola tidigare. Alla våra skolor har varit involverade i mottagandet av nyanlända elever, och samarbetet med Välkomsten är nu väl etablerat. Välkomsten, som startade under våren 2015, är en mottagning för barn och ungdomar som precis kommit till Sverige. Där gör pedagoger en kartläggning av deras kunskaper och skolbakgrund, och de får en introduktion i det svenska språket.

Våra kommunala skolor arbetar mycket med språkutvecklande arbetsätt eftersom goda språkkunskaper är en förutsättning och ett medel för att uppnå goda kunskapsresultat i alla ämnen. Genom exempelvis genrepedagogik lär sig eleverna hur olika texter är uppbyggda, dess språkliga mönster och strukturer samt texters olika syften. Pedagogerna på skolorna arbetar även mycket med att ha en löpande dialog med eleverna kring vilka förväntningar som finns på dem och vilka krav som ställs för att de ska nå godkänt betyg eller högre. Detta arbetsätt hjälper i sin tur eleverna att sätta upp tydliga mål för det egna lärandet.

Kunskapsresultaten för läsåret 2015/16 visar att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 var 230,1 i de kommunala och 240,3 i de fristående skolorna, vilket i båda fallen är högre än genomsnittet i riket. Andelen elever som blev behöriga till gymnasiets yrkesprogram var 85 procent i den kommunala verksamheten och 92 procent i den fristående. Helsingborgs kommunala skolor ligger här högre än riksgenomsnittet för kommunala huvudmän, medan stads fristående skolor ligger något lägre än riksgenomsnittet för enskilda huvudmän.

Vi gör stora satsningar i våra kommunala förskoleklasser och fritidshem för att höja kvaliteten och skapa en likvärdighet inom och mellan våra verksamheter. I grundskolans läroplan som reviderades under 2016 är förskoleklassens och fritidshemmets uppdrag och syfte förtydligat. Här framgår det att undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas

allsidiga utveckling och lärande, och att undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Personalen har under året blivit erbjudna kompetensutbildningsinsatser i form av föreläsningar, nätverksträffar och workshops som bland annat behandlar just verksamheternas uppdrag och innehåll. Genom satsningarna blir även elevernas och pedagogernas arbete i dessa verksamheter mer synliggjort.

Gymnasieskola

I Helsingborg finns 6 kommunala och 18 fristående gymnasieskolor, och sammanlagt finns ett mycket varierat utbud av både yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Under våren 2016 genomfördes den årliga attitydundersökningen. Resultaten visar att gymnasieeleverna generellt sett är nöjda, och att de trivs och känner sig trygga i skolan. Frågor som får lägre resultat innehåller arbetsro och stress, något som även avviker på nationell nivå.

Läsförbättringen från läsåret 2015/16 är en del av den nationella jämförande utvärderingen. Genom alternativ kompletterande kommunikation (AKK) kan eleverna sätta upp tydliga mål för det egna lärandet. Läsförbättringen är en del av den nationella jämförande utvärderingen. Genom alternativ kompletterande kommunikation (AKK) kan eleverna sätta upp tydliga mål för det egna lärandet.

För stadens elever i fristående verksamhet ökade andelen elever med examen på yrkesprogram mellan 2013/14 och 2015/16 från 81,6 till 84,8 procent, och var i princip oförändrat på högskoleförberedande program, från 94,3 till 94,2 procent. När detta jämförs med snittet för rikets fristående skolor ligger Helsingborgs fristående skolors samlade resultat 2015/16 på en högre nivå.

Alla stads kommunala skolor har under 2016 deltagit i Skolverkets satsning Läsförbättringen, som kommer att fortgå under 2017. Läsförbättringen syftar till att öka kompetensen i språk-, läs- och skrivdidaktik. Tanken är att satsningen ska hänga ihop med det ordinarie arbetet genom kollegialt lärande och att genomförandet sker ute på varje skola.

Särskola

Särskolan är till för de elever som på grund av utvecklingsstörning eller bestående hjärnskada inte bedöms kunna nå upp till grund- eller gymnasiekolans kunskapskrav. I Helsingborgs kommun finns fem kommunala grundsärskolor: Borgmästarskolan, Elinebergs grundsärskola, Pårarps grundsärskola, Rönnbäcksskolan och Västra Berga grundsärskola. Pårarps grundsärskola startade i januari 2016 för att bereda plats för det ökade antalet grundsärskoleelever i kommunen. Verksamheten beräknas vara fullt utbyggd under våren 2017 och då kunna ta emot cirka 40 elever. I Skåne Nordväst finns ett samverkansavtal som innebär att elever inom gymnasiesärskolan kan söka fritt till nationella program inom området. Detta ger eleverna ett större utbud av utbildningsmöjligheter med fler program och inriktningsar.

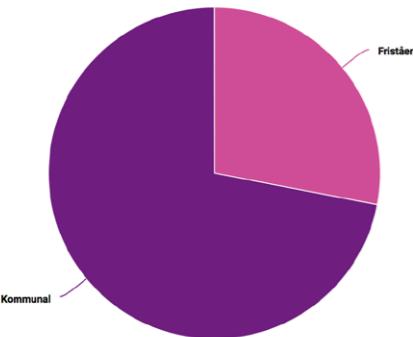
Kommunens årliga attitydundersökning visar att såväl elever som vårdnadshavare är nöjda med verksamheten och att eleverna i hög grad känner sig trygga och trivs i skolan. Personalitetheten är anpassad till elevernas behov av särskilt stöd. Skolan lägger stor vikt vid att bygga en undervisning anpassad utifrån elevernas intressen och styrkor, och varje elev har ett anpassat schema. Skolorna arbetar med att utveckla elevernas möjligheter att kommunicera, vara delaktiga och kunna påverka sin vardag utifrån sina egna förutsättningar. Genom alternativ kompletterande kommunikation (AKK) får eleverna större förutsättningar att kommunicera utifrån sina förmågor. Samtliga grundsärskolor använder digitala lärverktyg vilket gör det möjligt att individanpassa undervisningsmetoderna utifrån elevernas behov och förutsättningar. Gymnasiesärskolan fortsätter sitt arbete med att implementera verksamhetens nya styrdokument och kursplaner. Fokus ligger på att utveckla arbetsförmånen för att kunna följa upp elevernas kunskapsutveckling.

Extern verksamhet

Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelar inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

Nämndens verksamhet – kommunal och extern

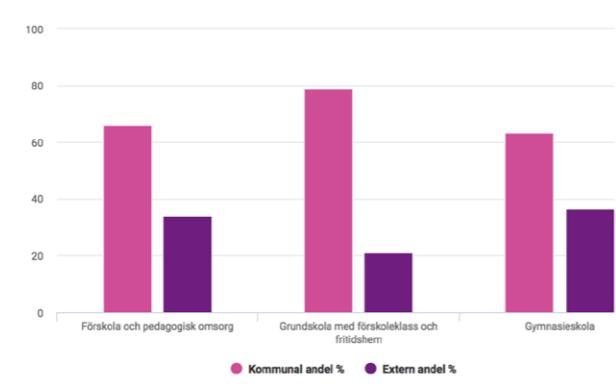
Procent av kostnadsomslutning

och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden

Procent av verksamhetsområdets kostnadsomslutning

Nyckeltal

Förskola och pedagogisk omsorg

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet 1)			
Andel vårdnadshavare till barn i kommunal och fristående förskoleverksamhet som upplever att deras barn känner sig trygga i verksamheten, procent	-	99	99
- varav i kommunal förskoleverksamhet	-	99	99
- varav i fristående förskoleverksamhet	-	99	99
Andel vårdnadshavare till barn i kommunal och fristående förskoleverksamhet som är nöjda med verksamheten, procent	-	97	97
- varav i kommunal förskoleverksamhet	-	97	97
- varav i fristående förskoleverksamhet	-	98	98
Kvalitet			
Andel årsarbetare i kommunal och fristående förskola med pedagogisk högskoleexamen, procent	57	47	44
- varav i kommunal förskoleverksamhet	65	55	51
- varav i fristående förskoleverksamhet	43	31	29
- i grupperna större städer	60	52	50
Antal förskolebarn per årsarbetare i kommunal och fristående förskola, medelvärde	5,6	5,7	5,4
- varav i kommunal förskoleverksamhet	5,8	5,6	5,1
- varav i fristående förskoleverksamhet	5,3	5,9	5,8
- i grupperna större städer	5,4	5,4	5,4
Volymer			
Barn i kommunala förskolor och pedagogisk omsorg, antal	4 717	4 822	4 895
Barn i förskola och pedagogisk omsorg, folkbokförda i Helsingborg, antal	7 316	7 411	7 595
- varav andel i kommunal verksamhet, procent	63,5	63,5	63,2
- varav andel i fristående verksamhet, procent	35,8	35,9	36,1
- varav andel i annan kommunens verksamhet, procent	0,7	0,6	0,7
Förskola och pedagogisk omsorg, andel inskrivna barn av folkbokförda i Helsingborg, procent	90,3	88,5	89,4
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	171	168	198
Kostnader, mnkr	933	986	1 067
Nettokostnader, mnkr	763	818	869
Nettokostnad per invånare, kr	5 677	5 924	6 189
Förskola, nettokostnad per barn folkbokförda i Helsingborg, kr	104 253	110 383	114 493

1) 2015 infördes en ny skala i den attitydundersökning som används för att mäta extern kundnöjdhet vilket innebär att resultaten från och med 2015 inte är jämförbara med tidigare års resultat.

Grundskola med förskoleklass

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet 1)			
Andel elever i kommunal och fristående grundskola som upplever trygghet i verksamheten, procent	-	96	96
- varav i kommunal grundskola	-	96	96
- varav i fristående grundskola	-	95	95
Andel elever i kommunal och fristående grundskola som kan rekommendera verksamheten, procent	-	87	87
- varav i kommunal grundskola	-	84	88
- varav i fristående grundskola	-	83	84
Kvalitet			
Andel elever i kommunal och fristående grundskola som är behöriga till yrkesprogram i gymnasieskolan, procent	87	83	87
- varav i kommunal grundskola	85	81	85
- varav i fristående grundskola	91	89	92
- i gruppen större städer	87	86	84
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 i kommunal och fristående grundskola, medelvärde	219,4	221,6	234,0
- varav i kommunal grundskola	217,1	218,6	231,0
- varav i fristående grundskola	223,2	227,4	240,3
- riket	214,8	217,1	224,1
Andel lärare i kommunal och fristående grundskola med pedagogisk högskoleexamen, procent	81	82	80
- varav i kommunal grundskola	83	83	81
- varav i fristående grundskola	74	77	74
- i gruppen större städer	88	88	87
Antal elever per lärare i kommunal och fristående grundskola, medelvärde	11,9	12,3	12,0
- varav i kommunal grundskola	11,7	12,3	11,9
- varav i fristående grundskola	12,6	12,2	12,6
- i gruppen större städer	12,2	12,2	12,3
Volymer			
Elever i kommunala skolor, antal	10 972	11 592	12 228
Elever folkbokförda i Helsingborg, antal	14 193	14 860	15 584
- varav andel i kommunala skolor, procent	76,2	76,9	77,4
- varav andel i annan kommunens skolor, procent	1,4	1,5	1,5
- varav andel i fristående skolor, procent	22,4	21,6	21,1
Elever i fritidshem, folkbokförda i Helsingborg, antal	4 887	5 161	5 470
- varav andel kommunalt, procent	80,5	81,9	82,3
- varav i annan kommunens verksamhet, procent	1,3	1,2	1,2
- varav andel fristående, procent	18,3	16,9	16,4
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	58	79	143
Kostnader, mnkr	1 396	1 534	1 708
Nettokostnader, mnkr	1 339	1 455	1 565
Nettokostnad per invånare, kr	9 963	10 831	11 136
Grundskola - nettokostnad per folkbokförd elev, kr	94 314	97 936	100 397

1) 2015 infördes en ny skala i den attitydundersökning som används för att mäta extern kundnöjdhet vilket innebär att resultaten från och med 2015 inte är jämförbara med tidigare års resultat.

Gymnasieskola

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet 1)			
Andel elever i kommunal och fristående gymnasieskola som upplever trygghet i verksamheten, procent	-	96	95
- varav i kommunal gymnasieskola	-	96	94
- varav i fristående gymnasieskola	-	96	96
Andel elever i kommunal och fristående gymnasieskola som kan rekommendera verksamheten, procent	-	79	79
- varav i kommunal gymnasieskola	-	76	74
- varav i fristående gymnasieskola	-	84	87
Kvalitet			
Andel elever i kommunal och fristående gymnasieskola som tagit examen	87	89	91
- varav i kommunal gymnasieskola	84	88	90
- varav i fristående gymnasieskola	90	90	91
- i riket	89	89	90
Andel elever i kommunala och fristående gymnasieskolor med behörighet till högskolan, procent	72	72	73
- varav i kommunal gymnasieskola	64	62	65
- varav i fristående gymnasieskola	80	80	79
- i riket	70	71	72
Andel lärare i kommunal och fristående gymnasieskola med pedagogisk högskoleexamen, procent	76	76	76
- varav i kommunal gymnasieskola	79	79	79
- varav i fristående gymnasieskola	73	72	72
- i gruppen större städer	79	80	81
Volymer			
Elever i kommunala skolor, antal	3 470	3 368	3 376
Elever folkbokförda i Helsingborg, antal	4 471	4 519	4 748
- varav andel i kommunala skolor, procent	49,9	49,3	48,8
- varav andel i fristående skolor, procent	45,8	46,2	46,7
- varav andel i annan kommunens skolor, procent	4,4	4,5	4,5
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	180	175	180
Kostnader, mnkr	597	602	644
Nettokostnader, mnkr	417	427	464
Nettokostnad per invånare, kr	3 104	3 182	3 304
Gymnasieskola - nettokostnad per elev folkbokförd i Helsingborg, kr	93 292	94 599	97 778

1) 2015 infördes en ny skala i den attitydundersökning som används för att mäta extern kundnöjdhet vilket innebär att resultaten från och med 2015 inte är jämförbara med tidigare års resultat.

Särskola

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet 1)			
Andel av eleverna i grund- och gymnasiesärskola som upplever trygghet i verksamheten, procent	-	99	97
Kvalitet			
Antal elever per lärare i grundsärskola, medelvärde	4,2	4,7	5,7
- i större städer	3,7	3,8	4,2
Antal elever per lärare i gymnasiesärskola, medelvärde	4,8	5,7	5,4
- i större städer	4,3	3,9	3,8
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundsärskolan, procent	85	94	100
- i större städer	92	94	93
Andel lärare med specialpedagogisk högskoleexamen grundsärskola, procent	58	62	60
- i större städer	39	40	37
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen i gymnasiesärskolan procent	93	91	97
- i större städer	90	90	90
Andel lärare med specialpedagogisk högskoleexamen gymnasiesärskola, procent	35	39	37
- i större städer	26	27	27
Volymer			
Elever i grundsärskola, antal	103	116	131
Elever i grundsärskola folkbokförda i Helsingborg, antal	94	107	122
- Varavandel i kommunal skola, procent	97,9	99,1	100,0
- Varav andel i annan kommuns skola, procent	2,1	0,9	0,0
- Varav andel fristående skola, procent	0,0	0,0	0,0
Elever i gymnasiesärskola, antal	113	105	109
Elever i gymnasiesärskola folkbokförda i Helsingborg, antal	80	74	73
- Varavandel i kommunal skola, procent	97,5	97,3	94,1
- Varav andel i annan kommuns skola, procent	2,5	2,7	5,2
- Varav andel fristående skola, procent	0,0	0,0	0,7
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	14	13	15
Kostnader, mnkr	73	75	84
Nettokostnader, mnkr	59	61	69
Nettokostnad per invånare, mnkr	440	457	489

1) 2015 infördes en ny skala i den attitydundersökning som används för att mäta extern kundnöjdhet vilket innebär att resultaten från och med

2015 inte är jämförbara med tidigare års resultat.

Framtid

Förskola och pedagogisk omsorg

Lärandet i förskolan pågår ständigt, samtidigt som det är ett område som behöver fortsätta utvecklas och bli mer framträdande i den dagliga verksamheten. Det innebär bland annat satsningar för att öka vårdnadshavarnas kunskap om barnens lärande på förskolan. Lärandet är starkt kopplat till förskolans lärmiljö, och den kan ständigt utvecklas för att stimulera barnens lust att lära. Fokus kommer även fortsatt att ligga på språkutvecklande arbetsätt för att ge barnen en stabil grund inför deras fortsatta skolgång. Det handlar också om hur förskolorna kan arbeta för att synliggöra inte bara gruppens arbete utan även det enskilda barnets utveckling. Ett annat område som behöver förstärkas är den röda tråden mellan förskolan och skolan. Det är viktigt att fånga upp och arbeta vidare med barnens lärande och kunskaper i övergången mellan verksamhetsformerna. Framtida utmaningar för förskolan är att kunna erbjuda alla barn en likvärdig förskola där alla barn får samma möjlighet att utvecklas och utnyttja sin potential.

Grundskola med förskoleklass

Det ökande antalet elever innebär stora utmaningar för Helsingborgs stad både när det gäller att säkerställa kompetensförsörjning och lokalförsörjning. Det ökade rekryteringsbehovet kommer att utgöra en särskilt stor utmaning då det redan idag råder brist inom flera yrkesgrupper. För att kunna ta emot allt fler elever måste vi också bygga nya skolor, samtidigt som det finns behov av att förnya det befintliga beståndet. Här är det viktigt att se till att alla lokaler, nya som gamla, är goda lärmiljöer.

Det systematiska kvalitetsarbetet kommer att vara ett prioriterat utvecklingsområde även i fortsättningen eftersom vi behöver bli ännu bättre på att analysera resultat och effekter. På våra skolor behöver analysen av processkvaliteten, det vill säga av det pedagogiska arbetet och dess organisering, utvecklas. Genom väl grundade analyser av processkvaliteten går det att identifiera på vilket sätt det pedagogiska arbetet behöver utvecklas och vilka arbetsformer och arbetsätt vi ska använda oss av för att på bästa sätt kunna möta eleverna utifrån deras förutsättningar och behov.

Gymnasieskola

Under hösten 2017 kommer en ny kommunal gymnasieskola, Helsingborgs lärlingsgymnasium, att starta. Minst hälften av elevernas skoltid kommer att vara förlagd ute på olika företag, vilket är betydligt mer än på ett vanligt yrkesprogram. Detta innebär också ökade valmöjligheter för de elever som är intresserade av ett yrkesprogram i Helsingborg. Helsingborgs lärlingsgymnasium kommer att ha mycket samarbete med övriga skolors yrkesprogram och det lokala näringslivet.

Fokus framöver för den kommunala verksamheten är att fler elever ska nå målen för undervisningen och därmed uppnå kraven för examen. En förutsättning för ökad måluppfyllelse och för att alla elever ska få en likvärdig utbildning är ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete. Därför ligger fokus på gymnasieområdet som helhet på att vidareutveckla kvalitetsarbetet så att vi har ett väl underbyggt beslutsunderlag. I mars 2017 kommer vi att implementera "Skolanalys för pedagoger", ett verktyg för att göra det enkelt att se elevresultat över tid. Detta är ett sätt att göra det enklare för pedagogen att jobba med sina resultat, och använda dem som ett underlag i det egna utvecklingsarbetet.

Särskola

Det är viktigt att fortsätta arbetet med att ytterligare förbättra arbetsformerna för att kunna följa upp elevernas betygs- och kunskapsutveckling. Vårt ökade fokus på lärande och kunskapsutveckling leder till högre förväntningar på eleverna och att de, med rätt stöd, får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Vi fortsätter arbetet med att utveckla användningen av digitala lärverktyg för att anpassa arbetssättet efter varje elevs förutsättningar. Genom att utveckla arbetet med alternativa kompletterande kommunikationssätt för eleverna i träningsskolan ger vi dem större möjligheter att delta och påverka undervisningen.

Vård- och omsorgsnämnden

Boende på Kungshults vårdboende. Foto: Anna Alexander Olsson

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för stadens insatser för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi öppnade en ny bostad för funktionsnedsatta på Spannmålsgatan och en ny daglig verksamhet på Bollbrogatan.
- Vård- och omsorgsnämnden beslutade att konkurrensutsätta fyra LSS-boenden och om möjligheten för fler utförare att driva daglig verksamhet.
- I december överlämnade vi driften av vårdboendena Bergaliden och Valltorp till Attendo samt Pålsjö och Jordboden till Vardaga.

Vård- och omsorgsnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Nämnden ska ge alla möjlighet att bo kvar i den självvalda hemmiljön				
► Belägningsgrad på dagverksamheter	87 %	84 %	79 %	94 %
► Andel hyresgäster i vårdboende som är mycket/ganska nöjd med sitt särskilda boende	82 %	81 %	80 %	83 %
► Andel kunder som är sammantaget mycket/ganska nöjd med hemtjänsten	90 %	89 %	88 %	90 %
► Nämnden ska öka kundernas delaktighet och inflytande				
► Andel kunder som uppger att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål (Hemtjänst)	88 %	88 %	86 %	88 %
► Andel kunder som uppger att personalen alltid eller oftast informerar om tillfälliga förändringar (Hemtjänst)	71 %	68 %	65 %	72 %
► Andel nya beslut med genomförandeplan	-	-	67 %	90 %
► Andel genomförandeplaner som är uppföljda inom sex månader	-	-	92 %	100 %
► Andel hyresgäster som uppger att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål (Särskilt boende)	74 %	72 %	76 %	75 %
► Andel hyresgäster som uppger att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt (Särskilt boende)	92 %	92 %	90 %	93 %
► Andel kunder som uppger att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt (Hemtjänst)	98 %	97 %	96 %	97 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Nämnden ska öka antalet projekt inom testmiljöer				
► Antal projekt inom testmiljöer som startats under året	-	1	2	Minst 1
► Nämnden ska minska sin miljöpåverkan				
► Andel ekologiska livsmedel	30,0 %	31,6 %	35 %	Minst 40 %

► Uppfyllelse 100 procent ▶ Uppfyllelse 91–99 procent ▷ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare 🏢				
► Hållbart medarbetarengagemang (HME)	80	78	78 %	Minst 70
► Total sjukfrånvaro	8,3 %	9,0 %	10,8 %	Max 9,3 %
► Andel långtidssjukfrånvaro utifrån total sjukfrånvaro	35,1 %	34,6 %	47,6 %	Max 34,2 %
► Nämnden ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter 📱				
► Andel personer som har beslut om tillsyn via kamera	0 %	0 %	0 %	Minst 10 %
► Andel digitala nämndssammanträden	0 %	0 %	100 %	Minst 100 %

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Nämndens ekonomi ska vara god med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet 🌎				
► Ekonomi i balans	0	-45	-3	+0 mnkr

Målanalys

Nämnden ska ge alla möjlighet att bo kvar i den självvalda hemmiljön.

Nämnden har en tydlig ambition att ge alla möjlighet och förutsättningar att bo kvar i sin självvalda hemmiljö, vilket även forskningen visar är bra då funktioner bibehålls bättre i hemmiljön. För den som inte kan bo kvar i sitt eget hem ska vi hålla en god fysisk standard, erbjuda ett meningsfullt innehåll och utföra insatser med hög kvalitet.

Kundundersökningen från Socialstyrelsen, "Vad tycker äldre om äldreomsorgen?" visar att kunderna är mycket nöjda eller ganska nöjda med sin hemtjänst. Verksamheten har trots stora utmaningar med hög sjukfrånvaro, rekryteringar och volymökningar klarat att leverera en god kvalitet till kunderna. Verksamheten uppnår målvärdet för antalet personer som träffar en kund under en fjortondagarsperiod.

Socialstyrelsens kundundersökning, "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" visar att hyresgästerna är mycket

eller ganska nöjda med sitt särskilda boende.

Verksamheterna har levererat en god kvalitet till kunderna med hänsyn till de förutsättningar som har funnits med bland annat svårigheterna att rekrytera både legitimerad personal och omvårdnadspersonal.

För att öka kundernas delaktighet och arbetet med att utveckla måltidssituationen har vi under 2016 arbetat med det vi kallar "smaka med alla sinnen", där kockar från Helsingborg deltagit i utvecklingen av måltider och miljöer. Man kan också se att satsningen på måltider och måltidssituationen fallit väl ut och att hyresgästerna både upplever maten som god och måltiden som en trevlig stund på dagen. En enkätundersökning har genomförts där vi frågade kunderna om vad de tyckte om maten som serverades och hur man uppfattade måltids situationen. Resultatet visade att nästan 80 procent av de svarande tyckte ganska eller mycket bra om maten och måltidssituationen. Detta är en ökning från samma mätning 2015 då resultatet var 75 procent.

Under det gångna verksamhetsåret har fokus varit på att utveckla aktivitetsutbudet främst kvalitativt, ett arbete som utförts med stöd dels från äldrepedagoger och beteendevetare men också i samarbete med delar av civilsamhället och exempelvis skolor. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla erbjudandet om sociala aktiviteter enligt ett "vinna-vinna koncept". Syftet

är att hyresgästerna på stadens vårdboenden ska erbjuda aktiviteter som matchar deras intressen, önskemål och behov. Aktiviteterna sker bland annat i samarbete med Helsingborgs stadsteater och stads museer. Socialstyrelsens kundenkät visar dock att förvaltningen behöver bli ännu bättre på att anpassa utbudet av aktiviteter till hyresgästernas behov.

Beläggningsgraden på dagverksamheterna påverkades av flera olika anledningar under 2016, bland annat på grund av att en del gäster har fått plats på vårdboende och att gästerna inte har kunnat komma på grund av att färdtjänsten inte kommit. Åtgärdsförslag togs fram inför 2016 och arbetet har pågått under hela året.

Nämnden ska öka kundernas delaktighet och inflytande.

För att kunna erbjuda kunden en god delaktighet i sin omsorg ställer nämnden krav på att genomförandeplanen håller hög kvalitet i samtliga delar. Mätetaket för genomförandeplaner som uppdaterats har förbättrats och där vi brustit består det huvudsakligen av att uppdateringen inte kunnat ske vid angivet datum. I bland på grund av att vi som organisation varit någon dag försenade med vårt arbete men också på grund av att enskilda inte haft möjlighet på grund av exempelvis sjukhusvistelser. Det har varit svårt för verksamheten att hinna med att skriva fram genomförandeplaner inom angiven tid vid nya beslut, framförallt inom hemvården med de volymökningar som verksamheten haft. Tydliggörandet och omstarten av nya delar i vårt dokumentationssystem där genomförandeplanen är central för planeringen och uppstart av dokumentationen förväntas bidra till förbättring. Verksamheten har under hösten också anställt kvalitetsledare i äldreomsorgen och stödpedagoger i LSS-verksamheten som ska arbeta med att bland annat tydliggöra roller och ansvar.

Socialstyrelsens kundundersökning, "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" visar att kunderna är nöjda eller mycket nöjda med att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till åsikter och önskemål och informerar om tillfälliga förändringar. Målet att öka kundernas delaktighet och inflytande är delvis uppfyllt och det kommer att vara ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde under 2017.

Under 2015 instiftades ett kvalitetspris inom Omsorg i Helsingborg för att lyfta fram och skapa intresse för kvalitetsfrågorna och flera kvalitetspriser har delats ut under 2016. Ett vårdboende, en hemvårdsgrupp och ett

boende inom LSS – verksamheten fick priser för bland annat delaktighet och bemötande. Ett annat LSS-boende fick priset för att de utvecklats i sitt arbete med att lyssna på och möta de enskilda önskemål.

Socialstyrelsens kundundersökning 2016 visar också att kunderna på de särskilda boendena och de som har hemtjänst tycker att personalen alltid eller oftast bemötte dem på ett bra sätt. Arbetet om den gemensamma värdegrundens med fokus på bemötande pågick under hela 2016 under ledning av respektive enhetschef.

Nämnden ska öka antalet projekt inom testmiljöer.

Nämnden arbetar med testmiljöer vars uppgift är att prova ny teknik, nya lösningar och att erbjuda företag att testa sina produkter i verksamheten. Ett projekt som startade 2016 handlar om att skapa en mer innovationsdriven verksamhet. Via en applikation, kallad Pacetracer, har medarbetarnas innovationsbenägenhet mäts i syfte att få en bild av den generella inställningen till förändringar.

Ett projekt som startade 2015 och fortsatte 2016 handlade om sångsensorer och syftet var att samla in information om sömnrutiner och sömnkvalitet. Utvärderingen visade att det behövs en bättre organisation runt användandet av denna typ av tjänst, till exempel ansvar, processer, analysmetoder. Utifrån denna värdering kommer projektet att göras om både avseende den egna organisationen och från leverantörens sida för att hantera analysarbetet av välfärds-och informationsteknik bättre.

Ett annat arbete handlar om en "smart" säng som i ett tidigt skede kan upptäcka risker och hot som kan leda till kvalitetsavvikeler för den enskilde. Den smarta sängen bygger på informationsteknik och mäter långsiktigt hyresgästernas vikt och sömnrutiner.

Ett innovationspris instiftades 2015 av omsorgsdirektören för att lyfta och uppmuntra kreativa och innovativa lösningar inom Omsorg i Helsingborg. Årets innovationspris gick till skaparna bakom en musical i en daglig verksamhet med inriktning på sång och musik.

Nämnden ska minska sin miljöpåverkan.

Förvaltningen har ökat sina inköp av ekologiska livsmedel med drygt tre procentenheter jämfört med 2015. Enligt det nya livskvalitetsprogrammet ska det ekologiska fotavtrycket minska vilket innebär att konsumtionen

och produktionen av livsmedel ska förändras så att den blir mer hållbar. Varor och tjänster som både är etiskt och miljömässigt sunda och hållbara ska väljas i första hand.

Nämnden bidrar även till en positiv miljöpåverkan genom att använda rätt inkontinenhjälpmedel både vad gäller att använda rätt produkt till rätt person och genom att följa de volymer som används. Att förpacka läkemedel i individuella dosförpackningar istället för traditionella förpackningar är ett annat exempel på hushållning tillsammans med användandet av fler elcyklar.

Nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Sjukfrånvaron under året har varit 10,84 procent varav andel långtidssjuka (61 dagar eller fler) utgör 47,5 procent, vilket är högre än år 2015 då den totala sjukfrånvaron var 8,96 procent varav andel långtidssjuka utgjorde 34,64 procent.

För att identifiera orsaker samt att sätta in aktiviteter som främjar frisknärvaron har ett projekt för ett vi inlett ett projekt för hållbart arbetsliv tillsammans med företagshälsovården. Det handlar dels om ett arbete där de verksamheterna som berörs är tre hemvårdsområden samt två vårdboenden, dels om att tillsammans med företagshälsovården och gentemot hela förvaltningen inleda ett arbete med fokus på hälsoekonomi under en tvåårsperiod.

Vidare fortsätter det stadsövergripande 2-årsprojektet för att arbeta med vardagsnära aktiviteter som främjar medarbetarnas psykiska hälsa. Projektet Hållbart Arbetsliv För Äldre (även omnämnt som 80-90-100) är förlängt till den sista augusti 2017 och medel för finansiering av 20 medarbetare finns även avsatt i budget för 2017. Uppföljningen av projektet inkluderar en kvalitativ studie som genomfördes under hösten 2016 av Arbets- och Miljömedicin vid Lunds universitet. Det som bland annat kommit fram är att medarbetarna upplever att möjligheten till återhämtning har haft en positiv inverkan dels på arbetet, dels privat.

Svarsfrekvensen på 2016 års medarbetarenkät var 68 procent, en höjning från föregående år med en procentenhets.

Indexet för HME (hållbart medarbetarengagemang) var 78, vilket är samma resultat som 2015. Värdena på ledarskap och styrning har ökat vilket sannolikt är en

Årets verksamhet

konsekvens av de satsningar som genomfördes under 2016. Som alltid, efter varje medarbetarenkät, utarbetas handlingsplaner för aktuella förbättringsområden. Under 2016 arbetade vi med de enheter som fått röda staplar i sitt resultat från 2015, parallellt med en generell satsning på alla enheter inom hemvården med anledning av de omstruktureringar och volymökningar som verksamheten har.

Nämnden ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Digitalt planeringssystem samt mobila handenheter används nu i hela hemvården. Under augusti började vi även arbeta med att digitalisera de hälso- och sjukvårdsuppgifter som delegeras till omvärdnadspersonal till vårt planeringsverktyg. Under hösten startade arbetet med att införa digitala nycklar i två pilotområden inom hemvården.

Det finns numera också möjlighet att få sitt behov av tillsyn nattetid tillgodosett via trygghetskamera.

Nämndens sammanträden är digitala.

Nämndens ekonomi ska vara god med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet.

Lönerna inom kommunals avtalsområde ökade med drygt 8 miljoner kronor utöver budget, de direkta sjuklönkostnaderna har ökat med 4 miljoner sedan 2015. I december tillkom en kostnadsökning på 3,1 miljoner beroende på felaktigt hanterade sociala avgifter för unga. Personlig assistans har fortsatt att öka och kostnaderna för externa placeringar i LSS-boende har överskridit budget med cirka 12 miljoner kronor utöver de viten på cirka 1 miljon kronor som nämnden fått betala under 2016.

Äldreomsorg

Mycket fokus har legat på tydlig resultatstyrning och noggrann värdering av enheternas kostnader under 2016. Vård- och omsorgsförvaltningen har effektiviserat verksamheten och som ett komplement gått över till att styra på tid och timmar, vilket gett en bättre bild av resultatläget.

Vård- och omsorgsämnden har upphandlat driften av vårdboendena Bergalid, Valltorp, Jordboden och Pålsjö. 95 medarbetare valde att inte följa med till den externa utföraren. Det är en stor personalövertalighet att hantera men personerna kommer att erbjudas arbete i den egna regin när det uppstår vakanser. Många har fått sin placering i hemvården, vilket tillsammans med volymökningar på 3,6 procent är förklaringen till hemvådens underskott jämfört med budget.

Vi har genomfört och fortsätter med kontinuerliga kompetensinventeringar där yrkesroller och utbildningar utvecklas. De statliga stimulansmedlen har bidragit till yrkesroller som stödpedagog, kvalitetsledare, vårdutvecklare, rehabiliteringskoordinator, äldrepedagog och beteendevetare. Tillsammans med bland annat arbetsmarknadsförvaltningen skapar vi praktikplatser för nyanlända parallellt med SFI-utbildning.

Sjuksköterskeorganisationen har en tajt bemanningssituation men trots det klarade vi sommaren bra genom veckovisa planeringsmöten och omfördelning av resurser. Vi har handlat upp ett antal bemanningsföretag, men inte heller de kunde erbjuda oss sjuksköterskor så att det täckte behovet under sommarmånaderna. För att klara av konkurrensen samt att behålla och rekrytera sjuksköterskor har vi behövt arbeta med lönetillägg till en kostnad av totalt cirka 2 miljoner kronor, som behöver arbetas in i ordinarie budgetram 2017.

Flera delar av hemvården arbetar med att minska sin miljöpåverkan genom att planera logistiken, GPS-sändare i bilarna för smartare rutter, eldrivna bilar och cyklar. Det finns också hemvårdsområden där kunderna erbjuds stöd i att hantera sin kållsortering. Hemvården är utrustad med smarta telefoner, och vi byter hårddiskar och datorskärmar ut för att stå rustade för framtidens it-krav.

Ekonomi

Sammanlagt har nämnden och förvaltningen under 2016 effektiviserat sin verksamhet med cirka 25 miljoner kronor på årsbasis. Vi har de lägsta äldreomsorgskostnaderna i landet vid en jämförelse med större städer. Parallelt har vi också goda kvalitativa resultat enligt Sveriges Kommuner och Landstings undersökning "Kommunens kvalitet i korthet".

Den genomsnittliga löneökningen inom Kommunals avtalsområde blev 3,63 procent. För vår del betyder det 25,7 miljoner kronor, cirka 8,5 miljoner kronor mer än budgetutrymmet.

Sjuktalen har stigit sedan augusti, från 9,4 procent till drygt 10,8 procent, vilket motsvarar en ökad sjuklönekostnad på 4 miljoner kronor jämfört med 2015. En stor del av ökningen det senaste kvartalet är kopplad till de enheter där vi haft en högre personalomsättning.

På de fyra vårdboenden som övergick till privata utförare fanns cirka 95 personer som valde att stanna kvar i sin kommunala anställning. Det är en förhållandevis stor övertalighet – och kostnad – som delvis redan har placerats, och framöver kommer att placeras, på olika vakanser.

I december tillkom en kostnadsökning på 3,1 miljoner kronor som beror på att stadens avdrag för den höjda sociala avgiften för ungdomar varit för låg.

Digitalisering

Arbetet med digitalisering av verksamheten har fortsatt uppdelat i informativa, förebyggande och driftsorienterade insatser. Vi har infört tillsyn med kameror, och ett par pilotverksamheter inför nyckelfri hemvård.

Vi omvärlsorienterar och tar fram idéer för utvecklingsarbete i olika EU-projekt. Några exempel är Safeage och ett Vinnovafinansierat projekt tillsammans med Helsingborgshem om smartare hem. Vi har kontakt med olika innovatörer och tar fram ett upplägg för hur vi kan sprida informationen om resultat och testdesign med tanke på vilka verksamheter i Helsingborg som vill testa produkten.

Extern verksamhet

Vårt samarbetar också med stadens näringslivsutvecklare för att förbättra dialogen mellan näringslivet och invånarna.

Vi deltar i SKL:s projekt "Leda för smartare välfärd" som syftar till att öka kvaliteten i införandet av digitala lösningar. Projektet ska identifiera, beskriva och sprida vad som möjliggör utveckling, och vad som kan stå i vägen. Erfarenheten hittills är att de flesta kommunerna har kommit till insikt om att utmaningen ligger i ledarskapets förmåga att vara innovativt, omvärldsorienterat, kommunikativt och modigt nog att införa och bygga förståelse för nya produkter. Vi deltar också i SKL:s beställargrupp för välfärdsteknologi. Syftet är att öka förmågan hos Sveriges kommuner att göra bra inköp av välfärdsteknologi.

Vårdboendena Åbrädden och Kungshult vårdboenden arbetar i ett pilotprojekt med digital signering för legitimerad personal.

Matomsorg
Matomsorg har anställt en måltidsutvecklare som också är kvalitets- och hygienansvarig. Vi har genomfört en kundenkät med frågor om hur maten smakar och om trivseln runt måltiden. Svartsfrekvensen var högre än föregående år och resultatet var bättre. Framförallt var det roligt att se att våra kunder uppskattar smaken bättre och tycker att måltiden är en trevlig stund.

Enheden matomsorg uppmärksammades av White Guide genom att tre av enhetens kockar nominerades på temat Årets seniorkock 2016. Den 15 september arrangerades en kick-off för vinterns stora satsning på måltidsutveckling för kostombud och personal tillsammans med ett antal kockar.

LSS
Fyra enheter inom LSS (Lag om stöd och service till visuella funktionshindrade) på Björktrastgatan och Fjällugglegatan har upphandlats och får en extern utförare efter att de fått sitt tillstånd att bedriva verksamheten från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Vård- och omsorgsnämnden har också beslutat om att fler leverantörer ska kunna öppna och bedriva daglig verksamhet inom LSS enligt lagen om valfrihet.

LSS-verksamheterna representeras inte i lika stor omfattning som äldreomsorgen i nationella mätetal och jämförelser. Därför gör vi en egen kundundersökning

där vi över åren växlar mellan daglig verksamhet och bostäder med särskild service. Årets undersökning gjordes i den dagliga verksamheten med fokus på trygghet. Resultatet var avsevärt bättre än vid förra mätningen.

På våren 2016 startade vi ett nytt serviceboende med tolv lägenheter i ett flerfamiljshus i Mariastaden. Vi startade också en ny daglig verksamhet för cirka 30 deltagare på Bollbrogatan.

Även i LSS-verksamheten arbetar vi lärande och omvärldsorienterande med bland annat studiebesök i skolor runt om i staden för att ta del av kundernas hela livssituation. Verksamheterna är väldigt aktiva i sociala medier, och det är ett fantastiskt sätt för anhöriga, kunder, ungdomar och personal att följa verksamheten.

Ekonomi

Även 2016 har Förvaltningsrätten utdömt vite med cirka 1 miljon kronor för att vård- och omsorgsförvaltningen inte kunnat tillgodose behoven av bostad med särskild service enligt LSS.

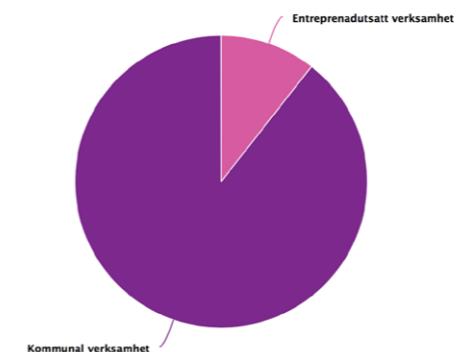
Kostnaden för personlig assistans enligt LSS ökade 12 miljoner kronor, motsvarande 30 procent, från 2015 till 2016.

Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelar inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudsvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

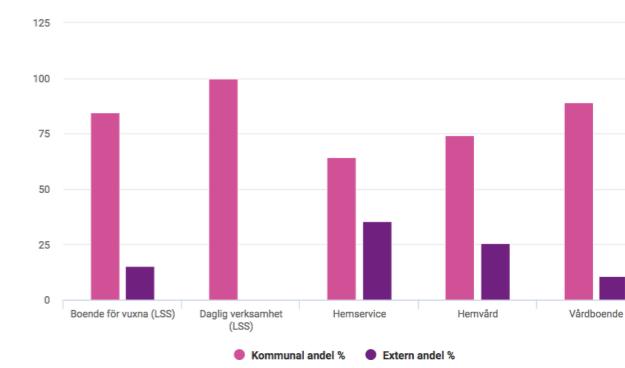
Nämndens verksamhet – kommunal och extern

Procent av kostnadsomslutning

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden

Procent av verksamhetsområdets kostnadsomslutning

Nyckeltal

Äldre och personer med funktionsnedsättning

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Andel nöjda kunder i vårdboende, procent	81	81	80
- kommunalt drivna , procent	87	84	81
- entreprenörstrivna, procent	68	72	71
Andel nöjda kunder i hemtjänst, procent	90	89	88
- kommunalt drivna , procent	91	89	89
- entreprenörstrivna, procent	87	89	87
Volymer			
Personer med beslut om särskilt boende, antal	1 140	1 134	1 142
- Därav personer över 80 år, antal	912	896	923
Personer med hemtjänst, antal	4 376	4 339	4 268
- Därav personer över 80 år, antal	2 875	2 835	2 726
- Därav personer med enbart servicetjänster, antal	310	303	248
Personer med hemsjukvård, antal 1)	-	2 653	2 650
- Därav personer över 80, antal	-	952	1 287
Dagverksamhet, antal besök/månad i snitt	147	143	137
- Beläggning, procent	87	84	79
Korttidsplatser, antal platser	73	73	66
- Beläggning, procent	99	98	99
Invånare i Helsingborg över 80 år, antal	7 006	6 953	7 025
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	277	297	327
Kostnader, mnkr	1 399	1 491	1 537
Nettokostnader, mnkr	1 123	1 194	1 210
Särskilt boende - kostnad per plats, kr	577 000	598 000	634 000
Hemtjänst - snittkostnad per beslut, kr	78 000	86 000	92 000

1) 2015 infördes nytt systemstöd och beräkningsmetod för uppföljning av hemsjukvård. Därmed är siffror från tidigare år inte fullt jämförbara med år 2015 och framåt.

Insatser enligt LSS

	2014	2015	2016
Volymer			
Personer med något beslut om LSS, antal	725	843	921
Personer med beslut om:			
- Personlig assistans enligt LSS, antal	53	56	64
- Boende, antal	206	231	242
- Daglig verksamhet, antal	400	455	485
- Ledsagare, antal	157	157	172
- Kontaktperson, antal	192	214	229
- Avlösare, antal	27	36	33
- Vistelse/stödfamilj, antal	82	98	100
Personliga ssistans som staden har kostnadsansvar för, timmar	372 000	381 000	414 000
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	77	76	75
Kostnader, mnkr	431	464	512
Nettokostnader, mnkr	354	388	437
Särskilt boende - kostnad per plats, kr	783 000	822 000	847 000
Daglig verksamhet - kostnad per deltagare, kr	179 000	175 000	181 000

Framtid

Äldreomsorg

Den demografiska utvecklingen gör att försörjningsbörden för dem som arbetar ökar och att gruppen äldre blir mer heterogen och vill behålla livsstil och livskvalitet. Andra trender är svårigheten att hitta personal med rätt kompetens och ett minskat intresse att utbilda sig inom vård och omsorg.

Digitaliseringen ökar och ny teknik tillsammans med e-hemtjänst kommer att ge ökad trygghet i hemmet och leda till att fler kan bo kvar hemma. Vårdinsatserna i hemmen kommer att utföras med samma kvalitet som på sjukhus på grund av framstegen inom bioteknik, it och robotteknik.

Enligt Socialstyrelsen ger nästan var femte vuxen person omsorg till en närliggande. Det kan få konsekvenser för de närliggande hälsa, sysselsättning och livskvalitet. Var tredje sekund insjuknar dessutom personer med demenssjukdom, vilket är en tydlig trend också globalt.

Med detta som bakgrund behöver vi:

- mer personal inom äldreomsorgen samtidigt som vi omfördelar mer resurser till omsorgen om personer med demenssjukdom.
- utveckla integrationen av nya svenskar så att fler med kompetens inom vård och omsorg kan komma i arbete och bidra till ökade kompetenser.
- uppmuntra konsumtionen av välfärdsteknologi och stödja en utveckling av de leverantörer som redan idag säljer sin teknik inom hälsoområdet.
- sluta att utveckla digitalt och analogt parallellt för att kunna använda vår personal på ett nytt sätt.
- fortsätta utveckla och skapa former för stöd till anhöriga.
- utveckla vår image som arbetsgivare och våra kravprofiler vid rekrytering.

LSS

Vård- och omsorgsförvaltingens kostnader för personlig assistans fortsätter att öka. Det är ett område som särskilt bevakas också nationellt och som sannolikt kommer att fortsätta att vara aktuellt. Försäkringskassan efterfrågar en översyn av lagstiftningen eftersom klagomålen har varit fler än för övriga insatser inom LSS. Tillämpning i landet skiljer sig åt både när det gäller kommuner och inom Försäkringskassan.

Uppräkningen av timersättningen ligger på historiskt låga 1,4 procent och ett kostnadstak kommer att införas

för statens utgifter. Det innebär att kommunen får ännu högre kostnader för personlig assistans. Alla regeringar sedan LSS infördes har varit kluven i sina översyner av kostnadskontrollen av verksamheten. Tolkningen av lagen har ifrågasatts, vilket har gett effekter på myndighetsutövningen i landet.

Staden behöver i större grad än idag:

- arbeta med att möjliggöra för personer med funktionsnedsättningar att få anställning. Det kan också få effekt på behovet av daglig verksamhet inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.
- utveckla äldreomsorgen för äldre med funktionsnedsättning enligt LSS och individanpassa omsorgen i större utsträckning.
- arbeta med tillgänglighetsfrågor och kommunikation för personer med funktionsnedsättning.

Stadsbyggnadsnämnden

Lökplantering i Mörarp. Foto: David Lundin

Stadsbyggnadsnämnden utför stadens uppgifter inom plan- och byggnadsområdet. I detta ingår bland annat att ta fram översiksplaner och detaljplaner, främja bostadsförsörjningen, arbeta med trafikutredningar och verka för en estetiskt tilltalande stad.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi arbetade intensivt med Stadsplan 2017, och samrådsförslaget skapade både debatt och en delaktighet i hur Helsingborg kan växa och skapa utrymme för fler bostäder, skolor, service och parker – och mer vatten.
- I februari undertecknades genomförandeavtalet för Helsingborgsexpressen och under hösten påbörjade vi förberedelserna för den första etappen, på Landskronavägen.
- Vi gjorde det möjligt att sälja lagad mat på nya sätt på många platser i centrala Helsingborg, både från traditionella "foodtrucks" och från cykel- och mopedvagnar.

Stadsbyggnadsnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omväld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Invånarna ska ha en ökad delaktighet när vi planerar, bygger och förvaltar Helsingborg				
► Upplevd nöjdhet vid dialog	-	91 %	44 %	Minst 75 %
► Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad				
► Känsla av otrygghet i det egna bostadsområdet i Region Skånes mätning	-	-	-	Max 13,2 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma människor				
► Nöjd-Kund-Index på bygglovsavdelningen	-	56	56	Minst 70
► Nöjd-Kund-Index för upplåtelse av allmän platsmark	-	73	71	Minst 70
► Andelen privatkunder som tycker det är enkelt att komma i kontakt med handläggare när de behöver det	85 %	71 %	77 %	Minst 80 %
► Andelen privatkunder som anser att handläggningstiden är rimlig	68 %	75 %	55 %	Minst 80 %
► Andelen privatkunder som är nöjda med bemötandet då de varit i kontakt med oss	85 %	80 %	83 %	Minst 80 %
► Andelen privatkunder som tycker att blanketter och informationsmaterial är lätt att förstå	72 %	72 %	67 %	Minst 80 %
► Antal bygglovsansökningar som får besked inom tio arbetsdagar om ärendet är komplett eller om det behöver kompletteras	88 %	81 %	72 %	Minst 85 %
► Andel bygglovsansökningar där beslut fattas inom åtta veckor från det att ärendet är komplett	95 %	93 %	94 %	Minst 80 %
► Vi ska vara ledande i miljö- och klimatrågor				
► Antalet ökade cyklister i Helsingborg	0 %	-15 %	2,4 %	Minst 4 %
► Antalet ökade resor med stadstrafik (buss)	-	-	14 766 330	Minst 16 185 604
► Andel fossilfritt bränsle som förbrukas av stadens fordon	-	-	70 %	Minst 65 %
► Svensk försäkrings ranking av kommuners arbete med klimtanpassning	-	-	37	Minst 9
► Naturskyddsföreningens ranking av naturvårdsbästa kommun	-	-	-	Minst 2
► Andelen detaljplaner som innehåller bostäder och som har god kollektivtrafikslokalisering	100 %	100 %	98 %	Minst 100 %

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare	82	82	80	
► HME - totalt	81	83	80	Minst 82
► HME - motivation	82	84	82	Minst 82
► HME - ledarskap	83	81	78	Minst 84
► HME - styrning	-	-	-	Minst 82
► Vi ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter	3	3	6	Minst 2
► Antalet nya digitala servicelösningar som underlättar för våra invånare				

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vår ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet				
► Andel antagna detaljplaner som konsekvensbeskrivs utifrån ett livscykelperspektiv	-	-	0	Minst 10 %

Målanalys

Invånarna ska ha en ökad delaktighet när vi planerar, bygger och förvaltar Helsingborg.

2016 har det varit stort fokus på dialog. Under våren bildade vi ett dialogteam med representanter från de flesta av förvaltningens avdelningar. Teamet behandlar gemensamma frågeställningar kring demokrati, deltagandenivåer, invånardialogens syfte och hur vi kan upptäcka invånares engagemang. Förvaltningens dialogsamordnare deltar också i stadsledningsförvaltningens dialogprojekt som handlar om att ta fram en stadsövergripande handledning i dialog och en digital plattform för dialog. Som ett led i arbetet med att säkerställa likvärdigheten i våra dialoger har vi tagit fram en dialogmatris, som ska hjälpa alla avdelningar att definiera om det är dialog eller information de arbetar med i respektive situation. Arbetet framåt handlar om att utveckla digitala verktyg för samordning, planering och återkoppling av dialogprocesser.

Några av de större dialogsatsningarna under året som gick var samrådet för Stadsplan 2017, trygghetsdialogen och dialogerna i Kattarp, Hasslarp och Mörarp. Stadsplan 2017 är kanske den första helt digitala stadsplanen i Sverige som varit på samråd, vilket skapat intresse från stora delar av planerarsverige. Dialogen om Stadsplan 2017 riktade sig till en bred målgrupp och här önskade vi skapa uppmärksamhet kring själva planen, förklara och förankra hur vi tänker samt berätta om möjligheten att tycka till. Bland annat har vi haft pop-up dialog på åtta olika publika platser i staden och arrangerat planvandringar. Vid de två öppna husen på kvällstid kom det totalt bara 13 personer, vilket visar att vår satsning på att aktivt söka upp invånare i andra sammanhang där de vistas är en bättre satsning. Dialogen om Stadsplan 2017 kom till stor del att handla om kolonierna och vi har träffat 1200 personer vid 50 tillfällen samt samverkat genom workshops med näringsliv, Helsingborgshem, NSVA och Öresundskraft. Under hösten har vi sammanställt de ca 400 skriftliga yttranden (350 från privatpersoner) som kom in under samrådet.

För att öka delaktigheten för barn har två fokusgrupper startats och vi har haft en dialog där vi fått svar på hur man vill utveckla två lekplatser. Utvärderingen skedde på plats där vi gick igenom barnens tidigare synpunkter och följde upp resultatet. De flesta barn tyckte att de kunnat påverka sin lekmiljö men ett barn var lite tveksam.

Vi har också genomfört ett dialogarbete med skolbarn genom att fånga upp önskemål om förbättringar i ett grönområde i deras närhet. Drift- och underhållsavdel-

ningen har tillsammans med It/Gis och miljöverkstaden utvecklat en app där skolklasserna kan lägga in sina önskemål. Appen användes bland annat i framtagandet av Drömskogen.

Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad.

Omvärldsbevakning visar att trygghet fortsätter att vara en viktig fråga att skapa dialog kring med Helsingborgarna. Region Skåne genomförde inte sin mätning 2016, men på deras hemsida kan man läsa att Skåne har en klart högre otrygghet än genomsnittet för Sverige. Resultaten (2017) från undersökningen Ung livsstil som kartlagt Helsingborgsungdomarnas levnadsvanor och hälsa visar att högstadiet- och gymnasietjejerna i staden känner sig allt mer otrygga när de vistas ute på fredags-, lördags- och söndagskvällarna. Nästan hälften av tjejerna på gymnasiet tycker att det är obehagligt att vistas i Helsingborgs centrum på kvällarna. Att många unga känner sig otrygga bekräftas av Polisens trygghetsmätning.

Vi har tillsammans med andra förvaltningar tagit fram en handlingsplan för en tryggare stadsmiljö. I analyskedet genomfördes en dialogturné där vi mötte helsingborgarna i deras närmiljö för att få ett underlag för vidare arbete och prioriteringar. Gensvaret blev stort och det är tydligt att den uppledda tryggheten är en viktig fråga. Under hösten har vi sammanställt materialet med prioriteringar, tidsatta aktiviteter och en resursplan som kopplar till vår investeringsbudget.

Förvaltningen planerar att ha fokus på bland annat unga tjejer i sitt trygghetsarbete under 2017. Man kommer att genomföra dialoger där fokus ligger på konkreta åtgärder. Redan 2017 planeras insatser på Furutorpsplatsen där många boende, unga och studenter vistas. Man kommer även genomföra ett antal trygghetsvandringar.

För att öka tryggheten på platser och i parker i de centrala delarna av staden har vi ändrat prioriteringen gällande hanteringen av släckt belysning. Tidigare hade enstaka släckta lampor lägst prioritering, även om det kunde vara ett flertal i ett område. Detta kunde medföra att platsen upplevdes som mörk och otrygg. Nu prioriteras även enstaka lampor om det är flera i samma område.

Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma människor.

Bygglov och markupplåtelse är två verksamheter inom förvaltningen som dagligen möter företagsamma människor som vill något, det kan vara att starta en uteservering, evenemang eller bygga om. Även detaljplanering stödjer företagsamma människor bland annat genom digitalisering av detaljplaner tillsammans med bygglovsenheden och it/GIS-enheten. Drift och underhålls avdelningen hjälper till med förverkligandet.

Bygglovsenheden har under året kraftsamlat kring att utveckla kundfokus. Året har varit turbulent personalmässigt på grund av sju uppsägningar, flera sjukskrivningar och en föräldraledighet. 13 nya medarbetare har introducerats, vilket har resulterat i prioriteringar och en minskad servicegrad. NKI, nöjd kundindex, ligger kvar på samma nivå som 2015. Trots ett turbulent år bibehåller vi samma nivå på NKI, detta innebär inte att vi är nöjda utan arbetet med vårt kundfokus fortsätter. Under våren kommer NKI-rankningen där vi jämförs med andra kommuner. De resultat vi har i dag är därför preliminära.

Året har inneburit många stora ärenden gällande detaljplaner, och antal påbörjade bostäder i flerbostadshus och radhus är nästan dubbelt så många mot 2015. För verksamheter finns vid årsskiftet 2016/2017 cirka 158 hektar mark, varav staden äger cirka 37. Utöver nya ytor för industri, logistik med mera har två stora planarbeten har slutförts för att utveckla befintlig verksamhet, dels Magnihill som förädlar grönsaker, dels för NSR vid Filborna. Inför 2017 bedöms behovet av mindre industri- och verksamhetstomter vara ökande.

Under hösten har en uppdragstaxa tagits fram och det har tagits beslut på att häva taxorna som reglerar nyttjanderätterna till stadens kartverk. En uppdragstaxa kommer att krävas eftersom vi tror att många av våra kunder fortsättningsvis vill att vi levererar bearbetad geodata trots att informationen är gratis. Vi har sett den trenden efter att vi släppt stompunkter som öppen data. Under sista delen av året har förberedelser för att möjliggöra baskartan som öppen data genomförts. Det handlar om att göra informationen tillgänglig via stadsens plattform för öppna data i ett öppet format som inte är slutit till något speciellt cad- eller GIS-programvara. Via ett öppet format bjuder vi in marknaden till att göra vidareförädlingstjänster på stadens geodata.

Under året öppnades ett antal platser för streetfoodförsäljning. Intresset har varit mycket stort och möjlig-

gjorts bland annat genom ett omfattande dialogarbete med potentiella aktörer. Streetfood omfattar all typ av försäljning av tillagad mat från bilar, cyklar, vagnar eller liknande. Konceptet utvecklas fortlöpande och för att undvika onödig miljöbelastning har elpollare placerats ut på de mest frekvent använda platserna. Helsingborg har lyckats mycket väl med konceptet och flera kommuner följer utvecklingen hos oss.

Under året har Pixla Piren invigts. Det är en ny och unik mötesplats med nya aktiviteter och upplevelser. Staden lånar ut en yta indelad i rutor, pixlar, som är ca 10x10 meter på Oslopiren för att ge helsingborgare en chans att testa små och stora idéer. Det har bland annat byggts volleybollplaner, grillplatser och odlingslådor.

Vi ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor.

2016 gjordes en rapport av Sweco för Helsingborgs centralort, som fördjupade klimatrappporten för Helsingborgs kommun från 2012. Stadsbyggnadsförvaltningen samarbetar med stadsledningsförvaltningen och bolagen, och ett gemensamt grepp tas i klimatfrågorna i staden. Rapporten är ett underlag för att prioritera skyddsåtgärder för att hantera nederbörd, ytavrinning, kapacitet i ledningssystemet och effekter på samhällsviktiga anläggningar. En ansökan om LIFE-bidrag har gjorts tillsammans med Klimatsamverkan Skåne, Kommunförbundet och Region Skåne. LIFE-programmet är EU:s finansieringsinstrument för miljö- och klimatprojekt. Helsingborg satsar nu på klimatåtgärder i förebyggande syfte då det konstaterats att det är stora summor pengar för att hantera skador. Extrema regn som i Köpenhamn 2011 orsakade kostnader för ca 8 miljarder DKR. Året avslutades med stormen Urd på Annandag jul, och stormen beräknas kosta staden 3 mnkr.

Vattennivån steg till mycket höga nivåer och skadade bryggor och strandnära installationer. Ett resultat av rapporten är arbetet som pågår med utredning av våtmarker (vi har bl a färdigställt 3 hektar våtmark i Välluv), kusterrosion (ex cykelväg Rydebäck), kajer, stränder, samt företagssamarbete hamn. Vi provar nya metoder för att förhindra kusterrosion bl a med kokosnät som förhindrar sandavdrift.

Inom stadsplan 2017 har ekosystemtjänster och hållbart ekologiskt fotavtryck varit viktiga faktorer. Enligt naturvårdsverket är Helsingborg en av fem ledande kommuner i landet när det gäller ekosystemtjänster. Pålsjö skog är vårt senaste naturreservat som vann laga kraft i december. Här har vi skapat 4 våtmarker, 4 betesmarker,

2 km bryn och trädridåer, 3 vindskydd, 2 grillplatser, 1 parkeringsplats, och 1 naturpunkt på temat geologi.

Tack vare flera års kontinuerligt arbete är staden först ut med att ha släppt kontrollprogram för luftföroreningar då länsstyrelsen beslutat att vi uppnått miljökvalitetsnormen för luft. Fantastiskt att uppnå detta redan innan arbetet med Helsingborgsexpressen och Drottninggatan/Järnvägsgatan är klart.

Genom effektivare kollektivtrafik skapar vi förutsättningar för den hållbara staden. Vi bidrar genom att utveckla stationslägena, samt att delta i arbetet med den planerade utbyggnaden av dubbelspår mellan Ängelholm och Maria. Ombyggnad av gator och hållplatser för Helsingborgsexpressen har påbörjats.

I stadsbusstrafiken reser idag ca 15 miljoner resenärer årligen. För att nå målet på 22 miljoner resenärer per år 2022 behöver vi en ökad takt av antal resor. I år når vi inte målet på en ökning med 4 % vilket delvis kan bero på tids- och ytkravande ledningsarbeten som orsakat omledning av kollektivtrafiken, vilket inte upplevs positivt av resenärerna.

För att öka antal cykelresor arbetar vi med beteendeförändring. Vi är aktiva inom projekt med skolan. Vi har arrangerat tre miljöföreläsningar på stadsbiblioteket, varav en handlade om cykling. Vi har även drivit ett projekt "pendla med cykel" för att få Helsingborgare att börja cykelpendla oftare. Vi har även länat ut eldrivna lastcyklar till familjer som sedan delat med sig av sina erfarenheter i olika medier.

Gröna ideer är en nationell hållbarhetskonferens som hölls i september i Helsingborg och arrangerades av Helsingborgs stad. Initiativtagarna ville lyfta fram Helsingborg som en plattform för samtal om hållbarhet, miljö och vision. 100 personer från kommunala politiker, tjänstemän samt statliga myndigheter och näringsliv deltog.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Under 2016 hade förvaltningen en relativt stor personalomsättning med medarbetare som slutade, gick i pension eller var föräldralediga. Men vi har även stärkt vår organisation med nya kompetenser och nya kollegor.

Den relativt stora personalförändringen tror vi kan ha påverkat resultaten i medarbetarundersökningen som genomfördes 2016. Vi har inte alltid haft tid och möjligh-

het att introducera våra medarbetare i arbetsplatsernas mål och hur dessa mål ska följas upp. Under 2016 har två avdelningar, bygglovsavdelningen och översiktsplaneavdelningen, fått underenheter vilket också har påverkat uppdrag, målformuleringar och uppföljningsrutiner. Vi har dessutom skapat en ny enhet för kvalitet och utveckling med ett nytt uppdrag.

Medarbetarundersökningen visar att medarbetarna på förvaltningen är engagerade, stolta, känner att deras arbete är meningsfullt och att de lär nytt och utvecklas i arbetet.

En stor utmaning under 2017 är att fortsätta och förbättra introduktionen av nyanställda så att de snabbt kommer in i uppdraget och vet vad som förväntas av dem. Vi kommer fortsätta att arbeta med föreskriften organisorisk och social arbetsmiljö med prioriteringar och mandatfrågan. En ny utmaning för stadsbyggnadsförvaltningen är att 11 medarbetare känner att de utsatts för kränkande särbehandling/mobbing under året av chefer/arbetskamrater. Drygt 50 % av dessa har pratat med närmaste chef, HR eller företagshälsovården.

Några enheter och avdelningar backade i årets medarbetarundersökning och diskussioner pågår på enheter och avdelningar vad de vill jobba med och hur de vill ha det på arbetsplatsen. I vissa fall är Feelgood inkopplade för att stötta i arbetet.

Frågan om medarbetaren upplevde att hen hade en rimlig arbetsbelastning som är kopplad till den nya arbetsmiljöföreskriften 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö visar att vi som arbetsgivare behöver vara vaksamma och ha dialog med medarbetarna om deras arbetsbelastning. Vi har på flera enheter och avdelningar utökat personalstyrkan för att kunna leva upp till satta mål och samtidigt kunna ha en bra arbets situation.

För att ytterligare utveckla ledarskapet på förvaltningen eftersom ett gott ledarskap en förutsättning för verksamhetens utveckling, har vi investerat i en Faraxundersökning men individuella återkopplingar till våra ledare. Vi tror att denna investering kan ge ytterligare en input både för den individuella utvecklingen men även för hela chefsgruppen.

Under 2016 satsade förvaltningen på att erbjuda alla anställda kurser i mindfulness vilket var mycket uppskattat. 55 medarbetare deltog. Vi kommer att fortsätta erbjuda mindfulness under 2017 för att inte

tappa den investering som gjorts. Vi har även haft en heldag i juni där vi pratat vilken kultur vi vill ha på vår arbetsplats, dagen avslutades med en trevlig sommarfest.

Vi ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Vi ligger i framkant när det gäller digitalisering och öppen data. Ett bevis på detta är att vi vann Open knowledge awards för bästa kommun med motiveringen: "OKA 2016 Best Municipality: Helsingborg They have been a role model for all other municipalities which is pushing itself and others the most about open data in all of Sweden. They provide free support, ask citizens to submit what data they want them to prioritize and open."

Öppna data är ett sätt att öppna upp och göra externa lösningar möjliga. Det finns många användare, hackers och entreprenörer som har idéer om nya tjänster om de får tillgång till öppen information. Därför har vi släppt information som öppen data under 2016 och här är några exempel; flygbilder, alla driftinformationsärenden och Helsingborgs Stadsatlats som innehåller information om skolor, parkeringsplatser, gällande detaljplaner, bevarandeprogram, fastighetsgränser och stomppunkter med mera.

Vi har jobbat med digitalisering på flera sätt under 2016.

Bygglovensheten har börjat testa en helt digital handläggning, gjort kungörelser tillgänglig på webben samt gjort det möjligt för kunder att själv boka tid med en handläggare via nätet. Flera enheter på förvaltningen är med i ett Vinnovaprojekt som heter "Får jag lov?" som syftar till att utveckla digitala tjänster som kommunerna behöver för att hantera plan- och byggprocessen digitalt.

Vi har börjat digitalisera våra detaljplaner. En stor del av arbetet är att göra en tolkning som innebär att översätta gammal lagstiftning till ny och att göra en anpassning till befintliga fastighetsgränser. Detta betyder att det kommer göras en tolkning som alla handläggare sedan kan använda, istället för flera.

Vår ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet.

Att konskevensbeskriva planer utifrån ett livscykelperspektiv är svårt då det inte är staden som genomför den största andelen/allt i våra detaljplaner, och då det kan ta flera år innan de genomförs. Men för att redan i planskeendet säkerställa att den fysiska planeringen balanseras

utifrån ekonomisk hållbarhet såväl som det ekologiska och sociala perspektivet har vi utvecklat en metod för ekonomiska konsekvensbeskrivningar. Den har vi lagt in i våra mallar och kommer under året att testa och fortsätta utveckla den.

Det pågår även ett arbete i planens startskede som inte är helt synligt. När en ansökan om planläggning kommit in tas den upp i planberedningsgruppen. Där finns representanter från olika avdelningar inom förvaltningen och även från andra förvaltningar som är berörda. Redan där försöker man ta hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna. När planarbetet ska startas hålls ett startmöte för att synliggöra vilka frågeställningar som är viktiga och som behöver utredas. Lopande processas sedan planförslaget och stäms sedan av genom ett internt sammrädsmöte innan handlingarna skickas ut på samråd. Det gör att bland annat drift och underhåll och stadsmiljö är med tidigare i processen för att kunna vara med och påverka, t ex utformning av allmänna platser. Detta ger i längden kostnadsbesparingar genom löpande kunskapsåterföring direkt i de enskilda ärendena.

I våra upphandlingar har vi möjlighet att ställa krav på både miljö- och social hållbarhet. Koncernen Helsingborg, förvaltningar och bolag, har ett nätverk där vi tittar på vilka miljökrav vi ställer vid entreprenader. Vi tar nu fram gemensamma rutiner för att följa upp miljökraven och lägger upp ett arbete för att lära av varandra och jobba mer effektivt inom koncernen.

Årets verksamhet

Gator, vägar, parker och stadsbyggnad

Helsingborg fortsätter att växa

Den 1 januari 2016 hade Helsingborg 137 909 invånare. Det är en ökning med 2 565 personer jämfört med året innan och staden har fortsatt att växa under hela 2016. När vi blir fler behöver vi bland annat fler bostäder och under året började 1 775 bostäder att byggas, och 899 bostäder blev klara. Det är mer än 2015 då 918 bostäder började byggas och 509 blev klara.

För att alla ska kunna leva ett gott liv i staden när vi blir fler på samma yta har vi i Stadsplan 2017 tittat på hur Helsingborg kan växa och skapa utrymme för fler bostäder, skolor, service, parker och mer vatten. Stadsplanen beskriver utvecklingen av Helsingborg fram till år 2035 och visar hur vi bäst kan använda ytan för att skapa livskvalitet för 175 000 helsingborgare i framtiden. Samrådsförslaget till stadsplan skapade debatt och delaktighet i hur staden bör utvecklas.

Vi fortsätter att bygga om och bygga nytt

2016 blev Helsingborg utsedd till Årets tillväxtkommun och det märks inte bara genom att det byggs fler bostäder än på mycket längre. Stadsbyggnadsförvaltningen har under året varit delaktig i många projekt, både stora och lite mindre. Det här är några exemplen:

- Under hösten påbörjades förberedelserna för en helt ny stadsdel på Oceanpiren. Där har vi renoverat och förstärkt kajerna inför den kommande byggnationen av bostäder, kontor och övrig bebyggelse.
- I centrum har vi byggt om Kungsparken, skapat cykelparkeringspå Kungstorget och iordningställt området runt Färjestationen.
- I februari skrev stadsbyggnadsnämndens ordförande Christian Orsing (M) och kollektivtrafiknämndens ordförande Stefan Svalö (S) under genomförandeavtalet för HelsingborgsExpressen – ett spårvägsliknande busskoncept som ska införas på linje 1 mellan Dalhem och Råå genom centrum. Under hösten startade den första etappens förberedelser på och vid Landskronavägen, mellan Rååvägen och Kielgatan.
- För att få en säkrare och mer hållbar trafik runt Bergaliden började vi bygga om för att sänka hastigheten och skapa mer utrymme för gående och cyklister.
- Vi har byggt tre nya utegym och rustat upp sju lekplatser.

För en skapande och pulserande stad

Under 2016 gick Oslopiren från ingenmansland till allemensland. #pixlapiren är en ny och unik mötesplats med nya aktiviteter och upplevelser som invigdes i maj. Där lånar vi ut en stor yta på för att ge helsingborgare chans att testa små och stora idéer. Under året har det varit många olika aktiviteter på Oslopiren. I november kunde besökare bland annat uppleva eldcirkusen Burnt out punks, smaka på streetfood, lyssna till musik, skejta och njuta av en ljusfest.

I maj firade Helsingborgs trädgårdsförening 100 år och då bjöd vi in alla helsingborgare till Trädgårdsvår, en hyllning av trädgården, med underhållning, planteringar, trädgårdsrådgivning och mycket annat.

Även Matstaden Helsingborg växer. Under 2016 gav vi helsingborgarna en ny möjlighet att njuta av mat på stan, genom att göra det möjligt att sälja streetfood från allt från traditionella matbilar till cykel- och mopedvagnar på många platser i centrala staden.

Under vandringsevenemanget Eurorando gästade 3 000 vandrare från ett 15-tal europeiska länder Helsingborg och Skåne.

Öppna data gör nya tjänster möjliga

Det finns många användare och entreprenörer som har idéer om nya tjänster om de får tillgång till öppen information. Därför har vi släppt en mängd information som öppen data under 2016, till exempel:

- flygbilder
- alla driftinformationsärenden
- Helsingborgs Stadsatlas som innehåller information om skolor, parkeringsplatser, detaljplaner, bevarande- och fastighetsgränser och stompunkter med mera.

Den viktiga dialogen

Vi har under året haft en mängd dialoger med helsingborgarna. Dialogerna ger oss bättre förutsättningar att fatta bra beslut och skapar större förståelse för vår verksamhet.

Under hösten mötte vi invånare i olika stadsdelar för att ta reda på hur trygga de känner sig där de bor och på de platser de besöker. Synpunkterna vi fick in är ett viktigt underlag när vi fortsätter att planera för ett tryggt Helsingborg.

I två projekt har vi haft stor hjälp av barn för att få en spännande utformning av platserna:

- Påskan 2016 träffade vi över 200 barn på fyra lekplatser i Helsingborg för att ta reda på vad de tycker är roligast att göra när de leker. Deras åsikter låg sedan till grund för utformningen av lekplatsen i Slottshagen, som efter ombyggnaden fått ett medeltidstema och nu är Helsingborgs största lekplats.
- Drömskogen är ett lekvänligt skogsparti i Pålsjö skog, där barnens egen fantasi och känsla för skogen sätter gränserna för vad det går att hitta på. Vi skapade Drömskogens miljö utifrån Helsingborgs fjärdeklassares drömmar om hur en skog borde se ut.

Annars är Stadsplan 2017 den fråga inom vår verksamhet som har skapat mycket engagemang och delaktighet med 23 pop-up-dialoger, 400 skriftliga yttranden, möten med cirka 1 200 personer och över 1 500 synpunkter via den digitala stadsplanen.

Vatten och avlopp

Under 2016 fortsatte förberedelserna för det nya vattentornet, som kommer att placeras intill Österleden i höjd med Filbornavägen. För att kunna fylla det nya vattentornet med vatten planeras en ny pumpanläggning vid Örbyverket. Den klarar av att pumpa vatten med skilda tryck till två olika tryckzoner, något som är en förutsättning för att det nya vattentornet ska fungera.

Helsingborgs nuvarande vattentorn på Fredriksdal är en känslig punkt i vattensystemet eftersom det har ett platt tak. För att utesluta att regnvatten från taket tränger in i vattenreservoaren finns en nylagd tät ytbeläggning på taket. Beläggningen kompletteras våren 2017 med ett halkskyddande skikt.

Örbyverkets vattenproduktion

Örbyverkets kapacitet behöver höjas, därför har Projekt Örby startats. Idag begränsas produktionen framför allt av hur mycket grundvatten det finns. Inom några år måste produktionskapaciteten bli mycket högre eftersom Helsingborg beräknas få fler invånare.

Kokningsrekommendation i augusti

I augusti visade några provtagningar på otjänligt vatten eftersom det fanns bakterier i dricksvattnet. Därför utfärdade NSVA en kokningsrekommendation som gällde den 22-25 augusti. Under perioden togs 213 vattenprover, de troligaste källorna till bakterierna var vattentornet eller stillastående vatten i en ledning som inte hade kopplats in.

Utredning kring badvattenkvaliteten i Helsingborg

På uppdrag av Helsingborgs stad gjorde DHI Sverige AB under våren 2016 en utredning om badvattenkvaliteten. Enligt rapporten är det bräddningar som bedöms ha störst påverkan på badvattenkvaliteten. Dagvattnet kan vara en annan källa.

Snabbfakta

Under 2016 har NSVA bland annat

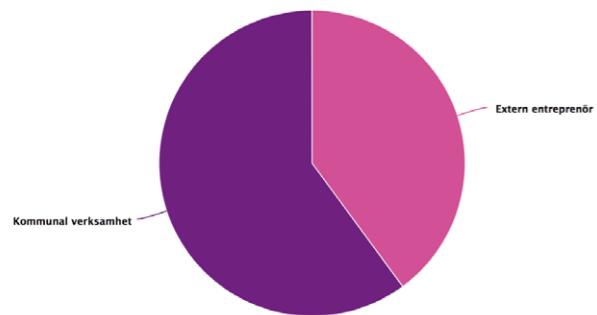
- producerat 18 715 000 kubikmeter dricksvatten. Det är 5,1 procent mer dricksvatten än 2015
- rengjort sandbädden i infiltrationsbassängerna på Örby för att avlägsna biologiskt material
- lagat 93 vattenläckor som uppstått i Helsingborg. Det är 10 vattenläckor fler än de senaste tre åren
- tryckspolat 97 avloppsstopp
- renoverat ett tiotal pumpstationer
- arbetat med att placera ut bräddgivare i avlopps-pumpstationer som mäter bräddning
- fokuserat på att minska mängden tillskottsvatten i ledningsnätet, bland annat genom att bygga om och skilja dagvatten från spillvatten
- bytt ut gamla värmeväxlare från 1970-talet på Öresundsverket till nya med hög verkningsgrad.

Extern verksamhet

Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelar inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

Nämndens verksamhet – kommunal och extern

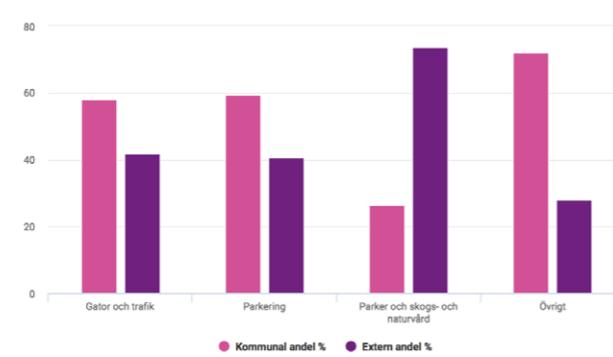
Procent av total kostnadsomslutning

och till vilken staden har överlämnat driften av en komunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden

Procent av verksamhetsområdets kostnadsomslutning

Nyckeltal

Gator, vägar, parker och stadsbyggnad

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Andel kunder som tycker att det är enkelt att komma i kontakt med handläggare när de behöver det, procent	85	71	72
Andel kunder som är nöjda med bemötandet, procent	85	80	83
Företagens bedömning av myndighetsutövning och service – bygglov, index 0-100 ¹⁾	56	-	56
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	64	-	-
Företagens bedömning av myndighetsutövning och service – markupplätselse, index 0-100 ¹⁾	73	-	71
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	67	-	-
Kvalitet			
Antal skadade i trafiken ²⁾	1 134	994	979
Andel boende som upplever ökad trygghet efter omdaning, procent ³⁾	49	73	-
Volymer			
Andel skolbarn som deltar i Miljöverkstadens program, procent	72	80	80
Ny yta som är reservatsbildad (naturreservat etc.), antal	0	0	420 hektar
Antal resenärer i kollektivtrafiken, antal	14 202 783	14 562 303	14 766 330
Antal bostäder som börjat byggas, antal	956	918	1 760
Antal beslut som fattats i bygglovsärenden, antal	1 379	1 633	1 468
Nyanlagd asfalt, procent av totala vägnätet, procent	4	4	6
Andel cyklister, förändring i procent, procent	0	-15	2
Detaljplanerade bostäder i buffert, antal	2 903	3 174	2 440
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	253	299	304
Kostnader, mnkr	699	778	795
Nettokostnader, mnkr	446	479	491

1) Resultaten 2016 för nyckeltalen om företagens bedömning av myndighetsutövning och service är preliminära då de endast avser perioden januari till november. Genomsnittsresultaten för andra kommuner 2016 blir tillgängliga först i månadsskiftet april/maj 2017.

2) Statistiken gällande "antal skadade" bygger på uppgifter som rapporteras både av polis och sjukvård och omfattar döda, allvarligt skadade, måttligt skadade och lindrigt skadade.

3) Det gjordes ingen mätning av nyckeltalet för 2016, men kommer att göras 2017.

Framtid

Vatten och avlopp

	2014	2015	2016
Kvalitet			
Svinn i vattenledningsnätet, procent	20	17	18
Mark- och källaröversvämnningar, antal	30	10	35
Volymer			
Producerad mängd vatten, antal kubikmeter	17 249 100	17 808 540	18 715 000
Behandlad mängd avloppsvatten, antal kubikmeter	23 105 370	25 030 893	18 892 271
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	221	221	220
Kostnader, mnkr	213	207	225
Nettoeffekt, mnkr 1)	8	14	-5

1) Årets Resultat regleras mot skuld till VA-abonentkollektivet. Den ackumulerade skulden uppgår till 27 775 tkr vid utgången av år 2016

Gator, vägar, parker och stadsbyggnad

Inför 2017 utgår vi från att bostadsbyggandet ökar med ungefär 1 000 bostäder per år, men vi behöver ta fram detaljplaner för en större mängd bostäder som buffert. När vi planerar för fler bostäder måste vi också se till att behovet av skolor, arbetsplatser, grönområden med mera tillgodoses. Det gäller inte minst i flerbostadsområden Fredriksdal, Elineberg och Närlunda, där utvecklingen innebär en förtäring i befintlig bostadstruktur.

Det faktum att vi är fler som ska samsas på samma yta ställer krav på infrastrukturen i centrum. Våren 2017 startar ombyggnaden av Drottninggatan och Järnvägsgatan, som ska få bättre och tydligare gång- och cykelstråk och platser där människor vill vistas. Vi prioriterar också kollektivtrafiken, bland annat genom att bygga busskörfält. Ombyggnaden ska vara klar i juni 2019.

Förutom att ombyggnaden på Drottninggatan och Järnvägsgatan startar, fortsätter förberedelserna för Helsingborgsexpressen under 2017 på Rååvägen, Planteringsvägen och Vasatorpsvägen. Helsingborgsexpressen är en satsning på spårvägsliknande bussar med hög kapacitet på Helsingborg största stadsbusslinje, 1:an. Helsingborgsexpressen ska sättas i drift i juni 2019.

Under 2017 fortsätter vi att planera för Landborgskopplingen, som ska förbättra tillgängligheten till stadskärnan, vilket i sin tur ger bättre förutsättningar för stadsliv och handel. I projekt Landborgskopplingen ingår 600 cykelparkeringar och upp till 600 bilplatser. Går allt som planerat är Landborgskopplingen klar sommaren 2020.

Arbetet inom stadsutvecklingsprojektet H+ fortsätter. Under 2017 utför vi åtgärder på reningsverket, i samarbete med NSVA. Vi räknar med att de första bostäderna och kontoren ska bli klara i området i slutet av 2018. Då ska också en gång- och cykelbro mellan Knutpunkten och Oceanhamnen finnas på plats.

Vi fokuserar på trygghetsskapande åtgärder på Söder med bättre belysning på fler stråk och en utveckling av lekytor och utegym på Furutorpsplatsen. Åtgärderna är ett resultat av den omfattande dialogturné vi hade under 2016, då vi mötte många invånare i olika stadsdelar. Vi tar också fram en handlingsplan för en tryggare stadsmiljö tillsammans med andra berörda. Handlingsplanen utgår från de synpunkter vi fick under turnén.

Vatten och avlopp

Den nya stadsdelen Oceanhamnen i H+ området ska växa fram i närheten av avloppsreningsverket Öresundsverket. För att minimera lukt från verket ska NSVA bygga över delar av Öresundsverket med grönytor. Det ska vara klart 2019.

Dessutom har NSVA, NSR, Öresundskraft och Helsingborgs stad beslutat att testa ny teknik för att ta hand om spillvattnet och matavfall från den planerade stadsdelen. I en testbädd, kallad RECO LAB, ska det bedrivas forskning och utveckling för att på bästa sätt ta tillvara på den näring och energi som finns i avloppsvattnet och matavfallet. Dessutom ska det byggas en anläggning som ska rena spillvattnet och matavfallet från den nya stadsdelen Oceanhamnen.

EU:s krav på kväverening kom på 1990-talet. Sedan dess har det inte hänt mycket när det gäller kraven på att rena spillvattnet. Naturvårdsverket har tidigare lämnat ett förslag till regeringen där större krav ställs på bland annat slammet. Om det förslaget går igenom kommer NSVA att ställas inför omfattande förändringar i processerna, och till stora kostnader. Svar förväntas komma under våren 2017.

Arbetsmarknadsnämnden

Foto: Rickard Johnsson

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för insatser som ska underlätta för vuxna personer att bli delaktiga i arbetslivet och försörja sig själva. Nämnden ansvarar också för vuxenutbildningen och det ekonomiska biståndet samt samordnar mottagandet av nyanlända.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Helsingborg vill – ett pilotprojekt som syftar till att integrera nya helsingborgare genom sex månaders anställning i Helsingborgs stad.
- Tura till jobbet – en dansk-svensk jobbmässa med syfte att förstärka den gemensamma arbetsmarknaden.
- Projekt mötesplats och information – ett servicekontor som underlättar nya helsingborgares första kontakt med viktiga myndigheterna.

Arbetsmarknadsnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Invånarnas egenförsörjning ska öka ↗				
► Egenförsörjning efter gymnasial vuxenutbildning	65 %	72 %	75 %	Minst 65 %
▶ Egenförsörjning efter jobbprojekt	59 %	60 %	48 %	Minst 65 %
► Aktiva försörjningsstödstagare	87 %	90 %	92 %	Minst 90 %
▶ Egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats	39 %	38 %	36 %	Minst 42 %
► Egenförsörjning efter studieväg 2 och 3 i SFI	-	-	81 %	Minst 65 %
► Godkända studieresultat inom vuxenutbildning	-	-	86 %	Minst 84 %
► Minskat återflöde	-	-	31 %	Max 31 %
► Färre hushåll med långvarigt försörjningsstöd ↗				
► Andel hushåll med långvarigt försörjningsstöd	-	-	44 %	Max 42 %
► Invånarna ska ha inflytande på verksamhetens utveckling ↗				
► Utvecklingsprocesser där invånarna aktivt medverkar	-	1	8	Minst 6
► Barn och ungas situation ska förbättras ➤ ↗				
► Barn i försörjningsstödshushåll	2 315	2 175	2 086	Högst 2 100 barn

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska vara en ledande samarbetspartner				
► Andel av insats- och utbildningsbudgeten som utförs av externa leverantörer.	-	-	56 %	Minst 57 %
► Fokus på arbete och studier i stadens områdes- och mötesplatsarbete.	-	0	3	Minst 1
► Samverkansavtal eller överenskommelser inom Familjen Helsingborg.	-	-	3	Minst 3
► Samverkansavtal eller överenskommelser med lokala myndigheter	-	-	3	Minst 3
► Utarbeta råd med branscher inför och under utbildnings- och insatsplanering	-	-	0	Minst 5

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare				
► Index för hållbart medarbetarengagemang	73	72	77	Minst index 79
► Vi ska öka tillgängligheten utifrån invånarnas förväntningar				
► Nöjda besökare	76 %	83 %	85 %	Minst 85 %
► Utveckla nya e-tjänster utifrån invånaren behov	-	1	1	Minst 1

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vår ekonomi ska vara balanserad och ta hänsyn till social och miljömässig hållbarhet				
► Ekonomiskt resultat	2	17 559	8 127	Minst 0 tkr
► Invånare som får sysselsättning genom socialt ansvarstagande kopplat till upphandling	-	24	13	Minst 40
► Intäkt av EU-bidrag eller annan extern finansiering	6 757	0	3 518	Minst 3 500 tkr

Målanalys

Invånarnas egenförsörjning ska öka.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har under året blivit fler. Det beror på ett större inflöde av nyanlända hushåll med behov av ekonomisk stöttning. Dessa hushålls ekonomiska bistånd finansieras via schablonintäkter från Migrationsverket.

Bland övriga hushåll har antalet med ekonomiskt bistånd i stället minskat under året. Minskningen beror till stor del på en god konjunktur, samarbete med Arbetsförmedlingen samt riktade projekt och insatser. Vi ser dock ärenot att förvaltningens insatser som inte vänder sig till någon särskild målgrupp inte bidragit till en minskad arbetslöshet i tillräcklig utsträckning. De försörjningsstödstagare som finns i vår förvaltning idag har en tydlig profil: utrikesfödda, låg utbildningsnivå eller ohälsa.

Utifrån de mätningar vi genomför visar utfallet för egenförsörjning för de som deltagit i vuxenutbildning ett positivt utfall. Däremot uppnår vi inte målet för egenförsörjning för dem som deltagit i insatser för försörjningsstödstagare.

Måluppfyllelsen för försörjningsstödstagare har försämrats. Anledningar till detta är:

- Konjunkturen är god vilket betyder att många invånare som idag har kontakt med oss har en komplex behovsbild. Utöver detta har vi haft ett inflöde av nyanlända. Vi har inte anpassat våra insatser i tillräckligt hög utsträckning för att möta denna förändringen i målgrupper.
- Invånarna har inte fått tillgång till insatser i tillräcklig utsträckning. Dessutom har invånaren inte kunnat vara delaktig i sin planering i den utsträckning som behövs för att nå vårt mål om egenförsörjning.
- Vi har ökad personalomsättning. Detta förstärker behovet av en god introduktion för ny personal som till exempel innehåller information om insatser till invånare.
- Långa ledtider hos andra myndigheter som de invånare vi möter har kontakt med och som har behov som andra myndigheter behöver arbeta med parallellt med Arbetsmarknadsförvaltningens insatser.
- Vi ser svårigheter i samarbetet med arbetslivet för vissa målgrupper såsom utrikesfödda, personer med ohälsa och personer med missbruk. Det påverkar förvaltningens förutsättningar att nå målet om egenförsörjning. Arbetsmarknadsförvaltningen behöver arbeta mer med strukturell attitydpåverkan med den lokal-regionala arbetsmarknaden.

- Slutligen så visar mättalet inte en rättvisande bild. Insatser som inte är ett jobbprojekt har inkluderats i mätningen och det har lett till att måluppfyllelsen sjunkit. Det är även en leverantör som inte uppfyllt sina åtaganden som påverkat måluppfyllelsen negativt. Vi har avslutat samarbetet med denna leverantör.

Utfallet i mättalet aktiva försörjningsstödstagare uppnår förvaltningen målsättningen om att minst 90 procent av försörjningsstödstagarna ska vara aktiva. Utfallet på 92 procent utgår från en mätmetod som innebär att alla försörjningsstödstagare inte ingår i beräkningen. En betydande andel av alla försörjningsstödstagare tas bort från beräkningen utifrån att de har kompletterande försörjningsstöd eller att de av verksamheten inte bedöms kunna vara aktiva. Då detta sätts att mäta aktiva försörjningsstödstagare inte ger en rättvisande bild har förvaltningen gjort kompletterande beräkningar där alla försörjningsstödsärenden ingår. Vid denna beräkning är utfallet 53 procent – alltså ett utfall som skiljer sig markant från det som redovisats tidigare. Utfallet på 53 procent ger en mer rättvisande och korrekt bild av andel aktiva försörjningsstödstagare.

Även om mättalet aktiva försörjningsstödstagare inte kommer att mätas längre i nämndens styrkort kommer förvaltningen fortsätta att följa denna siffra. Aktivitet kommer då att mätas utifrån en ny mätmetod som inkluderar samtliga ärenden och ger en komplett bild av detta. Utfallet på 53 procent, enligt den nya mätmetoden, påvisar ett behov av att möjliggöra aktivitet för de invånare vi möter i högre utsträckning. Ett särskilt viktigt verktyg är att möjliggöra parallellitet – det vill säga att förvaltningen erbjuder invånaren insatser utifrån behov även om invånaren får del av stöd från andra myndigheter. Genom samtidiga insatser kan tiden i utanförskap förkortas.

Vuxenutbildningen har nått sina mål med att invånaren ska nå egenförsörjning. Mätmetoden kan dock inte ligga till grund för ett säkerställt resultat. Vi har endast fått tag i en liten andel av de studerande och de flesta arbetar på timmar eller endast delvis. Det är svårt att dra några slutsatser om målet faktiskt är uppnått.

Målet om godkända studieresultat inom vuxenutbildningen uppnås. Resultatbilden är dock inte komplett då avhopp inte räknas med. Framgångsfaktorer för detta är satsning på orienteringskurser men även ett gott samarbete mellan förvaltningen och de olika utbildningsanordnarna.

Färre hushåll med långvarigt försörjningsstöd.

Målet är inte uppnått. Notera att detta är 2015 års siffra eftersom Socialstyrelsen inte redovisar resultaten förrän under sommaren nästkommande år. Utfallet som redovisas här bör alltså tolkas utifrån de förutsättningar vi skapade för att minska långa ärenden 2014 och 2015.

Under 2015 gjordes ett antal satsningar riktade till långa ärenden såsom fokusjänster, satsningar på anpassade arbetsmarknadsnära insatser samt utökat samarbete med Arbetsförmedlingen. Effekterna av dessa satsningar kommer att synas först i siffrorna för 2016.

Trots att förvaltningen investerat i denna grupp under 2015 så ser vi i prognoserna att vi behöver anpassa verksamheten ännu mer för att möta långa ärenden. Antalet långa ärenden beräknas öka 2016 och 2017. 2018 bör förändringar i målgrupper samt effekterna av invånarprocessen medföra en utplanering.

Vi arbetar med hållbara lösningar för invånaren vi möter. Det medför ett stöd under en längre tid, men minskar risken återflöde till förvaltningen. Därmed minskar även kostnader för ekonomiskt bistånd på sikt.

Invånarna ska ha inflytande på verksamhetens utveckling.

Som framgår i utfallet av mättalet har förvaltningen aktivt verkat för invånaren som medskapare genom att organisera, medverka i och genomföra olika dialog-forum. Vi ser det som ett resultat av invånarprocessen som inneburit ett tydligare fokus på invånaren i centrum.

Dialogerna har inneburit möjlighet för invånaren att framföra åsikter, reflektioner och erfarenheter som vi har tagit till oss. En stor del av inputen vid de olika dialogerna har lett till ett faktiskt inflytande på verksamhetens utveckling, till exempel:

- struktur för förvaltningens fortsatta arbete
- benämning på utvalda funktioner
- organisering av verksamheten
- organiseringen av etableringsprocessen i staden

Vi ska utveckla och förstärka arbetet med invånarinflytande ytterligare under 2017.

Barn och ungas situation ska förbättras.

Vi når målet för antalet barn i försörjningsstöd och trenden är positiv. Viktigt att beakta är att utfallet inte omfattar alla försörjningsstödshushåll då hushåll med nyanlända inte är inkluderade. Denna mätmetod kommer att ändras till 2017 för att omfatta barn i samtliga försörjningsstödshushåll.

Förklaringen till måluppfyllelsen för de hushåll som ingått i mätningen under 2016 är att den goda konjunkturen inneburit att fler vuxna kunnat få jobb och därmed har antalet barn i försörjningsstöd minskat.

Då utfallet för målet till viss del är ett resultat av omvärldsfaktorer betyder det att förvaltningen behöver arbeta mer aktivt och strategiskt med barnperspektivet utifrån:

- hur vi använder de goda exemplen vi redan utarbetat i förvaltningen.
- att tydliggöra vår ambition med barnperspektivet. Hur ska förvaltningen verka i detta perspektiv och hur samarbetar vi med andra förvaltningar i detta?
- att arbeta förvaltningsövergripande. Hur kan vi arbeta med frågan utifrån en helhet?
- att arbeta långsiktigt.
- bättre underlag i behovs- och målgruppsanalys. Till exempel årskullar. Vilka typer av familjer som avslutas och ålder på barnen i pågående ärenden.

Det är först när vi arbetar med detta som en större påverkan på antalet barn i försörjningsstödshushåll kan åstadkommas.

Vi behöver prioritera ärenden i vilka barn ingår samt rikta särskilda insatser till barnfamiljer. Nämnden tog i december beslut om prioritering i strategi för barnperspektivet. Beslutet innebär att

- ändra ersättningssystem utifrån barns önskemål. Detta innebär betalning till barnen vid exempelvis sommarjobb.
- utveckla vägen till insatsen smart väg.
- utöka föräldrasvenska.
- utveckla vräkningsförebyggande arbete.
- införa rubriken Barnens situation i dokumentation i planering av ärenden.

Vi ska vara en ledande samarbetspartner.

Vi har uppnått nämndens mål att vara en ledande samverkanspartner.

Andelen extern verksamhet har ökat både inom vuxenutbildning och arbetsmarknad men minskat inom försörjningsstödsinsatserna. Målvärdet påverkas bland annat av invånarnas möjlighet till kundval. Exempelvis väljer elever inom SFI, svenska för invandrare, själv utbildningsanordnare.

Innan sommaren beviljades förvaltningen ett nytt ESF-projekt Rekrytera. Det partsammansatta arbetet med lokala myndigheter, näringsliv och frivilliga organisationer där en analys- och planeringsfas är slutfört. Det operativa arbetet inleddes januari 2017 och förvaltningen har inrättat ett nytt områdeskontor på Drottninghög. Syftet är att fler boende på Drottninghög, Fredriksdal och Dalhem ska få arbete eller påbörja studier. Samarbetet med näringslivet ska utvecklas och invånare i områden ska ha stort inflytande på projektet.

Förvaltningen ska även utveckla det pågående områdesbaserade arbetet på Planteringen, med tydliga insatser för fler invånare i arbete och studier i samarbete. Detta kommer att redovisas i delårsrapport 2017.

Samarbetet inom Familjen Helsingborg har utvecklats under perioden. För att bättre kunna följa, utveckla och utvärdera det gemensamma arbetet, har exempelvis arbetsmarknadsnätverket utarbetat en effektmatrix och förslag på en konkret handlingsplan i samarbete med Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen. Handlingsplanen slutfördes under hösten och kommer att ligga till grund för arbetet i nätverket. Handlingsplanen följs upp fyra gånger om året.

Vuxenutbildningsnätverket och arbetsmarknadsnätverket träffas för gemensamt utbyte, planering och utveckling. Det gemensamma målet är att fler invånare ska nå ett arbete eller egenförsörjning. Nätverket ska se över möjligheten av en gemensam hemsida för att underlätta invånarval och överblick. Nätverket vill även i högre grad möjliggöra att man kan läsa på olika nivåer samtidigt och i kombination med en eller flera arbetsmarknadsinsatser. Dialog sker med näringslivsansvariga inom Familjen Helsingborg för att utbudet av utbildningar bättre ska speglar näringsslivets efterfrågan.

Nätverket för försörjningsstöd inom familjen Helsingborg har också fortsatt att utvecklats. Det finns anta-

get mål, strategier och mätetal för samarbetet. Som exempel kan nämnas att riklinjer för försörjningsstödet ska i lämpliga delar vara lika inom familjen. Det förverkligas bland annat genom en löpande mötes- och mejldialog om hur och vad som beaktas och beviljas i olika försörjningsstödsärenden. Nätverket eftersträvar och genomför också flera gemensamma utbildningar för handläggare. Vidare vill nätverket kunna erbjuda varandras insatser och aktiviteter för försörjningsstödstagare i större omfattning.

Ett nytt nätverk har initierats inom Familjen Helsingborg på såväl strategisk som operativ nivå kopplat till migrations- och etableringsfrågor. Nätverket initierades utifrån utmaningarna kopplade till den nya lagstiftningen som trädde i kraft under mars månad, där samtliga kommuner fått en tilldelningskvot av nyanlända med uppehållstillstånd.

Som framgår av utfallet av mätetalet råd med branscher uppnår vi inte detta. Den kontakt förvaltningen har med den lokalregionala arbetsmarknaden består i ledningsgrupper knutna till respektive utbildning på yrkeshögskolan. Det är ett krav från myndigheten för yrkeshögskolan att denna ledningsgrupp ska finnas för varje utbildning. I ledningsgrupperna består en eller flera företrädare för arbetslivet som berörs av utbildningen. Yrkeshögskolan hade under 2016 sex aktuella utbildningar varför sex ledningsgrupper innehållande representanter från arbetslivet har funnits.

Tillsammans med skol- och fritidsförvaltningen, stadsledningsförvaltningens HR-avdelning, näringsliv och destination samt externa parter som Arbetsförmedlingen och högskolor, ska förvaltningen utveckla en mer systematisk och samordnad samverkan med det lokalregionala arbetsmarknaden. Planeringsarbetet har påbörjats under hösten men den faktiska strategin och det operativa arbetet kommer inte att genomföras förrän 2017.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare.

I årets medarbetarundersökning, MU, är index HME, hållbart medarbetarengagemang inte jämförbar med tidigare år då staden hade ett annat mått, MI, medarbetarindex. HME består av tre delindex: motivation, ledarskap och styrning.

Arbetsmarknadsförvaltningens resultat för HME-värde hamnar i år på 77, vilket är en liten minskning jämfört med fjolårets resultat på 78. Helsingborgs stads värde ligger på 81 i årets mätning. Det är framför allt i frågor-

na som rör styrning som förvaltningen ligger lägre än staden men även inom ledarskapet.

En förklaring till det låga resultatet är att vi står inför en stor omorganisation med ny organisation den 1 januari 2017. Då medarbetarundersökningen skickades ut till medarbetarna var det i en mycket orolig och turbulent tid då de flesta inte visste var i organisationen man skulle vara eller vem som skulle bli ens närmaste chef. Under dessa förhållanden är det naturligt att HME sjunker.

I perioder av oro brukar upplevelser av tydlighet, delaktighet och motivation sjunka. Trots att vi eftersträvar ett ledarskap som inger tillit och förtroende där man är tydlig i styrningen är det svårt att leva upp till det under perioder där även den enskilde ledaren är osäker i sin nya roll. Att styrning är det område som ligger lägst i 2016 års undersökning kan därför vara förståeligt. Ytterligare en orsak till vårt relativt låga HME kan vara att organisationen tidigare haft fokus i högre grad på delarna än helheten vilket kan fått till följd ökad grad av misstroende mot varandra.

Även om förvaltningen under 2016 utvecklat arbete med mötesstruktur, årshjul och transparens i ledningens beslut och dialoger så visar analysen av utfallet att det finns flera delar att utveckla. Två av dessa är att utveckla det kommunikativa ledarskapet i förvaltningen (detta avser såväl strategisk ledningsgrupp som enhetschefer) samt en ökad närvoro från ledningen i organisationen.

Ytterligare en viktig utvecklingsfråga utifrån utfallet på HME är hur vi arbetar med uppföljning. Ledarskapet i organisationen kännetecknas av idéskapande och genomförande i högre utsträckning än uppföljning.

Förvaltningen har och kommer systematiskt att arbeta vidare med prioriterade områden efter en gemensam analys för att nå högre målvärde framöver.

Vi ska öka tillgängligheten utifrån invånarnas förväntningar.

Utfallet för målet om ökad tillgänglighet utifrån invånarnas förväntningar visar en något högre måluppfyllelse 2016 jämfört med 2015. Ökningen finns i mätetalet för andel nöjda besökare.

Förvaltningen har arbetat med att möta invånaren på fler sätt – dels digitalt genom en utökad e-tjänst i försörjningsstöd där man kan följa sitt ärende i redan aktuella ärenden men också via nya mötesplatser som

finns fysiskt nära de målgrupper förvaltningen vill nå, till exempel mötesplatser etablering.

Parallelt med att förvaltningen arbetat med en strategi för digitalisering av olika tjänster har arbetsmarknadsförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen börjat forma strategier för att förhindra negativa bieffekter av digitaliseringen – det som ofta benämns som digitalt utanförskap. Detta ger förutsättningar för en fortsatt upplevd hög tillgänglighet för invånaren.

Vår ekonomi ska vara balanserad och ta hänsyn till social och miljömässig hållbarhet.

Förvaltningen söker kontinuerligt externa medel för att möta förändringar i behov och förutsättningar i olika målgrupper. Externa medel är en viktig del i att möjliggöra metodutveckling. De sammanhang som externa medel ger (exempelvis Finsam eller ESF) är en viktig källa för input och närlhet till omvärldsbevakning. Vi har lyckats söka EU-medel enligt det uppsatta målvärdet. Pengarna har gått till dessa projekt:

- Stadsdelsmammor 2.0
- Rekrytera
- Ungdomsutbyte och europeisk volontärtjänst. Projekten ska främja kompetensmatchning mellan invånare och arbetsgivare. Bland annat genom att bidra till att skapa goda förutsättningar för att utveckla den sociala hållbarheten i staden.

Invånare som får sysselsättning genom socialt ansvarstagande kopplat till upphandling är en viktig del av förvaltningens CSR-arbete. I analysen av arbetet med socialt ansvarstagande kopplat till upphandling framgår det att följande faktorer bidragit till den begränsade måluppfyllelsen:

Sedan tidigare bedriver vi även det ESF-finansierade projektet Jobbtorget 2.0.

Projekten ska främja kompetensmatchningen mellan invånare och arbetsgivare, bland annat genom att skapa goda förutsättningar för att utveckla den sociala hållbarheten.

Årets verksamhet

Invånare som får sysselsättning genom socialt ansvarstagande kopplat till upphandling är en viktig del av förvaltningens CSR-arbete. I analysen av arbetet med socialt ansvarstagande kopplat till upphandling framgår det att följande faktorer bidragit till den begränsade måluppfyllelsen:

- Leverantörer säger nej i skarpt läge. Trots att leverantörer har avtalat med Helsingborgs stad om samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen är det vanligt att de tackar nej i skarpt läge, till exempel när kontakt tas för praktikförfrågan. Vanliga skäl är att de inte har meningsfulla arbetsuppgifter eller inte har tid att handleda.
- I arbetet, oavsett koppling till upphandling, vet vi att de personliga uppföljningarna ökar chanserna till positiva arbetsgivare som öppnar dörren för konkreta samarbeten.
- Lång tid mellan ingåendet avtal och kontakt. Leverantörens intresse av samarbete är lågt på grund av att det varit paus i kontakten under lång tid. Vi märker att det finns en koppling mellan hur snabbt vi besöker leverantören efter ingåendet avtal, huruvida vi redan där har ett konkret samarbetsförslag och hur snabbt ett konkret samarbete verkställs.

Vad gäller miljömässig hållbarhet har förvaltningen arbetat med källsortering, byte av bilar samt användning av kollektivtrafik. Det finns behov av att utöka fokuset på miljömässig hållbarhet framöver. Förvaltningen har idag en miljögrupp som ska arbeta för att förvaltningen ska bli miljöcertifierad.

En analys av det ekonomiska resultatet finns i ekonomiavsnittet.

Integration och arbetsmarknad

Arbetslösheten i Helsingborg minskade under 2016, framförallt bland ungdomar. Däremot ökade arbetslösheten bland invånare som är födda i utlandet. För att fler ska få arbete samarbetar vi lokalt, regionalt och med våra grannar på andra sidan Öresund.

- I november 2016 var cirka 6 900 personer arbetslösa. Det motsvarar 10,7 procent av alla helsingborgare i åldern 16 till 64 år. Jämfört med november 2015 är det en minskning med 0,3 procentenheter.
- Över hälften av de arbetslösa – 61 procent – är födda i utlandet. En ökning med 4 procentenheter.
- Bland ungdomar i åldern 18-24 år minskade arbetslösheten med 2,2 procentenheter och med 1 procentenheter för ungdomar födda i utlandet.
- Av de arbetslösa bor 28 procent i hushåll som har försörjningsstöd. Den siffran är oförändrad jämfört med 2015. Både Sverige och Danmark behöver företag med kompetent personal inom flera branscher. Därför samarbetar vi även internationellt. Under 2016 arrangerade vi en jobbmässa tillsammans med Helsingörs kommun, och den 1 mars 2017 blir det ytterligare en sådan. Målet är att öka rörligheten för medborgarna och ge dem fler valmöjligheter i arbetslivet. Genom så kallat socialt ansvarstagande hjälper företag som staden har upphandlat människor att komma in på arbetsmarknaden. Det ledde till att tretton personer fick arbete, praktik eller lärlingsplats.
- Vi ansvarar för att erbjuda arbetslösa insatser som höjer deras kompetens. På Jobbtorget motiverar vi deltagarna till studier eller arbete. Under 2016 fick 26 procent av de 860 deltagarna arbete och tio procent gick vidare till studier. Vi har också avtal med företag som driver olika jobbprojekt. Av de 187 personer som deltog i sådana under året fick 89 personer – 48 procent – arbete.
- Lokalt och regionalt samarbetar vi inom Delegationen för unga till arbete. Målet är att ingen ung ska vara arbetslös mer än 90 dagar och att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU år 2020.

Allt fler nyanlända som har fått uppehållstillstånd kommer till Helsingborg. Vi försöker möta deras behov, och därför prioriterar vi området migration och etablering. Vårt mål är att nyanlända ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Helsingborg har blivit en anvisningskommun enligt den nya bosättningslagen, som säger att alla kommuner ska ta emot nyanlända invandrare.

Gruppen nyanlända ökar inom samtliga verksamheter på förvaltningen – arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning och försörjningsstöd. Det gör att vi behöver utveckla hur vi möter våra nya invånare samt anpassa våra verksamheter till det.

Framöver kommer fler personer att få uppehållstillstånd. Denna grupp söker sig till arbetsmarknadsförvaltningen utifrån olika behov, till exempel:

- svenska för invandrare (sfi)
- samhällsorientering
- barnintroduktion
- tillfälligt ekonomiskt bistånd i väntan på att få igång sin etableringsersättning eller ersättning från Försäkringskassan.
- ekonomiskt bistånd för dem som inte kan försörja sig efter etableringsperioden, personer med nedslatt prestationsförmåga samt personer som är föräldralediga.

För att underlätta för nyanlända, och för att kommunen och statliga myndigheter ska kunna arbeta effektivare, har vi startat ”Mötesplats information”. Där kan nyanlända träffa myndigheter som de behöver ha kontakt med i en och samma lokal. Det är ett samverkansprojekt mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket samt Sveriges kommuner och landsting.

Försörjningsstöd

Fler hushåll behövde försörjningsstöd under året. Det beror på att fler nyanlända inte klarade sin försörjning utan ekonomisk stöttning. Behovet var allra störst under årets sista månader. Men ökningen märks ännu inte i våra kostnader för försörjningsstöd eftersom vi får ersättning från staten under de första två åren en nyanländ bor i kommunen.

Bland övriga hushåll gick behovet av försörjningsstöd ner med fem procent. Allra mest märks minskningen bland ungdomar, sexton procent färre fick försörjningsstöd. Det var även fem procent färre barn som fanns i familjer med försörjningsstöd.

Minskningen beror till stor del på en god konjunktur, samarbete med Arbetsförmedlingen och riktade projekt och insatser.

Extern verksamhet

Det är fortfarande många som har försörjningsstöd under en längre tid. För att bryta den utvecklingen behöver vi samarbeta med frivilligsektorn, näringslivet och andra myndigheter.

Första året formade vi en ny och effektivare organisation för försörjningsstödet. Från 2017 delas verksamheten upp i två delar – ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad.

Enheten ekonomiskt bistånd bedömer rätten till försörjningsstöd och betalar ut pengar. Enheten arbetsmarknad ansvarar för att de som har försörjningsstöd får stöd och hjälp att komma ut på arbetsmarknaden eller börja studera.

Invånaren får en guide som finns med hela vägen mot egen försörjning. Guiden har tillgång till en grupp med olika kompetenser som invånaren kan behöva träffa.

Viktiga händelser:

- Vi samarbetar med arbetsförmedlingen i ett tidigare skede för att nyanlända ska etableras snabbare och nå egen försörjning.
- Vi ska bli bättre på att uppmärksamma barn i hushåll som har försörjningsstöd.
- Den nya bosättningslagen trädde i kraft den 1 mars 2016. Den ger staden ansvar för att ordna bostad och sysselsättning för nyanlända.
- Vi har tagit fram en ny e-tjänst för att ansöka om försörjningsstöd.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen erbjuder utbildningar som helsingborgarna och arbetsmarknaden har störst behov av. Utbildningen har en viktig roll för både samhället och individer, den ska leda till arbete eller fortsatta studier. Alla eleverna har rätt att få stöd och undervisning som leder till att de når sina mål och får godkända betyg.

För att fler ska göra väl underbyggda studieval satsar vi mycket på studie- och yrkesvägledning, studiehandledning och specialpedagogiskt stöd.

På grund av den ökade invandringen har trycket till utbildning i svenska för invandrare (sfi) ökat kraftigt. Trots ökningen kunde vi utan väntetider ta emot alla som sökte till sfi. En anledning till att det inte finns några väntetider är vårt valfrihetssystem, som innebär att sökande till sfi själva kan välja i vilken skola de vill studera. Platserna anpassas på så sätt till söktrycket.

Under 2016 började vi också arbeta med yrkes-sfi som blir en av flera viktiga delar för att öka integrationen och etableringen av nyanlända på arbetsmarknaden. Yrkes-sfi är en kombination av studier där utbildning i svenska för invandrare och en yrkesutbildning genomförs parallellt.

Vi vill att fler som har kompetenser och kvalifikationer, men inga formella betyg, ska kunna validera sina kunskaper. Validering innebär att kartlägga, bedöma och betygsätta det en person kan, oavsett var eller när personen fått kunskaperna.

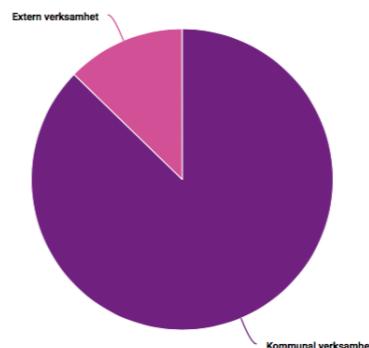
Det ska tas fram en plattform för validering i Skåne. Plattformen ska öka utbudet av validering så att fler kan få del av den.

Under 2016 antogs cirka 9 000 elever till vuxenutbildningen varav ungefärligen 3 800 läser inom sfi.

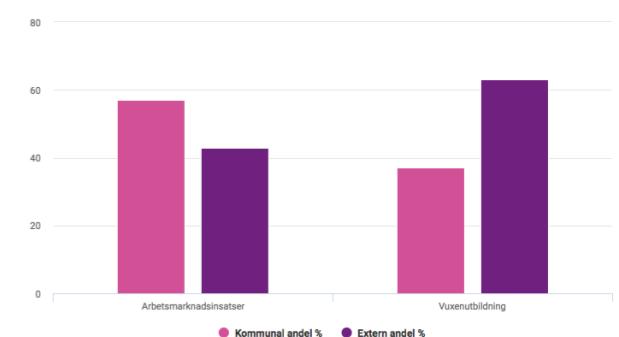
Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelar inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudsvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

Nämndens verksamhet – kommunal och extern
Procent av kostnadsomslutning

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden
Procent av verksamhetsområdets kostnadsomslutning

Nyckeltal

Vuxenutbildning

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Andel elever som kan rekommendera sin skola till andra, procent	85 %	91 %	92 %
Kvalitet			
Andel lärare i sf i med pedagogisk högskolexamen, procent 1)	64 %	62 %	-
Andel lärare på grundläggande och gymnasial nivå med pedagogisk högskolexamen, procent 1)	87 %	76 %	-
Volym			
Grundläggande vuxenutbildning, årsplatser, antal	254	299	341
Gymnasial vuxenutbildning, årsplatser, antal	1 431	1 227	1 183
Särvux, unika elever, antal	80	79	60
Svenska för invandrare, unika elever, antal	2 333	2 940	3 391
Kvalificerad yrkesutbildning, årsplatser, antal	263	370	369
Ekonomi			
Kostnad per årsplats, grundläggande vuxenutbildning, kr	36 740	39 960	36 600
Intäkter, mnkr	49	36	42
Kostnader, mnkr	142	155	157
Nettokostnader, mnkr	93	119	115

1) Dessa uppgifter levereras från SCB med ett års eftersläpning, därav inga tillgängliga värden för 2016 vid publicering av denna årsredovisning.

Försörjningsstöd

	2014	2015	2016
Kvalitet			
Väntetid från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut av försörjningsstöd, dagar	19	19	19
Volym			
Hushåll med försörjningsstöd, snitt per månad, antal	2 189	2 060	1 954
Ekonomi			
Genomsnittlig bidragskostnad per hushåll och månad, kr	8 346	8 292	8 444
Försörjningsstöd, mnkr 1)	219	218	226
Intäkter, mnkr	3	4	5
Kostnader, mnkr	307	295	287
Nettokostnader, mnkr	304	291	282

1) Inkluderar försörjningsstöd till nyanlända under deras tre första år med uppehållstillstånd, vilket vi får ersättning från Migrationsverket för.

Arbetsmarknad

	2014	2015	2016
Kvalitet			
Resultat vid avslut av kommunens arbetsmarknadsverksamhet, andel som börjat arbeta, procent	24 %	24 %	22 %
Volym			
Deltagare som avslutats i kommunala arbetsmarknadsåtgärder, antal	2 062	1 943	2 028
- varav andel kvinnor, procent	45 %	45 %	42 %
Ungdomar i kommunala feriejobb-/praktik, antal	775	809	763
Mottagna flyktingar, antal	987	1 268	1 026
- varav barn, antal	377	498	408
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	123	122	148
Kostnader, mnkr	181	174	209
Nettokostnader, mnkr	58	52	61

Framtid

Integration och arbetsmarknad

Vi behöver arbeta både lokalt, regionalt och nationellt för att invånare ska få arbete. Men även internationellt. På så sätt kan vi öka rörligheten och skapa en gemensam arbetsmarknad.

Lokalt vill vi skapa ännu fler valmöjligheter inom sf i kombination för att hjälpa invandrare att etablera sig på arbetsmarknaden.

Regionalt behöver vi samarbeta med både näringslivet och andra myndigheter.

Nationellt samverkar vi inom Delegationen för unga till arbete och förstärker samarbetet mellan oss som samverkar.

Vi vill samarbeta mer med Danmark och Jobcenter i Helsingör. Under förra året arrangerade vi en gemensam jobbmässa och vi planerar för fler. För att fördjupa samarbetet ytterligare kommer vi att ansöka om ett Interreg-projekt.

Försörjningsstöd

Det kommer att bli fler nyanlända bland dem som har försörjningsstöd. Nyanlända får etableringsersättning från staten under sina första två år i Sverige, sedan upphör den ersättningen. Om de inte har blivit självförsörjande under denna tid måste de ansöka om försörjningsstöd. Det kan öka våra kostnader och kommer troligen märkas i slutet av 2017.

Vi skiljer på att bedöma rätten till ekonomiskt bistånd och övrig planering för invånaren. Genom att renodla våra riktslinjer och arbetsmetoder kommer vi att kunna arbeta effektivare.

Frågan om att myndighetsbeslutens ska vara likriktade och rättssäkra har hög prioritet i nätverket för försörjningsstöd inom Familjen Helsingborg. Vi ska också fortsätta samverka med andra kommuner som vi jämför oss med. Det är viktigt för att kunna göra rättssäkra bedömningar och för att utveckla vårt arbetsätt.

Invånaren ska ha ett konkret inflytande på hur vi utvecklar vår verksamhet. Vi ska arbeta fram former för det framöver. Det gäller även när vi digitalisera tjänster för vårt myndighetsarbete.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens övergripande mål är att minska arbetslösheten. Alla studerande ska ha ett jobbmål i sin studieplan.

Vuxenutbildningen ska vara flexibel. Eleverna ska kunna studera i sin egen takt på den tid och den plats som passar. Det ska också gå att kombinera studier med arbete eller med andra studier.

Vi prövar ständigt nya arbetsätt och anpassar utbildningarna så att varje individ kan lyckas. Under 2017 inför vi guider inom vuxenutbildningen. Guiderna ska stödja eleverna genom studierna för att fler ska nå sina mål.

Vi ska fortsätta att utveckla validering och yrkes-sfi. Vi vill att fler ska kunna validera sina kunskaper och få betyg på dessa. Vår ambition är också att alla yrkesutbildningar till viss del ska kunna kombineras med sfi.

Vi fortsätter att utveckla våra e-tjänster och verktyg för lärande. För att kunna erbjuda fler utbildningar kommer vi att arbeta ännu mer tillsammans med de andra kommunerna inom Skåne Nordväst. Tillsammans ska vi ha ett brett utbud av utbildningar som gynnar både invånarna och arbetsmarknaden.

Socialnämnden

Uppsökande boendehandläggare på uppdrag. Foto: David Lundin

Socialnämnden ansvarar för insatser till barn, ungdomar och vuxna som behöver olika typer av socialt stöd. Det handlar bland annat om familjebehandling, missbruksvård, insatser för psykiskt funktionshindrade och stöd till personer som utsätts för våld i nära relationer. I uppdraget ingår också förebyggande och uppsökande socialt arbete samt att stödja och organisera frivilliga sociala insatser.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Delaktigheten och medskapandet tog ordentlig fart genom att vi utvecklade förvaltningens tjänster tillsammans med helsingborgarna
- Av de runt 500 ensamkommande barn som kom till Helsingborg 2015 och 2016 fick alla som stannade kvar en bostad under asylprocessen.
- Vi öppnade ett nytt LSS-boende Kattarp.

Socialnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärd, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Invånare - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Socialnämnden ska öka den enskildes möjlighet till sysselsättning, bostad och utbildning 🏠				
► Andel klienter som bor sex månader eller kortare vid förvaltningens egna akutboende (Fenix)	-	59 %	58 %	Minst 60 %
► Andel barn och unga i identifierade riskzoner med förbättrade skoresultat	75 %	100 %	100 %	100 %
► Andel klienter inom Vuxen som fullföljer sin insats	-	53 %	57 %	Minst 55 %
► Klienternas helhetsintryck av förvaltningens arbete (Nöjd-Kund-Index; NKI)	78	77	79	Minst NKI 75
► Socialnämnden ska förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och unga 🏠				
► Andel klienter inom Barn, unga och familj som fullföljer sin insats	-	68 %	68 %	Minst 75 %
► Utfästelsen kring nämndens tjänstegarantier ska hållas 🏠				
► Andel berörda kontaktade inom 7 arbetsdagar sedan beslut om att inleda utredning är fattat (tjänstegaranti)	-	-	80 %	100 %
► Andel ärenden om stadigvarande serveringstillstånd med högst två månaders handläggningstid (tjänstegaranti)	-	-	97 %	100 %

Omvärld - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Socialnämnden ska öka invånarnas delaktighet och medskapande 🌱				
► Andel invånare i innovationsgrupper/utvecklingsprojekt	-	-	70 %	50 %
► Socialnämnden ska minska sin miljöpåverkan 🌱				
► Andelen inköpta ekologiska och/eller närodlade livsmedel ska öka	36 %	34 %	24 %	Minst 40 %

Organisation - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare 🏢				
► Hållbart medarbetarengagemang (HME)	73	73	77	Minst 73
► Andel enheter med ett HME (hållbart medarbetarengagemang) lika med eller högre än stadsens utfall	-	-	24 %	Minst 75 %
► Andel enheter med sjukfrånvaro lägre än fem procent	-	62 %	51 %	Minst 75 %
► Socialnämnden ska öka den enskildes möjlighet till personlig och elektronisk kontakt 📱				
► Antal uppdrag inom våra serviceverksamheter	-	2 170	2 305	Minst 2 400

Ekonomi - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Socialnämnden ska ha kostnadseffektiva lösningar 🚀				
► Andel öppenvård av den totala vårdvolymen (biståndsbedömd vård)	-	55 %	61 %	Minst 60 %
► Genomsnittlig insatstid inom extern heldygnsvård (institutionspelarengamang)	-	-	151	Högst 170 vårddygn

Målanalys

Socialnämnden ska öka den enskildes möjlighet till sysselsättning, bostad och utbildning.

Socialnämndens strategi är att arbeta både strukturellt och individuellt, för att skapa bästa möjliga förutsättningar för att invånare i social utsatthet ska ta aktiv del av samhället.

Målet för verksamheten för barn, unga och familj är att öka de skyddande faktorerna för att barnet ska klara en framtid av egen kraft. En god utbildning är en stark skyddsfaktor som kan kompensera för de risker som en del barn inom socialtjänsten utsätts för. Utbildning är dessutom en faktor som är fullt möjlig att påverka. Sedan 2013 finns en överenskommelse om samverkan upprättad mellan skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen. Samverkansavtalet fastställer att båda förvaltningarna arbetar aktivt tillsammans inom olika områden för att nå en fungerande samverkan. För att få samverkan att fungera krävs arbete och hållbara strukturer och inom verksamheten arbetar vi med, och utvecklar olika metoder och projekt för att få detta att fungera.

Idag samverkar förvaltningarna bland annat genom arbetsmetoderna skolfam – skolsatsning för familje-hemsplacerade barn och närväroteamet. Skolfam är en strukturerad och manualbaserad förebyggande arbetsmetod som man har arbetat med på familjehemsenheten sedan 2005. Arbetsmetoden permanentades 2009. Målet är att barnen ska gå ut årskurs 9 med godkända betyg. Sedan 2008 har 95 procent av skolfam-barnen gått ut grundskolan med behörighet att söka till gymnasiet. En uppföljning från 2015 visar att 74 procent av barnen även fullföljer sina gymnasiestudier. Arbetsmetoden har spridits till 28 kommuner som tillsammans utvecklar metoden med stöd av Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Närväroteamet omfattar arbete med alla barn och ungdomar med hög frånvaro från skolan.

Sysselsättning och dagliga aktiviteter är något som är väsentligt för den rehabilitering som vi ger till vuxenverksamhetens målgrupper. Projektet IPS (försöksverksamhet med meningsfull sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning), satsningen Våga mötas samt socialpsykiatrin egen sysselsättning är insatser som ger goda resultat. Dessa insatser, kombinerade med ett bra samordnat individuellt arbete med case management (CM), ger målgruppen ökade möjligheter att nå den reguljära arbetsmarknaden eller till en me-

ningsfull vardag och en högre grad av självständighet. Fullföljandegraden för verksamhetens samtliga insatser ligger idag på 57 procent.

Nämnden uppnår inte helt sitt mål.

Socialnämnden ska förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och unga.

Socialnämndens strategi är att arbeta proaktivt, både strukturellt och individuellt, i gränsöverskridande samarbete för att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och unga att lyckas.

För att uppnå målet genomförs flera olika aktiviteter. Vad gäller barn och unga krävs ett utredningsarbete av hög kvalitet. Under året har verksamheten fokuserat på två viktiga delar av utredningsarbetet BBiC (Barnets behov i centrum) och det administrativa arbetet i utredningen. BBiC är en viktig del i det administrativa arbetet som synliggör barnet i dokumentationen. Under året har den nya versionen av BBiC implementerats i verksamheten.

Barnkonventionen föreslås bli lag den 1 januari 2018 och inför det planeras vi inom verksamhetsområdet en utbildningssatsning med fokus på vad barnkonventionen är och vad den nya lagen innebär. FN:s barnkonvention slår fast att barn är individer med egna rättigheter. I syfte att stärka barnens rättigheter inom våra verksamheter finns det idag fem utbildade barnrättsstrateger i förvaltningen. Barnrättsstrategerna ingår i ett stadsövergripande nätverk som leds av stadsledningsförvaltningen. Inom nätverket arbetar man med att uppdatera sig om vad som händer i staden i barnrättsfrågor och planerar hur barnrättsarbetet kan spridas.

Inom enheten part (preventivt arbete tillsammans, samverkan mellan socialtjänst och skola i Helsingborg och Landskrona samt Region Skåne) kopplas varje projektplan till Barnkonventionen.

Inom förvaltningen har man som mål att det alltid ska upprättas en familjehandlingsplan i samverkan mellan verksamhetsområdena Barn, unga och familj och Vuxen om samtidiga insatser pågår för barn och föräldrar.

Nämnden uppnår inte helt sitt mål.

Utfästelsen kring nämndens tjänstegarantier ska hållas.

Socialnämndens strategi är att arbeta utifrån definierade och tydliga tjänsteprocesser.

Tjänstegaranti 1

Andel berörda kontaktade inom 7 arbetsdagar sedan beslut om att inleda utredning är fattat.

För att hålla tjänstegarantin arbetar man idag med att fördela ärendet så snart det kommer till utrednings- och uppfoljningssenheter från mottagningsenheten. Tjänstegarantin upplevs som positiv av verksamheterna. Om tjänstegarantin inte kan hållas görs en avvikelerapportering där antal, överskriden tid samt orsak registreras och varje månad görs en analys. Genom analysen kan man se mönster och på så vis identifiera återkommande brister och därmed åtgärda dem. Utfallet av tjänstegarantin är 97 procent för Barn, unga och familj och 63 procent för Vuxen.

Tjänstegaranti 2

Handläggningstiden från det att ett ärende är komplett vid stadigvarande serveringstillstånd är högst två månader.

Tillståndsenheten arbetar löpande med handläggningstiderna med syfte att effektivisera och öka rättssäkerheten. Utvärderingen av tjänstegarantin är 97 procent. Skälet till det goda resultatet är att enheten arbetar löpande med handläggningstiderna med syfte att effektivisera och öka rättssäkerheten.

Nämnden uppnår inte sitt mål.

Socialnämnden ska öka invånarnas delaktighet och medskapande.

Socialnämndens strategi är att inspirera och stimulera till entreprenörskap och samarbete samt öppna vägar för invånarnas deltagande och medskapande i förvaltningens verksamhetsutveckling.

Idag finns åtta stycken innovationsgrupper/utvecklingsprojekt där socialförvaltningen arbetar tillsammans med bland andra invånare, frivilligorganisationer och andra förvaltningar. Exempel på grupper är Klarspråksgruppen, Mentorskapsgruppen, Digitalt utanförskap och Bättre hälsa för unga romer.

Delaktighet och inflytande är grundläggande förutsättningar för att människor ska må bra, men också ett medel för att vi inom vår verksamhet ska lyckas med vårt uppdrag tillsammans med invånaren. Samordnad individuell utvecklingsplan (SIP) ska upprättas tillsammans med den det berör om det finns behov av insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvården som behöver samordnas. Upprättandet av en SIP möjliggör för individen att vara delaktig och ha inflytande i arbetet men vi måste bli bättre på att upprätta individuella handlingsplaner.

Under många år har vi försökt att öka socialförvaltningens kunskap om och nyttja av frivilligorganisationerna. Under året har samtliga verksamma föreningar kontaktats och intervjuats och överlag vill föreningarna ha ett ökat samarbete med förvaltningen. Föreningarna lyfte fram olika förslag på hur samarbetet kan utvecklas. Utifrån denna inventering försöker vi hitta nya former för att sprida föreningarnas arbete inom förvaltningen.

Nämnden uppnår sitt mål.

Socialnämnden ska minska sin miljöpåverkan.

Socialnämndens strategi är att genom sitt miljö- och energiledningssystem bedriva ett effektivt och strukturerat miljöarbete med syftet att minska miljöpåverkan.

Socialnämndens strävan är att bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att minimera vår miljöpåverkan, förebygga förorening och kontinuerligt arbeta med ständiga förbättringar.

Andelen ekologiska inköp i hela förvaltningen uppgick 2015 till 34 procent. Trenden är vikande med ett utfall på lite drygt 24 procent för 2016. Ett skäl till resultatet är förra årets många nya boende för ensamkommande med nya kök, där fokus från start legat på att få hanteringar av maten ur ett livsmedelsperspektiv (säker mat, lagstiftning), logistiken och hela situationen kring boendena att fungera. Inköp av ekologiska livsmedel är ett fortsatt förbättringsområde då andelen av dessa inköp varierar stort inom förvaltningens enheter.

Förvaltningen arbetar även med andra mål och mätetal som bland annat avser energi- och transportfrågor.

Nämnden uppnår inte sitt mål.

Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Socialnämndens strategi är att skapa förutsättningar för att kunna arbeta med kontinuerlig och högfrekvent klientkontakt.

Det ackumulerade utfallet för året är att 51 procent av enheterna i förvaltningen klarar målet med en sjukfrånvaro lika med eller lägre än 5 procent. Den genomsnittliga sjukfrånvaron för året i förvaltningen är 5,5 procent att jämföra med målvärdet på 5 procent.

Årets genomsnittliga sjukfrånvaro för verksamhetsområdet vuxen är 7 procent jämfört med barn, unga och familj 4,8 procent, gemensamma resurser 3,8 procent och ensamkommande 5 procent.

Det förebyggande arbetet är centralt och cheferna fortsätter arbeta mycket med omtankesamtal för att tidigt kunna fånga upp medarbetare som inte mår bra och som behöver stöd. Dock har förvaltningen haft en ansträngd situation i och med att antalet medarbetare ökat kraftigt på kort tid.

Förvaltningen har ökat sitt HME (hållbart medarbetarengagemang) från föregående år med 4 enheter, till 77. Mellan enheterna är det stor spridning där vissa enheter inte uppnår målvärdet gällande HME. Utifrån 2015 års resultat har vi arbetat med förbättringar inom arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap. Det är glädjande att se att det är inom just dessa områden vi har våra 5 styrkor i år:

- Jag känner engagemang för mitt uppdrag.
- Mitt arbete känns meningsfullt.
- Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare.
- Jag är stolt över mitt arbete.
- Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete.

I början av året har konceptet Hela Chefer implementerats till fullo, vilket lett till kortare och mer effektiv väg till närmsta chef, vilket också utvärderingen visat. Vi har genomfört ett gediget arbete med arbetsmiljöverkets rapport under andra halvåret, för att förbättra socialsekreterarnas arbetsmiljö. Den åtgärdsplan som inkluderades i 2015 års bokslut är till största del genomförd. Vi har genomfört detta:

- förstärkning med socialsekreterare inom myndighetsdelarna
- infört sakkunnigtjänster
- lönesatsningar för socialsekreterare i form av tillägg
- planering och införande av förstärkt introduktion för nya socialsekreterare
- tydligare ledningsstruktur med fulla chefsmandat (Hela Chefer)
- infört administrativt stöd till chefer och socialsekreterare
- infört en tjänst som kompetensstrateg samt startat upp arbetet med kompetenstrappa
- systematisk uppföljning av personalomsättning, sjukfrånvaro, arbetsbelastning och rekryteringsbehov varje månad.

Under samma tid vi genomfört utbildningsinsatser och satte den nya chefsorganisationen granskades vi av Arbetsmiljöverket som undersökt arbetsmiljön för våra socialsekreterare utifrån den nya föreskriften från Arbetsmiljöverket gällande organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Inspektionen mynnade ut i ett antal direkta åtgärder och handlingsplaner för vårt OSA-arbete framöver. Vi har påbörjat vårt arbete med att ta fram en kompetenstrappa. Tanken bakom en kompetenstrappa är dels att främja karriärmöjligheter och att ta tillvara på den kompetens som finns i förvaltningen. Arbetet är ett led i att vara en socialtjänst i framkant som jobbar med utveckling av verksamheten tillsammans med våra klienter och i relation till ny forskning.

2016 är året då vårt interna employer branding-arbete tog fart, hur vi skapar arbetsglädje och hur vi tar oss an vårt hälsofrämjande arbete. Ett tecken på att vi jobbar åt rätt håll är att två av förvaltningens arbetsplatser vann 1:a respektive 3:e pris för hälsofrämjande arbetsplats 2016.

Arbetet med Hela Chefer har under 2016 handlat om att utbilda de chefer som är nya i sin roll med beslutsmandat gällande budget och personal. Inom HR-enheten har vi,

förutom att vi utbildat cheferna i viktiga delar av deras ansvar, också kontinuerliga erfarenhetsträffar där vi samlar alla chefer för att lyfta de ämnen som är aktuella att ta upp på arbetsplatsträffar. Uppföljningen av Hela Chefer visar att medarbetarna behöver en tydighet i chefsrollerna gällande vem som gör vad på respektive chefsnivå. Uppföljning av detta sker i maj 2017.

Nämnden uppnår inte sitt mål.

Socialnämnden ska öka den enskilda möjlighet till personlig och elektronisk kontakt.

Socialnämndens strategi är att genom strategisk kommunikation uppmuntra och förenkla för invånarna att komma i kontakt med socialförvaltningen på frivillig väg, genom insatser som inte kräver biståndsbedömning.

Den absolut största delen av serviceinsatser är riktade mot barn, unga och deras familjer där förvaltningen erbjuder ett rikt utbud av kvalificerat stöd. Dessa insatser blir alltmer populära vilket resulterat i fler besök jämfört med tidigare – vilket är glädjande.

Vuxenverksamheten ser en påtaglig minskning av serviceinsatser jämfört med föregående årsbokslut då man kunde konstatera att cirka en fjärdedel av de pågående insatserna gavs som lättillgänglig service. Det finns flera skäl till att serviceärenden på Alkohol- och drogrådgivningen har minskat. En del beror på flytten under våren då man var tvungen att stänga verksamheten under en period. Det beror också på en långtidssjukskrivning och en vakans under 6 månader i arbetsgruppen. Sammanlagt har detta inneburit att man inte kunnat marknadsföra sig på samma sätt som tidigare. I slutet av året kan man dock notera en ökande trend igen.

Nämnden uppnår inte helt sitt mål.

Socialnämnden ska ha kostnadseffektiva lösningar.

Socialnämndens strategi är att erbjuda klienter rätt insats i rätt tid under rätt tidsperiod.

För att lyckas uppnå kostnadseffektiva lösningar för att möta klienternas behov är en fungerande vårdkedja A och O. I denna vårdkedja kan det ibland ingå extern placering som ett led men även öppenvård och interna placeringar eller boendelösningar. För att kunna möta de utmaningar vi står inför i form av ett ökat ärendeinfölide

måste hemmaplanslösningar användas i större utsträckning, då dessa i stort sett alltid är ett billigare alternativ än externa alternativ samtidigt som kvaliteten på dessa vård och behandling i de flesta fall är likvärdig eller till och med bättre.

För att nå detta mål måste andelen biståndsbedömd öppenvård öka i förhållande till heldygnsvården samtidigt som de genomsnittliga placeringslängderna inom heldygnsvården måste minska.

Ensamkommande barn ingår inte i utfallet för att måluppfyllelsen ska vara jämförbar över tid.

Nämnden uppnår sitt mål.

Årets verksamhet

Vi fortsatte satsningar av långsiktig karaktär med det övergripande målet att bygga en socialtjänst som står stark under lång tid framöver och som ger konkret nytta för dem vi är till för. Samtidigt har vi gjort vårt bästa för att hantera de utmaningar vi stått inför.

Åtgärderna för att förbättra arbetsmiljön och kompetensförsörjningen har haft god effekt. Personalomsättningen bland myndighetsutövande socialsekreterare var fortsatt hög de första två tertialen men avstannade sista tertialet och resultatet vid årets slut är att alla fasta socialsekreterartjänster är besatta. Bland de viktigaste åtgärderna kan nämnas ett nära och tillgängligt ledarskap, lönehöjningar, god introduktion och ökad delaktighet och medskapande. Vi har också kompletterat med administrativt stöd och så kallade sakkunnigtjänster. Resultatet syns tydligt i årets medarbetarundersökning där förvaltningen sammantaget går i positiv riktning.

Vi har bildat en verksamhet för arbetet med ensamkommande barn och ungdomar. Antalet barn och ungdomar som kom till Helsingborg nådde rekordnivåer i början av året men avstannade när gränskontrollerna infördes. Det har krävts stor flexibilitet och uppfinningsrikedom för att klara verksamheten där tvära kast i uppdraget har gjort det svårt att planera på lång sikt. Fortfarande släpar vi efter i arbetet med att färdigställa de utredningar som enligt lag ska finnas för varje barn.

Vi startade fem nya HVB-hem och ett stödboende för ungdomarna. Två av HVB-hemmen avvecklade vi i slutet av året. Av de nästan 500 barn och ungdomar som vi tog emot under hösten 2015 och första månaden 2016 fanns cirka 290 kvar vid årets slut. Fokus nu och framåt är att planera för minskade ersättningsnivåer, stöd vid avslagsbeslut och åldersuppskrivningar samt den viktigaste uppgiften av alla: att möjliggöra god integration för de ungdomar som ska stanna och ge dem förutsättningar att nå sina mål i livet.

Kostnaderna för den vård vi köper externt har minskat genom olika åtgärder. Vi har numera en placeringssamordnare, vår uppföljning har blivit bättre och vi har större möjligheter att erbjuda insatser för barnfamiljer utanför kontorstid. Detta har lett till att vi vid årets slut har en ekonomi i balans utan att vi förlorat i kvalitet.

Inom Familjen Helsingborg har vi skapat en gemensam familjerätt där nu Örkelljunga, Klippan, Åstorp och Svalöv ingår i Helsingborg stads familjerätt. Det är fortfarande respektive kommunens socialnämnd som tar myndighets-

Extern verksamhet

besluten men allt annat arbete om vårdnad, umgänge och boende görs nu av Helsingborgs familjerätt.

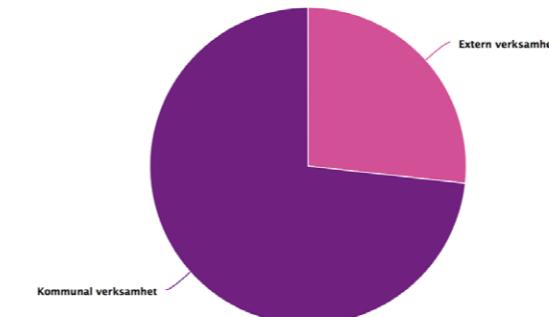
Vi anställde så kallade brukarutvecklare under året. Det är en del av vårt utvecklingsarbete och genom det har vårt arbete med att nå visionen Helsingborg 2023 fått ordentlig fart. Det har visat sig vara mycket framgångsrikt att skapa bättre sociala tjänster genom medverkan av dem som använder tjänsterna, inte bara av forskare och andra professionella. Vi har drivit flera utvecklingsprojekt inom det här området. Till exempel får nyutbildade socialarbetare mentorer bland våra brukare vid introduktionen. Brukarna har också en viktig roll i arbetet med att "klarspråka" dokument och att leda kurser för andra brukare för att motverka digitalt utanförskap.

Vi arbetar intensivt med att digitalisera oss själva och våra processer. Det krävs helt nya verktyg för att kunna möta dagens uppkopplade generation. Den sociala relationen måste kunna skapas och upprätthållas även i digitala kanaler. Genom att i högre grad låta invånarna själva välja kanal, fysisk eller digital, tänker vi oss att personens upplevelda värde av våra tjänster ska öka och personen för möjlighet att bli aktiv i sin egen utredning.

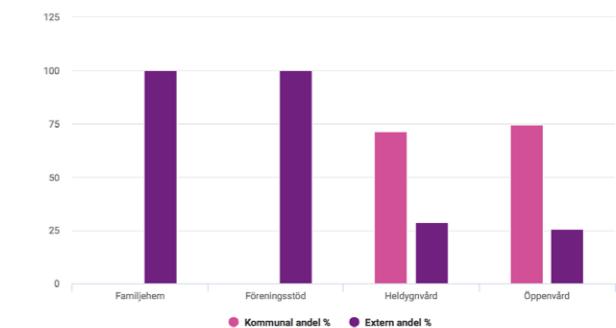
Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelar inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudsvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

Nämndens verksamhet – kommunal och extern
Procent av kostnadsomslutning

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden
Procent av verksamhetsområdets kostnadsomslutning

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Nöjd-kund-index. Klienternas helhetsintryck av verksamheten, index 0-100	78	77	79
Företagens bedömning av myndighetsutövning och service – serveringstillstånd, index 0-100 ¹⁾			
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	72	-	70
Kvalitet			
Andel barn i identifierade riskgrupper som får förbättrade skolresultat, procent	74	100	100
Andel klienter som inte återkommer inom tolv månader, procent	92	85	84
Andel utredningar som avslutas inom 4 månader, procent	92	97	98
Volym			
Vårddyg i familjehem, antal	49 831	59 884	65 209
Vårddyg på institution barn och ungdom, antal	19 156	23 845	26 366
Vårddyg på institution vuxen missbruk, antal	12 275	10 796	9 798
Vårddyg på institution vuxen socialpsykiatri, antal	16 774	14 382	14 771
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	69	112	249
Kostnader, mnkr	491	559	697
Nettokostnader, mnkr	422	447	449
Institution, kostnad/dygn/barn, kr	3 001	2 636	Ingår i raden nedan
Vårddyg, snittkostnad/dygn/ungdom, kr	3 283	3 201	2 658
Vårddyg, snittkostnad/dygn/vuxen missbruk, kr	2 042	1 875	2 263
Vårddyg, snittkostnad/dygn/vuxen socialpsykiatri, kr	1 841	2 020	1 930

Framtid

Trenden inom socialtjänsten är ett ökat behov av insatser för barn, unga och vuxna. Utöver det leder ny lagstiftning och nya föreskrifter till ökade krav på både utredningar och insatser.

Konkurrensen om attraktiv arbetskraft gäller i högsta grad för socialtjänsten. För att både kunna behålla kvalificerade medarbetare och locka till oss kompetent personal måste vi bli en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare.

Dagens arbetsliv är flexibelt och synen på arbete har omdefinierats. Förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare bygger mer på tillit än på kontroll. För att möta medarbetare med dessa förväntningar och bli betraktad som en attraktiv arbetsgivare måste vi ta fram olika former av erbjudanden till medarbetarna.

Hälsa, trygghet och jämlikhet är tre viktiga framgångsfaktorer för att göra Helsingborg till den balanserade och gemensamma staden. Här har socialtjänsten viktig kunskap för att vi ska kunna ge tidiga insatser till barn och unga som befinner sig i riskzonen.

Stora utmaningar kring segregation och polarisering kräver att socialtjänsten mer aktivt deltar i samhällsutvecklingen. Det ska ske i nära samverkan med både övriga delar av kommunen och med andra aktörer i samhället, såväl privata som offentliga. Framtidens socialtjänst måste anpassa sig till ett samhälle där invånarna förväntar sig tillgänglighet, öppenhet och idérikerdom i betydligt större utsträckning än nu. Vi måste öka delaktigheten och tillgängligheten, både den fysiska och den digitala. Vårt långsiktiga mål är att bli Sveriges mest öppna socialtjänst.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrott på Nanny Palmkvistskolan. Foto: Mats Roslund

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för att planera och utveckla idrotts- och fritidsanläggningarna och den öppna fritidsverksamheten.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Fritid Helsingborg genomförde Fritidslyftet, en stor satsning på kompetensutveckling för alla medarbetare.
- Tillsammans med föreningslivet ändrade vi principerna för hur vi tilldelar träningstider. Syftet var att öka tillgängligheten.
- Vi startade verksamheterna En frisk generation och Zonen för att öka barns och ungas fysiska aktivitet.

Idrott-och fritidsnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fritid Helsingborg ska ge alla i staden möjlighet att påverka sina val av fritidsverksamheter ☺				
► Andel 10-19-åringar som är medlemmar i en förening	-	-	54 %	Minst 52 %
► Antal bidragsberättigade aktivitetstillfällen per invånare i åldern 7-20 år	4,6	4,3	4,3	Minst 4,5
► Andel barn och ungdomar i öppen verksamhet som anser att de får vara med och bestämma	81 %	78 %	85 %	Minst 82 %
► Fritid Helsingborgs verksamhet ska vara öppen och inkluderande ☺				
► Vi garanterar att den öppna fritidsverksamheten erbjuder aktiviteter för ungdomar varje helgfri lördag	100 %	100 %	100 %	100 %
► Andel barn och ungdomar i öppen verksamhet som upplever trygghet och trivsel	94 %	94 %	94 %	Minst 94 %
► Fritid Helsingborg ska ge alla barn och ungdomar lika möjligheter ☺				
► Andel anläggningar som är tillgänglighetsanpassade	48 %	65 %	77 %	Minst 85 %
► Andel flickor i den öppna fritidsverksamheten	-	-	30 %	Minst 34 %
► Andel pojkar i Fritid Helsingborgs lovverksamhet	-	-	39 %	Minst 34 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fritid Helsingborg ska ge stadens invånare möjlighet att skapa sina fritidsaktiviteter ☺				
► Medelbetyg i medborgarundersökning på fråga avseende möjligheter att utöva fritidsintressen	7,7	7,5	7,5	Minst 7,9
► Andel barn och ungdomar som upplever sin fritid meningsfull	93 %	90 %	89 %	Minst 94 %
► Vi garanterar att det årets alla dagar finns inom- eller utomhusanläggning öppen för verksamhet	100 %	100 %	100 %	100 %
► Fritid Helsingborgs verksamhet ska vara hållbar för miljö och klimat ☺				
► Användning av rent kväve på grönytor (kg/100 kvm)	3,0	2,6	2,6	Max 2,7 kg per 100 kvm
► Andel inköpta ekologiska livsmedel	-	-	40 %	Minst 40 %

Målanalys

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målärde 2016
► Idrotts- och fritidsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare				
► Sjukfrånvaro	3,9 %	3,9 %	5,9 %	Max 5 %
► Index för Hållbart medarbetarengagemang (HME)				
	80	81	80	Minst 82
► Fritid Helsingborgs kommunikation ska vara lättillgänglig och relevant				
► Andel besökare på fritidsgårdar och mötesplatser som är nöjda med informationen om verksamheten	-	85	91	Minst 87 %
► Andel medarbetare som upplever att de har tillgång till den information som de behöver för att utföra sina arbetsuppgifter	80 %	81 %	75 %	Minst 80 %

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målärde 2016
► Fritid Helsingborgs ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet				
► Bokslutsutfall	2 029	-8 650	1 117	+0 tkr
► Beläggningsgrad - större hallar	-	68 %	71 %	Minst 70 %
► Beläggningsgrad - konstgräsplaner	-	-	62 %	Minst 70 %

Fritid Helsingborg ska ge alla i staden möjlighet att påverka sina val av fritidsverksamheter.

Andelen ungdomar som är med i en förening ser ut att öka. Tendensen syns i resultaten från fritidsvaneundersökningen Ung Livsstil som Fritid Helsingborg genomför i samarbete med Stockholms universitet. Det är en större andel av eleverna på både mellan- och högstadiet som är medlem i förening 2015 jämfört med 2012 då den förra undersökningen gjordes. Föreningslivet i Helsingborg har tillsammans med sin samorganisation, HISQ, och Fritid Helsingborg arbetat med olika åtgärder och projekt för att stimulera medlemskap i föreningar. Insatserna ser ut att bärta frukt. Att föreningslivet växer märks även genom att det ekonomiska stödet till föreningarna utnyttjas i större grad. Antalet bidragsberättiga de aktivitetstillfällen har ökat.

Vi har på olika sätt arbetat vidare med att få fler ungdomar mer delaktiga i vår verksamhet. Under vårterminen genomförde vi ett antal öppna möten där ungdomar från närområdena bjöds in för dialog om verksamheten och aktiviteter. I vår enkätundersökning bland besökare på fritidsgårdar och mötesplatser ser vi en ökning av andelen ungdomar som anser att de har möjlighet att var med och bestämma. Även om det återstår arbete när det gäller ungdomarnas delaktighet och inflytande är resultatet ett kvitto på att det vi gör ger effekt.

Fritid Helsingborgs verksamhet ska vara öppen och inkluderande.

Den öppna fritidsverksamheten är en trygg och säker miljö. I vår enkätundersökning bland besökare på fritidsgårdar och mötesplatser uppgav 94 procent att de är trygga. Frågor i enkäten kopplade till relationer mellan ungdomar och personal fick också höga betyg vilket bidrar till en öppen och välkomnande verksamhet.

Tjänstegarantin om att erbjuda aktiviteter i den öppna fritidsverksamheten för ungdomar varje helgfri lördag är uppnådd. Vår nya verksamhet Zonen är ett bra exempel. Zonen finns i Teknikhallen bakom Olympia och har snabbt blivit en mycket populär aktivitet. Mellan 100 och 200 ungdomar deltar varje lördag då vi bland annat spelar fotboll och erbjuder möjligheter att prova på andra idrotter.

Fritid Helsingborg ska ge alla barn och ungdomar lika möjligheter.

Fritidsgårdar och mötesplatser fortsätter att arbeta med riktade insatser för att nå fler flickor. Det har dels varit utökningar av redan populära aktiviteter som dans och teater, dels helt nya saker. Ett bra exempel på det senare är att vi efter förslag från flickorna i området har startat fotboll för flickor på Närslunda i samarbete med Stattena IF. Det har blivit en mycket omtyckt aktivitet som även flickor från andra bostadsområden har kommit för att delta i. Genom att anordna verksamhet för barn i åldern 10-12 år i lokaler utanför fritidsgården har vi kunnat öppna anläggningarna redan tidigt eftermiddag för tonåringarna. På det sättet får de äldre ungdomarna mer tid i verksamheten, men det innebär också att de som endast kan delta på eftermiddagen har möjlighet att komma till oss. Vi når målet när det gäller andel flickor för de som är i åldern 10-12 år. För de äldre flickorna behöver vi utveckla verksamheten för att locka fler.

Sommarlovsverksamheten kunde 2016 utökas med hjälp av de extra medel som staden rekvisiterade från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhälletsfrågor för sommarlovsaktiviteter för barn mellan sex och femton år i framförallt socioekonomiskt svaga områden. Med kort varsel skapade föreningslivet, övriga förvaltningar och Fritid Helsingborg en mängd aktiviteter som utökade ett redan stort utbud med nya alternativ. Fritid Helsingborgs ordinarie sommarlovsaktiviteter hade omkring 1 300 deltagare 2016. Av dessa var 44 procent pojkar. Vi har alltså lyckats skapa ett program som tilltalar flickor och pojkar i lika stor utsträckning.

Våra lokaler och anläggningar ska vara tillgängliga för alla invånare i staden. Sedan en tid har arbetet med att tillgänglighetsanpassa byggnader och utemiljöer varit ett prioriterat uppdrag. Under 2016 har vi bland annat förbättrat parkeringsplatser och ramper för personer med funktionsvariationer vid ett flertal idrottsplatser. Arbetet vi gör tillsammans fastighetsförvaltningen ger resultat och andelen anläggningar som är tillgänglighetsanpassade har ökat jämfört med föregående år. Så långt det är praktiskt möjligt fortsätter arbetet tills alla lokaler och anläggningar är anpassade.

Fritid Helsingborg ska ge stadens invånare möjlighet att skapa sina fritidsaktiviteter.

Med ett brett utbud av aktiviteter, anläggningar med hög standard och stöd till föreningslivet arbetar Fritid Helsingborg dagligen för att helsingborgarna utifrån sina önskemål ska kunna forma sina fritidsaktiviteter. Resultaten från Statistiska centralbyråns medborgarundersökning indikerar att invånarna är nöjda med möjligheterna till att kunna utöva fritidsintressen i staden. I dialog med enskilda och föreningar ska vi fortsätta att utveckla verksamheten för att utbud och möjligheter ska bli större. Vi behöver ständigt analysera och anpassa de delar av fritidsutbudet i staden som vi ansvarar för, så att det möter invånarnas önskemål och behov.

I skol- och fritidsförvaltningens attitydundersökning uppger 89 procent av eleverna i grund- och gymnasieskolan att de har en meningsfull fritid. Resultatet är något lägre än i föregående års undersökning. I vår undersökning bland besökare på fritidsgårdar och mötesplatser var det 92 procent av de svarande som ansåg att de har en meningsfull fritid.

Satsningen på spontanidrott fortsätter. Som ett led i denna har två så kallade fysboxar byggts på Harlyckans respektive Norrvalla idrottsplatser. Dessa utegym ger nya möjligheter till en aktiv fritid med fysisk träning på tider som utövaren själv bestämmer. På Rydebäcks idrottsplats installerade vi under 2016 rörelsestyrd belysning på konstgräsplanen, ännu en av flera åtgärder för att öka tillgängligheten till våra anläggningar.

Fritid Helsingborgs verksamhet ska vara hållbar för miljö och klimat.

Inom grönyteområdet har vi fortsättat vårt framgångsrika miljöarbete som bland annat innebär att vi kunnat minska användningen av rent kväve på gräsplanerna vi ansvarar för. Vid anläggningen av nya grönytor har vi använt nya metoder som innebär minskade transporter och därmed mindre miljöpåverkan. När vi lade om matchplanen på Harlyckans idrottsplats kunde lastbilstransporterna minskas med tjugo procent. Bevattningsmängden på planen har även minimerats och tillförseln av näringssämen har optimerats.

Inom ramen för den stora utbildningssatsningen Fritidslyftet fick alla medarbetare inom Fritid Helsingborg en introduktion till stadens livskvalitetsprogram. Kunskap är grunden för att utveckla vårt arbete mot ett, ur alla aspekter, hållbart samhälle. Våra workshops kring livskvalitetsprogrammet i samarbete med miljöförvalt-

ningen blev mycket lyckade och gav tillfälle till många intressanta och lärorika diskussioner.

De val vi gör påverkar miljö och klimat. Genom att välja ekologiska livsmedel så långt det är möjligt bidrar vi till att minska den negativa miljöpåverkan. Under 2016 har vi nått vår målsättning att minst 40 procent av livsmedlen vi köpte in var ekologiska.

Idrotts- och fritidsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Utfallet för sjukfrånvaron 2016 är 5,9 procent, jämfört med 3,9 procent föregående år. Förklaringen till den höga sjukfrånvaron ligger i att vi har ett fatal medarbetare med längre sjukkrivningar. Hur dessa individer har möjlighet att återgå i arbete avgör om nämnden återigen kommer under målvärdet på fem procent. Rehabilitering pågår för samtliga medarbetare i enlighet med stadens rehabtrappa.

Index för hållbart medarbetareengagemang (HME) var vid 2016 års medarbetarenkät 80, att jämföra med 81 föregående år och 80 år 2014. Nämndens värde ligger alltså strax under stadens resultat på 81. Värdet på delindex ledarskap har ökat jämfört med 2015 vilket är mycket glädjande. I synnerhet som har vi anställt flera nya chefer under 2016.

Fritid Helsingborg har en verksamhetsövergripande arbetsgrupp som diskuterar resultaten från medarbetarenkäten och lägger förslag till förbättringar. Under 2017 blir frågorna om det något lägre övergripande HME-indexet samt rutinerna för medarbetarsamtalen viktiga områdena för arbetsgruppen.

Under 2016 genomförde Fritid Helsingborg Fritidslyftet, en stor satsning på kompetensutveckling för alla medarbetare. Vid de mer än 70 utbildningstillfällena fick vi möjlighet att fördjupa oss i allt från mänskliga rättigheter till sparsam körsning. Vi har fått nya kunskaper och samtidigt stärkt sammanhållningen och utvecklat samarbetet i personalgruppen.

Fritid Helsingborgs kommunikation ska vara lättillgänglig och relevant.

Information och kommunikation kopplat till våra verksamheter är ständigt i fokus. Fritid Helsingborg har sedan våren 2016 en egen kommunikatör som i samarbete med verksamheterna arbetar med att uppdatera och förbättra vår information i olika kanaler. Vi kan se förbättringar när det gäller vårt genomslag på sociala medier. Till exempel tror vi att framgången för flera av de sent beslutade sommaraktiviteterna till delar beror på att vi fick fler följare på Facebook.

Vår enkät på fritidsgårdar och mötesplatser pekar mot att vi har blivit bättre på att informera ungdomarna om våra aktiviteter. Vårt genomslag på sociala medier har troligen även här spelat roll för den positiva utvecklingen.

När det gäller den interna informationen behöver bli bättre. Resultaten från vår enkät bland alla medarbetare inom Fritid Helsingborg är något lägre än föregående år när det gäller tillgången till information för att utföra arbetsuppgifter. Information inom organisationen behöver fortsatt vara ett prioriterat område för Fritid Helsingborg.

Fritid Helsingborgs ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet.

Idrotts- och fritidsnämnden arbetar för att redovisa en ekonomi i balans. Det innebär att inga större under- eller överskott ska uppstå, utan tilldelade resurser ska utnyttjas i verksamheten. En stabil ekonomi är grunden för att kunna bedriva en långsiktigt stabil verksamhet. Aktuellt utfall visar på ett överskott på 1,1 mnkr. Överskottet beror framförallt på en eftersläpning i uppstarten av de nya satsningarna som initierades i internbudgeten för 2016. Våra anläggningar är flitigt använda. Föreningslivet växer och därmed ökar även antalet bokningar i hallar och på idrottsplatser. De stora hallarna har hög belägningsgrad. På konstgräsplanerna kan fler erbjudas tider. I dialog med föreningar kan vi utveckla arbetet med bokningar av anläggningar så att utnyttjandet blir bättre.

Årets verksamhet

Fritid Helsingborg har uppdraget att öka den fysiska aktiviteten hos invånarna, att få fler att delta i föreningslivet och minska utanförskapet.

"Bli ditt bästa jag" är en fortsättning på ett hälsoprojekt som startade i Bårslöv 2013. Tillsammans med åtta grundskolor och elevhälsan arbetar vi för att öka den fysiska aktiviteten bland eleverna under och i anslutning till skoldagen.

30 barn i årskurs två på Nanny Palmqvistskolan deltar i projektet En frisk generation tillsammans med sina familjer. Familjerna provar vid två tillfällen varje vecka på olika fysiska aktiviteter och hälsosam mat. Målet är att ge hela familjen verktyg och inspiration till att själva kunna påverka sina livsväl och på så sätt minska risken för sjukdomar och ohälsa.

Zonen är en ny verksamhet som Fritid Helsingborg driver i Teknikhallen tillsammans med sitftelsen Goodsport. Sedan premiären i november har Zonen haft öppet varje lördagskväll med 100-200 besökare varje gång. Hittills har fotboll varit mest populärt, men vi har även haft andra idrotter och uppvisningar på programmet. Aktiviteterna skiftar och har gett föreningar en ny möjlighet att visa upp sin verksamhet och locka fler medlemmar.

Fritid Helsingborg hade under maj-september två medarbetare på Oslopiren för att underlätta för enskilda, grupper eller föreningar att genomföra sina idéer och aktiviteter där.

I början på juni var det invigning av Block 15, en ny fritidsgård på Närlunda. Lokalen är till stora delar utformad av ungdomarna i området och har snabbt blivit en välbesökt mötesplats.

Tillgänglighetsanpassning av hallar och anläggningar har pågått under en tid och vi har tillsammans med fastighetsförvaltningen successivt förbättrat våra lokaler. Så gott som alla hallar är nu anpassade och idrottsplatserna är på god väg att bli åtgärdade.

Fritid Helsingborg har tillsammans med Helsingborgsidrottens samorganisation, HISO, genomfört Rätviseprojektet i syfte att skapa rätvisare fördelning av tider, högre beläggningsgrad och tydliga principer för lokal- och anläggningsbokningar. Projektet är också en insats för att öka tillgängligheten i våra anläggningar genom att bättre anpassa bokningarna efter behoven.

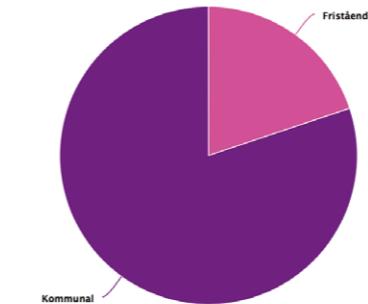
Vi har genomfört ett stort program med utbildning för all personal: Fritidslyftet. Sammantaget har vi haft mer än 70 utbildningstillfällen under året som bidragit till ökad kompetens hos alla anställda inom Fritid Helsingborg.

Extern verksamhet

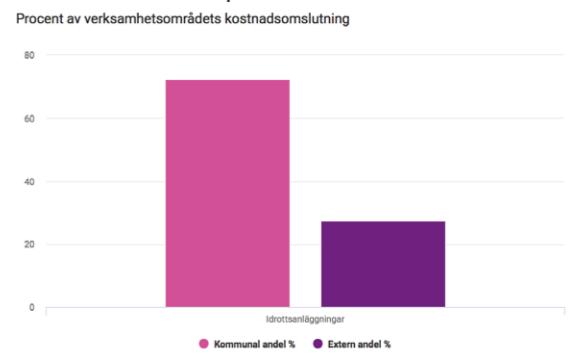
Staden bedriver en mängd verksamhet direkt riktad till invånarna. En del av denna verksamhet köps in av extern part. Diagrammen nedan visar hur stor denna externa del är i förhållande till nämndens totala verksamhet samt hur den fördelas inom de verksamhetsområden där extern verksamhet förekommer. Extern verksamhet definieras här som "Verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom koncernen

och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudsvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört dem i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som exempelvis städning."

Nämndens verksamhet – kommunal och extern
Procent av kostnadsomslutning

Extern verksamhet fördelat på berörda verksamhetsområden

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Andel besökare på fritidsgårdar som upplever sig nöjda med hur verksamheten fungerar, procent	-	90	95
Andel besökare på fritidsgårdar som upplever att personalen är bra, procent	94	94	97
Andel besökare på fritidsgårdar som upplever trygghet i verksamheten, procent	94	94	94
Kvalitet			
Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	45	45	45
- i gruppen större städer, timmar	38	39	40
Volymer			
Fritidsgårdar/Öppna mötesplatser, antal	12	12	12
Fotbollsplaner gräs och grus, antal	57	54	54
Fotbollsplaner konstgräs, antal	10	13	13
Sim- och badanläggningar, antal	4	5	5
Sporthallar, antal	12	12	12
Idrottslokaler, antal	34	34	34
Ishallar/Istanor, antal	2	2	2
Friidrottshallar/Friidrottsarenor, antal	1	1	1
Ridhus/Ridanläggningar, antal	3	3	3
Näridrottsplatser, antal	16	17	17
Övriga fritidsanläggningar (träffpunkt, motorgård m.m.), antal	6	6	6
Ridbana, Islandshästar, antal	1	1	1
Bollfält, antal	2	3	3
Sammankomster med beviljade aktivetsbidrag, antal	91 043	88 045	96 162
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	63	28	29
Kostnader, mnkr	232	246	255
Nettokostnader, mnkr	169	218	225
Nettokostnad per invånare, kr	1 261	1 578	1 602
Aktivetsstöd, mnkr	2,73	2,50	2,90

Framtid

Fritid Helsingborg ska erbjuda så många helsingborgare som möjligt förutsättningar för en aktiv och meningsfull fritid. Arbetet med att nå fler och andra målgrupper än dem vi redan når ska fortsätta och utvecklas. Både i ett kortare och i ett längre perspektiv ser vi att frågor kopplat till fysisk aktivitet kommer att vara aktuella. Vi arbetar kontinuerligt med att ta fram nya arbetsätt och pröva dem i dialog med invånare och föreningsliv. De satsningar som vi gjort de senaste åren ska fortsätta och utvecklas ytterligare. Projektet inom ramen för Pulshöjaren, En frisk generation och Zonen ska på sikt övergå till ordinarie verksamhet. Vårt områdesbaserade arbete bidrar till ett utökat utbud av fritidsaktiviteter för fler människor i hela kommunen. Vi kommer att fortsätta att bygga ut möjligheterna till spontanidrott.

Vår verksamhet kommer både att växa och förändras i takt med att Helsingborgs befolkning ökar. Nya aktiviteter, utveckling av teknik och material innehåller krav på andra kunskaper hos våra medarbetare. Detta innebär sammantaget att frågan om personalförsörjning kommer att vara prioriterad. På kort sikt ökar efterfrågan på medarbetare med spetskompetenser, till exempel hantverkare, elektriker, greenkeeper och arbetsledare. Vår kompetens på områden som pedagogik, hälsos- och idrottvetenskap, socialt arbete och kulturkunskap behöver också stärkas. För att utveckla och förbättra verksamheten är det angeläget att upprätthålla och höja kompetensen hos all personal. Det blir viktigt för oss att ge våra medarbetare möjligheter till kvalificerad kompetensutveckling.

Kulturnämnden

Historien får liv på Fredriksdal. Foto: Anna Bank

Kulturnämnden har det övergripande ansvaret för stadens kulturpolitik och för att utveckla, profilera och samordna stadens kulturverksamheter. Kulturnämnden bedriver verksamhet på Dunkers kulturhus, Fredriksdal museer och trädgårdar, Kulturmagasinet och Kärnan samt på Stadsbiblioteket och områdesbiblioteken.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Nya regler för kulturstöd ledde till att flera nya kulturaktörer fick verksamhetsstöd.
- Kulturnämnden undertecknade avtalet om medlemskap i International Cities of Refuge Network, och Helsingborg tog emot sin första fristadsstipendiat.
- Stadens första kulturprogram antogs. Det pekar ut mål och riktning för den offentligt drivna kulturen fram till 2020.

Kulturnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdarna visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen [styrning.helsingborg.se](#).

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborg ska ha ett öppet och inkluderande klimat för kultur och bildning				
► Antal dialoger med invånare, besökare och kulturaktörer	-	-	14	Minst 8
► Kulturen i Helsingborg ska vara tillgänglig och välbesökt				
► Antalet besökare på Dunkers, Fredriksdal och Kärnan	327 793	217 670	284 695	Minst 212 000
► Antal innehavare av aktiva kulturtillstånd	10 150	18 604	14 136	Minst 12 500
► Antal besökare på Stadsbiblioteket och områdesbiblioteken	1 036 539	1 045 121	1 085 114	Minst 1 067 000
► Antal besök på kulturförvaltningens hemsidor	844 217	783 814	798 488	Minst 777 000
► Andel helsingborgare som anser att det är enkelt att hitta information om kulturella evenemang i Helsingborg	-	-	60	Minst 75 %
► Barn och unga i Helsingborg ska ha tillgång till att uppleva och skapa kultur				
► Antal deltagande besök av barn och unga i olika kulturverksamheter riktade till målgruppen	46 910	54 988	63 293	Minst 47 000
► Andel av Helsingborgs grundskolor F-9, där varje barn deltar i ett pedagogiskt kulturmöte	-	-	85	Minst 70 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Kulturnämnden ska vara en drivande part i det delregionala och regionala kultursamarbetet				
► Antal initiativ/ansökningar/projekt initierade av Helsingborg inom det regionala och delregionala kultursamarbetet	-	-	7	Minst 5
► Entreprenörer och talanger i Helsingborg ska ha bra förutsättningar att verka och utvecklas				
► Andel sökande av kulturstöd som är nöjda med stödprocessen	-	-	75 %	Minst 70 %
► Kulturnämnden ska vara en inspiratör och ett föredöme i staden i miljö- och klimatrågor				
► Energiförbrukning på förvaltningens anläggningar (kWh)	2 170 745	2 075 748	2 139 667	Max 2 049 000
► Andel av resor mellan Helsingborg och Stockholm som görs med flyg	-	-	44 %	Max 50 %

Målanalys

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ► Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Kulturnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare				
► Hållbart medarbetarengagemang (HME)	79	81	80	Minst 82
► Kulturnämnden ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter				
► Antal nya digitala lösningar som tillgängliggör kulturutbudet	-	-	7	Minst 3
► Andel medarbetare som under året genomgått någon form av kompetensutveckling inom det digitala området	-	-	25 %	Minst 50 %

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Kulturnämndens ekonomi ska vara i balans och ta hänsyn till social och miljömässig hållbarhet				
► Utfall enligt budget, tkr	7 576	3 621	4 184	Minst 0
► Andelen inköpta livsmedel som är ekologiska	-	63 %	75 %	Minst 70 %

Helsingborg ska ha ett öppet och inkluderande klimat för kultur och bildning.

Under året har flera aktiviteter genomförts för att öppna upp institutionerna samt för att öka känseln av delaktighet för Helsingborgs invånare. Arbetet med att förbättra informationen om evenemang för helsingborgarna ska utvecklas.

Fyra invånardialoger har genomförts under våren. Samtal har förts kring bemötande och delaktighet, mötesplatser, kulturplatser och demokrati, utbud och utställningar. Dialogerna har varit uppskattade och har gett många idéer och uppslag. Ett exempel är den bemötande kod som under hösten arbetades fram på förvaltningen. En avslutande uppföljningsdialog genomfördes i september där deltagarna fick återkoppling på sina idéer.

Dialoger har också genomförts med flera aktörer och representanter för det fria kulturlivet och den ideella sektorn. Effekter av dialogerna är ett ökat antal ansökningar av kulturstöd både från aktörer som tidigare har sökt om kulturstöd och från nya aktörer, vilket ger helsingborgaren ett ökat utbud av kulturaktiviteter.

Avtal för medlemskap i ICORN (International Cities of Refuge Network) har undertecknats av Helsingborgs stad, genom kulturnämnden. Ett stort förberedande arbete har genomförts för att på bästa sätt ta emot och skapa en fristad för en konstnär. Stadens första fristadsstipendiat anlände i november.

Under året har flera insatser gjorts för ta emot nyanlända. Exempelvis it- och språkkaféer och fri entré till den lokalhistoriska utställningen "På Gränsen" i Dunkers kulturhus.

Kulturen i Helsingborg ska vara tillgänglig och välbesökt.

2016 har präglats av många besök på såväl de fysiska kulturplatserna som på deras digitala arenor. Dunkers kulturhus, Fredriksdal och BoostHbg har fått nya moderna och tillgängliga webbplatser.

Kulterkortet

Kulterkortet fortsätter att attrahera. Antalet aktiva kulterkort är en tydlig indikation på att helsingborgaren ser det samlade utbudet som viktigt, roligt, relevant och prisvärt. Besöksstatistiken visar att kulterkortsbesökarna återkommer i mer och mer frekventa besök till kulturplatserna. Och från årsskiftet ingår även Museet för Sjöfart i Helsingör i kulterkortet.

Biblioteken

Bibliotekens besökssiffror har de senaste åren legat på en jämn nivå, trots att trenden för bibliotek i Sverige är sjunkande besökssiffror. Under 2016 kan vi se att besöken ökar i Helsingborg, som under året har 40 000 fler besökare än under motsvarande period 2015. Detta motsvarar en ökning med 4 procent. Ökning har skett både på stadsbiblioteket och på områdesbiblioteken.

Biblioteket gör stora insatser i arbetet med nyanlända. Bland annat har biblioteket tillsammans med elever från It-gymnasiet i april startat ett it- och språkkafé där ensamkommande ungdomar får chans att träffa svenska ungdomar.

Under året har stadens andra meröppna bibliotek invigts. På Ringstorp har numera biblioteksanvändarna via sitt bibliotekskort tillgång till lokalerna även utanför ordinarie öppettider.

Helsingborgs museer

Besökstillströmningen för båda anläggningarna överträffar de målvärden som har satts upp. Kärnan har haft 31 888 besök, vilket är drygt 4 000 fler än 2015. Fredriksdal har haft 143 011 besök, vilket är en ökning med drygt 27 000 jämfört med 2015.

De medskapande aktiviteterna, nya attraktioner och samarbetet med det fria kulturlivet bör lyftas fram som orsaker till ökningen. En viktig förändring har varit att det arrangerats aktiviteter under kvällar och helger vilket möjliggjorts genom den nya arbetstidsmodellen som införts under året.

Flera av miljöerna har utvecklats och blivit mer attraktiva. Detta har gjorts tillsammans med invånare och besökare, främst genom sociala medier. Just nu utvecklas Modehuset Erica i stadskvarteren på Fredriksdal.

Dunkers kulturhus

Utställningsverksamheten har mycket positiva besöksantal med 87 932 registrerade besök. Detta är en ökning med 40 000 jämfört med motsvarande period 2015. Responsen från de som besöker utställningarna har varit mycket positiv. Alla utställningarna har bidragit till de positiva siffrorna:

- Vivian Maier – street photographer
- Camilla Thulin – kostymer, korsetter och Army of Lovers
- Karin Wiberg – Moments
- Pettson & Co
- Through the Eyes of Nathalia Edenmont
- Helsingborgs museer samling
- Gerdas och RumEtt har under perioden fått meröppet.
- Ett utvecklingsarbete för att göra Gerdas mer attraktivt för målgruppen 0-6 år är påbörjat och kommer att slutföras under 2017.
- Antal arrangemang sjönk något under perioden vilket även påverkat antalet besök på dessa. Utfallet på 21 864 är 4 700 färre än under samma period 2015. Detta är en konsekvens av medvetna val för att kunna lägga resurserna på att utveckla mer efterfrågade arrangemang. Exempelvis har Arty after work utgått medan andra har fått en ny och uppskattad form. Filosofikafé har genomförts i utställningshallarna för att lyfta arrangemanget såväl som utställningen.

Under höstens sista månader inleddes arbetet med att tillgängliggöra hela entréplanet på Dunkers. Från och med årskiftet är det fri entré till den lokalhistoriska utställningen. På gränsen tillsammans med alla andra verksamheter på entréplan.

Barn och unga i Helsingborg ska ha tillgång till att uppleva och skapa kultur.

Barn och unga fortsätter att vara en prioriterad målgrupp, vilket märks både i förvaltningens aktiviteter och i besökskartal. Antalet deltagande barn och unga överstiger med god marginal 2015 års siffror.

På Dunkers kulturhus har kulturskolans prova-på-dagar och även en rad insatser för unga nyanlända lett till att fler barn och unga har deltagit i verksamheten. Under andra tertialen har RumEtt och Gerdas fått öppetider. Visningarna av familjeutställningen Pettson & Co har varit uppskattade och välbesöpta.

Biblioteken har som vanligt genomfört en mängd akti-

viteter riktade till barn och unga. Under året har arbete genomförts med att omdisponera lokalerna för ett ökat barnfokus på exempelvis Elinebergs bibliotek. Uppfräsning av mediebeståndet för målgruppen, bokfiktor för ungdomar vid stadsbiblioteket samt aktiviteter för att öka den digitala kompetensen hos barn och unga är annat som har gjorts under perioden.

Flera aktiviteter har gjorts för att bredda och utveckla den skolpedagogiska verksamheten på Helsingborgs museer. Bland annat har Fredriksdal i dialog med skolan initierat ett skapande skolprojekt som även involverar Dunkers kulturhus. Detta möjliggör mer utbildning och kunskap i normkritisk historiebeskrivning. Syftet är att låta elever möta kompetenspersoner inom ämnet historia och visa effekten av att involvera kultur i skolans vardag. Exempelvis hemkunskapsktioner kopplade till historieundervisningen.

Det ökade anslaget till kultur i skolan, som fullmäktige beviljade ifjol, har lett till att utbudet mot skolan har breddats. Programmet kan nu erbjuda aktiviteter för alla stadier och inom alla verksamhetsformer. Under 2017 behöver arbetet intensifieras med att göra utbudet mer känt för skolorna.

Ovanstående aktiviter bidrar till att mättalet "Andel av Helsingborgs grundskolor F-9, där varje barn deltar i ett pedagogiskt kulturmöte" uppfylls, vilket är glädjande.

Kulturnämnden ska vara en drivande part i det delregionala och regionala kultursamarbetet.

Kulturnämnden är drivande på flera nivåer inom de regionala kultursamarbetena.

BoostHbg har startat projektet STANNA, med ekonomiskt stöd från Region Skåne. STANNA går ut på att hitta nyanlända med erfarenhet av arbete med film och media, matcha dem med lokala professionella inom området samt informera om de stöd- och finansieringsformer som finns.

Helsingborgs bibliotek har initierat och beviljats bidrag för flera projekt som:

- "Min första tid i Helsingborg – min nya stad". Syftet med projektet är att prova och utforska hur biblioteken kan utveckla sin roll för nyanlända och som aktör för integration.

- "IMMS -Intelligent Media Management System" tillsammans med Familjen Helsingborg. Syftet är undersöka möjligheterna att underlätta för invånarna att få tillgång till media.
- Inom familjen Helsingborg har det gemförtts gemensamt upphandling av nytt bibliotekssystem samt inom media.

Under året har scenkonstbiennalen för barn, BIBU, genomförts i Helsingborg. Flera arrangemang genomfördes på Dunkers kulturhus.

Entreprenörer och talanger i Helsingborg ska ha bra förutsättningar att verka och utvecklas.

Arbetet med att utveckla kreativa och kulturella näringar (KKN) i Helsingborg fortsätter. Det är ett uppdrag som delas med enheten för näringsliv och destinationsutveckling (NOD) inom stadsledningsförvaltningen. Arbetet med att ta fram en gemensam handlingsplan för KKN pågår. I handlingsplanen ska det finnas aktiviteter för att stödja stadens entreprenörer och talanger.

BoostHbg fortsätter att arbeta med stöd till aktörer inom film och rörlig media, transmedia och virtual reality (VR). Stöd lämnas i form av coaching, resebidrag, utrustning och lokaler, enskilda föreläsningar och workshops samt olika typer av program där man under en längre tid arbetar på djupet med kreatörer, producenter och projekt.

Tillsammans med Media Evolution arrangerade BoostHbg en prova på virtual reality-dag dit över hundra personer kom för att testa tekniken och ta del av föreläsningar om hur det fungerar och vilka affärsmöjligheter som finns.

Arbetet med att stärka det fria kulturlivets ställning i staden fortsätter. En förbättring är att det numera finns möjlighet att söka verksamhets- och hyresstöd för städgivande kulturverksamhet. Flera föreningar som inte har sökt bidrag tidigare har under årets första del sökt och fått verksamhets- och hyresstöd. Utveckling pågår av ansökningsprocessen för samtliga stöd t ex att ta fram e-tjänster.

Helsingborgs museer genom Fredriksdal inkluderar och involverar den kulturella sektors varor och tjänster i vardagen och i de större arrangemangen. Satsningar görs för att förbättra för entreprenörer. Fredriksdal bidrar med att annonsera aktiviteter som entreprenörerna står för på webbplatsen. Under året har 312 företag och entreprenörer medverkat.

Kulturnämnden ska vara en inspiratör och ett föredöme i staden i miljö- och klimatfrågor.
I april tilldelades kulturförvaltningen som tredje förvaltning i Helsingborg ett miljödiplom av miljöförvaltningen. Motiveringen var:

- Miljöarbetet i era verksamheter – Flera av era verksamheter genomför ett stort miljöarbete i sina grunduppdrag och ni jobbar tydligt med kopplingen mellan miljö, kultur och utbildning vilket berikar helheten.
- Brett engagemang – Jag har mött ett uttalat och brett engagemang hos både chefer och anställda för miljö och hållbar utveckling. Det finns gott om idéer och vilja till att göra ännu mer och att synliggöra miljöarbetet samt att jobba för en långsiktighet i hur kultur, hälsa, ekonomi och miljö hänger ihop.
- Ert aktiva arbete utifrån stadens prioriterade områden – Ni har genom åren genomfört mycket bra inom de områden som staden prioriterat – avfall, energi, kemikalier och transporter. Energiförbrukningen är högre än föregående år. Det beror främst på ökningar på stadsbiblioteket, Fredriksdal och Dunkers. Ökningen på stadsbiblioteket beror främst på nytt ventilationsaggregat som monterats in till ungdomsavdelningen i källaren samt ny kylmaskin i cafén. På Fredriksdal kan ökningen härledas till stadskvartersen där det varit problem med värmeanläggningen och man har använt värmefläktar istället. Utställningar på Dunkers har haft betydligt mer konstljus än föregående år. Besökarantalet har också varit högre vilket gör att ventilationen går på hel-fart mer än vad den normalt gör.

Kopplat till de prioriterade områdena avfall och transporter har Fredriksdal anlagt en ny komposteringsyta. Målsättningen är att kunna bli mer självförsörjande och minska mängden köpt jord. Dessutom minskas miljöpåverkan genom ett minskat antal jordtransporter till och från området.

Energiförbrukningen är högre än föregående år. Det beror främst på ökningar på stadsbiblioteket, Fredriksdal och Dunkers. Ökningen på stadsbiblioteket beror främst på nytt ventilationsaggregat som monterats in till ungdomsavdelningen i källaren samt ny kylmaskin i cafén. På Fredriksdal kan ökningen härledas till stadskvartersen där det varit problem med värmeanläggningen och man har använt värmefläktar istället. Utställningar på Dunkers har haft betydligt mer konstljus än föregående år. Besökarantalet har också varit högre vilket gör att ventilationen går på hel-fart mer än vad den normalt gör.

Årets verksamhet

Kulturnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) mäter motivation, ledarskap och styrning. Det mäts i samband med den årliga medarbetarenkäten. Utifallet når inte målvärdet och visar en mindre nedgång från föregående år. Nedgången beror på förändringar i motivation och styrning, vilka nu har HME-värde på 79. Ledarskap, vars värde är oförändrat från föregående år, har värdet 81. Kulturförvaltningens HME är lägre än för staden. Skillnaden ligger främst i värden för motivation och styrning.

Motivationsdelen innefattar känslan av att arbetet känns meningsfullt, att man utvecklas i arbetet och tycker det är roligt att gå till jobbet. Här har vi på en förvaltningsnivå arbetat med våra värdeord lekfullhet, mod och engagemang genom ledarskapsdag och medarbetardag. Många insatser pågår på verksamhetsnivå för att stärka medarbetarskap, utveckla medarbetare och skapa lust och engagemang.

Ledarskapsdelen handlar om förtroende för närmsta chef, förutsättningar att få ta ansvar och att få uppskattning. Här har vi haft utmaningar på Dunkers kring arbetsmiljön som har lett till åtgärder på chefsnivå.

Styrningsdelen handlar om tydliga mål, förväntningar och uppföljning. Förvaltningen har arbetat med framtagande av ett kulturprogram som kan komma att påverka upplevelsen av tydlighet. Även arbete med att uppdatera uppdragsbeskrivningarna pågår i syfte att tydliggöra förväntningar. Avdelningen för styr och stöd har infört en funktion för "styrning och uppföljning" i syfte att stärka arbetet för att få ändamålsenliga och bra processer för styrning och uppföljning.

Kulturnämnden ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Under året har flera insatser gjorts för att förbättra den digitala kompetensen och använda det digitala i olika processer och arbetsuppgifter.

Det digitala arbetet drivs utifrån digitala sträger som verksamheterna har tagit fram tillsammans med marknad och kommunikation. Under 2017 ska förvaltningen ta fram en gemensam digital strategi. Strategin ska till exempel tydliggöra och prioritera förvaltningens satsningar inom området vad gäller tjänsteutveckling, utbildning/fortbildning samt kompetensförsörjning.

Arbetet med att öka verksamheternas närvoro i sociala medier fortsätter utifrån de framtagna strategierna.

Som ett led i IT-satsningen som biblioteket gör uppunturas personalen att beställa en smartphone och får tips på vad den kan användas till i arbetet. En tanke är att telefonen ska bli en naturlig del av bemötandearbetet. Som ett led i förbättrad internkommunikation och i att öka den digitala kompetensen har biblioteket lagt upp en intern blogg. Genom att använda den vänjer personalen sig vid i att använda digitala verktyg i vardagen.

Antalet besökare på hemsidorna och antalet följare på sociala medier ökar vilket ställer högre krav på hanteringen av dessa medier. Utvecklingen av de digitala kanalerna sker via social media crews. Social media crews är en grupp personer på kulturplatsen som återkommande träffar marknadsavdelningen och tillsammans fördjupar sig i den kulturplatsens digitala kanaler, såsom Facebook och Instagram. 25 sådana träffar har genomförts.

Vi uppnår inte målet vad gäller andel av medarbetarna som har genomgått digital kompetensutveckling. Dock kan tillförlitligheten i mätningen ifrågasättas vad gäller detta mätetal eftersom verksamheterna räknar på olika sätt. Inför 2017 kommer mätmetoden ses över.

Kulturnämndens ekonomi ska vara i balans och ta hänsyn till social och miljömässig hållbarhet.

Vid årsskiftet införde staden ett nytt affärssystem. Under perioden har nya rutiner inom ekonomiområdet införts. För budget- och prognosprocessen finns systemstöd som på ett bättre sätt involverar samt stödjer ett gemensamt arbetsätt i verksamheten. Arbetet med utveckling av arbetsprocesserna inom ekonomiområdet kommer att fortsätta för att säkerställa en ekonomi i balans. Utvecklingsbehov finns särskilt inom budget och prognos processen för att fördela resurserna så att de används på effektivast sätt för invånaren.

I förvaltningen finns ett brett engagemang för miljöfrågor både hos chefer och medarbetare. Det finns gott om idéer och vilja för att göra ännu mer för att synliggöra miljöarbetet samt att arbeta för en långsiktig förståelse av hur kultur, hälsa ekonomi och miljö hänger ihop.

Kulturnämnden ansvarar för Helsingborgs kulturpolitik. Vårt arbete ska både skapa möjligheter för stadens kulturutövare och erbjuda ett brett kulturutbud för invånare och besökare.

2016 antogs Helsingborgs första kulturprogram, som sträcker sig till 2020. Programmet visar stadens viljeinriktningar för kulturen och föreslår metoder för att uppnå dem. Grunden är att kultur har ett starkt egenvärde – det konstnärliga uttrycket och kulturupplevelser är mål i sig oavsett vilken nytta de tillför andra områden. Men kultur är också ett betydelsefullt verktyg för demokratin och för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Kultur är viktigt för Helsingborgs identitet.

I början av året antogs nya regler för stödet till den fria kulturen. Resultatet är att flera nya aktörer har gjort entré på den helsingborgska kulturen. Bland annat har Kulturhotelllet, Helsingborgs kulturförening och Helsingborgs Scenkonstforum startat eller utökat sin publika verksamhet genom det nya verksamhetsstödet.

Inom kulturinstitutionerna har utvecklingstakten varit hög. BoostHbg är en av Skånes viktigaste aktörer för talangutveckling och innovation inom film och transmedia. Boost har länge arbetat med de möjligheter som VR (virtual reality) för med sig för berättandet. Under 2016 har arbetet med VR förstärkts genom bland annat lab för kreatörer och prova-på-dagar för allmänheten.

Kulturnämndens högst prioriterade målgrupp är barn och unga. Detta har tydligt märkts på Dunkers kulturhus som under året har medarrangerat Bibu (teaterbiennal för barn och unga), visat familjeutställningen Pettsson & Co som en av sina stora utställningsproduktioner samt haft en särskild insats med kulturskola för nyanlända barn. Utställningarna har slagit besöksrekord under året.

Biblioteken arbetar med att balansera utvecklingen mot framtidens digitala och mötesplatsfokuserade verksamhet och att samtidigt förbli den öppna och kostnadsfria kulturinstitution som man är. Att helsingborgarna älskar sina bibliotek är tydligt utifrån de höga besökssiffrorna, de många arrangemangen (ofta tillsammans med aktörer från det fria kulturlivet) och det stora engagemanget i utvecklingsarbetet.

På Fredriksdal har de många arrangemangen och den mångsidiga verksamheten lockat mycket fler besökare än väntat. Fokus ligger på att verksamheten inom Helsingborgs museer ska göras mer tillgänglig, angelägen och lockande för besökarna samtidigt som den höga kvaliteten och professionaliteten behålls.

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Kvalitet			
Andel förnyande kulterkort under året, procent	52	76	80
Beläggningsprocent, Konserthuset, procent 1)	84	-	-
Beläggningsprocent, Stadsteatern, procent 1)	83	-	-
Volymen			
Besökare i verksamheten (Dunkers kulturhus), antal	212 863	165 520	223 294
Andelen besökare i verksamheten som är barn och unga (Dunkers kulturhus), procent	36	36	38
Unika individer som deltagit vid minst en aktivitet i gruppen 5-19 år (Kulturskolan), antal	1 949	1 944	1 953
Besökare i verksamheten (anläggningen Fredriksdal), antal	161 947	149 940	182 268
Andel besökare i verksamheten som är barn och unga (Fredriksdal), procent	21	24	18
Visningar av stadens museisamlingar via stadens hemsida (Kulturmagasinet), antal	28 170	37 754	34 495
Besökare i verksamheten (anläggningen Sofiero), antal 1)	127 670	-	-
Andelen besökare i verksamheten som är barn och unga (Sofiero), procent 1)	13	-	-
Boklån per invånare i Helsingborg, antal	6	5	5
- Riket 2)	6,47	6,40	-
Besök (Biblioteken), antal	1 036 539	1 036 539	1 085 114
Kostnad/antalet invånare (Biblioteken), kr	400	418	423
Publikantal (Konserthuset), antal 1)	43 160	-	-
Publikantal (Stadsteatern), antal 1)	73 684	-	-
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	48	34	36
Kostnader, mnkr	208	206	210
Nettokostnader, mnkr	160	171	174

1) Verksamheten tillhör från och med 2015 Helsingborg Arena och Scen AB och följs därför inte upp av kulturnämnden.

2) Uppgiften sammanställs först efter att denna publikation gått till tryck.

Framtid

Kulturen har en betydande roll för Helsingborgs identitet och samhällsutveckling. Stadens befolkning växer varje år och kulturbudet kommer att förändras med hänsyn till de behov som uppstår framöver. Genom kulturens och konstens uttryck kan vi få hjälp att tolka och förstå världen, få perspektiv på vår egen situation och, inte minst, uppleva skönhet, spänning och avkoppling.

Den offentligt drivna kulturen har en betydande roll, och är grunden och garantin för att det finns en kulturell infrastruktur i vårt samhälle som gör att alla invånare har möjlighet att uppleva, arrangera och skapa kultur. Det vill säga att inte bara de personer som har ostoppbart eget driv, stora resurser eller stor kulturvana får tillgång till det som kultur och konst ger människan.

Tillgänglighet skapas genom att undanröja hinder för personer att komma till, ta sig in i, vistas och röra sig inom samt ta del av innehållet i en verksamhet. Människor måste känna till kulturen, veta var den finns, känna att de vill ta del av den, ha råd att ta del av den, och få ut något av sin kulturupplevelse.

Att göra kulturen i Helsingborg tillgänglig samt att ha ett brett utbud för alla är våra största och viktigaste utmaningar. Det gäller varje sig det handlar om att ta bort fysiska hinder för personer med funktionsnedsättningar, skapa ett angeläget och representativt innehåll, stötta stadens fria kulturtörer, utvecklas i digitalisering, eller något helt annat. Kulturen är angelägen och avgörande nu och i framtiden.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden förmedlar bland annat lägenheter till nyanlända. Foto: David Lundin

Fastighetsnämnden förvaltar och utvecklar både bebyggda fastigheter och bostadsrätter som staden äger. Nämnden anskaffar också bostäder till det bostadssociala programmet.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi byggde Toftahallen med tanke på att använda sunda och hållbara byggmaterial. Det arbetet kommer att ligga till grund för fortsatta vägval om hur vi ska bygga.
- Samtliga 223 nyanlända som fått asyl och som anvisats till Helsingborg fick bostäder i olika delar av kommunen.
- Av landets tjugo största städer hade Helsingborg för andra året i rad lägst energiförbrukning i sina lokaler.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fastighetsnämnden ska erbjuda lokaler och bostäder som motsvarar stadens behov 🏠				
► Nöjd-Kund-Index "Inflytande och lyhördhet"	-	-	73	Minst 70
► Omflyttningar i det bostadssociala programmet	34 %	32 %	34 %	Minst 32 %
► Andelen nytilkomna bostäder i underrepresenterade bostadsområden	-	-	29 %	Minst 25 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fastighetsnämnden ska ha nöjda kunder 🌟				
► Nöjd-Kund-Index "Totalt"	73 %	71 %	75 %	Minst 70 %
► Nöjd-Kund-Index "Temperatur i lokalerna"	-	-	52	Minst 50
► Avslutade hyresgarantier	63	69	98	Minst 65
► Fastighetsnämnden ska minska fastighetsinnehavets miljö- och klimatpåverkan 🌎				
► Energianvändning i ägda lokaler, kWh/m2	145	142	138	Max 144
► Köpt energi från fossila energikällor, MWh	5 850	5 100	3 150	Max 3 700
► Påbörjade nybyggnadsprojekt med medvetna materialval med stöd av miljödatabas gällande kemiska produkter	-	40 %	33 %	Minst 20 %

Fastighetsnämndens mål

I städernas mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärd, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om städernas modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen [styrning.helsingborg.se](#).

Målanalys

- ▶ Uppfyllelse 100 procent ▶ Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fastighetsförvaltningen ska ha motiverade och friska medarbetare				
► Medarbetarundersökning "Jag upplever balans mellan arbete och fritid"	-	-	4	Minst 4
► Hälsofrämjande fysisk aktivitet per medarbetare som uppgår till minst 4 timmar/vecka	-	-	84 %	Minst 90 %
► Fastighetsförvaltningen ska ha hög kompetensnivå				
► Kompetenshöjande aktiviteter per medarbetare >30 timmar per år	-	59 %	76 %	Minst 80 %

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Fastighetsnämnden ska öka fastigheternas värde				
► Insatser för planerat underhåll (både K och I) i förhållande till totala driftkostnader - lokaler	42 %	21 %	65 %	45 %
► Planerat underhåll i förhållande till totala driftkostnader - bostad	-	-	32 %	Minst 35 %
► Fastighetsnämndens ekonomi ska vara stabil och balanserad				
► Andel konkurrensutsatt underhållsprojekt större än en miljon kronor	57 %	64 %	70 %	Minst 75 %
► Lägre driftskostnad än branschstatistik gällande förskolor, kr/m ²	45	24	39	Minst 20
► Uthyrningsgrad - Fastigheter	-	99 %	99 %	Minst 98 %
► Uthyrningsgrad - Bostäder	98 %	99 %	98 %	Minst 98 %

Fastighetsnämnden ska erbjuda lokaler och bostäder som motsvarar stadens behov.

Den snabba befolkningsökningen har lett till att förvaltningarnas behov av bostäder och verksamhetslokaler ökat betydligt snabbare än vad vi och våra hyresgäster trodde för bara något år sedan. Särskilt snabbt har behovet av skollokaler ökat. Under de senaste åren har vi i nära samarbete med våra hyresgäster identifierat behov och arbetat in dem i stadens investeringsplan. Vi deltar genom vår funktion för lokalförsvörjning i stadsbyggnadsprocessens tidiga skeden. Samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen, mark och exploateringsavdelningen samt våra hyresgäster fungerar väl och framförhållningen har blivit betydligt bättre. I arbetet med en ny stadsplan (översiktsplan) utgör de offentliga verksamheternas behov nu ett självklart inslag. Arbetsgruppen "Fokus skola" bidrar till effektivare detaljplane-processer. Arbetet följs upp genom regelbundna samråd med förvaltningsledningarna. Den planerade investeringsvolymen ställer krav på såväl den egna organisationen som konsulter, entreprenörer men också på våra hyresgäster. Mindre projekt har vi förmånen att kunna hantera i en snabb och okomplicerad beslutsprocess. Vi kunde under våren och sommaren färdigställa ett stort antal skollokaler i moduler på tillfälliga bygglov.

Vi strävar efter att ge våra hyresgäster möjlighet att påverka förvaltning och utveckling av sina lokaler. Vi har därför länge prioriterat mötet och dialogen mellan våra förvaltare och hyresgästernas representanter. En framgångsfaktor är de årliga brukarsamtal våra förvaltare håller med hyresgästernas representanter. Varje höst genomför vi en nöjd kund-mätning. Mätningarna utförs av en extern leverantör och möjliggör jämförelser med ett trettiotal andra offentliga fastighetsägare. I höstens mätning fick vi vårt hittills bästa utfall och det näst bästa hittills i landet. Särskilt glädjande var utfallet på lokal delen, där fastighetsförvaltningen fick bäst utfall av alla. Lokal delen omfattar sammanfattat hur bra verksamhetslokaler hyresgästerna tycker att de har.

Staden har genom det bostadssociala programmet avtal med flera fastighetsägare och därmed ett stabilt inflöde av lägenheter. Behovet ökar och under året har avtalats om fler lägenheter bland annat för att möta behovet av bostäder för nyanlända som fått permanent uppehålls-tillstånd. Under året köpte vi 24 bostadsrätter och fick tillgång till hela 211 hyresrätter, 97 av dem fördelades till nyanlända. Omflyttningstakten i programmet har varit stabil och vi har fått tillgång till många lägenheter i stabila bostadsområden där programmet tidigare varit

underrepresenterat: Tågaborg, Slottshöjden, Olympia, Maria Park, Laröd, Stattena och Pålsjö. Samarbetet med fastighetsägarna fungerar väl.

Nämnden har uppnått årets mätetal.

Fastighetsnämnden ska ha nöjda kunder

Fastighetsförvaltningen strävar efter hög kvalitet i både produktion och förvaltning. Vi har system för att följa upp såväl felanmälningar som registrerade teknikfel och brister i entreprenader. Våra hyresgäster ger oss toppbetyg i bemötande och möjligheterna att göra felanmälan. Temperatur i lokalerna är ett för året nytt mätetal med vilket vi försöker balansera ambitionerna på låg energiförbrukning och upplevd komfort. Objekt med latenta värmeproblem är stadigt minskande efter driftåtgärder och ombygganden. Vi räknar med att detta kommer att synas i höstens mätning.

Andelen avslutade hyresgarantier ökade under sista ter-tialet eftersom vi fick tillgång till många nya lägenheter i slutet på 2015. Hyresgarantin löper på ett år och våra hyresgäster har inte haft några sena hyresinbetalningar eller störningar, vilket medfört större antal avslut.

Nämnden har uppnått målvärdena.

Fastighetsnämnden ska minska fastighetsinnehavets miljö- och klimatpåverkan.

Från 2016 gäller nya regler, BBR 22, för byggnaders energianvändning. Staden har ambitionen att vara ledande i miljö- och klimatfrågor och fastighetsnämnden har beslutat att energiförbrukningen i stadens nyproducerade byggnader ska vara 25% lägre än reglerna i BBR 22. Investerungstakten är hög och nya byggnader är energieffektiva. Många energiprojekt genomförs i vårt äldre bestånd. En del äldre byggnader som ekonomiskt tjänat ut rivas. Energiförbrukningen minskar därfor stadigt och vi lyckades väl nå årets målvärde. Ett antal värmepumpsprojekt är planerade och vi räknar med från årsskiftet kunna övergå från fossil till biogas. Skattereglerna för solcellsanläggningar har flera gånger ändrats. Vi avväktar nu ytterligare en ändring med förhoppningen att det skall bli ekonomiskt försvarbart att åter börja investera i solcellsanläggningar.

Årets verksamhet

Förvaltningen utvecklar kunnandet om miljöriktigt byggande på uppdrag av kommunfullmäktige. Flera projekt pågår med stöd av bland annat Sunda hus system för materialval. Utvärdering kommer att ske och på sikt räknar vi med att införa och tillämpa systemet i all produktion.

Nämnden har uppnått årets målvärden.

Fastighetsförvaltningen ska ha motiverade och friska medarbetare.

Staden genomför medarbetarundersökningar en gång om året. I årets undersökning fanns inte frågorna om dialog, delaktighet och samverkan samt medarbetarskap med. Vi fortsätter med gemensamma förvaltningsmöten men genomför sedan något år tillbaka arbetsplatsträffar avdelningsvis. Vi tror det bidrar till att förbättra medarbetarnas engagemang och motivation. Höstens mätning gav ett generellt bra utfall. I hållbart medarbetarengagemang (HME) fick vi till exempel årets bästa utfallet i staden. Bland utvecklingsområdena kan nämnas medarbetarsamtalen och arbetsbelastningen som upplevs som hög. Organisationen växer för att möta behoven. Vi har i ett arbete vi kallar organisationsstruktur förtjäligt organisation och uppdrag och arrangerar aktiviteter för att bli bättre på stresshantering. Vi får under första kvartalet 2017 tillgång till större kontorsytor och kommer då att kunna erbjuda en ännu bättre fysisk arbetsmiljö. Förvaltningen har sedan flera år låg personalomsättning och mycket låg sjukfrånvaro. Våra medarbetare är fysiskt aktiva och många utnyttjar stadens friskvårdsbidrag. Utfallet på hälsofrämjande aktiviteter är högt, men når inte riktigt upp till det högt satta målvärdet.

Vi nådde ett av de två mätetalen för målet. Det tredje mättalet kunde inte mätas på grund av förändrad medarbetarundersökning 2016.

Fastighetsförvaltningen ska ha hög kompetensnivå.

Konkurrensen om arbetskraft inom förvaltning och projektledning skärps. Vi uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och har under tertialet framgångsrikt rekryterat flera nya medarbetare. Förvaltningen har ett generöst förhållningssätt och uppmuntrar såväl gemensam som individuell kompetensutveckling. Ändå nådde vi inte upp till årets målvärde. Kanske för att medarbetarna prioriterade leverans framför egen utveckling. Vi stimulerar intern rörlighet och flera medarbetare har under senare tid fått möjlighet att utvecklas i jobbet med nya arbetsuppgifter.

Ett mätetal uppfylldes inte. Det andra mättalet kunde inte mätas på grund av förändrad medarbetarundersökning 2016.

Fastighetsnämnden ska öka fastigheternas värde.

Resurser för och ett väl planerat och genomfört fastighetsunderhåll är en förutsättning för en god långsiktig fastighetsekonomi. Förvaltningen har haft utrymme att i allt väsentligt genomföra såväl löpande underhåll som nödvändiga investeringar. Fastighetsavdelningen har under flera år kunnat använda mycket pengar till planerat underhåll. Då det i fastighetsbeståndet finns flera objekt byggda på 1970-talet som vi måste ta hand om, kommer underhållsarbeten snarare att öka de närmsta åren. Med anledning av detta har vi sett över organisationen och inrättat en tjänst, underhållssamordnare, som ska hjälpa till med olika underhållsprojekt. Totalt sett har fastighetsavdelningen använt lite mer pengar 2016 för planerade underhållsaktiviteter än tidigare år, 141,4 (137,1) mnkr.

Nämnden har uppnått ett av årets två målvärden.

Fastighetsnämndens ekonomi ska vara stabil och balanserad.

Förvaltningens verksamhetsmodell med bolagsliknande arbetsformer och marknadsliknande internhyror bidrar till att lokalerna används effektivt. Konkurrensutsatta upphandlingar och en effektiv styrning bidrar till låga driftskostnader. Det goda utfallet förklaras till del av låg energiförbrukning och energikostnader. Det låga utfallet på konkurrensutsatta projekt under tertialet har praktiska förklaringar och det bör noteras att mättalet avser förnyad konkurrensutsättning. Alla entreprenader är upphandlade i konkurrens. Efter sommaren kommer vi att kunna fokusera på området med en projektsamordnare med inriktning på underhållsprojekt. Våra kostnader för värme, skötsel och tillsyn är fortsatt låga jämfört med REPABs statistik. Kostnaden för felahjälplande underhåll har varit hög. Detta berodde till stor del på skador efter stormen Gorm under hösten 2015.

Stark efterfrågan på bostäder och lokaler bidrar till hög uthyrningsgrad och god ekonomi men skapar också tröga marknader. Den höga uthyrningsgraden beror till stor del på våra möjligheter att på ett okomplicerat sätt initiera och genomföra ombyggnader och anpassningar av våra lokaler enligt våra hyresgästers önskemål.

Nämnden har uppnått tre av fyra målvärden.

Staden växer och behovet av bostäder och skollokal är stort. Under 2017-2023 planerar vi för nyinvesteringar på cirka 3 miljarder kronor. Det är aktuellt med helt nya skolor på Gustavslund samt i Rydebäck och Mariastaden. Detaljplanerna är klara och längst har arbetet kommit på Gustavslund där skolan kommer att kunna tas i bruk höstterminen 2017.

Ett riktigt lyckat projekt var Helsingborgen, huset för studenternas verksamhet. Helsingborgen ligger på Söder, nära Campus Helsingborg, och tillsammans med de många studentbostäderna där bidrar det till förnyelsen av stadsdelen.

Under sommaren monterade vi paviljonger i bland annat Rydebäck och på Filborna för att på kort sikt kunna möta behoven inom skolan och förskolan. Ombyggnaden av Lilla Elinebergsskolan blev klar tidigare än planerat, och den kunde liksom tillbyggnaden av Husensjö skola tas i bruk under höstterminen.

Olympias ombyggnad går vidare och arenan blir klar våren 2017. Konjunkturen i byggbranschen är stark och det har varit svårt att få in attraktiva anbud på framför allt ombyggnader. Såväl LSS-bostäderna som de stora skolprojekten drivs i så kallad strategisk partnering. Det betyder att vi tillsammans med hyresgästen och våra entreprenörer utvecklar och effektivisera vår process men också att vi förvissat oss om att ha kapacitet tillgänglig för att kunna genomföra projekten.

Den snabba befolkningsökningen och stora invandringen leder trots rekordstort bostadsbyggande till trångboddhet och ökande bostadsbrist. Det bostadssociala programmet har fått tillgång till det antal lägenheter som behövts för att klara det traditionella uppdraget, och genom ett hyra lokaler lyckades vi och socialförvaltningen skapa HVB-hem (hem för vård eller boende) till drygt 400 ensamkommande flyktingbarn. Från 1 mars fick kommunerna även ansvar för att ta fram bostäder åt de flyktingar som fått uppehållstillstånd och som anvisats till Helsingborgs kommun. I nära samarbete med andra fastighetsägare lyckades vi under året ordna bostad åt 223 personer av den kategorin.

Fastighetsnämnden beslutade att låta riva vårdboendet Fregatten.

Vi mäter hur våra hyresgäster uppfattar våra lokaler och vår service. Vid höstens mätning fick vi vårt bästa resultat hittills – det var samtidigt det näst bästa resultatet i hela landet.

Vårt arbete med energieffektivering går vidare. Den så kallade normalårskorrigerade förbrukning blev drygt 2 procent lägre än föregående år.

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Kvalitet			
Energiåvändning avseende fastigheter i fastighetsnämndens regi, kWh/m ²	145	142	138
Volymer			
Lokaler, antal	253	262	267
Lokaler, kvadratmeter	663 000	670 000	663 000
Bostäder, antal	291	292	307
Bostäder, kvadratmeter	21 900	22 000	22 650
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	782	779	800
Kostnader, mnkr	635	582	671
Nettoeffekt, mnkr	147	197	129
Investeringar (brutto), fastigheter i fastighetsnämndens regi, mnkr	352	510	580
Bokfört värde på fastighetsnämndens lokaler och bostäder, mnkr	2 927	3 244	3 554

Framtid

Behovet av nya verksamhetslokaler, framför allt skolor och bostäder för nyanlända, fortsätter att öka. Stadens investeringsplan har på några år fördubblats, och tillsammans med skol- och fritidsförvaltningen har vi format en effektiv process för att förverkliga planerna på nya skolor. Under de närmsta åren kommer helt nya skolor stå klara i Gustavslund, Rydebäck och Mariastaden.

Det framgångsrika arbetet med energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen fortsätter med bland annat installation av solceller och värmepumpar. Materialvalets effekt på miljön i samband med byggande kommer att bli allt viktigare framöver och vi prövar och utvärderar en modell för detta.

Trots en stor nyproduktion av hyresrätter står det bostadssociala programmet inför en stor utmaning om att få tillgång till bostäder, framför allt på grund av det ökade antalet nyanlända.

Miljönämnden

Barn på Diamantens förskola. Foto: Anna Alexander Olsson

Miljönämnden utför stadens uppgifter enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Nämnden ska också övervaka tillståndet i luften, marken, vattnet samt den biologiska mångfalden och följa hur miljön påverkar människors hälsa.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Livskvalitetsprogrammet antogs och en grupp av särskilt utsedda personer ska stötta staden i arbetet med det.
- Helsingborg blev rankad som fjärde miljöbästa kommun. Det är resultat av ett strukturerat och framåtsiktande arbete för en hållbar stad.
- Vi drog igång Ida-nätverket, som syftar till att olika myndigheter ska samverka mot livsmedelsbrott.

Miljönämndens mål

I stadens mål- och resultatltyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omväld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatltyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

Invånare – nämndens mål och mätetal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Barn och unga i Helsingborg ska ha en god miljö				
► Andel skolor och förskolor som fått tillsynsbesök	34 %	35 %	38 %	Minst 35 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

Omvärld – nämndens mål och mätetal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatrågor				
► Fossilfria bränslen i Helsingborgs stads tjänstebilar	44 %	63 %	71 %	Minst 70 %
► Andel flygresor som Helsingborgs stad gör till Stockholm i förhållande till andelen tågresor	-	-	58 %	Högst 40 %
► Antal tunga fordon (unika fordon) som tankar flytande biogas i Helsingborg	-	-	-	Minst 25 st
► Nöjd-Kund-Index (NKI) för miljöförvaltningen	-	68	72	Minst 70
► I diarieförda klagomålsärenden ska den som framfört ett klagomål och den som det klagats på ha fått ett första besked inom fem arbetsdagar	99 %	99 %	100 %	100 %
► I Helsingborg ska livsmedel vara säkra och redliga				
► Andel livsmedelsverksamheter i riskklass A	19,8 %	21 %	22 %	Minst 22 %
► Andel verksamheter i riskklass C	1 %	1 %	1 %	Max 1 %
► Vid misstänkt matförgiftning ska utredning ha inletts samma arbetsdag som anmälan kommit in	99 %	97 %	100 %	100 %
► Vid registrering av livsmedelslokaler ska beslut fattas inom tio arbetsdagar från det att anmälan kommit in	-	-	100 %	100 %
► Vid registrering av livsmedelslokal ska de verksamheter vars hantering av livsmedel bedöms ha högst risk att på-verka konsumenternas hälsa besökas inom fyra veckor från det att anmälan kommit in	-	-	-	91 %
► I Helsingborg ska livsmedel vara etiskt och miljömässigt sunda och hållbara				
► Andel av Helsingborgs stads totala konsumtion av kaffe, te och bananer som är rättvisemärkt	57 %	65 %	69 %	Minst 70 %
► Andel ekologisk mat i Helsingborgs stad	33 %	40 %	42 %	Minst 40 %

Målanalys

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målärde 2016
► Miljönämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare 				
► Hållbart medarbetarengagemang	86	83	82	Minst 84
► Hållbart medarbetarengagemang, delområde ledarskap	84	84	84	Minst 85

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målärde 2016
► Helsingborgs stads ekonomi ska balanseras med hänsyn till miljömässig hållbarhet 				
► Andel centralt tecknade avtal med miljökrav som följs upp	-	-	50 %	100 %

Barn och unga i Helsingborg ska ha en god miljö.

Under 2016 har vi fortsatt att utveckla tillsynen och de förebyggande metoderna för att barn och unga ska vistas i en miljö fri från hälso- och miljöfarliga ämnen.

Inom tillsynen har vi besökt skolor och förskolor och fokuserat på utomhusmiljön för att skapa en god utedmiljö med lekutrustning som är hälso- och miljöanpassad. Några av besöken har varit med anledning av att nya verksamheter startat. Vi har besökt 38 procent av verksamheterna vilket överträffar målet.

Vi arbetar även förebyggande tillsammans med skol- och fritidsförvaltningen och fastighetsförvaltningen. Vi deltar bland annat i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp som kommer att ta ett helhetsgrepp kring ytor, lekvärde och kvalitet på förskole- och skolgårdar.

Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor.

Helsingborg har sedan många år arbetat aktivt och konsekvent med miljö- och klimatfrågor, vilket gjort att vi legat i framkant i Sverige och varit ett gott exempel för andra att ta efter. Visionen Helsingborg 2035 lyfter tydligt miljöfrågorna och att den miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara utvecklingen är central för Helsingborg framtid. Stadens ledningssystem genomsyras också av miljöaspekter. Det finns sedan länge miljöombud på stadens förvaltningar som lyfter och inspirerar kring miljöfrågorna. Flera av stadens bolag är Sverigeledande i sitt miljötänk, vilket genomsyrar hela deras verksamhet och de produkter och tjänster som de levererar. Det finns även avsatt tid och resurser för att kommunicera och inspirera kring miljöfrågorna till allmänheten. Helsingborg har alla förutsättningar att vara ledande i miljö- och klimatfrågor. Den branschledande tidningen Aktuell Hållbarhet rankar Helsingborg som fjärde bäst på miljöfrågor 2016. En fin position som inte är en slump utan ett resultat av ett gediget arbete för att få ett hållbart Helsingborg.

Fossilfria bränslen i Helsingborgs stads tjänstebilar.
Andelen fossilfria bränslen i stadens fordon ökar och vi klarar målvärdet för 2016. År 2015 låg siffran på 63 procent.

Andel flygresor som Helsingborgs stad gör till Stockholm i förhållande till andelen tågresor.

Andelen flygresor som stadens anställda gör till Stockholm är hög. Idag klimatkompenseras staden flygresorna genom att en merkostnad på 10 procent av flygkostnaden betalas till en klimatkompensationsfond. Staden är på väg att ta beslut om att höja merkostnaden för att flyga.

Antal tunga fordon (unika fordon) som tankar flytande biogas i Helsingborg.

Siffran har inte gått att få fram.

Andel företag i erfarenhetsklass A.

Andelen livsmedelsanläggningar som är placerade i erfarenhetsklass A ökar sakta men säkert och vårt mål är att de ska fortsätta att öka. Vid ägarbyte eller helt nya verksamheter placeras verksamheten i erfarenhetsklass B som är normalläget och där merparten av anläggningarna (77 procent) är placerade. Trots detta har andelen verksamheter som är placerade i A ökat med drygt 20 stycken under 2016 vilket motsvarar en procent av anläggningarna. Vid årsskiftet var det 289 anläggningar i klass A.

Andel företag i erfarenhetsklass C.

Anläggningar som är placerade i erfarenhetsklass C behöver förstärkt kontroll eftersom vi noterat allvarliga eller omfattande avvikeler. Vårt mål är att denna kategori inte ska vara mer än 1 procent av det totala antalet anläggningar. Vid årsskiftet var det 12 anläggningar i klass C vilket motsvarar 1 %.

Vid misstänkt matförgiftning ska utredning ha inlets samma arbetsdag som anmälan kommit in.

Under året har 52 anmälningar om misstänkt matförgiftning kommit in och utredning har inlets samma dag för samtliga.

Det har inte varit några stora utbrott under året och de utredningar som gjorts har inte lett till att en eventuell smittkälla har kunnat spåras. Dock har vi konstaterat vid några kontroller att hygienen och kunskapen har varit bristfällig vilket vi har följt upp genom extra kontroller.

Vid registrering av livsmedelslokaler ska beslut om registrering ha tagits inom tio arbetsdagar från att anmälan har kommit in.

I ett fall av 252 beslut om registrering har vi inte klarat tjänstegarantin. Eftersom en verksamhet får starta två veckor efter att de skickat in sin anmälan även om de inte har erhållit något beslut om registrering från oss, har fördröjningen av det ärendet inte föranlett något hinder för någon att starta.

Vid registrering av livsmedelslokal ska de verksamheter vars hantering av livsmedel bedöms ha högst risk att påverka konsumenternas hälsa besökas inom fyra veckor från det att anmälan kommit in.

I fem fall av 57 har vi inte kunnat genomföra kontrollen inom utsatt tid. I tre fall har det berott på att den som är ansvarig för verksamheten inte kunnat nås alternativt inte haft möjlighet att avsätta tid för vårt kontrollbesök förrän efter det att fyra veckor hade passerat. Vår huvudregel är att alltid förboka första kontrollen eftersom det är viktigt att vi vid det första tillfället träffar den som är ansvarig för verksamheten. I det fjärde fallet berodde det på att vi under en period var tvungna att prioritera om och den femte var en avbokning av kontrollen på grund av sjukdom.

Andel av Helsingborgs stads totala konsumtion av kaffe, te och bananer som är rättvisemärkt.

Totalen har ökat till 69 procent för hela staden och vi når nästan målvärdet. Andelen kaffe har ökat från 77 till 85 procent. Bananerna minskat från 39 till 38 procent och teet ligger fortfarande på 22 procent. Kaffet är den största produkten i pengar och ger därför stort utslag på den totala siffran för staden.

Andel ekologisk mat i Helsingborgs stad.

Stadens inköp av ekologisk mat ökar drygt två procentenheter mycket tack vare att skol- och fritidsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen ökat sina inköp. Även kultur-, arbetsmarknads- och stadsledningsförvaltningen går framåt. Fastighetsförvaltningen ligger kvar på 100% och miljöförvaltningen ligger också mycket högt. Socialförvaltningen tappar några procent vilket beror på förra årets många nya boende med nya kök, där fokus från start legat på att få hanteringen av maten ur livsmedelsperspektiv (säker mat, lagstiftning), logistiken och hela situationen kring boendena att fungera.

I Helsingborg ska livsmedel vara säkra och redliga.

Målanalys saknas.

I Helsingborg ska livsmedel vara etiskt och miljömässigt sund och hållbara.

Målanalys saknas.

Miljönämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) har sjunkit något från förra året, men ligger fortfarande på en bra nivå. Det delområde som ligger lägst är styrning. I det HME är ledarskapet det delområde som ligger högst. Det är en bra grund att arbeta vidare från för att stärka HME i sin helhet. Miljöförvaltningen har fortsatt att arbeta med att utveckla både medarbetarskap och ledarskap på förvaltningen. Exempelvis har chefer och fackliga representanter gemensamt fått utbildning i psykosocial arbetsmiljö.

Under tidig vår presenterade företagshälsovården resultatet av en hälsoprofilundersökning som erbjöds alla anställda under december 2015 och januari 2016. Resultatet visar att ungefär hälften av medarbetarna känner sig stressade eller mycket stressade och att alla anställda upplever att förvaltningen har en för hög arbetsbelastning. Resultatet har diskuterats i såväl ledningsgrupp, samverkan som på avdelningsträffar och har resulterat i planering av både snabba åtgärder och åtgärder på lång sikt. Arbetet har slagits ihop med aktiviteter utifrån resultatet för medarbetarundersökningen 2015. Exempel på åtgärder som genomförs är omfördelning och omprioritering av arbetsuppgifter.

2016 års medarbetarundersökning genomförs under hösten och därför kommer mätetalens resultat presenteras först därefter.

I 2016 års löneöversyn har en speciell satsning skett på chefer och inspektörer för att påbörja utjämningen av ojämlika löner mellan vår verksamhet och jämförbara tjänster inom staden och mot andra miljöförvaltningar. Inom flera områden måste satsningarna dock fortsätta även framöver.

Stämningen på förvaltningen är öppen och trevlig. Vi värnar om varandra och tar tillvara varandras olikhet på ett bra sätt. Förvaltningens insatser med gruppuppväckning inom olika avdelningar och grupper har fortsatt och i vissa fall växlats upp för att ytterligare öka trivseln och arbetsglädjen.

Helsingborgs stads ekonomi ska balanseras med hänsyn till miljömässig hållbarhet.

Staden har ställt miljökrav i 30 upphandlingar under 2016. Vi har följt upp 15 avtal där vi ställt miljökrav. De avtal som följs upp består både av avtal som tecknats 2016, men också av avtal som tecknats tidigare. Anledningen till att andelen uppföljda avtal är förhållandevis låg 2016 är att personalstyrkan varit halverad under fem månader på grund av sjukskrivning och föräldraledighet. Ambitionen är att lika många avtal ska följas upp som vi tecknar.

Under 2016 har vi tillsammans med framförallt stadsledningsförvaltningen också fortsatt att utveckla metoder och verktyg i processerna för investeringar och inköp för att Helsingborgs stads ekonomi ska bli miljömässigt hållbar. Två exempel är insatser inom området miljöanpassad upphandling där samarbetet med stadens CSR-samordnare har utvecklats och fördjupats, samt uppstarten av en undersökning om staden kan utveckla och arbeta med så kallade gröna obligationer. En första workshop om gröna investeringar genomfördes i maj. Nu avväntar vi fortsatta instruktioner från ekonomidirektören och finanschefen innan arbetet fortsätter.

Från och med andra halvåret 2016 tillhör de handläggare som stöttar miljöfrågorna i stadens inköpsprocess upphandlingsenhetens CSR-grupp. Tidigare tillhörde de miljöförvaltningen.

Årets verksamhet

Miljönämnden arbetar för att alla helsingborgare – nu och i framtiden – ska ha en god och hälsosam miljö som grundas på en hållbar utveckling. Uppdraget omfattar miljötillsyn, livsmedelskontroll, miljöövervakning och miljöstrategiska frågor. Miljönämndens arbete påverkar både invånarna och stadens egna verksamheter. I detta arbete har vi haft en viktig roll i att skapa bra förutsättningar för företag att följa livsmedelslagar och miljöbaliken.

Helsingborgarna ska kunna dricka vatten ur kranarna och äta på restauranger utan att riskera att bli sjuka. För att vara säkra på att det är så har vi besökt drygt 900 kaféer, restauranger, butiker och livsmedelsindustrier. Vi har uppmärksammat skötsamma verksamheter med märkningen Smiley, som idag finns hos drygt 200 restauranger, affärer och kaféer.

Skolbarnen ska kunna koncentrera sig på att lära sig läsa, skriva och räkna utan att bli trötta av dålig luft eller buller. För miljönämnden är barns och ungas uppväxtvillkor viktiga och bland annat har vi under 2016 besökt runt 100 förskolor och skolor och tittat särskilt på deras utemiljö.

Miljönämnden bedriver även tillsyn på industrier där vi bland annat kontrollerar hur de följer de miljökrav som gäller för verksamheterna.

En del av vår verksamhet är händelsestyrd. Under 2016 fick vi omprövara vårt arbete när dricksvattnet blev dåligt, när fågelinfluensan drabbade verksamheter i vårt närområde och när det skedde utsläpp till mark och vatten.

För att lyckas med miljöarbetet måste vi tänka långsiktigt och arbeta strategiskt. I början av året antog kommunfullmäktige ett livskvalitetsprogram som visar vägen för stadens miljö- och folkhälsoarbete. För oss innebär detta två saker. Dels ska vi vara stöd till koncernen i arbetet med livskvalitetsprogrammet, dels ska vi själva implementera det hos våra medarbetare. Vi medverkar även i stadens utveckling genom att kontinuerligt ge stöd till plan- och byggprocesserna. Många frågor som handlar om planering och utbyggnad av Helsingborg kommer till miljönämnden för yttrande eller beslut. Under 2016 har vi arbetat mycket med Stadsplan 2017.

För att övervaka miljösituation i Helsingborg kontrollerar vi både luft och vatten. Luftkvaliteten följer vi upp kontinuerligt och vi har också ett kustkontrollprogram där vi under 2016 samlade in värdefull miljödata från Öresund.

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Företagens bedömning av myndighetsutövning och service – miljö och hälsoskydd, index 0-100 ¹⁾	65	-	69
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	67	-	-
Kvalitet			
Återkoppling till kund inom fem dagar (tjänstegaranti), procent	99	99	100
Verksamheter med Smiley, antal	195	213	211
Andel överklaganden från kund som lett till ändring av miljönämndens beslut, procent	14,6	9,6	17,6
Volymer			
Antal tillsynsbesök enligt miljöbalken, antal	960	600	600
Antal kontroller enligt livsmedelslagstiftningen, antal	1 070	859	933
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	13	13	14
Kostnader, mnkr	36	37	37
Nettokostnader, mnkr	23	25	23
Intäktsfinansieringsgrad, procent	37,1	33,8	38,4

1) Resultatet 2016 är preliminärt då det endast avser perioden januari till november. Genomsnittsresultatet för andra kommuner 2016 blir tillgängligt först i månadsskiftet april/maj 2017.

Framtid

Helsingborg växer, både i antalet invånare och i antalet verksamheter. Med detta ökar behovet av tillsyn av skolor och förskolor, miljöfarliga verksamheter, bostäder, strandskydd och grönområden. Fram till 2023 kommer bland annat 33 skolor och förskolor att byggas eller förändras. Vi märker ett ökat behov av oss som remissinstans. Miljö- och klimatfrågorna kommer mer i fokus.

Internationell forskning och rapporten om Helsingborgs ekologiska fotavtryck (från 2015) visar att det är individuella vanor, beteenden och livsstilar som har den största inverkan på miljön och klimatet. För att Helsingborg ska bli ledande i miljö- och klimatfrågor måste vårt hållbarhetsarbete växla upp till ytterligare en nivå. Livskvalitetsprogrammet är viktigt i detta sammanhang. Miljönämnden kommer att processleda arbetet med att uppnå programmets mål. Det betyder att vi bland annat ska ge stöd i planerings- och målstyrningsarbetet och att vi ska inspirera för att hålla programmet levande.

Staden har länge arbetat med att ställa om till en mer hållbar energianvändning. Nu tar vi ytterligare ett steg och under 2017 tar vi fram en ny klimat- och energiplan för staden. Även arbetet med att bli fossilfria 2020 kommer att fortsätta.

Överförmyndarnämnden

Medarbetare på Överförmyndarnämnden. Foto: Oskar Fälldt

Överförmyndarnämnden har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Verksamheten expanderade för att möta ökade behov. Personalstyrkan gick från sex till tio personer och vi flyttade till större lokaler.
- Vi hade fortsatt framgång i arbetet med att rekrytera gode män.
- Vi hade tillsyn över de ensamkommande barn som kommit till Helsingborg och som ska integreras och bli delaktiga i samhället.

Överförmyndarnämndens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nytta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringsarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärd, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ▶ Uppföljning är inte genomförd

Invånare – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Kvaliteten på våra tjänster ska vara hög 🌟				
► Nöjd-Kund-Index (NKI)	84 %	81 %	69 %	Minst 82 %
► Tjänstegaranti: max två dagar svarstid	100	100	100 %	100 %
► Antal handläggningsdagar vid anordnande av godmanskap	61	58	91	Max 65
► Antal handläggningsdagar vid anordnande av förvaltarskap	48	92	103	Max 90
► Antal handläggningsdagar vid anordnande av godmanskap för ensamkommande barn	-	-	28	Max 12
► Vi ska öka antalet korrekta årsräkningar 📈				
► Andel korrekta inkomna årsräkningar	87 %	83 %	84 %	Minst 87 %

Omvärld – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska ha en god tillgång till ställföreträdarskap 🌟				
► Ökning av antalet ställföreträdare (god man/förvaltare)	-	-	13	Minst 10 %
► Ökning av antalet ställföreträdare för ensamkommande barn (god man)	-	995 %	50	Minst 50 %

Organisation – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare 🌟				
► Medarbetarundersökning: Motivation, Mitt arbete känns meningsfullt	-	-	88	Minst 80
► Medarbetarundersökning: Ledarskap, Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare	-	-	94	Minst 80

Ekonomi – nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Vi ska ha en god ekonomi 🌟				
► Avvikelse mot nämndens budget som gäller administrativa kostnader	-	205	1 606	Max 0

Målanalys

Kvaliteten på våra tjänster ska vara hög.

Inledningsvis är det viktigt att förstå att merparten av utfallen av våra mätetal har direkt eller indirekt samband med den stora mängd ensamkommande barn som kom under senare delen av 2015. All övrig handläggning har påverkats av den oförberedda situationen som inträffade och trots nödvändig omorganisation och byten av arbetsuppgifter inom verksamheten har övrig handläggning tagit längre tid än tidigare år.

Utfallet får ändå ses som exceptionellt positivt utifrån den situation som var med många ensamkommande barn på kort tid och därpå nödvändig rekrytering av flera hundra gode män inom mycket kort tid.

Nöjd kund-index är betydligt lägre än föregående år, vi är övertygade om att detta beror på att många av det stora antalet gode män som rekryterades för ensamkommande barn hade felaktiga föreställningar om vad som ingick i uppdraget och också vår roll som tillsynsmyndighet. Vi sänder varje år ut enkäter till gode män och förvaltare, även till gode män för ensamkommande barn. Den sistnämnda kategorin hade ökat med flera hundra gode män sedan enkäten sändes ut under hösten 2015.

Antal handläggningsdagar vid anordnande av både godmanskap- och förvaltarskap är högre än målvärdena vilket hänger ihop med att all handläggning tog längre tid på grund av den extrema situation som uppstod i samband med det stora antalet ensamkommande barn.

Detsamma gäller antal handläggningsdagar vid anordnande av godmanskap för ensamkommande barn. Vissa dagar kunde 25 barn komma till staden. Efterfrågan på tolkar var oerhört stor vid tidpunkten och de kunde inte tillhandahållas förrän lång tid efter förfrågan. Trycket var så stort så att vi helt enkelt inte hann med att rekrytera gode män, utbilda dem, föreslå dem som lämpliga, ordna tolk, sammanföra parterna och fatta beslut i ärendena i den omfattning vårt målvärde angav.

Vi ska öka antalet korrekta årsräkningar.

Andel korrekta inkomna årsräkningar når inte riktigt upp till målvärdet, men överstiger ändå utfallet året dessförinnan. Det är möjligt att målvärdet inte är helt realistiskt utan för högt. Vi kanske har nått så långt vi kan.

Vi ska ha en god tillgång till ställföreträdschap.

Föregående år hade vi endast ett mätetal som gällde ökning av samtliga ställföreträdare. I år har vi separerat det till två mätetal varför det inte går att jämföra med föregående år.

I år har vi ett mätetal som gäller ökning av antalet ställföreträdare, god man och förvaltare, det vill säga i de traditionella ärendena och ett mätetal som enbart gäller ökning av antalet ställföreträdare för ensamkommande barn (god man).

Utfallet i det första mätetalet överträffar det målvärde vi bedömde var realistiskt. En del av förklaringen kan vara att vi under hösten 2016, efter att vi har noterat att färre gode män för ensamkommande barn behövts till följd av det minskade antalet barn som kom till Sverige under 2016, har arbetat för att rekrytera de gode männen för ensamkommande barn till att istället bli gode män i de traditionella uppdragena.

I det andra mätetalet uppnådde vi exakt det målvärde vi hade satt, det vill säga 50 procent. Nu är behovet av gode män till ensamkommande barn inte längre så stort som under 2015, vi måste ändå fortsätta rekrytera gode män till den kategorin ärenden. Dels för att det är vanligt förekommande vid förfrågan om uppdrag att intresset då har svalnat och man tackar nej till uppdraget. Dels för att vi måste ha någon beredskap för det fall flyktingpolitiken ändras och gränserna öppnas igen.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Mätetalen av nämndens mål "Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare" är nya för året.

Det är oerhört positivt att utfallet vida överstiger ett redan högt målvärde. För verksamheten är det den enskilt största framgångsfaktorn att vi har medarbetare som upplever arbetet meningsfullt och att den närmaste chefen visar förtroende för mig som medarbetare.

Särskilt glädjande är det att notera att resultatet lämnas efter en oerhört krävande period. Under slutet av 2015 och i början av 2016 när det kom så många ensamkommande barn till staden och alla skulle ha en god man som rekryterades av oss, var endast sex personer anställda i verksamheten. Ensamkommande barns ärenden är mycket resurskrävande. Att kompetensöverföring har skett så bra till de fyra nyanställda kan bara tillskrivas en dedikerad och ambitiös personalstyrka som värnar om verksamheten och för de huvudmän för vars skull verksamheten finns till.

Vi ska ha en god ekonomi.

Det totala utfallet uppvisar ett positivt resultat om 1,6 miljoner kronor. Förklaringen är att vi med anledning av regeringens och riksdagens ändrade inställning i flyktingpolitiken tidigt under året observerade att sannolikt skulle ensamkommande barn inte komma till landet i samma utsträckning som under 2015. Vi avvaktade därför med att rekrytera ytterligare medarbetare som planerat, och de administrativa kostnaderna blev därför heller inte så stora som budgeterat varför utfallet blev ett positivt resultat.

Årets verksamhet

Under året stabiliseras överförmyndarnämndens verksamhet något efter ett mycket intensivt 2015 som var fullt av tillfälliga lösningar för att kunna hantera de många ensamkommande barn som kom till Helsingborg. 2016 kom i princip inga ensamkommande barn till Sverige men ändå flyttades barn som redan var i landet både till och från Helsingborg. Totalt sett fanns det i Helsingborg något färre ensamkommande barn 2016 än året innan.

Nämndens verksamhet expanderade 2016. Skälet var framför allt att vi måste hantera alla de ärenden som kom in 2015. Personalstyrkan ökade från sex till tio personer och vi omorganiserade verksamheten för att fördela arbetsuppgifterna på bästa sätt mellan olika personalkategorier. Vi har sett över och anpassat våra rutiner efter omständigheterna samt handlett och utbildat nyanställda. Eftersom vi blev fler var vi också tvungna att flytta till större lokaler.

Det är mycket resurskrävande att rekrytera ny personal inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde och det tar lång tid innan ny personal är helt upplärd. Rättsområdet för ensamkommande barn är relativt nytt och det innebär många gånger svårigheter i gränsdragningen mellan olika myndigheters uppdrag och de gode männen. Det finns inte heller någon adekvat utbildning inom området och att lära sig yrket tar 1–2 år eftersom det sker parallellt med det löpande arbetet.

Vi lägger mycket tid och kraft på att rekrytera gode män, det är en utmaning att rekrytera tillräckligt många. Under 2016 upplevde vi ett minskat intresse från allmänheten att verka som god man, och det var också en utmaning att behålla dem vi har lyckats rekrytera. Många av dem som varit god man för ensamkommande barn avslutade sitt uppdrag under året, många gånger på grund av att uppdraget visade sig vara mer krävande än vad de väntat sig.

Nyckeltal

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Andel gode män och förvaltare som uppfattar att de blir bra bemötta av personalen på överförmyndarenheten, procent ¹⁾	-	-	92
Andel gode män och förvaltare som uppfattar att personalens yrkeskunskap är bra, procent ²⁾	-	-	91
Andel gode män och förvaltare som upplever att tillgängligheten hos överförmyndarenheten är bra när det gäller: ²⁾	-	-	
- telefonkontakt, procent	-	-	56
- besöksmöjlighet, procent	-	-	36
- mejlkontakt, procent	-	-	78
Kvalitet			
Andel gode män och förvaltare som är nöjda med överförmyndarenhetens verksamhet, procent ³⁾	84	81	69
Volymer			
Nya ärenden där det anordnats en god man eller förvaltare, antal	245	521	397
Ärenden där god man- eller förvaltarskap inte har anordnas, antal	89	149	159
Anordnade ärenden avseende ensamkommande barn, antal	62	287	153
Kostnadsfördelning av avroden - huvudmäns andel/kommunens andel	51/49	49/51	-
Gode män och förvaltare, antal	451	600	695
Godmanskapsärenden, antal	1 005	1 329	1 355
Förvaltarskapsärenden, antal	179	183	172
Godmanskaps-/förvaltarskapsärenden i kombination, antal	45	48	52

1) Utfall för 2014 och 2015 saknas på grund av att frågan omformulerades 2016 och därmed inte är jämförbar mellan åren.

2) Utfall för 2014 och 2015 saknas på grund av att frågan hade en underindelning dessa år som togs bort 2016 och därmed är inte utfallen jämförbara mellan åren.

3) Minskningen jämfört med föregående år bedömer nämnden huvudsakligen beror på att många av de gode män till ensamkommande barn som rekryterades 2016 inledningsvis inte förstod vad uppdraget innebar och vilken tillsynsroll överförmyndarnämnden har.

Framtid

Händelser i omvärlden påverkar mycket påtagligt vår verksamhet. Det handlar bland annat om hur många flyktingar, speciellt ensamkommande barn, som kommer till Sverige. Åren 2015–2016 berördes överförmyndarnämnden i allra högsta grad av just detta. Antalet ärenden som rörde ensamkommande barn ökade stort och dessa resurskrävande ärenden är kvar under vår tillsyn tills barnen blir myndiga. Det betyder att det påverkar vår verksamhet flera år framöver.

Vår framtida finansiella situation är osäker. Migrationsverket har tidigare ersatt i princip samtliga kostnader som kommunerna har haft för ensamkommande barn. Regeringen överväger nu att införa nya ersättningsregler för de ensamkommande barnen. Det innebär att kommunernas rätt till ersättning sänks kraftigt. Reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Ett annat regeringsförslag som kan påverka vår framtida verksamhet gäller så kallade framtidsfullmakter som föreslås införas den 1 juli 2017. Framtidsfullmakter är en form av ställföreträdsraskap för vuxna som ger enskilda personer möjlighet att utse någon att företräda dem i personliga och ekonomiska angelägenheter om de senare i livet själva inte kan det. Framtidsfullmakterna blir ett alternativ till godmanskap och förvaltarskap och ett komplement till vanliga fullmakter. Överförmyndarnämnden ska ha tillsyn över framtidsfullmakterna om förslaget går igenom. Vi ska ha rätt att begära redovisning av uppdraget och skyldighet att agera om vi misstänker miss bruk.

Kommunstyrelsen

Foto: Anna Alexander Olsson

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- I vår nya webblösning för diariet kan vem som helst fritextsöka. Helsingborg var först med den här lösningen och har också varit med och utvecklat den.
- Helsingborg tecknade en överenskommelse om satsningar på cykel- och kollektivtrafik som delvis finansieras av staten.
- Helsingborg blev årets tillväxtkommun för att vi driver utvecklingen framåt genom digitalisering, nytänkande och innovationer.

Kommunstyrelsens mål

I stadens mål- och resultatstyrning sätter vi prioriterade, tydliga och mätbara mål. Dessa mål syftar till att ge ökad nyta för våra invånare och motivera oss i vårt förbättringssarbete. Till varje mål finns det ett eller flera mätetal och till varje mätetal ett målvärde. Mätetalens syfte är att möjliggöra en bedömning av hur väl vi har uppfyllt ett mål. Målvärdena visar vilket resultat vi ska uppnå under perioden. Det samlade resultatet av de mätetal som finns kopplade till ett mål visar om vi har nått målet eller inte.

Nedan redovisar vi nämndens måluppfyllelse 2016 inom perspektiven invånare, omvärld, organisation och ekonomi samt utvecklingen de senaste tre åren.

För mer information om stadens modell för mål- och resultatstyrning se Så styrs Helsingborg i denna årsredovisning och webbplatsen styrning.helsingborg.se.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ▶ Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Invånare - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv ☺				
► Nöjd Inflytande Index	40	40	36	Minst index 41
► Andel förvärvsarbetande invånare 20-64 år 1)	71,9	72,2	72,7	Minst 72,3
► Antal arbetsstillfällen i Helsingborg 1)	67 044	67 916	69 001	Minst 69 000
► Andel med egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats	39	38	36	Minst 42 %
► Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad ☺				
► Invånarnas uppfattning - rekommendera att flytta till Helsingborg	75	76	72	Minst index 76
► Andel elever som upplever att man i skolan respekterar varandras olikheter	-	89	89	Minst 90 %
► Andel kunder som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst	90	89	88	Minst 90 %
► Andel flickor i den öppna fritidsverksamheten	-	35	30	Minst 34 %
► Invånarnas uppfattning om kulturverksamheten	70	69	70	Minst 71
► Antal anmälda våldsbrott per 1000 invånare	16,6	15,5	16,1	Max 13,0
► I Helsingborg ska det finnas lika möjligheter för alla barn och unga ☺				
► Andel elever i årskurs 9 med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram (efter sommarskola)	89	85	89	Minst 86 %
► Andel elever i årskurs 6 med lägst betyget E för ämnesproven i sv, sv2, en och ma	93	93	92	Minst 94 %
► Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 - andel positiva svar	-	84	83	Minst 85 %
► Andel barn och unga som fullföljer sin insats hos socialtjänsten	-	68	68	Minst 75 %

Omvärld - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma mäniskor ☺				
► Nöjd-Kund-Index Företagsklimat (SKL:s Öppna jämförelser)	68	-	70	Minst 70
► Andel företagsamma mäniskor (har F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag, är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag)	10,9	10,9	11,0	Minst 11,2 %
► Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor ☺				
► Rankning Sveriges bästa miljökommun	10	13	4	Plats 10 eller bättre
► Avfallsmängd per invånare 1)	-	-	397	Max 467 kg

Organisation - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare ☺				
► Hållbart medarbetarengagemang (motivation, ledarskap, styrning)	80	80	81	Minst index 81
► Hållbart medarbetarengagemang (HME) inom stadsledningsförvaltningen	78	80	82	Minst index 81
► Ledarindex enligt HME inom stadsledningsförvaltningen	77	79	82	Minst index 80
► Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter ☺				
► Andel hushåll med tillgång till snabbt bredband 1)	65,2	70,5	83,8	Minst 75 %
► Ranking utifrån eBlomläдан	2	1	1	Plats 3 eller bättre
► Webbinfoinformation till invånarna - ranking utifrån Informationsindex	3	1	7	Plats 1
► Kvaliteten på det stöd och den service som förvaltningen erbjuder ska vara hög ☺				
► Nöjd-Uppdragsgivar-Index (NUI, uppdragsgivares bedömning av förvaltningen)	-	4,4	4,6	Minst 4,5
► Nöjd-Kund-Index (NKI, stadens förvaltningsledningars bedömning av förvaltningen)	3,9	4,0	4,1	Minst 4,1

Ekonomi - nämndens mål och mätetal

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2016
► Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet ☺				
► Stadens soliditet	58	54	56	Minst 54 %
► Resultat skattefinansierad verksamhet, mnkr	242	187	321	Minst 136
► Avvikelse mot förvaltningens budget	3,1 %	4,3 %	6,9 %	0 % avvikelse

1) Resultaten har en eftersläpning på ett år.

Målanalys

Alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv.

Målet att alla i Helsingborg ska ha möjlighet att påverka sina liv har fyra resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Positiv trend av andelen förvärvsarbetande.

Andelen förvärvsarbetande invånare i åldern 20-64 år har ökat de senaste åren, från 72,2 procent 2010 till 72,7 procent 2015. Om vi inkluderar invånare som arbetar i Danmark blir andelen 74,0 procent. Även om andelen förvärvsarbetande ökar i Helsingborg minskar inte gapet gentemot riksgenomsnittet. Andelen förvärvsarbetande i Sverige 2015 var 77,9 procent, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år. Den genomsnittliga andelen för större städer (50 000 – 200 000 invånare) var 77,4 procent.

Antalet arbetstillfällen inom Helsingborg 2015 uppgår till 69 001. Det är en ökning jämfört med 2015 med drygt 1 000 tillfällen. Antalet arbetstillfällen har ökat med i genomsnitt cirka 1 100 per år de senaste fem åren. Antalet arbetstillfällen per invånare i åldern 20-64 år ligger i Helsingborg på ungefär samma nivå som i gruppens större städer. I Helsingborg finns 0,86 arbetstillfällen per invånare medan det genomsnittliga antalet bland större städer är 0,87.

Fortsatta utmaningar inom egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats.

Helsingborgs stad arbetar på olika sätt för att förbättra mänskors möjligheter att försörja sig själva. Andelen som uppnår egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats är 36 procent. Resultatet är lägre än ambitionen på 42 procent. Resultatet är även något sämre än 2015 då 38 procent nådde egenförsörjning efter försörjningsstödsinsats.

Konjunkturen är god vilket betyder att de invånare som idag har kontakt med oss står längre från arbetsmarknaden och har en komplex behovsbild. Det har också kommit många nyanlända hit. Vi har inte i tillräckligt hög grad anpassat våra insatser för att möta denna förändring hos våra målgrupper. För att lyckas bättre behöver vi göra invånarna mer delaktiga när insatserna planeras. Det finns också svårigheter i samarbetet med arbetslivet för vissa målgrupper, bland annat personer som är födda utanför landet, personer med ohälsa och personer med missbruk. Vi behöver arbeta mer med strukturell attityd påverkan på den lokala och regionala arbetsmarknaden.

Fokus på starkt invånardialog.

Nöjd inflytande-index är en del av SCB:s medborgarundersökning och ger en bild av hur invånarna uppfattar staden utifrån kontaktmöjligheter, information, påverkan och förtroende. Resultatet för Helsingborg ligger 2016 något lägre än genomsnittet för landets kommuner. För Helsingborgs stad är det främst förbättringar inom påverkan och förtroende som kan höja helhetsbetyget.

Vi fortsätter vårt arbete med att stärka dialogen med invånarna och förbättra möjligheterna för den som vill vara delaktig i stadens utveckling. Vi arbetar brett mot alla invånare samtidigt som vi gör riktade insatser i olika stadsdelar. Vi tror mycket på internets möjligheter och har börjat arbeta enligt konceptet Aktiv Dialog i Sociala Medier, Adis. Det syftar dels till att vi ska bli bättre på att lyssna och reagera på det som sägs om kommunen i sociala medier, dels att vi ska bli mer relevanta för målgrupperna på sociala medier. Under 2014-2016 har vi även haft en panel bestående av drygt 1 600 helsingborgare. Panelen har fått möjlighet att svara på frågor för att ge en bild av vad helsingborgarna tycker om olika delar av stadens utveckling.

Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad.

Målet att Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad har sex resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Nio av tio upplever respekt för varandras olikheter

Andelen elever som upplever att man i skolan respekterar varandras olikheter uppgick 2016 till 89 procent. Resultatet innebär ingen förändring jämfört med närmast föregående år. Resultatet kommer från skol- och fritidsförvaltningens attitydundersökning som också visar att elevernas uppfattning är att respekten för varandras olikheter är större bland de yngre eleverna än bland de äldre.

Stabila resultat inom hemtjänsten.

Socialstyrelsens brukarundersökning visar att 88 procent av brukarna är mycket nöjda eller ganska nöjda med hemtjänsten. Resultaten de föregående åren har varierat mellan 89 och 90 procent. Det genomsnittliga resultatet i landet är 91 procent och bland större städer (50 000 – 200 000 invånare) är resultatet 90 procent.

Sett till resultaten behöver Helsingborg bli bättre på att ge brukarna möjligheter att framföra synpunkter

eller klagomål och att informera om förändringar samt att anpassa beslutet efter brukarens behov. Jämfört med andra kommuner har vi något lägre resultat när det gäller brukarnas uppfattning om möjligheterna att få kontakt med hemtjänstpersonalen och brukarnas uppfattning om personalen har tillräckligt med tid för sitt arbete. Hemvården i Helsingborg arbetar med digitala planeringsverktyg för att varje enskild brukare ska möta ett begränsat antal personer från hemtjänsten och att tiden för insatserna ska vara tillräcklig.

Fortsatt bra betyg på kulturverksamheten.

SCB:s medborgarundersökning innehåller frågor om invånarnas uppfattning om biblioteksverksamheten, utställnings- och konstverksamhet samt om teaterföreställningar och konserter. Dessa utgör tillsammans ett kulturindex. Helsingborgs resultat 2016 uppgår till 70 på indexskalan 0-100, vilket är precis under ambitionen för året. Biblioteksverksamheten har ett något bättre resultat än utställnings- och konstverksamhet, teaterföreställningar och konserter. Stadens resultat har de senaste åren legat mellan 68 och 71 och Helsingborg har ett bra resultat jämfört med andra kommuner. Riksgenomsnittet är 62 och det genomsnittliga resultatet för större städer är 68.

I undersökningen finns också frågan "Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?". Helsingborgs resultat är 72 på skalan 0-100 vilket är strax under ambitionen för 2016. Resultatet de senaste åren har varierat mellan 75 och 77. Helsingborgs resultat är högre än det genomsnittliga resultatet bland övriga 136 deltagande kommuner (64) och genomsnittsresultatet för större städer (69).

Lägre andel flickor i den öppna fritidsverksamheten.

Andelen flickor i den öppna fritidsverksamheten uppgick 2016 till 30 procent. Helsingborg fortsätter att rikta verksamhet mot flickor och vi arbetar målmedvetet med att involvera flickor i planeringen av aktiviteter för att öka deras deltagande i den öppna fritidsverksamheten. Resultatet 2016 är en försämring jämfört med föregående år och staden når inte ambitionen för året. Mätningen är gjord av skol- och fritidsförvaltningen på fritidsgårdar och andra mötesplatser.

Vi når inte flickor med den öppna fritidsverksamheten under terminstid. På fritidsgårdar och andra mötesplatser är vanligen pojkar i majoritet. De anläggningar som lyckas locka fler flickor har gjort medvetna satsningar på att skapa aktiviteter för dem – i vissa fall endast för flickor. De fritidsgårdar som har öppet för

tonåringar tidigare på eftermiddagen har fått fler flickor som besökare. Vi når vår ambition om att öka andelen flickor i den öppna verksamheten när det gäller flickor som är i åldern 10-12 år. För de äldre behöver vi utveckla verksamheten för att nå fler. Under 2017 kommer frågan att vara i fokus vid bland annat fortbildning och utvecklingsarbete.

Fler anmeldta våldsbrott.

Antalet anmeldta våldsbrott i Helsingborg ökade 2016 jämfört med 2015. Preliminärt har 2 266 våldsbrott anmälts, en ökning med 134 från 2015. Antalet anmeldta våldsbrott per 1 000 invånare är 16,1. I jämförelse med andra städer i Helsingborgs storlek (110 000 – 140 000 invånare) har Helsingborg fler anmeldta våldsbrott per invånare. Av de elva städerna i denna grupp är det endast i Linköping som antalet anmeldta våldsbrott minskar. I alla de övriga städerna ökar antalet anmeldta våldsbrott med mellan 1 och 14 procent.

Enligt polisen kan en del av ökningen förklaras av att befolkningen ökat i åldersgruppen 15-17 år. Det är i den åldersgruppen våldsbrottens främst sker. Antalet män i åldern 15-17 år har i Helsingborg ökat med lite mer än fem procent samtidigt som antalet anmeldta våldsbrott ökat med sex procent.

Helsingborg arbetar på olika sätt för att öka tryggheten. Bland annat genomför vi så kallade trygghetsdialoger med helsingborgare för att förbättra den fysiska miljön på platser som upplevs som ottrygga. Staden har även ett nära samarbete med polisen och arbetar tillsammans med övriga kommuner i Familjen Helsingborg för att få fler poliser till regionen.

I Helsingborg ska det finnas lika möjligheter för alla barn och unga.

Målet att det i Helsingborg ska finnas lika möjligheter för alla barn och unga har fyra resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Högre andel behöriga till gymnasieskolan.

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasieskolan uppgår läsåret 2015/2016 till 89 procent. Resultatet visar andelen behöriga efter komplettering genom sommarskola och inkluderar både kommunala och fristående skolor. Resultatet är en förbättring jämfört med läsåret 2014/2015 då andelen behöriga var 85 procent.

Det har skett en betydande minskning av andelen elever med underkänt betyg i matematik jämfört med föregående år. Andelen elever med godkänt betyg i matematik har ökat från 88,7 procent 2015 till 93,8 procent 2016. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är 79,0 procent, en ökning från 76,8 procent 2015. Även det genomsnittliga meritvärdet i stadens skolor fortsätter att stiga för fjärde året i rad.

Jämfört med andra kommuner hamnar Helsingborgs skolor på plats 90 av 287 kommuner. I Skolverkets och Sveriges Kommuner och Landstings resultatsammanställningar ingår inte elever med okänd bakgrund (elever som saknar personnummer). Om dessa elever exkluderas från Helsingborgs resultat ökar andelen med behörigitet till gymnasieskolan med cirka två procentenheter.

Andel elever i årskurs 6 med godkänt i ämnesproven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska är 92 procent. Resultatet för samtliga elever i Sverige är även det 92 procent.

I likhet med tidigare år har flickor ett bättre provbetyg än pojkar i svenska, svenska som andraspråk och i matematik. Eftersom ämnesproven förändras mellan åren blir en jämförelse med tidigare år endast ungefärlig. Årets resultat ligger i nivå med 2015 och 2014. Störst skillnad mellan skolorna i Helsingborg finns inom matematik, från en andel med 100 procent godkända elever ner till 59 procent.

Fortsatt positiv syn på skolan och undervisningen.
Andelen elever med en positiv syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 uppgår till 83 procent. Det är en procentenhets lägre än 2015 och två procentenheter lägre än ambitionen på 85 procent. Men jämfört med andra kommuner har Helsingborg bra värden. Det genomsnittliga resultatet för de 214 kommuner som gjorde undersökningen 2016 var 75 procent. Bland de större städerna (50 000–200 000 invånare) var värdet 77 procent. Helsingborg rankas på plats 29 av de 214 kommunerna.

I jämförelse med andra kommuner uppfattar en större del av eleverna i Helsingborgs skolor att de vet vad de ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena och att lärarna tar hänsyn till deras åsikter. Den fråga som avviker med ett lägre resultat, både i Helsingborg (68 procent) och nationellt (47 procent) är "Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer". Här har dock Helsingborgs skolor lyckats mycket bra jämfört med övriga kommuner.

Ingen ökning av andelen barn och unga som fullföljer insats.

Andel barn och unga som fullföljer sin insats hos socialtjänsten uppgår 2016 till 68 procent. Det är samma resultat som 2015 och klart lägre än ambitionen på 75 procent.

Socialförvaltningen har under året arbetat för att höja kvaliteten i utredningsarbetet. En framgångsfaktor för att öka andelen barn och unga som fullföljer sin insats är att de eller deras vårdnadshavare har både inflytande och möjlighet att kunna påverka hur insatsen utformas och genomförs. Förvaltningen arbetar för att det ska bli tydligare hur barnets eller den unges perspektiv och röst finns med i arbetet och i dokumentationen.

Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma människor.

Målet att Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagsamma människor har två resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Bra utveckling av företagsklimatet.

Företagsklimatet i Helsingborg fortsätter att utvecklas positivt och Helsingborgsföretagen ger staden ett lite högre betyg 2016 jämfört med tidigare år. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) servicemätning av företagsklimatet mäter företagens syn på kommunernas myndighetsutövning. Helsingborg har gjort servicemätningen vartannat år sedan 2010. Mätningen ger ett index från 0-100 och vårt resultat har de tre första åren varit 62, 67 och 68. Det preliminära resultatet för 2016 är 70 och omfattar perioden januari–november. Mätningen är inte fullt jämförbar mellan åren men resultaten ger ändå en indikation på hur företagsklimatet i Helsingborg utvecklas över tid.

Ungefär 200 av landets kommuner deltar i mätningen. Först i månadsskiftet april–maj 2017 presenterar SKL övriga kommuners resultat för 2016. Som jämförelse uppgick det genomsnittliga resultatet 2014 till 68.

De områden som ingår i mätningen är serveringstillstånd, markupplåtelse, bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och brandtillsyn. Helsingborgs starkaste område jämfört med andra kommuner är markupplåtelse medan vi avviker negativt inom bygglov. Vi arbetar systematiskt och stadsövergripande för att öka kundnytan i företagsärenden. Bland annat har vi en lotsfunktion för enklare och effektivare processer i företags- och etableringsärenden och 2016 startade

vi också en ny lotsgrupp för företag i destinationssansen. Varje år genomför vi en dag för näringslivet i Helsingborg, HbgTalks, där vi sätter fokus på angelägna frågor för det lokala och regionala näringslivet.

Tillsammans med de tio övriga kommunerna i Familjen Helsingborg och det regionala näringslivet driver vi företagsacceleratorn ThinkAccelerate. Det är ett utvecklingsprogram för nystartade företag inom it- och teknikbranschen. Deltagarna får under tre månader tillgång till gratis kontorsplats i en dynamisk miljö, utbildningar och ett brett nätverk med andra entreprenörer, mentorer, rådgivare och investerare.

Vi har också ett nära samarbete med Lunds universitet och Campus Helsingborg. Staden är partner i Campus Vänner vars mål är att Helsingborg ska vara bäst i landet på kunskapsöverföring och samarbete mellan universitet, näringsliv och samhälle.

Svag ökning av andelen företagsamma men högre nyföretagsamhet.

Andelen företagsamma personer i Helsingborg uppgår till 11,0 procent. Det är en liten ökning jämfört med 2015 och 2014 då andelen var 10,9 procent. I underlaget ingår personer som har F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag. Företagsamheten i Sverige ligger på 12,3 procent och i Skåne uppgår den till 12,0 procent.

I jämförelse med andra städer av Helsingborgs storlek är företagsamheten högre i Helsingborg. I Jönköping är den 10,1 procent, i Örebro 9,8 procent, i Linköping 9,6 procent, i Västerås 9,4 procent och i Norrköping 8,8 procent.

Andelen företagsamma kvinnor i Helsingborg enligt definitionen ovan har ökat för fjärde året i följd och uppgår nu till 7,2 procent. Även om det finns en positiv trend är andelen kvinnor som deltar i företagandet i Helsingborg lägre jämfört med Skåne och Sverige som helhet (7,7 procent). Det finns en stor potential för den totala företagsamheten att öka om företagsamheten bland kvinnor växer ytterligare. Andelen företagsamma unga (16-34 år) i Helsingborg uppgår 2016 till 4,9 procent, en ökning jämfört med 2015 men på samma nivå som 2014 och 2013. Antalet nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i Helsingborg uppgår till 15,4, vilket är en ökning från föregående års värde på 14,1. En hög nyföretagsamhet är gynnsamt för tillväxtföretagandet i staden, det vill säga att företagen växer och skapar nya arbetsställfällen.

Antalet nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i Sverige ligger på 11,0. Nyföretagandet i form av nyeregistrerade företag växer i snabbare takt i Helsingborg än i både Skåne och Sverige. Under 2016 registrerades över 1000 nya företag i staden, det är en ökning med elva procent jämfört med 2015.

Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor.

Målet att Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor har två resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Sveriges fjärde bästa miljökommun.

Tidningen Aktuell Hållbarhet utser varje år årets miljö-kommun, förra året hamnade Helsingborg på plats fyra i kommunrankingen. Det är åtta placeringar bättre än närmast föregående år. Rankningen baseras på Aktuell Hållbarhet enkät och uppgifter från Vattenmyndigheterna och Boverket samt sju nyckeltal.

Energiåtgärdena i våra egna lokaler har minskat med 29 procent mellan år 2005 och 2016, från 194 till 138 kilowattimmar per kvadratmeter. Andelen fossila drivmedel i tjänstebilarna ökar och ligger nu på 71 procent. Det är en förbättring jämfört med 2015 då andelen var 63 procent. Andelen ekologisk mat uppgår till 42 procent. Det är ett bra resultat i jämförelse med andra kommuner där det genomsnittliga resultatet är 26 procent. I Helsingborg återvinner vi 47 procent av hushållsavfallet som materialåtervinning. Genomsnittet bland andra kommuner är 39 procent. Den del av hushållsavfallet som vi inte materialåtervinner går istället till energiåtervinning.

Stora utmaningar att minska avfallsmängderna.
Avfallsmängden per invånare i Helsingborg uppgick 2015 till 397 kilo. Nya riktlinjer från Naturvårdsverket och Avfall Sverige för hur hushållsavfall ska klassificeras gör att statistiken för 2015 inte är jämförbar med tidigare år. Ambitionen 467 kg för 2015 sattes innan dessa riktlinjer var färdiga och är därför inte relevant att jämföra med.

Avfallsmängderna 2015 ligger kvar på ungefär samma nivå som 2014. Vårt arbete med avfallshantering är en viktig hållbarhetsfråga. Materialåtervinning är bra men det allra bästa ur miljösynpunkt är att förebygga att avfallet uppstår över huvud taget. De elva kommunerna i nordvästra Skåne har gemensamt fastställt att avfallet ska minska till 320 kg per person till 2020. För att nå den ambitionen inom fem år behöver kommunerna bland annat öka privatpersoners och företags kunskap och förståelse för sambandet mellan konsumtion, avfall och miljöpåverkan. Detta för att motivera ett förändrat beteende hos målgrupperna.

Avfallsstatistiken har ett års eftersläpning och uppgifterna för 2016 kommer i månadsskiftet april–maj 2017.

Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare

Målet att Helsingborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare har ett resultat som är prioriterat ur ett stadsövergripande perspektiv. För kommunstyrelsen finns ytterligare två prioriterade resultat. Vi har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Ett hållbart medarbetarengagemang.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en del i stadens medarbetarenkät och innehåller de tre delarna motivation, ledarskap och styrning. HME täcker inte in hela det arbetsgivarpolitiska området utan fokuserar på de delar som handlar om att styra mot bra resultat genom att ge förutsättningar för ett stort medarbetarengagemang.

Helsingborgs resultat 2016 uppgår till 81 på skalan 1-100. Det är en förbättring jämfört med de senaste åren då resultatet legat på 80. Delindexen motivation och styrning ligger kvar på samma resultat som 2015 (81 respektive 82) medan delindex ledarskap ökat från 79 till 81.

Jämfört med andra kommuner har Helsingborg ett något högre HME-resultat. Det genomsnittliga resultatet

för de 70 kommuner som hittills publicerat sitt resultat för 2016 ligger på 79. Det genomsnittliga resultatet i gruppen större städer (50 000 – 200 000 invånare) är 78.

HME och övriga resultat i medarbetarenkäten är ett betyg från staden anställda på staden som arbetsgivare. Helsingborg driver även ett employer branding-arbete för att attrahera nya medarbetare. Bland annat har vi ett nytt koncept för platsannonser och vår närvoro på mässor. Staden delar även ut studentpriset ”Årets samhällsinnovator”. Stadens HR-direktör blev dessutom nominerad till priset som Årets HR-direktör inom employer branding.

Bra betyg på ledarskapet inom stadsledningsförvaltningen

Medarbetarnas betyg på ledarskapet inom stadsledningsförvaltningen har utvecklats positivt de senaste åren. I årets medarbetarenkät blir resultatet 82 av 100. Det är ett bra resultat, både jämfört med andra förvaltningar och med andra kommuner. Resultatet de föregående åren har varit 79 för 2015 och 77 för 2014.

Mätningen av ledarskapet är en del av Hållbart medarbetarengagemang (HME). Det totala resultatet för HME (motivation, ledarskap och styrning) har även det förbättrats inom stadsledningsförvaltningen, från 78 respektive 80 i 2014 och 2015 års mätningar till 81 i medarbetarenkäten 2016.

Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Målet att Helsingborgs stad ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter har tre resultat som är prioriterade ur ett stadsövergripande perspektiv. Helsingborgs stad har delvis nått ambitionen för 2016 inom målet.

Digitalisering i framkant.

E-blomlådan är ett verktyg för kommuner att skapa överblick och underlag för sitt arbete med digital service och verksamhetsutveckling. Det är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som tillhandahåller verktyet. Inför 2016 uppdaterade SKL e-blomlådan till en ny version med nya indikatorer. Hittills har 20 kommuner gjort en utvärdering med den nya versionen och Helsingborg har det bästa resultatet (88 procent av maxpoäng).

Utvärderingen ger oss ett bra stöd för att fortsätta digitaliseringen och erbjuda invånare och företag en enklare vardag med transparens, bättre service och högre effektivitet.

I SKL:s undersökning av kommunernas webbplatser fick Helsingborg resultatet 93 av 100. Resultatet placeras Helsingborg på plats sju av 245 kommuner och vi har ett bra resultat i undersökningens samtliga 13 delområden. Det genomsnittliga resultatet hos de 245 deltagande kommunerna är 76 och bland större städer (50 000 – 200 000 invånare.) 85. Tidigare år har SKL genomfört undersökningen men 2016 har kommunerna själva fått göra utvärderingen. Resultatet är därför inte fullt ut jämförbart med tidigare år. Helsingborg har dock haft ett bra resultat i flera år. Ambitionen var att fortsätta vara den kommun med högst resultat i mätningen, något som vi inte infriade med en sjundeplacering.

Fler hushåll med snabbt bredband.

Andel hushåll med tillgång till snabbt bredband (100 Mbit/sekund) uppgick i oktober 2015 till 83,8 procent vilket är högre än ambitionen på 75,0 procent. Öresundskraft bygger ut stadsnätet kontinuerligt med det skånska målet att 95 procent av alla hushåll i länet ska ha tillgång till 100 Mbit/sekund år 2020.

Post- och telestyrelsen (PTS) har förbättrat sin metod för att mäta tillgången till bredband. PTS mäter nu utifrån hushåll istället för befolkning. Ändringen medför att resultaten på regional och lokal nivå mellan 2010-2014 (befolkning) och 2015 (hushåll) inte är helt jämförbara. Andelen hushåll med tillgång till snabbt bredband i Helsingborg har ökat. Vi kan dock inte med säkerhet säga att ökningen är så stor som från 70,5 procent 2014 till 83,8 procent 2015 (13,3 procentenheter) eftersom uppgiften från 2014 bygger på en annan mätmetod. Enligt PTS har den nya metoden ökad detaljgrad och bättre överensstämmelse med regeringens bredbandsmål. Resultaten för oktober 2016 presenteras PTS under våren 2017.

Kvaliteten på det stöd och den service som förvaltningen erbjuder ska vara hög.

Målet att kvaliteten på det stöd och den service som förvaltningen erbjuder ska vara hög har två prioriterade resultat. Nämnden har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Vi mäter kvaliteten på förvaltningens stöd och service med hjälp av enkäter för att fånga dels våra uppdragsgivares bedömning av förvaltningen, dels de andra förvaltningarnas bedömning av vår förvaltning.

I mätningen av hur våra uppdragsgivare bedömer vår förvaltning (nöjd uppdragsgivare-index) blev årets resultat 4,6 på en 6-gradig skala. Enkäten har förändrats något

över åren vilket gör att resultaten inte är helt jämförbart över tid, men årets resultat är det högsta sedan enkäten infördes 2008.

Vår mätning av hur de andra förvaltningarnas ledningar bedömer vår förvaltning (nöjd kund-index) ger oss viktiga signaler på vilka av våra verksamheter som fungerar bra och vad som kan bli bättre. Årets resultat på 4,1 på en 6-gradig skala motsvarar målvärdet och är ett av de högsta sedan enkäten infördes 2008.

Projektet ”Sveriges bästa stödfunktion” är stadsgemensamt utvecklingsprojekt med fokus på stödprocessernas gemensamma ambition att vara verksamhetspartners. Projektet startade i september 2015 och berörde stödfunktionerna ekonomi och styrning, kommunikation och HR.

Målsättningen med projektet ”Sveriges bästa stödfunktion” har varit effektiva och målgrupporienterade stödfunktioner med en gemensam ambition att vara verksamhetspartners som bidrar till en ökad verksamhetsnytta.

Projektet avslutades vid årsskiftet och har levererat ett antal förslag på vad som kan göras inom olika områden för att minska stress och spretighet för chefen och skapa förutsättningar för ett utvecklat samarbete mellan stödfunktionerna. Leveranserna har identifierade mottagare som förväntas utveckla och förvalta förslagen så att de faktiskt resulterar i konkreta förändringar som skapar nytta och värde i verksamheterna.

Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet

Målet att Helsingborgs stads ekonomi ska vara god och balanseras med hänsyn till social och miljömässig hållbarhet har två resultat som är prioriterat ur ett stadsövergripande perspektiv. För kommunstyrelsen finns ytterligare ett prioriterat resultat. Vi har nått ambitionen för 2016 inom målet.

Fortsatt god ekonomi i staden.

Helsingborgs stad redovisar ett resultat på 321 mnkr för år 2016. Det redovisade resultatet överstiger budget med 185 mnkr och är 134 mnkr högre än föregående år. Årets överskott är till stor del en följd av väsentligt lägre pensionskostnader än förväntat och därtill har utvecklingen av nämndernas kostnader generellt varit låg. Dessutom beviljades staden en byggbonus på 62 mnkr under hösten, vilket förbättrade resultatet.

Nyckeltal

Byggbonus är en ny form av statsbidrag med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i landet och då Helsingborg nyligen färdigställt ett stort antal bostäder blev detta bidrag förhållandevis stort.

Under året har stadens skattefinansierade verksamheter investerat för 800 miljoner kronor. Alla investeringar som överstiger 15 miljoner kronor innehåller en hållbarhetsbedömning. En hållbarhetsbedömning innebär att vi belyser, beaktar och värderar våra investeringar utifrån de tre hållbarhetsaspekterna: social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Begreppet hållbara investeringar innehåller att investeringarna ska leda mot vision Helsingborg 2035 och en hållbar utveckling.

Stadens soliditet, rensat från koncerninterna lån, ligger vid årsskiftet på 56 procent vilket är ett högre värde än 2015. Soliditeten påverkas av stadens omfattande investeringsutgifter men den är fortfarande hög jämfört med många av landets kommuner. Förändringen mot år 2015 beror på att tillgångarna i staden exklusive internbanken var på en nästan oförändrad nivå, samtidigt som eget kapital förstärktes med 321 mnkr genom årets resultat.

Stadsledningsförvaltningen redovisar ett ekonomiskt överskott på 6,9 procent jämfört med budget. Förvaltningens avdelningar visar god följsamhet mot budget och de flesta redovisar ett överskott.

Årets verksamhet

Kommunstyrelsen leder stadens verksamhet och har det övergripande ansvaret för dess utveckling och ekonomi. Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation, stadsledningsförvaltningen, ska på en övergripande nivå leda, samordna och utveckla bland annat sådant som handlar om samhällsplanering, näringslivsfrågor och ekonomi. Vi tog ytterligare ett steg inom digitaliseringen när vi lanserade stadens nya diarium. Det är webbaserat och användare kan fritextsöka bland alla dokument. Helsingborgs stad är hittills den enda kommun med denna typ av diarium, och vi har utvecklat det tillsammans med företaget som levererar systemet. Både vår verksamhet och våra medarbetare utvecklas när vi är med och driver utvecklingen framåt på nationell nivå inom det här området.

Visionsfonden är till för personer som har idéer som kan utveckla Helsingborg i riktning mot visionen Helsingborg 2035. Under 2016 fick 22 projektidéer stöd av fonden. Det handlade bland annat om konstprojekt, insatser för flyktingar och en idé om att ta fram en global klädkollektion med inslag både av svenska och internationellt mode.

Vi genomförde en studie för att ta reda på vad det är som får mäniskor att bo, turista och investera eller starta företag i Helsingborg. Det visade sig att Helsingborgs fördelar gentemot andra kommuner framför allt är olika aspekter av begreppet livskvalitet. Resultatet använder vi i det fortsatta arbetet med att bygga varumärket Helsingborg.

Nystartade företag kan få stöd hos företagsacceleratorn Think Accelerate. Under 2016 har 14 företag slussats igenom programmet. Deltagarna har varit mycket nöjda, både med hur programmet är utformat och hur Think skapade en sund tävling mellan bolagen i hur man når sina mål.

	2014	2015	2016
Extern kundnöjdhet			
Nöjd-Medborgar-Index, index 0-100	60	60	57
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	55	54	54
Svenskt Näringslivs utvärdering av kommuners företagsklimat, rank 1-290	23	29	44
Företagens bedömning av stadens myndighetsutövning och service, index 0-100 ¹⁾	68	-	70
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, index 0-100	68	-	-
Polisens trygghetsmätning, index 0-6 (lägre värde är bättre)	-	2	3
Andel av invånarna som uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till staden, procent	-	-	90
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, procent	-	-	78
Kvalitet			
Utvärdering av kommuners webbplatser, rank 1-290	3	1	7
Andel förfrågningar till Helsingborgs stad via telefon som besvaras direkt, procent	62	19	90
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, procent	49	46	52
Andel förfrågningar till Helsingborgs stad via e-post som besvaras inom två arbetsdagar, procent	96	95	100
- Genomsnitt andra deltagande kommuner, procent	83	84	86
Volymer			
E-tjänster som staden erbjuder, antal	151	159	170
Erbjudna fribyggartomter, antal	105	82	76
Påbörjade bostadslägenheter, antal	958	918	1 759
Ekonomi			
Intäkter, mnkr	542	643	766
Kostnader, mnkr	942	1 138	1 206
Nettokostnader, mnkr	400	494	441

1) Resultatet 2016 är preliminärt då det endast avser perioden januari till november. Genomsnittsresultatet för andra kommuner 2016 blir tillgängligt först i månadsskiftet april/maj 2017

Framtid

I Helsingborg ska människor och företag ha möjlighet att utveckla sina idéer, talanger och förmågor. Staden växer och vi ska se till att det finns bostäder, god infrastruktur och förutsättningar för att lyckas. För att staden ska fortsätta utvecklas på ett hållbart sätt ska vi arbeta mot intolerans och diskriminering och vara drivande när det gäller förändringar i livsstil, vad vi konsumerar och hur vi sköter våra transporter.

Kommunstyrelsen ger också stadens andra verksamheter förutsättningar för att svara mot invånarnas behov. För att lyckas med det vidareutvecklar vi det stöd och den service vi ger.

Vi ska också ta vara på digitaliseringens möjligheter och alltid ha våra målgruppars behov i fokus. Vi ska vara innovativa, utveckla nya arbetsätt och samarbetsformer och ständigt se till att vi har rätt kompetenser för att möta behoven.

Nämndernas tjänstegarantier

Helsingborgs stads tjänstegarantier är löften till invånarna om vad de kan förvänta sig av vår service. Tjänstegarantierna är en del i stadens kvalitetsarbete och om vi inte kan uppfylla en tjänstegaranti ska vi omgående göra vad vi kan för att rätta till felet och därefter leva upp till det givna löftet igen. Vid sådana fall har enskilda invånare också rätt att få en förklaring till varför det inte blev som garantin lovade. Nedan redovisar vi hur staden uppfyllde tjänstegarantierna 2016.

Uppföljning av stadens tjänstegarantier

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ► Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Barn- och utbildningsnämnden

► Vi garanterar att ditt barn kan läsa och skriva efter sitt första skolår.

Tjänstegarantin uppfylldes till 93 procent, vilket är två procentenheter lägre än 2015. Under läsåret 2015/16 tillkom fortlöpande ett stort antal elever med olika förutsättningar och skolbakgrund, vilket påverkat möjligheten att nå 100 procent.

► Vi garanterar att ditt barn kan räkna efter sitt andra skolår.

Tjänstegarantin uppfylldes till 93 procent, vilket är en ökning med en procentenhets sedan föregående år. Vi har gjort särskilda insatser de senaste åren för att öka elevernas måluppfyllelse i matematik, men det är en bit kvar till 100 procent. Resultatet har också påverkats av att skolorna lopplande har tagit emot ett stort antal elever med olika förutsättningar och skolbakgrund.

► Vi garanterar alla barn i förskolan och alla elever i skolan minst en estetisk upplevelse/ kulturupplevelse per läsår från tre års ålder tills de lämnat gymnasiet.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi garanterar att gymnasieeleverna i ett strukturerat digitalt forum ser hur de utvecklas i förhållande till de mål de ska nå.

Tjänstegarantin uppfylldes till 66 procent, vilket är 17 procentenheter lägre jämfört med 2015. Garantin består av tre delmoment som alla måste vara uppfyllda på kursnivå för samtliga elever för att garantin ska vara uppfyllt till 100 procent. Det är främst delmomentet som berör återkoppling som gör att resultatet blivit sämre jämfört med 2015. Det ska dock betonas att feedback och återkoppling är något som sker lopplande, och inte är beroende av att det dokumenteras digitalt.

► Vi garanterar att vårdnadshavare i förskolan i ett strukturerat digitalt forum kan följa förskolans lärandeprocesser.

Tjänstegarantin uppfylldes till 99 procent, en förbättring med sex procentenheter sedan föregående år. Förskolorna har lyckats väl med att göra både den pedagogiska dokumentationen och den pedagogiska planeringen tillgänglig för vårdnadshavarna.

Vård- och omsorgsnämnden

► Vi garanterar att personalen bemöter dig på ett bra sätt.

Tjänstegarantin uppfylldes till 93 procent och nämnden når därmed nästan målvärdet för tjänstegarantin. Under 2016 ledde varje enhetschef ett arbete om den gemensamma värdegrundens med fokus på bemötande. Detta kommer att fortsätta 2017.

► Vi garanterar att du får en kontaktperson utsedd inom två veckor från att insatsen har påbörjats.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi garanterar att du tillsammans med din kontaktperson inom två veckor skriver en genomförandeplan, där ni planerar vad som ska utföras och när och hur insatserna ska utföras.

Tjänstegarantin uppfylldes till 92 procent. Under året började vi arbeta på ett nytt sätt för att höja kvaliteten på genomförandeplanerna. Det nya är att ett mindre antal särskilt utsedda anställda ska arbeta med denna del av dokumentationen. Detta fortsätter vi med under 2017.

► Vi garanterar att från och med 80 år erbjuds du som inte har någon beviljad insats vartannat år ett personligt besök från vård- och omsorgsförvaltningen, då du kan få information om vården och omsorgen i Helsingborg.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi garanterar att vi meddelar dig i förväg vid tillfälliga förändringar.

Tjänstegarantin uppfylldes till 65 procent. Att öka kundernas delaktighet och inflytande är delvis uppfyllt men vi behöver bli bättre på att meddela kunderna om tillfälliga förändringar. Vi fortsätter att prioritera detta 2017.

► Vi garanterar att du som bor på ett särskilt boende alltid får välja mellan två näringssriktiga middagsrätter.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

Stadsbyggnadsnämnden

► Vi hanterar remisser från polisen om tillstånd för uteserveringar inom fem arbetsdagar.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi sanerar klotter och tar bort olaga affischering inom tre arbetsdagar.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi följer tidplanen vi upprättat tillsammans med kunden för nybyggnad och tillbyggnad större än 1 000 kvadratmeter samt ändrad användning för fastigheter större än 500 kvadratmeter.

Tjänstegarantin uppfylldes till 90 procent. I ett fall av 10 lyckades vi inte följa tidplanen för en nybyggnad eller tillbyggnad större än 1 000 kvadratmeter.

► Vi utför husutstakning inom fem arbetsdagar.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Ingen ska vara utan dricksvatten i mer än tio timmar vid tekniska problem i stadens vattenledningar. (Gäller ej vid otjänligt vatten.)

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent. Under året har vi haft en vattenläcka där NSVA inte kunde ordna med tillfälligt vatten enligt tjänstegarantin. Det var en läcka i Hasslarps som tog mer än 10 timmar att laga och vissa kunder fick gå mer än 500 meter till närmaste plats att hämta vatten. Det innebär tjänstegarantin inte uppfylldes en av årets 365 dagar, men vi når ändå 100 procent när utfallet avrundas till hela procent.

► Vi åtgärdar fel som innebär säkerhetsrisker på stadens lekplatser inom en arbetsdag.

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► Vi fattar beslut inom fem arbetsdagar för enkla fasadändringar som kräver bygglov samt vid anmälan om eldstad.

Tjänstegarantin uppfylldes till 71 procent. Bygglovsenheten har inte varit fullt bemannad och har därför inte kunnat prioritera dessa ärenden.

► Uppfyllelse 100 procent ► Uppfyllelse 91–99 procent ► Uppfyllelse 90 procent eller lägre ► Uppföljning är inte genomförd

Arbetsmarknadsnämnden

► **Invånaren ska erbjudas budget-, skuld- och hyresrådgivning inom en vecka.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► **Invånaren ska erhålla beslut om försörjningsstöd senast tio dagar efter att komplett ansökan lämnats in.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► **Invånare, som via röstbrevlåda lämnat meddelande om önskad kontakt, ska återuppringas senast påföljande arbetsdag.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

Socialnämnden

► **Socialnämnden garanterar att berörda ska kontaktas inom 7 dagar efter att de informerats om att beslut fattats att utredning ska inledas.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 80 procent. Avvikelsen beror främst på hög arbetsbelastning och sjukfrånvaro. Under året har vi följt upp avvikelserna för den här tjänstegarantin systematiskt, något som ledde till att vi vid årets slut var 15 procentenheter bättre än i augusti.

► **Socialnämnden garanterar att handläggningstiden från det att ett ärende är komplett vid stadigvarande servringstillstånd är högst två månader.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 97 procent. Det förhållandevis goda utfallet är ett resultat av att nämndens tillståndsenhet kontinuerligt förbättrar handläggningsrutinerna för att bli effektivare och öka rättssäkerheten.

Idrotts- och fritidsnämnden

► **Vi garanterar att det årets alla dagar finns inom- eller utomhusanläggning öppen för verksamhet.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► **Vi garanterar att den öppna fritidsverksamheten erbjuder aktiviteter för ungdomar varje helgfri lördag.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

Kulturnämnden

► **Beslut om arrangemangsstöd ska lämnas till sökande senast två veckor efter ansökningsperiodens utgång. Beslut om verksamhetsstöd ska lämnas till sökande senast den 30 september.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent. Den 1 mars 2016 trädde ett nytt regelverk för kulturstöd i kraft och samtidigt infördes fasta ansökningsperioder, fyra gånger per år. De nya reglerna och ansökningstiderna implementerades under 2016. Vi ser året som en övergångsperiod då kulturnämnden lade mycket kraft på att förankra de nya reglerna och ta fram interna rutiner för handläggningen.

Miljönämnden

► **I diarieförda klagomålsärenden ska den som framfört ett klagomål och den som det klagas på ha fått ett första besked inom fem arbetsdagar.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► **Vid misstänkt matförgiftning ska utredning ha inletts samma arbetsdag som anmälan kommit in.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent. Under året har 52 anmälningar om misstänkt matförgiftning kommit in och utredning har alltid inletts samma dag. Det har inte varit några stora utbrott under året och de utredningar vi gjort har inte lett till att en eventuell smittkälla har kunnat spåras. Men vid några kontroller har vi konstaterat att både hygienen och kunskapen varit bristfällig. Det har vi har följt upp med extra kontroller.

► **Vid registrering av livsmedelslokal ska de verksamheter vars hantering av livsmedel bedöms ha högst risk att påverka konsumenternas hälsa besökas inom fyra veckor från det att anmälan kommit in.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 91 procent. I fem fall av 57 har vi inte kunnat genomföra kontrollen inom utsatt tid. I tre av fallen berodde det antingen på att vi inte kunde nå den som är ansvarig för verksamheten eller att personen inte kunde ta emot oss förrän då fyra veckor passerat. I det fjärde fallet berodde det på att vi tvingades prioritera annat och i det femte avbokades besöket på grund av sjukdom.

► **Vid registrering av livsmedelslokaler ska beslut om registrering ha tagits inom tio arbetsdagar från att anmälan har kommit in.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent. Endast i ett fall av 252 har vi inte uppnått tjänstegarantin. Eftersom en verksamhet får starta två veckor efter att de skickat in sin anmälan, även om de inte fått något beslut om registrering, så innebar fördräjningen av det ärendet inte att någon hindrades från att starta sin verksamhet.

Överförmyndarnämnden

► **Max två dagars svarstid vid e-post.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent. I de fall ärenden inte kan handläggas eller besvaras på en gång, exempel vid semestrar och sjukfrånvaro, lämnar nämnden omgående besked om detta till den som skickat e-post till oss.

Kommunstyrelsen

► **Företag som kontaktar näringslivsservice och önskar lotsning av lotsgrupp, ska inom två dagar ha fått besked om tidpunkt när en samlad lotsgrupp kan börja hantera frågan.**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

► **Företag som ställer fråga till näringslivsservice eller annan enhet inom avdelningen näringssliv och destination ska få återkoppling inom 24 timmar (gäller vardagar).**

Tjänstegarantin uppfylldes till 100 procent.

Bolag

Helsingborgs kommun äger helt eller delvis ett antal aktiebolag som ska vara till nytta för helsingborgarna. Bolagen ska också bidra till utvecklingen och hjälpa till att förverkliga kommunens mål.

Kommunfullmäktige beslutar om så kallade ägardirektiv för respektive bolag. I ägardirektivet står det vilket syfte kommunen har med bolaget och vilken inriktning det ska ha. På webbplatsen Så styrs Helsingborg hittar du ägardirektiv för alla bolagen inom Helsingborgs stad.

Utöver ägardirektiv finns styrdokumentet Bolagsstyrning i Helsingborgs stad som bland annat beskriver kommunens och bolagens olika roller.

Helsingborgs Hamn AB

Foto: Felix Gerlach

Helsingborgs Hamn AB ska bedriva hamn- och stuverirörelse och vara en viktig del i Helsingborgs stads utveckling för invånare och näringsliv. Bolaget ska vidare vara ett konkurrenskraftigt nav för både land- och sjötransporter.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi visade att vi klarar av att ta emot riktigt stora kryssningsfartyg. Det innebar att det tyska rederiet Aida beslutade att börja med turer till Helsingborg.
- Vi installerade en ny mobilkran i containerhamnen. Det ökar både kapaciteten och flexibiliteten inom containerhanteringen.
- Ombyggnaden av kaj 903 och kaj 904 blev klar. Hamnen kan nu ta emot fler och större containerfartyg

Helsingborgs Hamns mål i ägardirektivet

Bolagets mål i ägardirektivet

Helsingborgs Hamn har i uppdrag att bidra till att uppfylla stadens mål och att göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva och verka i för människor och näringsliv. I ägardirektivet för Helsingborgs Hamn finns fyra prioriterade mål för bolaget utifrån stadens mål. Nedan redovisar vi hur vi har arbetat mot dessa mål.

Helsingborgs Hamn ska ge näringslivet förtutsättningar för utveckling och skapande av arbetsstillfällen och välfärd

Som logistiskt nav har Helsingborgs Hamn ett viktigt uppdrag för staden och invånarna – men även nationellt. 12 000 arbetsstillfällen och 330 företag kan direkt eller indirekt kopplas till vår verksamhet. Genom fortlöpande

investeringar i ny teknik, nya arbetsätt, utveckling av medarbetare och ökad kapacitet på kajer och terminaler bygger vi ut och förbättrar våra tjänster.

Våra volymer och nyckeltal drivs både av vår förmåga att vara en effektiv hamn och av konjunkturerna i Sverige, Europa och resten av världen.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal kunder som genererar en omsättning på minst 10 miljoner kronor	7	7	8
Andel av bolagets omsättning som de tre största kunderna genererar (exklusive färjetrafik)	31 %	27 %	27 %
Antal ton gods som passerar genom hamnen (tusental)	7 138	7 385	7 946
- varav ton med färja (tusental)	4 286	4 524	4 805
Antal passagerare med färja (tusental)	7 656	7 670	7 514
Antal lastfordon med färja (tusental)	400	422	442
Antal personfordon med färja (tusental)	1 414	1 412	1 377

Helsingborgs Hamn ska möjliggöra en ökad andel sjöledes transporter

En ökad andel sjötransporter kräver nytänkande och kreativitet där hamnen och kunderna tillsammans utvecklar lösningarna. Rederiet MacAndrews var föregångare i Skandinavien när de inkluderade frakt med eget tåg från Helsingborgs Hamn i sitt erbjudande. Detta är både miljöeffektivt och kostnadseffektivt. Rederiet Cool Carriers banantrafik med nya veckoanläp innehåller en

ökad effektivitet för Sveriges fruktimportörer eftersom rederiets trafik går direkt till Helsingborg istället för via omlastningshamnar på kontinenten. Det betyder att transporttiden blir minst en vecka kortare.

Yard Planning, föravisering, möjligheter för längre fartyg och ombyggnad av kajer är projekt som kräver omfattande investeringar och som leder till en attraktivare hamn under kommande år.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal TEU sjöledes (tusental) 1)	214	209	214
Antal TEUmed järnväg (tusental) 1)	20	20	20

1) Transportenheten Twenty-foot Equivalent Unit, TEU, är ett mått på vilken volym som passerar genom en hamn. En TEU är volymen på en container med männen 8x9x20 fot eller drygt 36,25 m³.

Helsingborgs Hamn ska minska sin miljöpåverkan

Satsningen med att byta ut arbetsmaskiner fortsatte under 2016. Vi köpte in nya maskiner med bästa miljöklass. Vi genomförde en omfattande energikartläggning

för att effektivisera och möta hamnens framtida behov av energi. Det nya systemet för yard planning minimerar antalet lyft och förflyttningar av containrar, vilket är positivt även ur miljösynvinkel.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal liter diesel (tusental)	909	880	884
Antal liter diesel per hanterad enhet	5,03	4,93	4,91

Årets verksamhet

Helsingborgs Hamn ska ha den bästa arbetsmiljön bland Sveriges hamnbolag

Arbetsmiljö och säkerhet är något som hela tiden måste underhållas, utvecklas och inte minst pratas om. Helsingborgs Hamn arbetar strategiskt och kontinuerligt med att identifiera, mäta och hantera risker. Att se risker som strategiska affärsmöjligheter skapar en organisation som snabbt identifierar risker och värderar risker till just möjligheter.

Vårt mål är att utveckla ett gemensamt arbetssätt för att standardisera och förbättra vår verksamhet. Det gemensamma arbetssättet kommer att införas stegvis, med fokus på små vardagsförbättringar som hjälper oss att samarbeta bättre.

Medarbetarna är den största resursen i säkerhetsarbetet. Arbete blir mer tillfredsställande och meningsfullt om alla deltar i utvecklingen av nya arbetsätt och bidrar till att bygga en framgångsrik, bekväm och effektiv arbetsplats. Genom små förbättringar i vardagen kan vi få en mer säker och trygg arbetsmiljö.

Hamnens fyra värdeord – ansvarsfulla, vänliga, ärliga, utvecklande – ska vi konkretisera i både ord och handling. Antal tillbud har ökat eftersom fler små tillbud rapporteras. Läkarbesöken har rört klämskador och stresssymtom.

Världskonjunkturen är fortsatt försiktigt positiv med tillväxtsiffror i både USA, Sverige och övriga Europa. Däremot är utvecklingen i Kina och resten av Asien osäker. För Helsingborgs Hamn har detta inneburit en fortsatt positiv marknad för lastbilstrafiken på HH-leden och containertrafiken.

Antalet rederier och antalet containeranlöp till Helsingborgs Hamn har varit oförändrat. Turtätheten är hög och vi har goda förbindelser med de stora omlastningshamnarna i Europa. Effekten är att de skånska och sydsvenska import- och exportföretagen kunnat förbättrat sin konkurrenskraft. SECA-direktivet, som ställer krav på låga svavelhalter i fartygens bunkerolja, innebär att farty-

gen måste använda dyrare olja. Men eftersom oljepriset är lågt har SECA-direktivet ännu inte påverkat fartygstrafiken i Nordsjön och Östersjön negativt.

Konkurshotet för världens sjunde största containerrederi (Hanjin) och de pågående strukturförändringarna bland containerrederierna har inneburit att trenden mot större containerfartyg förstärkts. Utbyggnaden av kran- och kajkapaciteten och en ny strömboj innebär att hamnen är förberedd för större fartyg och fler anlöp.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal tillbud i hamnen	19	21	47
Antal olyckor i hamnen 1)	14	8	13
Antal olyckor i hamnen som lett till läkarbesök	6	0	3

1) Vi har under 2016 anpassat våra definitioner av tillbud och olycka till arbetskyddsstyrelsens definitioner.

Framtid

Vi investerar kontinuerligt för att befästa positionen som Sveriges effektivaste containerhamn. Nya arbetsätt, utveckling av medarbetare, förbättrad informationsteknik, investeringar i arbetsmaskiner och utveckling av kajer och terminaler är några av de satsningar som fortsätter skapa hållbarhet och växtkraft i Helsingborg.

Vi bedömer att antalet containrar som hamnen hanterar kommer att växa. Men detta kräver både att vi kan ta emot större fartyg och att vi har fler containerkranar och hanterar containrarna effektivt. Vi fortsätter att investera de kommande åren.

Helsingborgs Hamn samverkar med staden för att på lång sikt frigöra attraktiva ytor nära vattnet där det i så fall kan byggas bostäder och kontorslokaler. Men att flytta hamnverksamheten kräver både lång framförhållning och stora investeringar.

AB Helsingborgshem

Foto: Bodil Johansson

AB Helsingborgshem ska bygga, köpa, sälja och hyra ut bostäder och andra lokaler inom Helsingborgs kommun. Bolaget är en viktig del i Helsingborgs stads utveckling, för både invånare och näringsliv.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vår nyproduktion innebar att det blev många nya bostäder i Helsingborg.
- Vi bidrog till att tillgodose behovet av bostäder till nyanlända.
- Vi genomförde den första etappen av ombyggnaden på Drottninghög.

Helsingborgshems mål i ägardirektivet

Bolagets mål i ägardirektivet

Helsingborgshem har i uppdrag att bidra till att uppfylla stadens mål och att göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva och verka i för mäniskor och näringsliv. I ägardirektivet för Helsingborgshem finns sex prioriterade mål för bolaget utifrån stadens mål. Här redovisar vi hur vi har arbetat mot dessa mål.

Helsingborgshem ska bidra till bostadsförsörjningen i Helsingborg

Efter den stora inflytningen i nybyggda bostäder 2015 var inflytningen 2016 på en mer normal nivå. Vi minskade nyproduktionstakten för att släppa fram andra aktörer på marknaden, och flera projekt är initierade under 2016 för att öka rörligheten i det befintliga fastighetsbeståndet.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal inflyttningar i lägenhet	1 466	1 613	1 472
Antal tillförda lägenheter som påbörjats per år, via egen produktion eller på oss avyttrad mark	386	138	82
Vår andel av stadens behov av lägenheter avsatta till bostäder för hyresgäster med särskilda behov. Vi ska ligga i nivå med vår marknadsandel som anges i parentes.	65 % (37 %) 84 st lgh	55 % (37 %) 82 st lgh	50 % (37 %) 120 st lgh

Helsingborgshem ska skapa en variation av boendealternativ i de stadsdelar där bolaget verkar

De 160 lägenheterna i studentboendet vid Furutorpsgatan bidrar till ett ökat folkliv på Söder. Nyproduktionen av 51 hyresrätter i Rydebäck har startat. Det blir tre hus som leder till att det blir en mer blandad bostadsmarknad i Rydebäck.

På Drottninghög är den första ombyggnadsetappen klar och hyresgästdialogen för nästa ombyggnadsetapp med

Staden behövde under året 240 hyresrätter till personer med särskilda behov. Helsingborgshem bidrog med 120 lägenheter ur det befintliga beståndet. Det motsvarar 50 procent av det totala behovet. (Vårt uppdrag är minst 37 procent vilket motsvarar vår marknadsandel.) Dessutom har bolaget levererat 28 modulbostäder till nyanlända. Hyresutveckling. Konceptet är utformat tillsammans med Hyresgästföreningen och gäller lägenheter med lägre hyra.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal ombyggda lägenheter påbörjat per år	550	314	95

start i början av 2017 är genomförd. Ombyggnaden ger en större variation i lägenheternas standard eftersom hyresgästerna kan göra olika tillval.

Vi lanserade boendekonceptet BoBas under hösten. Det riktar sig till hyresgäster som är beredda att själva fixa mer med sitt boende för att bromsa lägenhetens hyresutveckling. Konceptet är utformat tillsammans med Hyresgästföreningen och gäller lägenheter med lägre hyra.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal ombyggda lägenheter påbörjat per år	550	314	95

Helsingborgshem ska bidra till att Helsingborg ska vara en öppen och inkluderande stad

Under 2016 har Helsingborgshem arbetat tillsammans med Helsingborgs stad för att ta fram bostäder åt de många nyanlända som kom till Helsingborg. Vi har också initierat aktiviteter som ska underlättä integrationen och samarbetat med volontärgrupper i de stadsdelar där vi byggt modulbostäder.

Eget driv är ett framgångsrikt samarbete mellan Helsingborgshem och staden med målet att hjälpa minst 30

personer till arbete, praktik eller studier varje år. Under 2016 blev Eget driv en del i ProjektRekrytera som är ett samarbete mellan Helsingborgs stad, Helsingborgshem, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Vårdcentral Drottninghög. Syftet är att hitta vägar ut på arbetsmarknaden för personer som bor på Dalhem, Drottninghög och Fredriksdal.

Vi har fortsatt arbetet med trygghetscertifieringar med goda resultat. I flera områden med låga trygghetssiffror pågår arbetet med att skapa en tryggare och trivsamma bostadsmiljö.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Nöjd kund-index 1)	-	78,2	-
Antal trygghetscertifierade lägenheter per år	283	211	242

1) Nyckeltalet mäts till och med 2016 vart annat år.

Helsingborgshems bostadsområden ska ha en god boendemiljö för barn och unga

Antalet inflyttningar i studentlägenheter har ökat markant under året sedan studentboendet vid Furutorpsgatan blev klart.

Antalet inflyttade hyresgäster under 26 år gick ner 2016. Förklaringen är att det totala antalet inflyttningar var lägre 2016 än föregående år och att färre lägenheter reserverats till konceptet Max25 eftersom det behövdes fler lägenheter till bostadssociala programmet och till

nyanlända. Sannolikt har också de 160 lägenheterna i det nya studentboendet minskat efterfrågan i det ordinarie utbudet.

Vi arbetar för ett aktivt och hälsosamt liv och vill göra det möjligt personer i olika åldrar att aktivera sig. Under flera år har vi på somrarna anordnat simskola för barn och unga på Drottninghög, och 2016 fick även ensamkommande barn som bor i Helsingborgshems lägenheter denna möjlighet.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Andel inflyttade hyresgäster under 26 år exkl. studenter	19,6 % (288 st)	16,3 % (263 st)	12,9 % (190 st)
Antal inflyttningar i studentlägenheter (Totalt antal studentlägenheter inom parentes)	193 (282)	170 (282)	346 (442)

Helsingborghem ska stödja initiativ inom företagande, utbildning och kultur

Genom våra kundteam, i vårt arbete med attraktiva stadsdelar och i vårt proaktiva bosociala arbete främjar vi initiativ inom företagande, utbildning och kultur på olika sätt och nivåer.

Helsingborgshem var projektledare i arbetet med SABO:s framtidsprogram "Allmännytan mot år 2030" och ansvarade för delstudien "Framtidens boende". Arbetet involverade näringsliv, forskare, trendspanare och hyresgäster. Vi stod under året även värd för SABO:s kommunikationsdagar med temat "En digital allmännyta".

För att stödja initiativ inom utbildningsområdet samarbetar vi med Campus Helsingborg, bland annat genom medlemskap i Campus vänner. Vi samarbetar också med Malmö högskola genom att vara mentorer för sis-

taårselever på fastighetsföretagarprogrammet. Vidare har vi under året involverat studenter från utbildningen i arkitektur vid Malmö högskola för utvecklingen av Pålsjö damm.

Vårt samarbete med kulturlivet fortsätter. Förra året satsade vi tillsammans med Kulturhotellet och Helsingborgs stad på Culture Hub, en flyttbar container som fungerar som öppen ateljé, scen och verkstad. Under Sveriges Radios Musikhjälpen 2016 bidrog vi till insamlingen genom att låta Culture Hub fyllas med olika aktiviteter på Gustav Adolfs torg. Vi har också genomfört flera olika aktiviteter i de olika stadsdelarna tillsammans med externa samarbetspartner. Syftet är att skapa mötesplatser för barn, unga och hyresgäster genom sång, konst, dans och teater. Några exempel är zumba, konstväggen och sommarlovsaktiviteten Rampljus.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal examensarbete och forskningsprojekt som Helsingborgshem initierar	5	4	12
Antal lägenheter förmedlade, med förtur efter beslut från Näringslivskontoret, till näringliv och verksamheter under etablering	1	1	0

Helsingborgshem ska minska sitt ekologiska fotavtryck

Under 2016 har vi tagit ett stort kliv för att reducera företagets ekologiska fotavtryck. Alla fastigheter som är anslutna till fjärrvärmnenätet har hela året värmts med miljömärkt fjärrvärme. Detta har resulterat i att vi mer än halverat våra koldioxidutsläpp från uppvärmning och transporter. Vi är stolta över att kunna presentera siffrorna och att bidra till att våra kunder minskar sitt ekologiska fotavtryck genom att bo i våra fastigheter. Vi har också installerat flera nya solcellsanläggningar på hustaken.

Efterfrågan på att kunna resa mer miljövänligt ökar bland våra kunder och vi har utökat möjligheten till

Nyckeltal	2014	2015	2016
Fastigheternas energianvändning (kWh/m ² Atemp), normalårskorrigeras	116,0	115,6	115,1
CO ₂ -emissioner (kg), normalårskorrigeras	4 532 620	4 822 474	2 409 367

elbilsladdning i våra bostadsområden, både i samband med nyproduktion och i befintliga bostadsområden. Vi har också arbetat för att öka intresset av att använda bilpooler som ett alternativ till att själv äga bil.

Vi har köpt elcyklar till våra kontor och de används ofta för resor inom staden. Vi använder också digitaliseringens möjligheter för att kunna mötas virtuellt.

De nybyggda Parkhusen på Slottshöjden blev klara i början av året och är det första projekt som Helsingborgshem certifierat enligt ett av de stora certifieringssystemen, Miljöbyggnad. Vi har som ambition att flera av våra nybyggningsprojekt också ska bli certifierade.

Årets verksamhet

Helsingborgshem kan på flera olika sätt bidra till att skapa attraktiva stadsdelar för många olika människor, öka variationen och främja rörligheten på bostadsmarknaden.

2016 fyllde Helsingborgshem 70 år. Vi firade jubileet med en konsttävling i våra områden där uppgiften var att med bilder eller foton berätta om vad som är det bästa med stadsdelen där man bor. De vinnande bidragen presenterades vid en vernissage på Kulturhotellet. Intresset var stort, inte minst från barn och unga. Via deras bilder och berättelser lär vi oss både om vad som är bra och vad som behöver utvecklas i våra stadsdelar.

Under 2016 flyttade hyresgäster in i nybyggda bostäder i områdena Isbanan, Parkkvarteret, Fredriksdal, och Maria Gård samt i studentboendet med 160 lägenheter vid Furutorpsgatan. Satsningen på huset för studenternas verksamhet, studentlägenheter och K-fastighetens ung-

domslägenheter har gjort att Söder blivit attraktivt för studenter och vi bedömer att det nu finns ett bra utbud av lägenheter till dem.

Genom ett snabbt agerande kunde vi även bidra till att möta stadens behov av bostäder till nyanlända. Vi byggde 28 modullägenheter och avsatte 40 lägenheter av vårt ordinarie bestånd. Vår viktigaste lärdom är att ett väl fungerande och upparbetat sätt att arbeta gemensamt med andra aktörer verkligen lönar sig när det gäller.

Generellt produceras många hyresrätter i Helsingborg, vilket är positivt. Privata företag bygger för samma målgrupp som Helsingborgshem och när vi såg en tendens till ett överutbud av hyresrätter valde vi att koncentrera produktionen till de pågående projektten på Närlunda och Drottninghög tills marknaden åter är i balans.

Framtid

Helsingborgshem spelar en viktig roll för stadsens framtid och utveckling. Som aktiv fastighetsägare bygger, renoverar, förvärvar och säljer vi för ett högre syfte – att skapa attraktiva stadsdelar som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara.

Det är viktigt att Helsingborgshem inom de närmaste fem åren på olika sätt bidrar till en balanserad och sund bostadsmarknad. På längre sikt ska vi bli bättre både på att ta tillvara våra hyresgästers idéer och engagemang och utnyttja digitaliseringens möjligheter. Då kan vi ta fram fler tjänster och ge bättre service.

Känner vi till våra kunders behov kan vi också lättare erbjuda bostäder med olika storlekar, planlösningar standard och servicenivå – och därmed i olika prislägen och för olika grupper av människor

Helsingborg Arena och Scen AB

Foto: Richard Walch

Helsingborg Arena och Scen AB ska bedriva olika typer av evenemang och förvalta flera kommunala anläggningar. Bolaget ska bidra till att göra Helsingborg till en attraktiv kommun att leva och verka i.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi genomförde för andra gången Sveriges största scenkonstbiennal för barn och unga, Bibu, i samarbete med bland andra Dunkers kulturhus.
- Vi arrangerade Helsingborgs officiella nationaldagsfirande på Sofiero, i samband med Sofieros 150-årsjubileum.
- För andra året i rad genomförde vi stadsfesten Hx, denna gång på Söder.

Helsingborg Arena och Scens mål i ägardirektivet

Bolagets mål i ägardirektivet

Helsingborg Arena och Scen har i uppdrag att bidra till att uppfylla stadsens mål och att göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva och verka i för människor och näringsliv. I ägardirektivet för Helsingborg Arena och Scen finns fyra prioriterade mål för bolaget utifrån stadsens mål. Nedan redovisar vi hur vi har arbetat mot dessa mål.

Helsingborg Arena och Scen ska erbjuda ett pulserande, varierat och brett utbud av berikande upplevelser för alla åldrar

Helsingborg Arena och Scens arenor har under året bland mycket annat fyllts av följande:

abonnemangskonserter, after work-konserter och skolkonserter på Konserthuset

- ett antal egna uppsättningar på Stadsteatern däribland My Fair Lady i samproduktion med Malmö Opera och en nyskriven pjäs på Lillan, baserad på Helsingborgarnas egna berättelser
- gästspel på Stadsteatern i form av nycirkus, sing-a-long, clownföreställning och samtida dans
- ett stort antal idrottsevenemang på Helsingborg Arena, såsom VM i drill, SM i dans, Helsingborg Open i taekwondo och serie- och slutspel i innebandy Superliga

- ett antal mässor på Helsingborg Arena, exempelvis Icas färskvarumässa, seniormässan, bomässan och den mycket populära årliga antikmässan
- Kongresser och andra sorters möten på Helsingborg Arena, däribland e-handelsmässan E-meet, näringslivskonferensen Hbg Talks och ett stort möte med Jehovas vittnen
- underhållningsakter på Helsingborg Arena, i form av bland annat discoshow med Alcazar, musikalern Snövit, julkonserter och humorakten Grotesco
- Stadsteaterns vandringsföreställning Som ni vill ha det av Shakespeare på Sofiero
- Den stora trädgårdsfesten och Ljusstämmning på Sofiero
- Stadsfesten Hx 2016

Utmaningar inför framtiden är att skapa en optimal organisation för de stora samarbetsprojekten och inte minst verka för att så många som möjligt av våra potentiella besökare inte känner några hinder för att ta del av bolagets evenemang.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Publikantal, Helsingborgs Symfoniorkester	43 200	45 200	45 100
Publikantal, Helsingborgs Stadsteater	73 600	57 000	64 200
Besöksantal, Sofiero totalt 1)	-	-	232 000
Besöksantal, Sofiero (högsäsong apr-sept)	127 700	141 000	169 000
Antal besök på Helsingborg Arena	341 000	398 000	306 000
Antal produktioner, Helsingborgs Symfoniorkester	86	83	84
Antal egna produktioner Helsingborgs Stadsteater	9	9	12
Beläggningsgrad, Helsingborg Arena	59 %	67 %	68 %

1) Första mätningen av detta nyckeltal genomfördes 2016.

Helsingborg Arena och Scen ska möjliggöra kultur- och idrottsaktiviteter som vänder sig till alla stadens barn och unga

En utmaning för Konserthuset är att nå unga vuxna, och Helsingborgs symfoniorkesters gymnasieprojekt är ett led i att skapa och vidmakthålla kontakt med denna grupp. Men det behövs ytterligare insatser. Fjolårets skolkonserter riktade sig till olika målgrupper, från förskolebarn till gymnasielever. Familjekonserterna utvecklades också och drog en stor publik.

På Stadsteatern inleddes året med Mio min Mio som nådde en mycket stor publik. Samarbetet med scenkonstbiennalen BIBU har utvecklats för att nå ut till regionens unga publik. Teatern arbetade intensivt med storsatsningen Robinsons resa som vände sig till skolungdom i årskurs 3–9. Uppsättningen breddade

upplevelsen från att vara enbart en scenisk tilldragelse till att omfatta en digital involvering och en förberedande utställning kopplad till den digitala delen. Projektet visade att det finns en stor potential att i högre grad än traditionellt involvera unga mäniskor i teaterns processer, där deras egna berättelser, drömmar och bekymmer kommer till tals. Teatern spelade också en pjäs för barn i förskoleåldern.

Under terminerna hade föreningar och skolor goda möjligheter att ha träning, matcher och idrottsundervisning i arenan. På sommaren användes lokalerna till ett antal större evenemang, vilka i flera fall riktat sig till barn och unga. Hit hör en fest för stadens studenter, lägerverksamhet och VM i drill. Det sista är ett bra exempel på elitevenemang med många barn i publiken.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Besöksantal, Konserthuset kategori barn/unga	10 000	11 700	10 000
Besöksantal, Sofiero, kategori barn/unga (högsäsong apr-sept samt Ljusstämmning)	16 000	17 800	19 100
Andel av bokade timmar som avser löpande förenings- och skolidrott (inklusive idrottsevenemang)	73 %	74 %	67 %

Helsingborg Arena och Scen ska möjliggöra upplevelser som utvecklar näringslivet och föreningslivet

Teatern erbjöd möjligheter för gästspel för grupper och artister i det fria kulturlivet. Liksom tidigare år var Konserthuset eniktig spelplats för ett brett spektrum av evenemang. Många av stadens och regionens fotbolls-klubbar medverkade på scenen i pjäsen Det blåser hela tiden, som handlar om Helsingborg och helsingborgarna. Ett samarbete med HIF om forumteater, relaterat till läktarkultur, genomfördes.

Arenan erbjöd tränings- och matchtider för föreningar. Där genomfördes också ett antal evenemang med tydlig koppling till förenings- och näringslivet. Taekwondo-tävlingen Helsingborg Open arrangerades av Helsingborgsföreningen Tian Dao med ett lyckat resultat. Evenemanget E-meet hade tydlig koppling till näringslivet inom e-handel, och Icas färskvarumässa var relevant inte minst för livsmedelsbranschen.

Marknadsavdelningen kompletterades under året med en så kallad convention bureau som arbetat strategiskt och praktiskt med destinationsutveckling i samarbete med aktörer från både förenings- och näringslivet.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal större kongresser/konferenser, Helsingborg Arena	27	25	21
Antal mässor, Helsingborg Arena	7	8	10

Årets verksamhet

Helsingborg Arena och Scen ska öka medvetenheten om behovet av hållbar livsstil och samhällsutveckling

Våra inköp gör vi så långt möjligt enligt miljökrav. Konserthuset har sedan en tid upphört med att dela ut blommor till artister efter konserter. Istället får de ett diplom, utfärdat av Jordens vänner, som intygar att mottagaren under ett år är delaktig i att skydda 1 000 hektar regnskog.

Alla teaterns aktiviteter har miljön som en integrerad aspekt. Teaterns produktioner problematiserar hur vi lever och interagerar med varandra, med utgångspunkt i en humanistisk grundsyn där hållbarhet alltid är en central aspekt. Detta märktes under 2016 bland annat i uppsättningen av Elfriede Jelineks Vinterresa på Lillan, där tillståndet i ett Europa i etisk och identitetsmässig kris belystes på ett unikt sätt.

Sofieros status som giftfri park upprätthålls. Inga gifter har använts i de publika delarna av parker och trädgår-

dar. Vi har intensifierat miljöarbetet och tagit kontakter för att utveckla långsiktigt hållbara energilösningar. Detta sker bland annat i den utredning om Sofiero som genomfördes 2016. Sofiero knöt kontakter med Urban Magma, Vinnova och andra instanser som verkar för innovativ energiteknik.

Arbetet med att förbättra arenans sophantering inleddes i samarbete med NSR och övriga verksamheter i närområdet. Under året var fokus på det interna miljöarbetet.

Miljöcertifiering är under utveckling i samarbete med miljöförvaltningen och föreningen Håll Sverige Rent. Hx 2016 var certifierat med Håll Sverige Rents standard för miljömärkta event.

Det är en utmaning i att få publiken att aktivt ta del av miljöarbetet och att också sköta en del av det arbetet under evenemangen. Vi behöver stimulera både arrangörer och publik till att medvetet arbeta med detta.

Helsingborg Arena och Scen har under 2016 genomfört sitt andra verksamhetsår, ett år fyllt av scenkonst, kulturhändelser, evenemang och besöksmålsutveckling. Samtliga verksamheter har genomfört de produktioner som planerats och i många fall har utfallet överträffat förväntningarna:

- Mio Min Mio och My Fair Lady på Helsingborgs stadsteater inför en osedvanligt stor publik.
- Helsingborgs symfoniorkester genomförde en publik och medialt mycket uppskattad Tysklandsturné.
- Sofiero nådde under sitt 150-årsjubileum sitt bästa besökarkantal på många år.
- Stadsfesten Hx nådde sin klart största publik hittills och skapade trängsel och gemt på Söder.

Hx 2016 genomfördes på ett nytt och mer avgränsat område än 2015. Programmet innehöll bland annat ett brett och kvalitativt musikutbud, prova på-aktiviteter,

teaterföreställningar, familjeområde och knallemarknad. Utvärderingen visade på ett bra resultat, såväl kvalitetsmässigt som ekonomiskt. Nationaldagsfirandet, kombinerat med Sofieros 150-årsjubileum, var en stor framgång som krävde samordning av flera av bolagets verksamheter, och även externa samarbetspartner.

Nya chefer tillträdde under året på Stadsteatern och i Konserthuset och de har redan satt sin prägel på verksamheterna och bolaget.

Vi startade Helsingborg Convention and Event Bureau (HCEB) för att synliggöra arbetet med att värvä evenemang till Helsingborg och utveckla destinationen. HCEB har under året bland annat värvat VM i styrkelyft 2019 och arbetat med att få U21-landslaget i fotboll att förlägga matcher till Olympia. Tillsammans med Nordic Choice/Clarion, företaget som ska driva kongressanläggningen som byggs på Ångfärjetomten, arbetar HCEB för att värvä stora internationella möten till anläggningen.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Andel miljöcertifierade evenemang 1)	-	-	-

1) Mätning ej genomförd.

Framtid

Bolaget har fått stadens uppdrag att utreda förutsättningarna för att göra Sofiero till ett året runt-besöksmål. Arbetet pågår och kan komma att utmynna i ett antal spännande kortsiktiga och långsiktiga utvecklingsforslag med avseende på detta framstående besöksmåls programinnehåll, infrastruktur och funktionalitet. I en parallell process har bolaget, med hjälp av bland annat stadsbyggnadsförvaltningen, projekterat byggandet av en bro över Sofieros rhododendronravin. En bro innebär

att det där blir utsiktsplatser mot Sofieros kanske mest spektakulära attraktion. Även tillgängligheten ökar.

I april 2017 återinvigs Olympia, som i sin ombyggda skepnad i högre grad än hittills ska kunna fungera som evenemangsarena även för annat än fotboll. Bolaget har fått i uppdrag att utveckla denna del och har därför en dialog med både idrottsförbund och evenemangsarrangörer.

Öresundskraft AB

Glada kundservicemedarbetare. Foto: Tam Thi

Öresundskraft är ett energi- och datakommunikationsbolag som ser till att kunderna får el, fjärrvärme, naturgas, fjärrkyla och bredband. Bolaget ska bidra till att uppfylla stadens mål och göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva och verka i.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Vi tecknade samarbetsavtal med IP Only, vilket säkrar fiberutbyggnaden på landsbygden.
- Tre nya vindkraftverk som Öresundskraft har uppfört i egen regi och en extern vindkraftspark anslöts till elnätet.
- Vi började dra elcablar för laddning av Scandlines färjor Tycho Brahe och Aurora, som ska konverteras till batteridrift 2017

Öresundskrafts mål i ägardirektivet

Bolagets mål i ägardirektivet

Öresundskraft har i uppdrag att bidra till att uppfylla stadens mål och att göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva och verka i för människor och näringsliv. I ägardirektivet för Öresundskraft finns tre prioriterade mål för bolaget utifrån stadens mål. Nedan redovisar vi hur vi har arbetat mot dessa mål.

Öresundskraft ska vara den bästa energi- och kommunikationspartneren inom regionen

2016 var ett framgångsrikt år på många sätt. Leveranserna av el, gas, fjärrvärme och kyla fungerade överlag väl, med undantag för en handfull oplanerade elavbrott. Fiberutbyggnaden – närmare 3 500 villor fick fiber – och andra infrastrukturarbeten löpte enligt plan. Det inkluderade bland annat en förstärkning och utbyggnad av fjärrvärmennätet i Ängelholm, fortsatt projektering av utbyggd fjärrkyla i Helsingborg och modernisering av tre gastankställen i Helsingborg och Höganäs. Parallelt fortsatte förstärkningen och moderniseringen av elnätet i Helsingborg där bland annat fördelningsstationerna Gyhult och Hållplatsen fick ny utrustning.

Intresset för fjärrkyla ledde till att både Helsingborgs lasarett och Wihlborgs fastigheter i Helsingborg valde fjärrkyla i kommande nybyggnation respektive renovering. Lantmännen valde att ersätta naturgas med fjärrvärme för torkning av spannmål vid sin anläggning i Helsingborg.

Vi genomförde flera förbättringar inom vår kundservice. Det blev längre öppettider och enklare att anmäla flyttning, chattmöjligheter blev bättre liksom möjligheten till självservice. Vi lanserade en företagsversion av appen Kraft-O-metern som gör det möjligt att följa den egna energianvändningen.

Öresundskraft uppmärksammades både lokalt och internationellt för sitt kunnande inom fjärrvärme och energiåtervinning, en kunskap som efterfrågas såväl professionellt som av internationell media.

Mot bakgrund av detta kom årets SKI-mätning som en överraskning. Kundnöjdheten minskade från 71,3 år 2015 till 68,3 år 2016. Utvecklingen följe energibranschen som helhet vilken backade med 3,2 enheter. För Öresundskrafts del innebär resultatet att vi ska arbeta målinriktat med en aktivare privatkundkontakt, särskilt inom områdena elhandel och elnät, liksom fjärrvärme.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Marknadsandel(elhandel) i egna nät ¹⁾	49 %	52 %	53 %
Avtrotsminuter per kund	21,9	27,5	21,5
Svenskt kvalitetsindex, SKI ²⁾	71,4	71,3	68,3

1) Elhandelsvolym i egna nät (Helsingborg, Ängelholm, Bjuv) jämfört med transiterad volym i samma nät.

2) SKI mäts årligen under hösten och redovisas i december. Betygsskala 0-100.

Öresundskraft ska vara en förebild inom hållbara energilösningar

Öresundskrafts vision styr mot en framtida, hållbar energianvändning med bland annat förnybar elproduktion och hållbara transporter. Det innebär att företaget arbetar med flera projekt som styr mot en hållbar energianvändning. Ett exempel under 2016 var möjligheten för gasanslutna villakunder i Helsingborg att välja biogas enligt principen om grön gasväxling. Ett annat exempel var den föreningsägda solcellsparken på Vera Park som började byggas under året. Öresundskraft och NSR har tagit initiativ till solcellsparken.

Investeringarna i förnybar elproduktion fortsatte genom bygget av tre vindkraftverk i Össjö. Därtill var Öresundskraft behjälpligt med anslutningen av vindkraftsparken vid Rögle och Västraby till elnätet.

Den populära elbilspoolen i Helsingborg flyttades till en plats vid Knutpunkten, alldeles i anslutning till pendeltågen. Liksom tidigare laddas bilarna av solen. Därtill fick

det av Öresundskraft delägda Clever i uppdrag att bygga laddplatser i Helsingborg, bland annat vid Stortorget och Sofiero samt på Söder och på Nicolaiskolan parkering. Ett nytt 10-årigt leveransavtal om restvärme tecknades med Kemira AB. Samarbetet är ett bra exempel på industriell symbios för vilket Kemira nominerades till EU-kommissionens pris EU Sustainable Energy Awards. Tankstället för LBG, flytande biogas, togs åter i drift efter att ha skadats vid en lastbilsbrand 2015. Nobina förnya de avtalet med Öresundskraft om biogas till sina bussar vilket innebär att ett 45-tal regionbussar tankar biogas vid bussdepåen i Helsingborg under ytterligare sex år.

Liksom tidigare år ligger Helsingborg i topp bland Sveriges tio största kommuner när det gäller resurseffektiv uppvärmning. Detta tack vare fjärrvärmens där rester och avfall används som bränsle istället för olja, kol eller naturgas. En studie från 2014 visar till exempel att utan fjärrvärme hade de årliga CO2-utsläppen i närområdet varit 131 000 ton större. Det motsvarar utsläppen från 73 000 bilar.

Årets verksamhet

Nyckeltal	2014	2015	2016
Såld biogas (GWh)	53	79	103
Antal anslutna mikroproduktionsanläggningar av förnybar el	61	94	143
Antal uppförda snabbladdstolpar för elbilar i landet	-	33	45
- varav antal inom Helsingborgsregionen	-	3	2
Andel återvunnen energi i fjärrvärmesystemet	96 %	96 %	95 %
Primärenergifaktor Helsingborg 1)	0,08	0,07	0,10
Primärenergifaktor Ängelholm 1)	0,14	0,13	0,13

1) Primärenergifaktorn visar hur stor andel primär, av människan oröda, resurser såsom exempelvis träd, olja, kol och gas som krävs för att få en kilowattimme användbar energi. Förutom själva primärgenergin krävs det ytterligare energi att omvandla resurserna till användbar energi. Eftersom Öresundskraft återvinner energi och resurser samt producerar el och fjärrvärme samtidigt behövs det endast 0,10 kilowattimme primärgenergi för att få 1 kilowattimme fjärrvärme i Helsingborg samt 0,13 kilowattimme primärgenergi för att få 1 kilowattimme fjärrvärme i Ängelholm. EU-mål, tydligtjort i COP21 i Paris.

Öresundskraft ska säkerställa att vi har ett väl utbyggt fibernät till egna hem och företag

Stadsnätet täcker i huvudsak tre kommuner: Helsingborg, Bjuv och Höganäs.

Tillsammans med Bjufs kommun bildade Öresundskraft under 2016 det samägda bolaget Bjuv Stadsnät AB. Bolagets uppgift är att bygga ut och äga det passiva fibernätet medan Öresundskraft erbjuder stadsnätet och dess tjänsteutbud till lokala privatkunder och företag. Under 2017 kommer utbyggnad att ske till cirka 1 500 villor i Bjuv.

I Höganäs erbjuds Öresundskrafts stadsnät på motsvarande sätt som i Bjuv men i samarbete med Höganäs Energi, som äger det passiva nätet. Nätet i Höganäs växer med cirka 1 000 nya portar per år.

Den stora motorn i tillväxten är den egna utbyggnaden till villor inom tätorterna i Helsingborgs kommun där vi under året byggt ut till 3 460 villor och anslutit 68 procent av dem. Vid utbyggnad byggs områdesnätet fram till tomtgränsen till samtliga villor, och de som beställt anslutning kopplas in. Vi har beslutat att bygga ut till alla återstående villor inom tätorterna i Helsingborgs kommun. Utbyggnaden beräknas pågå fram till och med 2018. Utöver utbyggnaden till villor ansluter vi även nya fastigheter och kopplar in befintliga privata hyresfastigheter, bostadsrättsföreningar, samfälligheter och företag.

Eftersom den nationella fiberaktören IP-Only beslutat att bygga fiber på landsbygden i Helsingborgs kommun beslutade Öresundskraft att inte bygga på landsbygden. Med anledning av detta har parterna träffat ett avtal som ger Öresundskraft rätt att leverera digitala tjänster via IP-Onlys nät på Helsingborgs landsbygd.

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal inkopplade portar i Stadsnätet	21 454	24 860	29 710
Antal utbygda/förberedda villor respektive år	2 793	2 893	3 460

År 2016 var som helhet kallare än 2015, vilket resulterade i totalt sett höge energileveranser. Samtliga produktionsanläggningar har i allt väsentligt fungerat störningsfritt.

Året inleddes med förstärkningar av fjärrvärmenätet i Ängelholm, bland annat för att trygga försörjningen av fjärrvärme till stadens norra delar.

I februari tecknade vi ett nytt, tioårigt avtal om leveranser av restvärme från Kemira till Öresundskraft. Avtalet bidrar till att Öresundskraft kan erbjuda trygga leveranser av fjärrvärme till konkurrenskraftiga och stabila priser samtidigt som Kemira får avsättning för en restprodukt.

Clever Sverige AB – som ägs av Öresundskraft, Jämtkraft och Tekniska verken i Linköping – fortsatte utbyggnaden av laddmöjligheter för elbilar. Under året kom det upp nya snabbladdare längs E4 och E20 samt i Stockholm, Kalmar och Eskilstuna. Clever fick även i uppdrag att bygga laddplatser i Helsingborg, bland annat vid Sofiero samt på Stortorget, Söder och före detta Nicolaiskolans parkering. Bilarna i stadens elbilspool flyttades till en plats nära Knutpunkten.

Vi fortsatte förstärka och modernisera elnätet i Helsingborg. Fördelningsstationerna Gyhult och Hållplatsen blev klara. I Össjö nordväst om Helsingborg färdigställdes tre vindkraftverk med en samlad effekt på 6 megawatt. Vi inleddes också arbetet med att dra elkablarna för laddning av Scandlines färjor Tycho Brahe och Aurora, som ska byggas om till batteridrift 2017.

Tankstationen för flytande biogas togs åter i drift i juni efter att ha skadats vid en brand hösten 2015.

Vi tecknade 2016 större avtal med McNeil och Lantmannen (fjärrvärme), Region Skåne och Wihlborgs Fastigheter (fjärrkyla), kongresscentret Sea U (fjärrvärme, fjärrkyla och biogas) samt Nobina (biogas).

Utbyggnaden av bredband fortsatte och närmare 3 500 villor fick möjlighet att ansluta sig till fiber under året. Det betyder att närmare tre fjärdedelar av stadens villor antingen redan anslutits till fibernätet eller har beställt anslutning.

Vi bildade ett bolag tillsammans med Bjufs kommun för att bygga ut fibernätet, och i december tecknade Öresundskraft och internetoperatören IP-Only ett samarbetsavtal som ger hushåll på landsbygden möjlighet att ta del av tjänsterna i Öresundskrafts öppna stadsnät.

Framtid

Vår vision – "Energi för en bättre värld. Kraft för regionen" – är ingången till vår strategi för en hållbar energianvändning och plattformen i vår affärsmodell. Första steget i strategin är att minska den slutliga energianvändningen. Det kan ske genom smarta hem och smarta elnät, ändrade beteenden genom rådgivning och andra insatser.

Nästa steg är att minska de förluster som uppstår när vi använder, omvandlar eller distribuerar energi. Ett av målen med moderniseringen av Helsingborgs elnät är just att minska överföringsförlusterna.

Steg tre är att utnyttja energin i spill och rester. Restvärme, sågspån, matrester och utsorterade sopor ska utnyttjas för att bli värme, el eller drivmedel. Det betyder att användningen av helt nya naturresurser, så kallad primärenergi, kan minskas.

Till sist, den energi som måste tillföras ska komma från förnybar produktion. Det är därför vi bygger vindkraft, stödjer solcellsanvändning och säljer biogas.

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR)

Foto: NSR AB, CC BY NC ND

Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) ägs av de sex kommunerna Helsingborg, Bjuv, Båstad, Höganäs, Åstorp och Ängelholm. Bolaget ska samla in och återvinna avfall samt samverka med ägarkommunerna och andra aktörer för att utveckla en avfallshantering som värnar miljön och näringsslivet.

Tre viktiga händelser under 2016 som leder mot visionen

- Höganäs kommun beslutade att överlämna sin renhållningsverksamhet till NSR.
- Från och med 2016 driver externa företag verksamheterna för farligt avfall, biogas, sortering av industriavfall samt balning av papper och plast.
- Vinnovas beslut om en tioårig finansiering av Urban Magma – en organisation som ska utveckla städernas tekniska försörjningssystem – innebär att Vera Park blir platsen för utveckling inom avfallsområdet.

NSRs mål i ägardirektivet

Bolagets mål i ägardirektivet

I ägardirektivet för NSR finns de prioriterade mål som ägarkommunerna gemensamt definierat utifrån bolagets ändamål och uppdrag. Nedan redovisar vi hur vi har arbetat mot dessa mål.

NSR ska vara ledande i miljö och klimatfrågor

Under året har arbetet med att minska mängden avfall fokuserats på att implementera aktiviteterna i Avfallsplanen som antagits i kommunfullmäktige. Samarbete har startats upp med krögarna i staden för att tillsammans arbeta för att minska matavfallssvinnet och öka utsorteringen av matavfall. Tillsammans med privata återbruksaktörer har vi tagit initiativ för att förbättra försättningarna för dessa aktörer att utveckla sina idéer och affärer. Till exempel har en afterwork hållits med återbruksverksamheter i Familjen Helsingborg i syfte att få igång ett nätverk mellan dessa verksamheter.

Representanter från NSR har bland annat via studiebesök funnit Antwerpens logistiska lösning på effektiv distribution av återbruk intressant att gå vidare med. Lösningen innebär att secondhandbutikerna beställer vad de vill ha direkt från inlämningscentralen, vilket gör att det helt och hållet är butikernas behov som styr och att antalet omlastningar av återbruksprylar minskar.

Det målorienterade arbetet mot att förebygga avfallets uppkomst har fortsatt genom samverkan i "Sopsamarbete Skånenordväst" där NSR samarbetar med LSR och Nårab för att nå de ambitiösa målsättningarna. Bologens gemensamma arbete har visat på möjligheten att nå målen och att effekterna av minskat avfall blir kraftigt reducerade kostnader.

Mängden matavfall minskar vilket beror på att andelen onödigt matsvinn minskar. Totalt sett har mängden avfall per invånare i Helsingborg minskat med ca 0,5 procent mellan 2015 och 2016.

NSR ska värna utveckling av effektiv teknik och att en sund konkurrens upprätthålls

NSR har fått två projekt finansierade via Re:source, som är ett strategiskt innovationsprogram för avfallsminimering och återvinning i syfte att Sverige ska vara världsledande inom detta område. Det ena projektet handlar om att återvinna träavfall till nya spånskivor med hjälp av lim som kan klassas som hållbart. Det andra projektet är att gräva ut gamla soptippar och ta tillvara på de resurser vi tidigare kasserat. Vidare jobbar vi med EU-finansierade projekt för att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter till effektivisering i avfallsbranschen samt att ta fram ett fossilfritt och nedbrytbart material som kan ersätta plastpåsar men fortsatt ha samma funktion som plast, med resultatet att återvinning fungerar.

Vinnova har utsett Skåne och Urban Magma till centrum för att ta fram framtidens urbana försörjningssystem. Vera Park, som är ett kluster för miljöteknik inrymt inom NSR:s anläggning i Helsingborg, har fått ansvar för testbädd inom avfall och återvinningsområdet i regionens gemensamma satsning. Projektet löper i 10 år med målsättningen att Vera Park skall vara Europas ledande centrum för cirkulär ekonomi.

För närvarande finns 14 aktörer etablerade på industriparken Vera Park utöver NSR.

NSR ska arbeta för att minska den årliga avfallskostnaden per invånare

Den årliga avfallskostnaden per invånare i Helsingborg uppgår till 567 kr för 2016, vilket i princip är oförändrat jämfört med 2015 då den var 568 kr. I första hand arbetar vi med att modernisera tekniken och dra nytta av möjligheterna med digital kontakt med kunderna. Under året har vi byggt om sopbilar för att nå bättre fyllnadsgrad och därigenom kunnat minska kostnaden för hämtning av avfall.

NSR ska ha nöjda kunder

Kundattitydsmätningen för 2016 visar att vi ligger på 4,3 på en femgradig skala, vilket innebär att kundnöjdheten är oförändrad jämfört med 2015. Målet är att nå 4,4. Under andra halvåret har fluglock installerats på kärl hos småhus i kommunen för att undvika problem med larver och lukt under främst sommaren, en åtgärd som syftar till att förbättra kundernas upplevelse av sophanteringen.

Årets verksamhet

Under året blev alla NSR:s insamlingstransporter fos-silfria. Fordonen drivs främst av biogas, men också av gas upphandlad enligt de så kallade gröngasprincipen. Gröngasprincipen ger biogasproducenter och konsumenter anslutna till ett gasnät möjlighet att handla biogas virtuellt på precis samma sätt som vid handel med så kallad grön el.

Våren 2016 prisades regionens återvinningsarbete då NSR utsågs till Årets avfallsverksamhet 2015 av branschorganisationen Avfall Sverige. Samtidigt visade Nils Holgersson-rapporten 2015 – som redovisar kommunernas prisnivåer för bland annat sophämtning, el och fjärrvärme – att Helsingborg var femte billigaste kommun när man jämför avgifter för hämtning av hushållsavfall vid bostadsfastigheter.

En viktig fråga är hur vi kan skapa en hållbar länk mellan konsumtion och hållbar avfallshantering. Ett av NSR:s svar på det är att instifta utmärkelsen Årets Sopa, som instiftats för att lyfta fram produkter som inte håller måttet. Genom att dela ut Årets Sopa vill NSR göra inköpare, producenter och konsumenter uppmärksamma på goda och dåliga val och stimulera till mer cirkulära och återvinningsbara produkter. Priset delas ut för första gången under 2017.

Anläggningarna på Vera Park för farligt avfall och biogas samt sorteringen av verksamhetsavfall har överlämnats till en extern part.

Vi införde ett inpasseringssystem till återvinningscentralerna där besökarna måste registrera sig. Från 1 januari 2017 är antalet besök som ingår i avfallstaxan begränsat till 12 stycken per myndig invånare och år. Anledningen till begränsningen är att vi vill få de besökare som inte lämnar hushållsavfall att betala för sina besök på återvinningscentralerna.

Framtid

I det korta perspektivet är det vi kallar lakvattenprojektet viktigt för NSR. Detta innebär att vattnet delas upp och renas på Filborga-anläggningen innan det släpps ut i Öresund. Tidigare har lakvattnet skickats till NSVA för rening. Det är också viktigt för NSR att följa upp att de tvingande kraven i de upphandlingsavtal som vi tecknat med olika entreprenörer följs.

NSR har fått samordningsansvaret för förorenade massor i ägarkommunerna. Det innebär att vi inte längre bygger soptippar i regionen. Det finns planer för sluttäckningen av våra deponier, och dem följer NSR. Arbetet med sluttäckning kommer att intensifieras under kommande femårsperiod, och vi kommer att samarbeta med ägarkommunerna om hur vi ska ta hand om massorna.

I det längre perspektivet är det viktigt att vi fått till stånd en deponi för farligt avfall för att kunna tillgodose Öresundskrafts framtida behov. Anläggningen har färdigställts i början av 2017.

NSR:s utveckling kommer att präglas av att finna nya vägar att påverka uppkomsten av avfall. Kunskap om beteende och kommunikation kommer att vara nyckelfaktorer för att nå det ambitiösa målet om en halvering av mängden avfall

Familjen Helsingborg

Helsingborg är en av medlemmarna i Familjen Helsingborg som består av 11 kommuner som samarbetar för att tillsammans skapa tillväxt, effektivitet och utveckling. Samarbetet bygger på att alla vinner – om inte vid varje tillfälle, så åtminstone över tid.

De elva kommuner är Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Klippan, Landskrona, Perstorp, Svalöv, Åstorp, Ängelholm och Örkelljunga. Samarbetet bygger på ett aktivt deltagande från kommunerna, bland annat genom cirka 40 gemensamma kunskapsnätverk. Syftet med Familjen Helsingborg är att driva gemensamma frågor som gynnar regionen. Idén är att samarbeta för kommunernas tillväxt, effektivitet och utveckling. I stället för att göra delvis samma sak i elva kommuner samarbetar de och får ut mer av samma resurser.

Samarbete sker främst inom områdena infrastruktur, näringsliv, lärande, öppenhet och inkludering samt miljömen, också inom till exempel samhällsplanering, socialtjänst, bibliotek och räddningsverksamhet.

Vi samarbetar därför att

- det gynnar vår region och våra kommuner
- vi uppnår skalfördelar och högre effektivitet genom samarbetet
- vi med gemensamt agerande får större tyngd i viktiga frågor.

En viktig utgångspunkt är verksamhetsplanen som Familjen Helsingborgs styrelse beslutar om varje år. Verksamhetsplanen för 2016-2019 har följande fem målområden som vart och ett har en egen handlingsplan:

- infrastruktur
- näringssliv
- lärande
- öppenhet och inkludering
- miljö

Ett urval händelser och aktiviteter inom Familjen Helsingborg under 2016

- Den 1 januari 2016 trädde ett nytt samarbetsavtal för Familjen Helsingborg i kraft och allt samarbete sker nu under namnet Familjen Helsingborg.
- En gemensam strategi för infrastruktur och kollektivtrafik utarbetades och ska vara underlag i samarbetet med Trafikverket, Region Skåne, Skånetrafiken med flera.
- Vandringsevenemanget Eurorando lockade 3 000 deltagare från 24 länder. Tillsammans vandrade de 10 000 mil och spenderade 13 miljoner kronor.
- Vi genomförde två omgångar av ledar- och utvecklingsprogrammet Framtidens chefer. I varje omgång fanns tretton deltagare. Programmet vänder sig till medarbetare med talang för ledarskap, men som ännu inte arbetar som chefer.
- En ny grupp startade inom traineeprogrammet. Syftet med programmet är att kommunerna ska arbeta med att vara attraktiva arbetsgivare, rekrytera ledare och specialister och se till så att det är god återväxt till sådana befattningar.
- På våra styrelsemöten hade vi tematiska uppföljningar av viktiga, gemensamma frågor, bland annat mottagandet av nyanlända och olika näringslivsfrågor.
- Vi startade en gemensam familjerätt. Genom att samverka kan resurserna maximeras, vilket underlättar för små medlemskommuner som har svårt att bibehålla kvalitet och kompetens inom området. Familjerätten i Helsingborg utför nu dessa tjänster även åt Åstorp, Örkelljunga, Klippan och Svalöv.
- Vi arbetar på tre olika sätt för att öka mångfalden. Dels driver vi ett projekt som ska öka kommunernas förmåga att värdesätta alla medarbetares olika kompetenser, dels har vi webbsidor där chefer kan få stöd och råd för öppenhet och inkludering. Vi utser också årets mångfaldsinitiativ som belönar insatser som ökar mångfalden eller förbättrar arbetsklimatet.

Räddningstjänsten Skåne Nordväst

Under 2016 har RSNV deltagit i olika projekt, varit värd för flera konferenser och genomfört både operativa och förebyggande insatser. Förbundet har genomfört all verksamhet inom beslutad budget. Utöver den normala verksamheten kan följande aktiviteter och händelser nämnas:

- **En trafikolycka med två lastbilar norr om Örkelljunga fick allvarliga konsekvenser.** En vajer från ett vajerräcke släppte och träffade tre brandmän, en så illa att han senare avled. Olyckan utredes av Polisen, Trafikverket och Arbetsmiljöverket. RSNV gör dessutom en egen olycksutredning. Utredningen ska vara klar i början av 2017 och kommer att ligga till grund för eventuella åtgärder lokalt, regionalt och nationellt. Syftet är att förebygga liknande händelser i framtiden.
- **Räddningstjänsterna och kommunerna i Skåne köpte ett nytt fordon som har utrymme för både personal och teknik för att leda stora insatser.** Bilen finns bara i ett exemplar i Sverige, och även andra myndigheter kan använda den vid större händelser och kriser.
- **Vi startade ett projekt som syftar till att minska antalet bostadsbränder.** RSNV har en stor utåtriktad verksamhet genom skolbesök som riktar sig till barn och ungdomar. För att ytterligare förstärka den utåtriktade verksamheten har vi tagit fram en modell för hur vi kan bli bättre på att informera om hur man kan förebygga bränder i bostäder. Vi genomförde 2016 ett pilotprojekt med gott resultat och verksamheten får större omfattning under 2017.
- **Ett nytt nätverk kring social hållbarhet bildades.** RSNV startade i början av augusti ett nätverk mellan Sverige, Finland, Danmark och Spanien. Syftet är att utbyta erfarenheter och kunskap om arbetet med social hållbarhet där räddningstjänsten ska vara en aktiv del.

Dykövning i Norra hamnen. Foto David Lundin

Samarbetet inom den skånska räddningstjänsten tog ett stort kliv framåt 2016, och under 2017 kommer en gemensam operativ ledningsstruktur att införas. Modellen gäller för hela länets räddningstjänster och ska underlätta samverkan både mellan organisationerna och med andra myndigheter.

Räddningstjänsterna i Skåne har samarbetat på olika sätt sedan slutet av 80-talet. Under 2015 tecknades ett nytt avtal om Räddningssamverkan inom Familjen Helsingborg. Efter att Perstorps räddningstjänst anslöt sig under året, omfattas nu alla 11 medlemskommunerna av avtalet.

Samarbetet innebär att vi samverkar inom det operativa området, bland annat med ledning och alarmering, räddningsdykning samt vid sjukvårdsalarm och andra insatser, men också inom det förebyggande arbetet. Ambitionen är att utveckla och effektivisera verksamheterna så att alla som bor i nordvästra Skåne blir tryggare.

Räddningstjänsten Skåne Nordväst har under 2016 bidragit till en god service för dem som bor, verkar och vistas i kommunerna. Framöver ska arbetet inriktas mot att utveckla förbundet till en modern och framtidsinriktad organisation som kan möta nuvarande och nya utmaningar. Organisationen ska fortsätta att ge bra service till våra medborgare och besökare – allt för att olyckorna ska fortsätta vara få och små.

Vi välkomnar synpunkter

Helsingborgs stad välkomnar och värdesätter synpunkter från invånare, företag och besökare. När personer som använder våra tjänster hör av sig med beröm, klagomål, frågor och förslag får vi information om vad vi gör bra och vad vi kan eller bör förbättra.

En lokal företagare använder appen Ett Bättre Helsingborg. Foto: David Lundin

Synpunkterna registreras i diariet vilket innebär att de blir offentliga handlingar. Alla som vill kan ta del av både synpunkter och svar förutsatt att synpunkterna inte innehåller uppgifter som skyddas av sekretess.

Den som lämnar en synpunkt ska så snart som möjligt få information om att vi har registrerat synpunkten och hur vi tar hand om den.

Den som vill kontakta Helsingborgs stad kan välja på flera olika kanaler:

- personligt möte
- telefon
- e-post
- brev
- fax
- sociala medier
- chatt på helsingborg.se
- e-tjänsten och appen "Ett bättre Helsingborg"

Foto: Anders Ebefeldt

Brist på lekplatser i Domsten

Synpunkt: "Hej! Först lite kritik, sen förslag :) Hur kommer det sig att byn Domsten har så dåligt med lekplatser för barn? Mig veterligen finns det inte en enda lekplats! Som småbarnsfamilj som funderar på att flytta dit är faktiskt detta en sak som gör att vi funderar på att inte bosätta oss där! Den som finns på förskolan kan ju inte räknas som officiell... Förslag: anlägg en lekplats [...] gärna med fisketema, det är inte något jag vet finns som tema i någon av de existerande lekplatserna i Helsingborg. Då kan man göra linbana mellan fiskepålar, en liten länga med fiskehus, fisknät att klättra i, en fisk som sandlåda, en val vars tunga är en rutschkana... Finns hur mycket skoj som helst!"

Svar: "Tack för ditt mejl och för att du är engagerad i frågan kring barnens platser i staden! I Domsten har vi idag tre lekplatser varav en endast består av en gunga på stranden. De övriga två ligger strax norr om hamnen respektive i förlängningen av Lärkstigen söderut. Båda lekplatserna är så kallade närlékplatser som i första hand vänder sig till de lite yngre barnen, men på båda lekplatserna finns även klätterlek som är lite mer utmanade för något äldre barn.

Vi ser just nu över våra lekplatser i hela staden (cirka 200 stycken) och jag tar därför med mig din synpunkt i det arbetet. Har du fler frågor kring lek är du välkommen att återkomma."

Foto: Anna Alexander Olsson

Efterlyser mjukare material under klätterväggen

Synpunkt: "Hej, Jag har precis upptäckt klätterväggarna vid Olympia. Hur kul som helst! Däremot undrar jag om det går att lägga något annat material än singelsten på marken under väggarna? Exempelvis gummimatta, som på lekplatser, eller sand. Om man faller bör det vara något mjukare material man landar på. Hoppas det går att lösa!"

Svar: "Tack för ditt positiva brev om att du uppskattar klätterväggen. Vi skall naturligtvis se till att materialet nedanför inte är farligt för de som nyttjar klätterväggen. Med stor trolighet byter vi material till en finare sand. Vi kan trots detta inte garantera att de som nyttjar klätterväggen inte slår sig då man faller.

Hoppas att du är nöjd med svaret och att ni får många trevliga timmar på Idrottsoasen!"

Foto: Anna Alexander Olsson

Foto: David Lundin

Foto: Torsten Herbertsson

Foto: Anna Alexander Olsson

Engelsk badbrygga på Strandpromenaden

Synpunkt: "Jag förslår byggandet av en engelsk badbrygga. Kännetecknande för en sådan är en överbyggd del längst ut med glasskiosk, kanske ett kafé och även plats för en promenadörkester som bidrar till en behaglig atmosfär sommarkvällar och helger. Placeringslämpligtvis någonstans mellan kallbadhuset och Pålsjöbaden. En sådan brygga skulle ytterligare öka attraktionskraften till en redan attraktiv strandremsa. Skicka en delegation för ett studiebesök till Brighton för besiktning på plats!"

Svar: "Tack för ditt mejl. Kan riktigt se ditt förslag framför mig. Hade blivit ett attraktivt inslag i miljön. För att realisera det krävs såklart både ekonomi och intressenter. Jag tar med mig ditt förslag som en potentiell utveckling av Strandpromenaden så får vi se när tillfälle dyker upp."

Fler elljusspår till helsingborgarna!

Synpunkt: "Det är hög tid att grusa löpstigarna i Pålsjö. Varför finns inte fler elspår i Helsingborg. Få jämfört med andra städer i förhållande till invånarantal. Viktig förebyggande hälsovård."

Svar: "Hej! Vi grusade det mesta av grusgångarna i Pålsjö förra säsongen men vi ska se över dem igen. Tack för din uppmärksamhet.

När det gäller elljusspår i Helsingborg så finns det planer på att utöka/komplettera elljusspåren i Pålsjö skog. Idag finns det elljusspår i Bruces skog, Fredriksdalsskogen, Jordboden, Pålsjö skog, Ramlösa brunnspark och Talldungen. [...] Har du förslag på andra platser i Helsingborg där det skulle passa med ett elljusspår så tar vi gärna emot det."

Jag saknar vårt bibliotek i Påarp

Synpunkt: "Hej, jag saknar vårt bibliotek i Påarp jättemycket. Jag har varit där väldigt mycket med barnen sedan min dotter föddes och nu är hon snart åtta. Det var mysigt att vara där, barnen läste och lekte och jag lånade böcker. Jag har inte alls samma möjlighet att ta mig till Helsingborg med barnen. Detta har betytt mycket för deras läsutveckling och möjlighet att ha ett rikt utbud av litteratur hemma. [...] Bokbussen kommer [till Påarp] på fredagar kl 10, då är barnen i skolan och jag jobbar. 1. Kommer vi få tillbaka vårt bibliotek? 2. Finns det någon möjlighet att bokbussen kommer senare på dagen?"

Svar: "Stort tack för din inlämnade synpunkt angående biblioteket i Påarp. Vi jobbar hela tiden för att bibliotekets verksamhetsombud ska bli så tillgängligt som möjligt för så många som möjligt.

Lokalerna är under ombyggnation för att ge mer utrymme åt skolans behov. Vi verkar för nu för att öppna igen hösten 2017. Under tiden hänvisar vi till bokbussen och våra andra bibliotek. [...] Vi tar till oss din förfrågan kring bokbussens tider och jag ber [...] ansvarig för bokbussen att se över om det finns möjlighet till förändring."

Önskan om fler hundhägn centralt i staden

Synpunkt: "Wilson park eller Viskängen är en stor park och många har hundar i området som de låter springa löst. Jag önskar en hundhägn i området där vi kan låta våra hundar springa lösa i och leka med varandra. Parken är populär att ligga och sola i och många är hundrädda och blir på detta sätt hindrade att njuta av parken då en del har sina hundar löst springande. Jag har själv en liten hund som vill ut och springa och leka med andra hundar. Jag kört inte bil och de hundhägn som finns ligger inte nära en busslinje. [...] Skulle vara bra om ni bygger hundhägn lite mer tillgängligt inne i stan och inte utanför stadskärnan, alla är inte bilburna eller rörliga."

Svar: "Helsingborgs stad har i år beslutat att sätta upp ett hundrasthägn i Rydebäck. Några fler inhägnader har vi inte budgeterat för. Ditt önskemål om ett hundrasthägn i Wilson Park eller på Viskängen sparar vi inför framtiden.

Vi är medvetna om att det finns ett stort önskemål om hundrasthägn bland allmänheten. Idag har Helsingborg fem större inhägnader för rastning av hundar, ett i Pålsjö skog, två i Bruces skog, ett i Högastensområdet och ett i Ättekullaområdet. Mindre hundrastgårdar har kommunen sedan några år tillbaka tagit bort eftersom dessa, enligt miljöförvaltningen, blev sanitära olägenheter.

Tack för ditt engagemang!"

Foto: Ebba Fogelfors

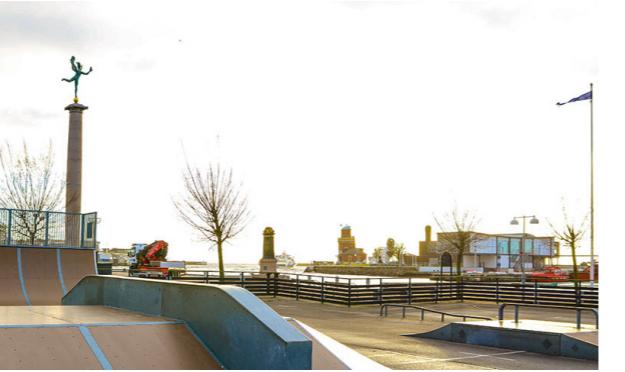

Foto: Måns Fornander

Rädd för stötar av elstångsel på Fredriksdal

Synpunkt: "Hej! Jag har en fråga angående elstångsel på Fredriksdal. Under ett antal år har jag varit på besök med mina barnbarn. Varje gång är det samma sak, jag vågar inte släppa dem många meter ifrån mig på grund av risken att de ska få en stöt. Barn går ju inte den raka vägen mellan a och b. Varför inte bygga ett staket en bit utanför elstångslet för att eliminera risken?"

Svar: "Att vi har elstaket runt våra djur är för att djuren ska stanna på den betesmark där de är. Det är ju både för deras, er besökares och personalens skull, djur på vift vill vi inte ha. När det inte är el i staketet märker djuren det ganska snabbt och kan få för sig att rymma.

Att ha dubbla staket för att hålla ett avstånd mellan besökarna och eltråden är inte praktiskt möjligt. Det skulle bli ett skötselproblem för oss. Runt grishägnen nere vid stallen har vi gjort en variant, som fungerar i ett litet hägn. Här har vi liggande plankor som staket med el-tråd innanför. Den översta tråden, som barn kan komma åt när de lutar sig fram, har inte ström i sig. Den undre och plankorna håller grisarna kvar i hägnet.

Det är så klart inte alls skönt att få en stöt av ett elstaket, men det är inte farligt. Jag hoppas att ni kan ha trevliga och lärorika stunder här hos oss utan incidenter med eltråden."

Vad hände med skateboardramperna vid Ångfärjestationen?

Synpunkt: "Hej. Jag är nyfiken på vad som hände med skateboard ramperna som låg bakom den gamla ångfärjestationen innan den flyttades. Dom togs bort, sen har jag inte sett dem igen. Har dom blivit slängda eller bara flyttade? Jag saknar en plats att åka skateboard på utomhus. Jutan är inget roligt alternativ en solig sommardag."

Svar: "Tack för ditt mejl och för att du är engagerad i skatefrågan! Skateramperna som låg vid Ångfärjan är flyttade och står på vår upplagsplats för tillfället. Innan de flyttades var planen att vi skulle ställa ut dem på någon ny plats i staden framåt våren. Detta visade sig dock vara svårare än vad vi hade räknat med. Ramperna är tolv år gamla och därmed ganska slitna efter att ha stått i det utsatta läget vid havet. Förutom detta så har vi fått många klagomål då det bullrar mycket när man åker skate på dem. Det har fungerat bra där de har stått men att flytta dem har inte gått att genomföra än. Därför står ramperna kvar och jag ska tillsammans med en kollega göra en bedömning av dem senare i veckan för att se om det är någon idé att reparera dem och ställa ut dem på någon plats eller om det är så att de har gjort sitt.

I dagsläget har vi tyvärr ingen bra plats att åka skate på allmän platsmark. Vi får många frågor kring detta från invånare och vi arbetar med frågan. I dagsläget har vi dock ingen budget för en skateanläggning utan den ligger några år framåt."

Ekonomin redovisning

I denna del av stadens årsredovisning presenterar vi stadens respektive koncernens ekonomiska utfall (resultaträkning), finansiering (kassaflödesanalys) samt ekonomiska ställning vid årets slut (balansräkning). Här finns även en särredovisning av den avgiftsfinansierade vatten- och avloppsverksamheten samt noter som förtydligar de ekonomiska sammanställningarna. Kapitlet avslutas med revisionsberättelsen där stadsrevisionen uttalar sig utifrån de granskningar som gjorts. För att göra detta kapitel mer översiktligt för dig så har vi delat in det i följande områden:

Koncernen - Staden - Våra redovisningsprinciper

Koncernen

Här presenteras resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys för kommunkoncernen Helsingborg med tillhörande noter. Mer ekonomisk information om koncernen och bolagen som ingår i denna hittar du inom ämnesområdet Ekonomi i förvaltningsberättelsen.

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr

	Not	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	6 043	5 390	5 327
Verksamhetens kostnader	2 , 3	-11 200	-10 487	-10 021
Av- och nedskrivningar	4	-861	-835	-784
Jämförelsestörande poster	5	-11	63	191
Verksamhetens nettokostnad		-6 029	-5 869	-5 287
Skatteintäkter	6	5 598	5 358	5 100
Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	7	1 255	1 067	1 054
Kommunal fastighetsavgift	8	206	201	197
LSS-utjämning	9	-192	-192	-190
Skattenetto		6 868	6 433	6 161
Resultat före finansiella poster		838	564	874
Finansiella intäkter	10	36	32	69
Finansiella kostnader	11	-164	-101	-222
Finansnetto		-128	-68	-154
Resultat efter finansiella poster		710	496	720
Skatt på årets resultat	12	-87	-86	-92
Årets resultat		623	409	628
Årets resultat exklusive förändring av pensionsavsättning före 1998	13	501	309	512

Balansräkning

Balansräkning, mnkr

	Not	2016	2015	2014
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Goodwill, nyttjanderätter och liknande rättigheter	14 , 15	31	25	38
Summa immateriella anläggningstillgångar		31	25	38
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	16	13 245	12 507	11 228
Maskiner och inventarier	17	4 038	3 980	3 885
Pågående nyanläggningar	18	1 437	916	956
Summa materiella anläggningstillgångar		18 720	17 403	16 069
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar	19	194	186	182
Långfristiga fordringar		833	822	801
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 027	1 008	983
Summa anläggningstillgångar		19 778	18 437	17 090
Summa anläggningstillgångar		19 778	18 437	17 090
Omsättningstillgångar				
Lager, förråd och exploateringsmark	20	317	234	182
Kortfristiga fordringar	21	1 403	1 282	1 080
Kortfristiga placeringar	22	1 362	-	-
Kassa och bank		427	892	41
Summa omsättningstillgångar		3 509	2 408	1 303
SUMMA TILLGÅNGAR		23 287	20 844	18 393

Kassaflödesanalys

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	23	7 018	6 395	5 919
- varav årets resultat		623	409	628
Summa eget kapital		7 018	6 395	5 919
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	24	2 735	2 856	2 952
Uppskjuten skatt	25	586	533	523
Övriga avsättningar	26	103	123	114
Summa avsättningar		3 424	3 512	3 589
Långfristiga skulder				
Långfristiga räntebärande lån	27	4 142	3 424	3 143
Övriga långfristiga skulder	28	855	873	833
Summa långfristiga skulder		4 997	4 297	3 976
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga räntebärande lån	27	4 612	3 701	2 286
Övriga kortfristiga skulder	29	3 236	2 938	2 624
Summa kortfristiga skulder		7 848	6 640	4 910
Summa skulder		12 845	10 937	8 885
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		23 287	20 844	18 393
Ställda säkerheter		-	-	-
Ansvarsförbindelser				
Pensioner och liknande förpliktelser	30	25	25	26
Borgensåtagande	31	370	321	296
Derivatinstrument	32	139	113	89
Leasing (operationell)	33	67	82	46
Övriga ansvarsförbindelser	34	656	727	793

Kassaflödesanalys, mnkr				
	Not	2016	2015	2014
Den löpande verksamheten				
Årets resultat		623	409	628
Återföring av av- och nedskrivningar		934	835	784
Förändring av avsättningar		-141	-77	-56
Justering för ej likviditetspåverkande poster	35	5	-40	-343
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 421	1 127	1 013
Förändring av rörelsekapital				
Ökning (-) / minskning (+) av lager, förråd och exploateringsmark		-83	-51	-4
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		-121	-203	122
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	36	1 209	1 730	-276
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital		1 005	1 476	-159
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 426	2 603	855
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	37	-5	-27	-1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar	37	-2 322	-2 301	-1 844
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		102	171	101
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	38	19	103	146
Investering i finansiella anläggningstillgångar	37	-16	-26	-29
Försäljning av utdelning från finansiella anläggningstillgångar		4	12	20
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 218	-2 068	-1 607
Kassaflöde efter investeringsverksamheten		208	535	-752
Finansieringsverksamheten				
Ökning (+) / minskning (-) av långfristiga räntebärande lån		718	281	461
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder		-18	40	300
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar		-11	-6	-63
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		689	315	699
Årets kassaflöde		897	850	-53
Likvida medel vid årets början (inklusive kortfristiga placeringar)	39	892	41	94
Likvida medel vid årets slut (inklusive kortfristiga placeringar)	39	1 789	892	41
Nettolikviditet vid årets början - tillgång (+) / skuld (-)	39	-6 207	-5 366	-4 605
Nettolikviditet vid årets slut - tillgång (+) / skuld (-)	39	-6 965	-6 207	-5 366

Noter

1. Verksamhetens intäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Försäljningsintäkter	3 100	2 920	2 997
Taxor och avgifter	604	609	624
Hyror och arrenden	1 339	1 255	1 204
Försäljning av verksamhet	262	223	178
Bidrag	771	529	454
Explorationsintäkter	32	105	103
Realisationsvinster	10	35	10
Övriga intäkter	355	138	206
Avgår koncerninterna intäkter	-430	-424	-449
Summa verksamhetens intäkter	6 043	5 390	5 327

2. Verksamhetens kostnader, mnkr

	2016	2015	2014
Löner, arvoden och ersättningar 1)	3 574	3 213	3 003
Sociala avgifter enligt lag och avtal	1 190	1 061	992
Pensioner och liknande förpliktelser	227	228	216
Övriga personalkostnader	57	69	53
Köp av huvudverksamhet	2 001	2 158	1 973
Lokal- och markhyror	301	253	243
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	3 723	3 399	3 507
Lämnda bidrag samt försörjningsstöd	476	404	392
Markförvärv med mera exploateringsverksamhet	153	115	96
Avgår koncerninterna kostnader	-502	-413	-454
Summa verksamhetens kostnader	11 200	10 487	10 021
1) Medeltalet årsanställda (anta)	10 156	9 535	8 961

Vid beräkning av medeltalet anställda har Nordvästra Skånes Renhållnings AB medräknats till 52 procents andel för att återspeglar den proportionellt konsoliderade personalkostnaden i bolaget.

Extern verksamhet

Med extern verksamhet avses verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom kommun-koncernen och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudsvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört den i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som till exempel städning. Tabellen nedan visar extern verksamhet för respektive nämnd.

Kostnad för extern verksamhet per nämnd, mnkr	2016	2015	2014
Barn- och utbildningsnämnden	979	941	893
Vård- och omsorgsnämnden	217	224	315
Stadsbyggnadsnämnden	277	307	263
VA-verket	158	150	148
Socialnämnden	186	199	197
Arbetsmarknadsnämnden	84	88	97
Idrotts- och fritidsnämnden	52	54	54

Extern verksamhets andel av kostnadsomslutningen, procent	2016	2015	2014
Barn- och utbildningsnämnden	28	36	29
Vård- och omsorgsnämnden	11	14	17
Stadsbyggnadsnämnden	40	49	54
VA-verket	70	72	67
Socialnämnden 1)	27	47	40
Arbetsmarknadsnämnden	13	14	15
Idrotts- och fritidsnämnden	20	28	23

1) Andelen extern verksamhet har minskat markant mellan åren 2015 och 2016 med anledning av att socialnämnden har hanterat mottagandet av ensamkommande i egen regi. Under år 2016 startades elva nya boenden för ensamkommande.

3. Arvoden och ersättningar till stadens ledning, tkr

	2016	2015	2014
Kommunstyrelsens ordförande	856	836	773
Övriga kommunal- och oppositionsråd samt politiska sekreterare	41 - 770	122 - 762	360 - 706
Stadsdirektören	1 525	1 469	1 487

4. Av- och nedskrivningar, mnkr

	2016	2015	2014
Avskrivningar goodwill	1	13	13
Avskrivningar nyttjanderätter och liknande rättigheter	3	4	8
Avskrivningar byggnader och tekniska anläggningar	487	469	421
Avskrivningar maskiner och inventarier	370	348	338
Nedskrivningar	-	1	4
Summa av- och nedskrivningar	861	835	784

5. Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad, mnkr

	2016	2015	2014
Boverket - bidrag för ökat bostadsbyggande 1)	62	-	-
Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar 2)	-73	-	-
Återbetalning premier AFA	-	45	-
Realisationsvinst försäljning fastigheter AB Helsingborgshem	-	18	191
Summa jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad	-11	63	191

1) Våren 2016 beslutade regeringen att införa ett statsbidrag till kommuner med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i Sverige. Det bidrag som Helsingborgs stad har fått baseras på inlämnad redovisning till Boverket, en redovisning som motsvarar nybyggnation av 1 893 bostäder.

2) Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar avser dels nedskrivning av tankstation med funktion att tanka fordon med gas (LNG), dels nedskrivningar av bostadsmoduler och byggnader. Nedskrivna tillgångar är inte redovisade i den skattefinansierade verksamheten.

6. Skatteintäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Preliminär skatteintäkt innevarande år	5 620	5 362	5 113
Preliminär slutavräkning innevarande år	-28	6	1
Slutavräkningsdifferens föregående år	6	-10	-14
Summa skatteintäkter	5 598	5 358	5 100

Preliminär skatteintäkt innevarande år motsvaras av de preliminära skatteintäkterna som kommit till godo under räkenskapsåret. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras i enlighet med RKR 4:2 på Sveriges Kommuner och Landstings publicerade prognos i december månad respektive år.

7. Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, mnkr

	2016	2015	2014
Inkomstutjämningsbidrag	1 152	1 000	931
Kostnadsutjämningsbidrag	35	43	34
Strukturbidrag	-	14	14
Regleringsbidrag/-avgift	-5	-5	44
Tillfälligt konjunkturstöd	-	-	31
Flyktingbidrag	73	6	-
Kompensation för höjning av arbetsgivaravgifter för unga	-	10	-
Summa generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	1 255	1 067	1 054

I inkomstutjämningen sker en utjämning av skatteinkomster mellan kommuner. Inkomstutjämningen beräknas utifrån skillnaden mellan den egna skattekraften och ett skatteutjämningsunderlag som motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Stadens egen skattekraft för året efter beskattningsåret var 95,0 procent av medelskattekraften i riket. Genom kostnadsutjämningsbidrag jämns de kostnader ut som styrs av faktorer som kommunerna inte själva kan påverka. Dessa faktorer är åldersstruktur, etnicitet, socioekonomi och geografi. Med strukturbidraget sker en kostnadsut-

jämning av regionalpolitisk karaktär. I regleringsavgiften sker en reglering mellan kommunerna och staten av de medel staten tillskjuter och de som betalas ut i inkomstutjämningen. Avslutningsvis kan nämnas att det flyktingbidrag som redovisas härför sig till det statsbidrag som beslutades om år 2015, med syfte att ge ett tillfälligt stöd åt kommuner och landsting för att hantera den rådande flyktningssituationen. Helsingborgs stad har med stöd av RKR:s yttrande periodiserat denna intäkt under perioden december 2015 till december 2016.

8. Kommunal fastighetsavgift

Införandet av kommunal fastighetsavgift år 2008 var neutralt för varje enskild kommun. Intäkterna av den kommunala fastighetsavgiften fördelades då lika mellan kommunerna med 1 314,52 kronor per invånare. Avgiften indexupprätts utifrån taxeringsvärdena löpande varje år och den faktiska förändringen av ökningen i respektive kommun läggs till beloppet från år 2008.

9. LSS-utjämning

Verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är obligatorisk för kommuner. För att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan kommuner för denna typ av verksamhet finns ett utjämningssystem, vilket utjämnar kostnaderna för stöd och service till vissa funktionshindrade. Utjämningssystemet är reglerat genom lag och baseras bland annat på antalet verkställda beslut/insatser samt strukturella skillnader.

10. Finansiella intäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Ränteintäkter	27	8	58
Borgensavgifter	1	0	0
Övriga finansiella intäkter	8	24	11
Summa finansiella intäkter	36	32	69

Borgensavgifterna avser Sydvatten AB.

11. Finansiella kostnader, mnkr

	2016	2015	2014
Räntekostnader	124	95	212
- varav kostnad för ränteswappar i den löpande verksamheten	80	70	71
Räntekostnader på pensionsavsättningar	2	3	2
Övriga finansiella kostnader	38	3	8
Summa finansiella kostnader	164	101	222

Redovisad räntekostnad är totala räntekostnaderna för underliggande ränta och tillämpade räntederivat. För mer information om räntor och räntederivat, se not 27.

12. Skatt på årets resultat, mnkr

	2016	2015	2014
Aktuell skatt	31	33	48
Uppskjuten skatt	56	54	44
Summa skatt på årets resultat	87	86	92

Uppskjutna skatter är huvudsakligen häftigliga till skillnader mellan tillgångars bokförda och skattemässiga värden. Den uppskjutna skatten har beräknats med en nominell skattesats om 22 procent för samtliga tre år presenterade ovan.

13. Årets resultat exklusive förändring av pensionsavsättning före 1998

Denna post visar årets resultat justerat för effekten av förändring av pensionsavsättning som avser tiden före år 1998. För mer information om hur denna är hanterad, se avsnittet Redovisningsprinciper.

14. Goodwill, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	312	315	315
Nyanskaffningar	-	-	-
Avyttringar/utsträngningar	-	-3	-
Summa	312	312	315
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-91	-81	-68
Avskrivningar enligt plan	-1	-13	-13
Avyttringar/utsträngningar	-	3	-
Summa	-92	-91	-81
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-220	-220	-220
Avyttringar/utsträngningar	-	-	-
Summa	-220	-220	-220
Summa goodwill	0	1	14

15. Nyttjanderätter och liknande rättigheter, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	81	79	90
Nyanskaffningar	5	27	1
Avyttringar/utsträngningar	-3	-25	-12
Omklassificeringar	10	-	-
Summa	93	81	79
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-54	-53	-53
Avskrivningar enligt plan	-3	-4	-8
Avyttringar/utsträngning	-	3	8
Omklassificeringar	-5	-	-
Summa	-62	-54	-53
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-3	-3	-3
Avyttringar/utsträngning	3	-	-
Summa	-	-3	-3
Summa nyttjanderätter och liknande rättigheter	31	24	23

16. Mark, byggnader och tekniska anläggningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	18 428	16 936	16 146
Nyanskaffningar	473	476	454
Avyttringar/utsträngningar	-91	-317	-245
Omklassificeringar	778	1 333	581
Förändring i koncernstruktur	24	-	-
Summa	19 612	18 428	16 936
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-5 773	-5 610	-5 297
Avskrivningar enligt plan	-487	-469	-421
Avyttringar/utsträngningar	75	306	108
Omklassificeringar	1	-	-
Förändring i koncernstruktur	-1	-	-
Summa	-6 185	-5 773	-5 610
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-148	-98	-94
Nedskrivningar	-35	-1	-35
Äterförda nedskrivningar	1	-	31
Avyttringar/utsträngningar	-	-	-
Omklassificeringar	-	49	-
Summa	-182	-148	-98
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	13 245	12 507	11 228
För nedskrivning, se not 5 Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad.			
Allmän fastighetsinformation, mnkr	2016	2015	2014
Försäkringsvärde på stads fastigheter (november)	15 592	14 932	14 778
Försäkrad fastighetsvärde stads fastigheter (m2)	866 726	848 134	862 868
Fastigheter per användningsområde			
Markreserv	223	213	216
Allmännytta	5 675	5 137	4 423
Verksamhetsfastigheter	3 977	4 001	3 643
Affärsfastigheter	1 414	1 406	1 269
Gator, vägar och parker	1 843	1 705	1 628
Hyresfastigheter, parkeringshus med mera	110	43	45
Övriga fastigheter	3	2	4
Summa	13 245	12 507	11 228

17. Maskiner och inventarier, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	7 575	7 488	7 231
Nyanskaffningar	316	379	305
Avyttringar/utrangeringar	-121	-394	-102
Omklassificeringar	137	102	54
Summa	7 907	7 575	7 488
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-3 431	-3 363	-3 120
Avskrivningar enligt plan	-370	-348	-338
Avyttringar/utrangeringar	100	280	95
Omklassificeringar	4	-	-
Summa	-3 697	-3 431	-3 363
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-164	-240	-240
Nedskrivningar	-9	-	-
Återförläggningarna	-	-	-
Avyttringar/utrangeringar	1	76	-
Summa	-172	-164	-240
Summa maskiner och inventarier	4 038	3 980	3 885
- varav tillgångar hänförliga till finansiell leasing	774	806	966
Finansiell leasing - redovisat värde vid årets slut			
Ackumulerade anskaffningsvärden	941	933	1 104
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-167	-127	-138
Summa	774	806	966

För nedskrivning, se not 5 Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad.

Det nettomässiga värdet av finansiella leasingtillgångar avser till 96 procent (97) Öresundskrafts kontrakt avseende leasebara delar av Filbornaverket. Leasingavtalet löper fram till och med december år 2032, men med möjlighet till förtida lösen år 2027 alternativt år 2030. I beloppet för år 2014 ingick även finansiell leasing av två fastbränslepannor med tillbehör. Dessa leasingkontrakt löstes år 2015. Resterande 4 procent (3) av finansiella leasingtillgångars nettomässiga värde per balansdagen avser i huvudsak fordon.

18. Pågående nyanläggningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	916	1 005	620
Nyanskaffningar	1 476	1 360	1 067
Omklassificeringar	-925	-1 449	-682
Summa	1 467	916	1 005
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-	-49	-49
Nedskrivningar	-30	-	-
Omklassificeringar	-	49	-
Summa	-30	-	-49
Summa pågående nyanläggningar	1 437	916	956

För nedskrivning, se not 5 Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad.

19. Aktier och andelar, mnkr

	Org nummer	Säte	Ägarandel procent	Bokfört värde
Aktier och andelar				
Sydvatten AB	556100-9837	Malmö	15	68
Kuriren 6 AB 1)	556738-0760	Helsingborg	100	12
Sjökrona exploatering AB	556790-5624	Helsingborg	25	7
Tegskiftet 2 AB 1)	556680-1501	Helsingborg	100	6
Räddningstjänsten Skåne Nordväst (kommunalförbund) 2)	222000-3087	Helsingborg	75	6
Sobeln 28 AB 1)	556930-0279	Helsingborg	100	5
Kuriren 2 AB 1)	556748-8431	Helsingborg	100	4
Svenska Kommun Försäkrings AB	516406-0039	Gävle	6	2
Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB	556765-3786	Helsingborg	17	1
Nöjesparken Sundspärln AB	556215-2297	Helsingborg	40	0
AB Busspunktens	556653-6487	Helsingborg	26	0
Bostadsräddning				41
Övriga aktier och andelar				41
Summa aktier och andelar				194

1) Bolag som ägs till 100 procent, men som undantas från konsolideringen i enlighet med RKR 8:2.

2) Räddningstjänsten Skåne Nordväst är ett kommunalförbund som samägs av kommunerna Helsingborg, Ängelholm och Örkelljunga.

Aktier och andelar, mnkr	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	186	182	179
Bildande av Räddningstjänsten Skåne Nordväst	-	-	6
Andelar bostadsräddning	15	2	0
Förändring övriga aktier och andelar	-7	2	-3
Summa aktier och andelar	194	186	182

20. Lager, förråd och exploateringsmark, mnkr

	2016	2015	2014
Lager och förråd	82	81	92
Exploateringsmark	235	153	90
Summa lager, förråd och exploateringsmark	317	234	182

21. Kortfristiga fordringar, mnkr

	2016	2015	2014
Kundfordringar	502	443	489
Fordringar staten	13	30	19
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	627	553	455
Övriga kortfristiga fordringar	261	256	117
Summa kortfristiga fordringar	1 403	1 282	1 080

22. Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar utgörs till sin helhet av medel som vid årsskiftet var insatta på skattekonton i Helsingborgs stad respektive Helsingborgs Hamn AB. Redovisat värde motsvarar marknadsvärdet på placeringarna.

23. Eget kapital, mnkr

	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	6 395	5 919	5 672
Överfört kapital från Renhållningsverket	-	-	-6
Omräkning valuta	0	5	2
Effekt av ändrade redovisningsprinciper	-	-	13
Retroaktiv justering av redovisat värde tidigare år 1)	-	-	-127
Övriga förändringar	-	62	-263
Årets resultat 1)	623	409	628
Summa eget kapital	7 018	6 395	5 919

1) Retroaktiv justering av redovisat värde tidigare år består av följande tre delposter:

– År 2015 skedde rättelse för förluster som skett i Öresundskrafts helägda dotterbolag Helia Energisalg A/S. Rättelse skedde dels retroaktivt mot eget kapital med 101 mnkr till följd av negativa resultat som avsåg år 2014 och tidigare, dels belastades 2015 års resultat med 92 mnkr. Detta sistnämnda belopp avsåg både förluster för år 2015 samt reservationer för kommande års förluster i Helia Energisalg A/S.

– Vidare skedde år 2015 även en retroaktiv justering mot eget kapital för år 2014 om 32 mnkr. Denna avsåg korrigering av tidigare felaktig återläggning av koncernmässig goodwill.

– År 2016 gjordes en rättelse av tidigare fel för uppskrivning om 58 mnkr, vilken inte hade återlagts i den sammantällda redovisningen för kommunkoncernen.

Med hänsyn till uppskrivningens värde gjordes rättelse mot tidigare period.

Nettoeffekten för samtliga retroaktiva justeringar mot år 2014 uppgick till ett negativt värde om 127 mnkr.

För specifikation av stadens eget kapital inklusive uppdelning på skattefinansierad respektive avgiftsfinansierad verksamhet hänvisas till not 23 i noterna för Helsingborgs stad.

24. Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser, mnkr

	2016	2015	2014
Pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	2 054	2 152	2 233
Pensionsförpliktelser (ålderspension) intjänade sedan år 1998	101	97	95
Övriga förmånsbestämda pensionsplaner	52	49	47
Särskild avtalspension	4	4	6
Övriga förpliktelser	-	7	5
Summa pensioner och liknande förpliktelser	2 211	2 309	2 386
Särskild löneskatt	524	547	566
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2 735	2 856	2 952

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser, mnkr	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	2 856	2 952	3 051
Förändring av pensioner och liknande förpliktelser under året	-98	-77	-80
- varav intjänad pension	15	9	21
- varav ränte- och beloppsuppräkningar	29	42	26
- varav ändringar av försäkringstekniska grunder	0	-	-
- varav övrigt	-26	-12	-12
- varav utbetalningar	-116	-116	-115
Förändring av särskild löneskatt	-23	-19	-19
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2 735	2 856	2 952
Aktualiseringssgrad (procent)	96	96	95
Antal visstidsförordnade (personer)	-	-	-
Försäkrat pensionskapital hos KPA för förmåns- och efterlevandepensioner (mnkr)	369	343	324
Överskottsmedel i försäkring på balansdagen (mnkr)	17	13	0

25. Uppskjuten skatt, mnkr

	2016	2015	2014
Obeskattade reserver	540	508	475
Materiella anläggningstillgångar	85	67	93
Skattemässigt underskottsavdrag	-35	-39	-42
Övriga uppskjutna skatter	-4	-3	-3
Summa uppskjuten skatt	586	533	523

26. Övriga avsättningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	123	114	115
Avsättningar	2	21	2
Ianspråkstagna avsättningar	-22	-12	-3
Outnyttjade belopp som återförlits	-	-	-
Förändring av nuvärde	0	0	0
Summa avsättningar	103	123	114
Specifikation övriga avsättningar, mnkr	2016	2015	2014
Återställningsfond deponi Nordvästra Skånes Rehållnings AB 1)			
Ingående redovisat värde	47	48	48
Avsättning	2	3	1
Ianspråktagnas avsättning	-4	-4	-1
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	45	47	48
Garanti för miljösanering, Castor & Pollux 2)			
Ingående redovisat värde	10	10	10
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagnas avsättning	0	-	-
Förändring av nuvärde	0	0	0
Summa	10	10	10
Återställning äldre soptippar 3)			
Ingående redovisat värde	22	22	23
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagnas avsättning	-1	-	-1
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	21	22	22
Miljösanering fastigheten Ångfärjestationen (del av Gamla Staden 1:1) 4)			
Ingående redovisat värde	26	30	30
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagnas avsättning	-10	-4	-
Förändring av nuvärde	-	0	0
Summa	16	26	30

	2016	2015	2014
Outnyttjade lokaler Bredgatan (Mindpark)			
Ingående redovisat värde	-	4	5
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagnas avsättning	-	-4	-1
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	-	-	4
Oceanhamnen 5)			
Ingående redovisat värde	15	-	-
Avsättning	-	15	-
Ianspråktagnas avsättning	-4	-	-
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	11	15	-
Lokaler Ship			
Ingående redovisat värde	2	-	-
Avsättning	-	2	-
Ianspråktagnas avsättning	-2	-	-
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	-	2	-
Summa övriga avsättningar	103	123	114

1) Återställningsfond deponi Nordvästra Skånes Rehållnings AB består av avsättningarna för att återställa deponierna vid anläggningarna Filborna 1, Filborna 2, Svenstad, Nyvång, Tjörröd respektive Rökille. 26 procent av värdet hänför sig till deponier som har en återstående tid till återställande på 1 år, för 51 procent är motsvarande tidsintervall ungefär 5 år, 17 procent rymmer i ett tidsintervall om cirka 10 år och resterande 6 procent har 19 år kvar till återställande.

2) Garanti för miljösanering, Castor & Pollux avser en avsättning för framtidens åtagande att sanera en avyttrad tomt på Bredgatan i Helsingborg. I samband med försäljningen lämnade staden en garanti för eventuellt tillkommande behov av sanering av förenad mark. Årligen genomförs provtagningar i marken enligt särskild kontrollplan. Redovisad avsättning bedöms vara tillräcklig för att täcka lämnad garanti vid försäljningen av fastigheten. Slutdatum för åtagandet är år 2035.

3) Återställning av äldre soptippar avser Rögle deponi och en övertäckning pågår i samråd med Länsstyrelsen och Ängelholms kommun. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig och beräknat slutdatum för övertäckningen är år 2026.

4) Miljösanering av fastigheten Ångfärjestationen är ett pågående saneringsprojekt av hinder och förenad mark i området. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig och beräknat slutdatum för saneringsprojektet är utgången av år 2019.

5) Oceanhamnen avser pågående saneringsarbete av föreningar och hinder i mark i samband med exploatering av hamnområde. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig för etapp 1, men inför etapp 2 som planläggs till år 2017 behöver en komplettering ske. Det pågående saneringsprojektet har ett beräknat slutdatum till slutet av år 2020.

27. Finansiella räntebärande lån, mnkr

	2016	2015	2014
Långfristiga räntebärande lån	4 142	3 424	3 143
- varav svenska obligationslån	3 400	2 650	2 200
- varav finansiell leasing	742	774	943
Kortfristiga räntebärande lån	4 612	3 701	2 286
- varav svenska obligationslån	600	1 200	800
- varav certifikatsupplåning	3 600	2 055	1 394
- varav utnyttjad checkräkningskredit ¹⁾	377	396	52
- varav finansiell leasing	33	33	39
- varav övriga kortfristiga räntebärande lån	2	17	1
Summa finansiella räntebärande lån	8 754	7 125	5 429
Förfallostruktur obligationslån och certifikatsupplåning, mnkr	2016	2015	2014
Förfallotid inom tre månader	2 800	1 755	2 094
Förfallotid senare än tre månader men inom ett år	1 400	1 500	100
Förfallotid senare än ett år men inom tre år	1 800	1 400	1 800
Förfallotid senare än tre år men inom fem år	850	1 250	400
Förfallotid senare än fem år	750	-	-
Summa skuld obligationslån och certifikatsupplåning	7 600	5 905	4 394
Övrig information för obligationslån och certifikatsupplåning			
Genomsnittlig kapitalbindningstid på balansdagen exklusive kreditlöften (år)	1,9	1,4	1,1
Genomsnittlig kapitalbindningstid på balansdagen inklusive kreditlöften (år)	3,1	2,8	2,5
Genomsnittlig räntebindningstid på balansdagen			
- med derivat (dagar)	1 126	1 092	1 421
- utan derivat (dagar)	517	161	46
Genomsnittlig upplåningsränta under året			
- med derivat (procent)	1,21	1,62	2,30
- utan derivat (procent)	-0,08	0,03	0,80
Övrig information om checkräkningskredit			
Beviljad checkräkningskredit (mnkr)	826	824	820
Utnyttjad checkräkningskredit netto (mnkr) ¹⁾	11	11	20

1) Stadens koncernkontostruktur innehåller konton med såväl positiva som negativa saldon per bokslutsdagen. Likvidmässiga koncernkonton med negativa saldon redovisas som utnyttjad checkräkningskredit i kategorin kortfristiga räntebärande lån i balansräkningen. På total nivå är utnyttjad checkräkningskredit mot extern part 0 mnkr inom koncernkontostrukturen vid utgången av år 2016.

28. Övriga långfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Trafikverket - bidrag till infrastrukturell investering Maria Station	303	299	333
Investeringsfond VA-verket	205	207	209
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	203	176	150
Investeringsbidrag skattefinansierad verksamhet	99	99	65
Övriga långfristiga skulder	45	92	76
Summa övriga långfristiga skulder	855	873	833

Redovisad skuld till Trafikverket avser medfinansiering för den planerade infrastrukturella investeringen av Maria Station. Tidplanen för detta projekt är inte helt färdigställd, men projektet förväntas vara slutfört senast år 2024 och då förväntas också stadens skuld vara helt reglerad.

Investeringsfonden i VA-verket, interimsbokade anläggningsavgifter inom VA och redovisade investeringsbidrag i den skattefinansierade verksamheten periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång. Flertalet anläggningar relaterade till investeringsfonden i VA har en nyttjandetid på 50 år, en förutbetalda anläggningsavgift periodiseras i huvudsak över 50 år, medan investeringsbidrag till den skattefinansierade verksamheten vanligen avser investeringar med en bedömd nyttjandeperiod om 33 år.

29. Övriga kortfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Leverantörsskulder	823	813	752
Övriga kortfristiga skulder	1 328	976	921
Upplupna kostnader för semester, löner, sociala avgifter och löneskatter	646	476	454
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	439	674	497
Summa övriga kortfristiga skulder	3 236	2 938	2 624

30. Pensioner och liknande förpliktelser, mnkr

	2016	2015	2014
Visstidsension förtroendevalda	3	2	2
Visstidsension inkomstsamordnad	4	5	6
Avgångersättning till förtroendevalda	12	12	11
Särskild löneskatt och sociala avgifter	5	5	6
Garantiförplikelse PRI	1	1	1
Summa pensioner och liknande förpliktelser	25	25	26
Antal visstidsförordnade (personer)	9	10	11

I posten ingår pensionsförpliktelser för förtroendevalda som regleras i pensionsbestämmelserna enligt PRF-KL/PBF. Storleken på förpliktelserna utgår ifrån att nuvarande förtroendeuppdrag fullföljs mandatperioden ut och för den anställda att anställningen upphör vid lägsta möjliga ålder.

Stadens pensionsåtagande för inkomstsamordnade visstidsensioner skulle öka med 4,8 mnkr inklusive löneskatt om reducering av inkomstsamordning helt skulle upphöra.

31. Borgensåtagande, mnkr

	2016	2015	2014
Sydvatten AB	259	205	176
Föreningar	101	105	109
Bostadsrätsföreningar	10	10	10
Kommunalt förlustansvar egna hem	0	1	1
Summa borgensåtagande	370	321	296

32. Derivatinstrument, mnkr

	2016	2015	2014
Ränteswappar			
- Nominellt belopp/säkrad volym brutto (mnkr)	2 300	1 100	900
- Nominellt belopp/säkrad volym netto (mnkr)	1 100	1 100	900
- Ränterisk (mnkr)	51	55	41
- Differens marknadsränta (procent)	2,15	2,05	2,28
- Marknadsvärde på balansdagen (mnkr)	-139	-113	-89

Kommunkoncernen använder ränteswappar för att säkra sig mot ognnsamma ränteförändringar, i detta fall ränteuppgång.

33. Leasing, mnkr

	2016	2015	2014
Finansiella leasingavtal			
Redovisat värde 1)	775	806	966
Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter:			
- med förfallotid inom ett år	41	41	38
- med förfallotid senare än ett år men inom fem år	144	139	132
- med förfallotid senare än fem år	280	302	322
Variabla leasingavgifter som ingår i årets resultat	-	-	-
Operationella leasingavtal			
Minimileaseavgifter:			
- med förfallotid inom ett år	30	25	16
- med förfallotid senare än ett år men inom fem år	36	52	25
- med förfallotid senare än fem år	1	5	5
Operationella leasingavgifter som ingår i årets resultat	34	24	18

1) I redovisat värde för finansiellt leasade tillgångar ingår år 2014 två fastbränslepannor med tillbehör (leasingkontrakt som löstes år 2015). Däremot ingår inte dessa tillgångar i den nuvärdesberäknade minimileaseavgiften, till följd av dess fullständiga reglering påföljande år genom förtida inlösen.

De finansiella leasingobjekten består i huvudsak av Filbornaverket samt fordon. Öresundskraft har option på att förvärva Filbornaverket efter leasingperiodens utgång och om hela leasingavtalet löper till utgången av år 2032 uppgår lösenpriset till 25 procent av anskaffningsvärdet, vilket motsvarar cirka 220 mnkr. Om Öresundskraft inte väljer att nyttja denna option har bolaget en skyldighet att för leasinggivarens räkning sälja Filbornaverket till ett garanterat pris motsvarande restvärdet.

34. Övriga ansvarsförbindelser, mnkr

	2016	2015	2014
Borgensförbindelse till förmån för Modity Energy Trading AB 1)	640	714	779
Kapitalvärde av ännu ej skuldförd del av framtida beräknade återställningskostnader för deponier	11	9	11
Garantiförbindelse Fastigo	2	2	1
Garantiförbindelse Svensk Scenkonst	3	2	2
Summa övriga ansvarsförbindelser	656	727	793

1) I kommunkoncernen ingår Modity Energy Trading AB, vilken ägs till 50 procent av Öresundskraft AB. Öresundskraft AB har nedanstående ansvarsförbindelser till Modity Energy Trading AB.

- Borgen utställd till förmån för Modity Energy Trading AB motsvarande 50 procent av 1 194 mnkr (1 168). Per balansdagen uppgick det utnyttjade beloppet till 630 mnkr (709).
- Obegränsad borgen avseende handel med valutaderivat är utställd till förmån för Modity Energy Trading AB. Per balansdagen uppgick det utnyttjade beloppet till 0 mnkr (4).
- Övriga garantier utställda för Modity Energy Trading AB:s räkning uppgår till 0 mnkr (46).
- Det finns en kapitäläckningsgaranti, vilken tecknats med Kraftingen Energi AB för Modity Energy Trading AB intill utgången av 2016 med en limit för Öresundskraft AB om 30 mnkr (30).
- Enligt aktieägaravtal för Modity Energy Trading AB ansvarar ägarna (Öresundskraft AB och Kraftingen AB) korsvis för 50 procent av eventuellt utfall av den andra partens ingångna garantier och borgensförbindelser för Modity Energy Trading AB:s räkning. Per balansdagen uppgick 50 procent av Kraftingen Energi AB:s ingångna garantier och borgensförbindelser till 33 mnkr (75).

35. Justering för ej likviditetspåverkande poster, mnkr

	2016	2015	2014
Realisationsvinster/-förluster	5	-53	-204
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	13	-139
Summa justering för ej likviditetspåverkande poster	5	-40	-343

Posten realisationsvinster/-förluster består av ett nettomässigt värde, vilket avser vinster vid avyttringar av anläggningstillgångar motsvarande 10 mnkr och förluster för motsvarande om 5 mnkr. Realisationsvinsterna hänför sig i huvudsak till de större verksamhetsdrivande bolagen i koncernen.

36. Ökning/minskning kortfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Kortfristiga räntebärande lån och certifikat	911	1 416	-355
Övriga kortfristiga skulder	298	315	79
Summa ökning/minskning kortfristiga skulder	1 209	1 730	-276

37. Investering i anläggningstillgångar, mnkr

	2016	2015	2014
Helsingborgs stad	1 036	985	735
AB Helsingborgshem	747	896	716
Öresundskraft AB med underkoncern	424	415	309
Helsingborgs Hamn AB	100	20	84
Helsingborg Arena och Scen AB	3	5	-
Nordvästra Skånes Renhållnings AB	33	33	14
Övriga kommunala koncernföretag	0	0	16
Summa investeringar i anläggningstillgångar	2 343	2 354	1 874

38. Försäljning anläggningstillgångar

Under året har inga enskilda större försäljningar skett av anläggningstillgångar. De likvidmässiga kassaflöden som redovisas från avyttringar hänför sig i huvudsak till de större verksamhetsdrivande bolagen i koncernen.

39. Likvida medel, nettolikviditet och deras förändring

Stadens internbank optimerar kapitalflödena i kommunkoncernen genom att matcha de kommunala koncernföretagens likviditetsbehov. Internbanken lånar även upp externt kapital för vidareutlåning inom kommunkoncernen. De kommunala koncernföretagens kapitalbehov initieras av företagen själva och avser så väl rörelselikviditet som långfristigt kapitalbehov. Skillnaden mellan in- och utlåningen i internbanken utgör i allt väsentligt stadens räntebärande nettolikviditet.

Staden

Här presenteras resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys för Helsingborgs stad med tillhörande noter. Du hittar också driftsredovisning, investeringsredovisning samt särredovisning av den avgiftsfinansierade vatten- och avloppsverksamheten. Avslutningsvis har vi revisionsberättelsen för 2016.

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr

	Not	2016	Budgetavvikelse	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	2 137		463	1 706	1 652
Verksamhetens kostnader	2 , 3	-8 376		-411	-7 668	-7 243
Av- och nedskrivningar	4	-346		-2	-337	-308
Jämförelsestörande poster	5	62		62	45	-
Verksamhetens nettokostnad		-6 524		112	-6 254	-5 899
Skatteintäkter	6	5 598		-61	5 358	5 100
Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	7	1 255		126	1 067	1 054
Kommunal fastighetsavgift	8	206		2	201	197
LSS-utjämning	9	-192		1	-192	-190
Skattenetto		6 868		68	6 433	6 161
Resultat före finansiella poster		344		180	179	262
Finansiella intäkter	10	45		15	35	122
Finansiella kostnader	11	-67		-10	-26	-141
Finansnetto		-23		5	8	-20
Årets resultat		321		185	187	242
Årets resultat exklusive förändring av pensionsavsättning före 1998	12	199		83	87	126
Årets balanskravsresultat	13	199		62	113	

Balansräkning

Balansräkning, mnkr

	Not	2016	2015	2014
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Nytjanderätter och liknande rättigheter	14	11	3	2
Summa immateriella anläggningstillgångar		11	3	2
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15	6 651	6 435	5 896
Maskiner och inventarier	16	202	206	211
Pågående nyanläggningar	17	654	260	286
Summa materiella anläggningstillgångar		7 507	6 901	6 393
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar	18	6 165	6 150	6 148
Långfristiga fordringar	19	6 325	5 835	5 088
Summa finansiella anläggningstillgångar		12 490	11 985	11 236
Summa anläggningstillgångar		20 008	18 889	17 631
Omsättningstillgångar				
Förråd och exploateringsmark	20	236	155	92
Kortfristiga fordringar	21	764	793	567
Kortfristiga placeringar	22	1 167	-	-
Kassa och bank		425	886	37
Summa omsättningstillgångar		2 592	1 834	696
SUMMA TILLGÅNGAR		22 600	20 723	18 327

Kassaflödesanalys

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	23	8 620	8 299	8 111
- varav årets resultat		321	187	242
Summa eget kapital		8 620	8 299	8 111
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	24	2 683	2 806	2 905
Övriga avsättningar	25	58	76	66
Summa avsättningar		2 742	2 882	2 971
Långfristiga skulder				
Långfristiga räntebärande lån	26	3 428	2 677	2 222
Övriga långfristiga skulder	27	819	787	772
Summa långfristiga skulder		4 247	3 464	2 994
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga räntebärande lån	26	4 616	3 980	2 471
Övriga kortfristiga skulder	28	2 375	2 098	1 779
Summa kortfristiga skulder		6 991	6 078	4 250
Summa skulder		11 238	9 542	7 244
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		22 600	20 723	18 327
Ställda säkerheter				
Ansvarsförbindelser				
Pensioner och liknande förpliktelser	29	24	24	25
Borgensåtagande	30	524	494	639
Derivatinstrument	31	139	113	89
Leasing (operationell)	32	41	29	20
Övriga ansvarsförbindelser	33	-	-	-

Kassaflödesanalys, mnkr

	Not	2016	2015	2014
Den löpande verksamheten				
Årets resultat		321	187	242
Återföring av av- och nedskrivningar		346	337	308
Förändring av avsättningar		-141	-89	-104
Justering för ej likviditetspåverkande poster	34	-7	-13	-7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		519	422	439
Förändring av rörelsekapital				
Ökning (-) / minskning (+) av förråd och exploateringsmark		-81	-63	1
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		29	-226	32
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	35	913	1 828	-7
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital		861	1 539	26
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 380	1 962	465
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-5	-2	-1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-1 016	-981	-720
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		102	172	101
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	36	0	52	12
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-15	-2	-6
Försäljning av/utdelning från finansiella anläggningstillgångar		1	1	5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-933	-760	-609
Kassaflöde efter investeringsverksamheten		447	1 201	-144
Finansieringsverksamheten				
Ökning (+) / minskning (-) av långfristiga räntebärande lån		752	450	500
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder		-2	-56	-5
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar		-490	-745	-397
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		259	-353	98
Årets kassaflöde		706	849	-46
Likvida medel vid årets början (inklusive kortfristiga placeringar)	37	886	37	83
Likvida medel vid årets slut (inklusive kortfristiga placeringar)	37	1 592	886	37
Nettolikviditet vid årets början	37	303	675	646
Nettolikviditet vid årets slut	37	131	303	675

Noter

1. Verksamhetens intäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Konsumtionsavgifter	216	214	216
Barnomsorgsavgifter	97	90	87
Äldreomsorgsavgifter	78	75	73
Övriga avgifter	105	116	140
Hyror och arrenden	324	311	298
Gymnasieutbildning, ersättning från andra kommuner och friskolor	124	128	133
Övrig försäljning av verksamhet	138	95	45
Stats- och EU-bidrag	695	430	361
Övriga bidrag	40	66	57
Exploateringsintäkter	32	105	103
Realisationsvinster	0	25	9
Övriga intäkter	288	49	130
Summa verksamhetens intäkter	2 137	1 706	1 652

2. Verksamhetens kostnader, mnkr

	2016	2015	2014
Löner, arvoden och ersättningar 1)	3 065	2 725	2 527
Sociala avgifter enligt lag och avtal	1 022	902	843
Pensioner och liknande förpliktelser	175	178	165
Övriga personalkostnader	32	34	29
Barnomsorg, entreprenad	347	337	320
Undervisning, entreprenad	595	564	610
Äldre- och handikappomsorg, entreprenad	317	439	500
Övriga entreprenader och köp av verksamhet	742	818	543
Lokal- och markhyror	224	177	166
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	1 228	975	1 052
Försörjningsstöd	226	218	219
Övriga bidrag	250	186	173
Markförvärv med mera exploateringsverksamhet	153	115	96
Summa verksamhetens kostnader	8 376	7 668	7 243
1) Medeltalet årsanställda (antal)	9 093	8 488	7 943

Extern verksamhet

Med extern verksamhet avses verksamhet som bedrivs av annan juridisk person än staden eller bolag inom kommunkonzernen och till vilken staden har överlämnat driften av en kommunal angelägenhet. Verksamheten vänder sig till invånarna och staden har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds. Om verksamheten inte hade drivits externt skulle staden utfört den i egen regi. Extern verksamhet innefattar därmed inte internt riktad verksamhet och stödfunktioner som till exempel städning. Tabellen nedan visar extern verksamhet för respektive nämnd.

Kostnad för extern verksamhet per nämnd, mnkr	2016	2015	2014
Barn- och utbildningsnämnden	979	941	893
Vård- och omsorgsnämnden	217	224	315
Stadsbyggnadsnämnden	277	307	263
VA-verket	158	150	148
Socialnämnden	186	199	197
Arbetsmarknadsnämnden	84	88	97
Idrotts- och fritidsnämnden	52	54	54

Extern verksamhets andel av kostnadsomslutningen, procent	2016	2015	2014
Barn- och utbildningsnämnden	28	36	29
Vård- och omsorgsnämnden	11	14	17
Stadsbyggnadsnämnden	40	49	54
VA-verket	70	72	67
Socialnämnden 1)	27	47	40
Arbetsmarknadsnämnden	13	14	15
Idrotts- och fritidsnämnden	20	28	23

1) Andelen extern verksamhet har minskat markant mellan åren 2015 och 2016 med anledning av att socialnämnden har hanterat mottagandet av ensamkommande i egen regi. Under år 2016 startades elva nya boenden för ensamkommande.

3. Arvoden och ersättningar till stadens ledning, tkr

	2016	2015	2014
Kommunstyrelsens ordförande	856	836	773
Övriga kommunal- och oppositionsråd samt politiska sekreterare	41 - 770	122 - 762	360 - 706
Stadsdirektören	1 525	1 469	1 487

4. Av- och nedskrivningar, mnkr

	2016	2015	2014
Avskrivningar nyttjanderätter och liknande rättigheter	2	0	0
Avskrivningar byggnader och tekniska anläggningar	286	288	256
Avskrivningar maskiner och inventarier	58	49	52
Nedskrivningar	-	-	-
Summa av- och nedskrivningar	346	337	308

5. Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad, mnkr

	2016	2015	2014
Boverket - bidrag för ökat bostadsbyggande 1)	62	-	-
Återbetalning premier AFA	-	45	-
Summa jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnad	62	45	-

1) Våren 2016 beslutade regeringen att införa ett statsbidrag till kommuner med syfte att främja ett ökat bostadsbyggande i Sverige. Det bidrag som Helsingborgs stad har fått baseras på inlämnad redovisning till Boverket, en redovisning som motsvarar nybyggnation av 1 893 bostäder.

6. Skatteintäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Preliminär skatteintäkt innevarande år	5 620	5 362	5 113
Preliminär slutavräkning innevarande år	-28	6	1
Slutavräkningsdifferens föregående år	6	-10	-14
Summa skatteintäkter	5 598	5 358	5 100

Preliminär skatteintäkt innevarande år motsvaras av de preliminära skatteinbetalningar som kommit kommunen till godo under räkenskapsåret. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras i enlighet med RKR 4:2 på Sveriges Kommuner och Landstings publicerade prognos i december månad respektive år.

7. Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, mnkr

	2016	2015	2014
Inkomstutjämningsbidrag	1 152	1 000	931
Kostnadsutjämningsbidrag	35	43	34
Strukturbidrag	-	14	14
Regleringsbidrag/-avgift	-5	-5	44
Tillfälligt konjunkturstöd	-	-	31
Flyktingbidrag	73	6	-
Kompensation för höjning av arbetsgivaravgifter för unga	-	10	-
Summa generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	1 255	1 067	1 054

I inkomstutjämningen sker en utjämning av skatteinkomster mellan kommuner. Inkomstutjämningen beräknas utifrån skillnaden mellan den egna skattekraften och ett skatteutjämningsunderlag som motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Stadens egen skattekraft för året efter beskattningsåret var 95,0 procent av medelskatekraften i riket. Genom kostnadsutjämningsbidrag jämns de kostnader ut som styrs av faktorer som kommunerna inte själva kan påverka. Dessa faktorer är åldersstruktur, etnicitet, socioekonomi och geografi. Med strukturbidraget sker en kostnadsutjämning av regionalpolitisk karaktär. I regleringsavgiften sker en reglering mellan kommunerna och staten av de medel staten tillskjuter och de som betalas ut i inkomstutjämningen. Avslutningsvis kan nämnas att det flyktingbidrag som redovisas härför sig till det statsbidrag som beslutades om år 2015, med syfte att ge ett tillfälligt stöd åt kommuner och landsting för att hantera den rådande flyktningssituationen. Helsingborgs stad har med stöd av RKR:s yttrande periodiserat denna intäkt under perioden december 2015 till december 2016.

8. Kommunal fastighetsavgift

Införandet av kommunal fastighetsavgift år 2008 var neutralt för varje enskild kommun. Intäkterna av den kommunala fastighetsavgiften fördelades då lika mellan kommunerna med 1 314,52 kronor per invånare. Avgiften indexupprättnas utifrån taxeringsvärdena löpande varje år och den faktiska förändringen av ökningen i respektive kommun läggs till beloppet från år 2008.

Tillbaka >

9. LSS-utjämning

Verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är obligatorisk för kommuner. För att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan kommuner för denna typ av verksamhet finns ett utjämningssystem, vilket utjämnar kostnaderna för stöd och service till vissa funktionshindrade. Utjämningssystemet är reglerat genom lag och baseras bland annat på antalet verkställda beslut/insatser samt strukturella skillnader.

10. Finansiella intäkter, mnkr

	2016	2015	2014
Ränteintäkter	21	3	52
Ränteintäkter, kommunala koncernföretag	22	30	64
Borgensavgifter	1	1	1
Övriga finansiella intäkter	1	1	5
Summa finansiella intäkter	45	35	122

Borgensavgifterna avser Öresundskraft AB och Sydvatten AB.

11. Finansiella kostnader, mnkr

	2016	2015	2014
Räntekostnader	46	22	127
- varav kostnad för ränteswappar i den löpande verksamheten	3	1	0
Räntekostnader, kommunala koncernföretag	-	0	2
Räntekostnader på pensionsavsättningar	1	2	1
Övriga finansiella kostnader	20	2	11
Summa finansiella kostnader	67	26	141

Redovisad räntekostnad är totala räntekostnaden för underliggande ränta och tillämpade räntederivat. För mer information om räntor och räntederivat, se not 26.

12. Årets resultat exklusive förändring av pensionsavsättning före 1998

Denna post visar årets resultat renasat för effekten av förändring av pensionsavsättning som avser tiden före år 1998. För mer information om hur denna är hanterad, se avsnittet Redovisningsprinciper.

13. Årets balanskravsutveckling, mnkr

	2016	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	321	187	242
Avgår:			
Förändrad pensionsavsättning för tiden före 1998	-122	-100	-116
Realisationsvinster	0	-25	-13
Summa årets resultat efter balanskravjusteringar	199	62	113

Enligt kommunallagens krav på ekonomisk balans ska kommunernas intäkter vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras under de närmast tre följande åren. Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar ska ej ingå i resultatet vid avstämning mot balanskravet.

Staden har skilda finansiella målsättningar för skatte- resp avgiftsfinansierad verksamhet. Staden anser därför att det är förenligt med god ekonomisk hushållning att göra avsteg från att resultatet från den avgiftsfinansierade verksamheten ska regleras enligt kommunallagens balanskrav.

Inte heller förändringen av pensionsförpliktelser intjänade före år 1998 inräknas i kommunallagens balanskrav, då lagen förutsätter att denna kostnad inte redovisas i kommunernas räkenskaper.

14. Nyttjanderätter och liknande rättigheter, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	12	11	10
Nyanskaffningar	5	1	1
Avyttringar/utrangeringar	-3	-	-
Omklassificeringar	10	-	-
Summa	24	12	11
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-6	-6	-6
Avskrivningar enligt plan	-2	0	0
Avyttringar/utrangeringar	-	-	-
Omklassificeringar	-5	-	-
Summa	-13	-6	-6
Ackumulerade nedskrivningar			
Ingående redovisat värde	-3	-3	-3
Avyttringar/utrangering	3	-	-
Summa	-	-3	-3
Summa nyttjanderätter och liknande rättigheter	11	3	2

15. Mark, byggnader och tekniska anläggningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	9 619	9 059	8 655
Nyanskaffningar	464	446	395
Avytringar/utsträngningar	-110	-267	-33
Omklassificeringar	40	381	43
Summa	10 013	9 619	9 059
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-3 184	-3 163	-2 927
Avskrivningar enligt plan	-286	-288	-256
Avytringar/utsträngningar	108	267	19
Omklassificeringar	-	-	-
Summa	-3 362	-3 184	-3 163
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	6 651	6 435	5 896
Allmän fastighetsinformation, mnkr			
Försäkringsvärde på stadens fastigheter (november)	15 592	14 932	14 778
Försäkrad fastighetsyta (m ²)	866 726	848 134	862 868
Fastigheter per användningsområde			
Markreserv	223	213	216
Verksamhetsfastigheter	3 058	3 066	2 734
Affärsfastigheter	1 414	1 406	1 269
Gator, vägar och parker	1 843	1 705	1 628
Hyresfastigheter, parkeringshus med mera	110	43	45
Övriga fastigheter	3	2	4
Summa	6 651	6 435	5 896

Ovanstående sammanställning visar användningen av stadens fastighetsinnehav. I posten verksamhetsfastigheter ingår fastigheter för stadens egen verksamhet såsom daghem, skolor, fritidsanläggningar, särskilt boende med mera. Med affärsfastigheter menas fastigheter och anläggningar för VA-verksamhet samt hamnområde med småbåtshamn.

16. Maskiner och inventarier, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	506	613	572
Nyanskaffningar	59	80	48
Avytringar/utsträngningar	-65	-187	-7
Omklassificeringar	-10	-	-
Summa	490	506	613
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Ingående redovisat värde	-300	-402	-357
Avskrivningar enligt plan	-58	-49	-52
Avytringar/utsträngning	65	151	7
Omklassificeringar	5	-	-
Summa	-288	-300	-402
Summa maskiner och inventarier	202	206	211
- varav tillgångar hänförliga till finansiell leasing	28	27	17
Finansiell leasing - redovisat värde vid årets slut			
Ackumulerade anskaffningsvärden	62	54	35
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-34	-27	-18
Summa	28	27	17

Stadens finansiella leasingavtal avser i huvudsak fordon.

17. Pågående nyanläggningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående redovisat värde	260	286	97
Nyanskaffningar	434	360	231
Omklassificeringar	-40	-386	-42
Summa pågående nyanläggningar	654	260	286

18. Aktier och andelar, mnkr

	Org nummer	Säte	Ägar-/röstandel procent	Bokfört värde
Kommunala koncernföretag				
Helsingborgs Stads Förvaltning AB	556007-4634	Helsingborg	100	6 007
- Helsingborg Arena och Scen AB	556870-7607	Helsingborg	100	
- Helsingborg Energi Holding AB	556520-3089	Helsingborg	100	
-- Öresundskraft AB	556089-7851	Helsingborg	100	
-- Öresundskraft Företagsmarknad AB	556573-6906	Helsingborg	100	
-- Öresundskraft Kraft & Värme AB	556501-1003	Helsingborg	100	
-- Öresundskraft Marknad AB	556519-7679	Helsingborg	100	
-- Helia Energisalg A/S	AS 253485	Fredericia, Danmark	100	
-- Modity Energy Trading AB	556643-4410	Lund	50	
-- Prometera AB	556872-5641	Helsingborg	50	
-- EVereg Intressenter AB	559015-0651	Helsingborg	50	
-- EVereg AB ¹⁾	559000-6994	Helsingborg	26	
---- Clever Sverige AB	559000-7075	Helsingborg	100	
-- Bjuvs Stadsnät AB	559052-7494	Bjuv	15	
- Helsingborgs Hamn AB	556024-0979	Helsingborg	100	
- Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB	556870-4117	Helsingborg	100	
-- Helsingborgs Stads Parkerings AB	556824-6366	Helsingborg	100	
- Helsingborgshems Holding AB	556520-7528	Helsingborg	100	
-- AB Helsingborgshem	556048-0674	Helsingborg	100	
-- Helsingborgshem Komplement AB	556932-8254	Helsingborg	100	
-- Helsingborgshem Förvaltning Två AB	556932-8239	Helsingborg	100	
-- Helsingborgshem Förvaltning Tre AB	556932-8213	Helsingborg	100	
- Vårdfastigheter i Helsingborg AB	556462-0929	Helsingborg	100	
- Helsingborgs Stads Förvaltning Utveckling 8 AB	559092-6779	Helsingborg	100	
- Helsingborgs Stads Förvaltning Utveckling 9 AB	559095-2502	Helsingborg	100	
Kuriren 2 AB	556748-8431	Helsingborg	100	4
Kuriren 6 AB	556738-0760	Helsingborg	100	12
Sobeln 28 AB	556930-0279	Helsingborg	100	5
Tegskiftet 2 AB	556680-1501	Helsingborg	100	6
Nordvästra Skånes Renhållnings AB	556217-4580	Helsingborg	52	3
- NSR Produktion AB	556875-8493	Helsingborg	100	
- Liquidgas Biofuel Genesis AB	556588-8392	Helsingborg	33	
Nöjesparken Sundspärln AB ²⁾	556215-2297	Helsingborg	40	0
AB Busspunktens Helsingborg	556653-6487	Helsingborg	26	0
Sjöcrona Exploatering AB	556790-5624	Helsingborg	25	7
Summa				6 045

	Org nummer	Säte	Ägar-/röstandel procent	Bokfört värde
Övriga aktier och andelar				
Sydsvatten AB	556100-9837	Malmö	15	68
Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB	556765-3786	Helsingborg	17	1
Räddningstjänsten Skåne Nordväst (kommunalförbund) ³⁾	222000-3087	Helsingborg	75	6
Svenska Kommun Försäkrings AB	516406-0039	Gävle	6	2
Bostadsräster				41
Övrigt				3
Summa				120
Summa aktier och andelar				6 165

1) Öresundskraft AB har genom EVereg Intressenter AB ytterligare indirekt ägande i EVereg AB med 12 procent, vilket medför att Öresundskraft AB totalt kontrollerar 38 procent av EVereg AB.

2) Helsingborgs stad har genom Helsingborgs Stads Förvaltning AB:s underkoncern ett ytterligare indirekt ägande i Nöjesparken Sundspärln AB med 3 procent.

3) Räddningstjänsten Skåne Nordväst är ett kommunalförbund som samägs av kommunerna Helsingborg, Ängelholm och Örkelljunga.

Aktier och andelar, mnkr	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	6 150	6 148	6 143
Förvärv/avyttning av Helsingborgs Stads Parkerings AB ¹⁾	0	-	-
Bildande av Räddningstjänsten Skåne Nordväst	-	-	6
Andelar bostadsräster	15	2	-1
Summa aktier och andelar	6 165	6 150	6 148

1) Bolaget Helsingborgs Stads Parkerings AB (tidigare Projektbolag del O AB) förvärvades från extern part och såldes därefter vidare till Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB.

19. Långfristiga fordringar, mnkr

	2016	2015	2014
Kommunala koncernföretag	5 622	5 132	4 385
Övriga långfristiga fordringar	705	705	705
Nedskrivning övriga långfristiga fordringar	-2	-2	-2
Summa långfristiga fordringar	6 325	5 835	5 088

Huvuddelen av posten övriga långfristiga fordringar utgörs av utlåning till kreditinstitut. Samtliga fordringar är redovisade till nominellt värde.

20. Förråd och exploateringsmark, mnkr

	2016	2015	2014
Förråd	1	2	2
Exploateringsmark	235	153	90
Summa förråd och exploateringsmark	236	155	92

21. Kortfristiga fordringar, mnkr

	2016	2015	2014
Utlåning kommunala koncernföretag	255	213	219
Kundfordringar	83	105	108
Fordringar staten	13	30	19
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	286	290	168
Övriga kortfristiga fordringar	157	155	53
Summa kortfristiga fordringar	764	793	567

22. Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar utgörs till sin helhet av medel som vid årsskiftet var insatta på stadens skattekonto. Redovisat värde motsvarar marknadsvärdet på placeringen.

23. Eget kapital, mnkr

	2016	2015	2014
Skattefinansierad verksamhet			
Ingående redovisat värde	8 299	8 111	7 869
Årets resultat	321	187	242
Summa	8 620	8 299	8 111
Avgiftsfinansierad verksamhet			
Ingående redovisat värde	-	-	6
Överfört kapital till Nordvästra Skånes Renhållnings AB	-	-	-6
Årets resultat	-	-	-
Summa	-	-	-
Summa eget kapital	8 620	8 299	8 111
Uppdelning av eget kapital, mnkr	2016	2015	2014
Årets resultat	321	187	242
Övrigt eget kapital	8 299	8 111	7 869
Summa eget kapital	8 620	8 299	8 111

24. Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser, mnkr

	2016	2015	2014
Pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	2 054	2 152	2 233
Pensionsförpliktelser (ålderspension) intjänade sedan år 1998	101	97	95
Särskild avtalspension	4	4	6
Övriga förpliktelser	-	7	5
Summa pensioner och liknande förpliktelser	2 159	2 260	2 339
Särskild löneskatt	524	547	566
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2 683	2 806	2 905
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser, mnkr	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	2 806	2 905	3 007
Förändring av pensioner och liknande förpliktelser under året	-100	-80	-83
- varav intjänad pension	11	7	18
- varav ränte- och beloppsuppräkningar	29	42	26
- varav ändringar av försäkringstekniska grunder	-	-	-
- varav övrigt	-26	-12	-13
- varav utbetalningar	-114	-117	-115
Förändring av särskild löneskatt	-23	-19	-19
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2 683	2 806	2 905
Aktualiseringssgrad (procent)	96	96	95
Antal visstidsförordnade (personer)	-	-	-
Försäkrat pensionskapital hos KPA för förmåns- och efterlevandepensioner (mnkr)	369	343	324
Överskottsmedel i försäkring på balansomdagen (mnkr)	17	13	0

25. Övriga avsättningar, mnkr

	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde	76	66	68
Avsättningar	-	17	0
Ianspråkstagna avsättningar	-18	-8	-2
Outnyttjade belopp som återförtts	-	-	-
Förändring av nuvärde	0	0	0
Summa avsättningar	58	76	66
Specifikation övriga avsättningar, mnkr	2016	2015	2014
Garanti för miljösanering, Castor & Pollux 1)			
Ingående redovisat värde	10	10	10
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagen avsättning	0	-	-
Förändring av nuvärde	0	0	0
Summa	10	10	10
Återställning äldre soptippar 2)			
Ingående redovisat värde	22	22	23
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagen avsättning	-1	-	-1
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	21	22	22
Miljösanering fastigheten Ångfärjestationen (del av Gamla Staden 1:1) 3)			
Ingående redovisat värde	26	30	30
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagen avsättning	-10	-4	-
Förändring av nuvärde	-	0	0
Summa	16	26	30
Outnyttjade lokaler Bredgatan (Mindpark)			
Ingående redovisat värde	-	4	5
Avsättning	-	-	-
Ianspråktagen avsättning	-	-4	-1
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	-	-	4

	2016	2015	2014
Oceanhamnen 4)			
Ingående redovisat värde	15	-	-
Avsättning	-	15	-
Ianspråktagen avsättning	-4	-	-
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	11	15	-
Lokaler Ship			
Ingående redovisat värde	2	-	-
Avsättning	-	2	-
Ianspråktagen avsättning	-2	-	-
Förändring av nuvärde	-	-	-
Summa	-	2	-
Summa övriga avsättningar	58	76	66

1) Garanti för miljösanering, Castor & Pollux avser en avsättning för framtida åtagande att sanera en avyttrad tomt på Bredgatan i Helsingborg. I samband med försäljningen lämnade staden en garanti för eventuell tillkommande behov av sanering av förorenad mark. Årligen genomförs provtagningar i marken enligt särskild kontrollplan. Redovisad avsättning bedöms vara tillräcklig för att täcka lämnad garanti vid försäljningen av fastigheten. Slutdatum för åtagandet är år 2035.

2) Återställning av äldre soptippar avser Rögle deponi och en övertäckning pågår i samråd med Länsstyrelsen och Ängelholms kommun. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig och beräknat slutdatum för övertäckningen är år 2026.

3) Miljösanering av fastigheten Ångfärjestationen är ett pågående saneringsprojekt av hinder och förorenad mark i området. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig och beräknat slutdatum för saneringsprojekten är utgången av år 2019.

4) Oceanhamnen avser pågående saneringsarbete av föroreningar och hinder i mark i samband med exploatering av hamnområde. Redovisad avsättning bedöms utifrån känd information vara tillräcklig för etapp 1, men inför etapp 2 som planläggs till år 2017 behöver en komplettering ske. Det pågående saneringsprojekten har ett beräknat slutdatum till slutet av år 2020.

26. Finansiella räntebärande lån, mnkr

	2016	2015	2014
Långfristiga räntebärande lån	3 428	2 677	2 222
- varav svenska obligationslån	3 400	2 650	2 200
- varav finansiell leasing	28	27	22
Kortfristiga räntebärande lån	4 616	3 980	2 471
- varav svenska obligationslån	600	1 200	800
- varav certifikatsupplåning	3 600	2 055	1 394
- varav utnyttjad checkräkningskredit och finansiell leasing ¹⁾	366	385	42
- varav skulder till kommunala koncernföretag	50	340	235
Summa finansiella räntebärande lån	8 044	6 657	4 693
Förallostruktur obligationslån och certifikatsupplåning, mnkr	2016	2015	2014
Förfallotid inom tre månader	2 800	1 755	2 094
Förfallotid senare än tre månader men inom ett år	1 400	1 500	100
Förfallotid senare än ett år men inom tre år	1 800	1 400	1 800
Förfallotid senare än tre år men inom fem år	850	1 250	400
Förfallotid senare än fem år	750	-	-
Summa skuld obligationslån och certifikatsupplåning	7 600	5 905	4 394
Övrig information för obligationslån och certifikatsupplåning			
Genomsnittlig kapitalbindningstid på balansdagen exklusive kreditlöften (år)	1,9	1,4	1,1
Genomsnittlig kapitalbindningstid på balansdagen inklusive kreditlöften (år)	3,1	2,8	2,5
Genomsnittlig räntebindningstid på balansdagen			
- med derivat (dagar)	577	254	85
- utan derivat (dagar)	517	161	46
Genomsnittlig upplåningsränta under året			
- med derivat (procent)	-0,04	0,05	0,80
- utan derivat (procent)	-0,08	0,03	0,80
Övrig information om checkräkningskredit			
Beviljad checkräkningskredit (mnkr)	800	800	800
Utnyttjad checkräkningskredit netto (mnkr) ¹⁾	-	-	10

1) Stadens koncernkontostruktur innehåller konton med såväl positiva som negativa saldon per bokslutsdagen. Likvidmässiga koncernkonton med negativa saldon redovisas som utnyttjad checkräkningskredit i kategorin kortfristiga räntebärande lån i balansräkningen. På total nivå är utnyttjad checkräkningskredit mot extern part 0 mnkr inom koncernkontostrukturen vid utgången av år 2016.

27. Övriga långfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Trafikverket - bidrag till infrastrukturell investering Maria Station	303	299	333
Investeringsfond VA-verket	205	207	209
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	203	176	150
Investeringsbidrag skattefinansierad verksamhet	99	99	65
Övriga långfristiga skulder	9	6	15
Summa övriga långfristiga skulder	819	787	772

Redovisad skuld till Trafikverket avser medfinansiering för den planerade infrastrukturella investeringen av Maria Station. Tidplanen för detta projektet är inte helt färdigställd, men projektet förväntas vara slutfört senast år 2024 och då förväntas också stadens skuld vara helt reglerad.

Investeringsfonden i VA-verket, interimsbokade anläggningsavgifter inom VA och redovisade investeringsbidrag i den skattefinansierade verksamheten periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång. Flertalet anläggningar relaterade till investeringsfonden i VA har en nyttjandetid på 50 år, en förutbetalda anläggningsavgift periodiseras i huvudsak över 50 år, medan investeringsbidrag till den skattefinansierade verksamheten vanligen avser investeringar med en bedömd nyttjandeperiod om 33 år.

28. Övriga kortfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Leverantörsskulder	619	514	456
Övriga kortfristiga skulder	976	726	654
Upplupna kostnader för semester, löner, sociala avgifter och löneskatter	410	391	363
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	370	467	306
Summa övriga kortfristiga skulder	2 375	2 098	1 779

29. Pensioner och liknande förpliktelser, mnkr

	2016	2015	2014
Visstidsension förtroendevalda	3	2	2
Visstidsension inkomstsamordnad	4	5	6
Avgångersättning till förtroendevalda	12	12	11
Särskild löneskatt och sociala avgifter	5	5	6
Summa pensioner och liknande förpliktelser	24	24	25
Antal visstidsförordnade (personer)	9	10	11

I posten ingår pensionsförpliktelser för förtroendevalda som regleras i pensionsbestämmelserna enligt PRF-KL/PBF. Storleken på förpliktelserna utgår ifrån att nuvarande förtroendeuppdrag fullföljs mandatperioden ut och för den anställda att anställningen upphör vid lägsta möjliga ålder.

Stadens pensionsåtagande för inkomstsamordnade visstidsensioner skulle öka med 4,8 mnkr inklusive löneskatt om reducering av inkomstsamordning helt skulle upphöra.

30. Borgensåtagande, mnkr

	2016	2015	2014
Öresundskraft AB	45	78	258
Nordvästra Skånes Renhållnings AB	109	96	85
Sydsvatten AB	259	205	176
Föreningar	101	105	109
Bostadsrätsföreningar	10	10	10
Kommunalt förlustansvar egna hem	0	1	1
Summa borgensåtagande	524	494	639

31. Derivatinstrument, mnkr

	2016	2015	2014
Ränteswappar			
- Nominellt belopp/säkrad volym brutto (mnkr)	2 300	1 100	900
- Nominellt belopp/säkrad volym netto (mnkr)	1 100	1 100	900
- Ränterisk (mnkr)	51	55	41
- Differens marknadsränta (procent)	2,15	2,05	2,28
- Marknadsvärde på balansdagen (mnkr)	-139	-113	-89

Staden använder ränteswappar för att säkra sig mot ognynnsamma ränteförändringar, i detta fall ränteuppgång.

32. Leasing, mnkr

	2016	2015	2014
Finansiella leasingavtal			
Redovisat värde	28	27	17
Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter:			
- med förfallotid inom ett år	8	8	5
- med förfallotid senare än ett år men inom fem år	20	15	8
- med förfallotid senare än fem år	-	-	-
Variabla leasingavgifter som ingår i årets resultat	-	-	-
Operationella leasingavtal			
Minimileaseavgifter:			
- med förfallotid inom ett år	21	14	9
- med förfallotid senare än ett år men inom fem år	20	16	11
- med förfallotid senare än fem år	-	-	-
Operationella leasingavgifter som ingår i årets resultat	19	13	7

De finansiella leasingobjekten i Helsingborgs stad avser i huvudsak fordon.

33. Övriga ansvarsförbindelser

Staden har lämnat kapitaltäckningsgaranti för Helsingborgs Stads Förvaltning AB och dess dotterbolag Helsingborgshems Holding AB, Helsingborg Energi Holding AB och Helsingborg Arena och Scen AB. Kapitaltäckningsgaranti har även lämnats för Helsingborgs Stads Parkerings AB som är dotterbolag till Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB, vilket i sin tur ägs av Helsingborgs Stads Förvaltning AB. Det innebär att staden förbinder sig att svara för att nämnda bolags egna kapital vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.

34. Justering för ej likviditetspåverkande poster, mnkr

	2016	2015	2014
Realisationsvinster/-förluster	5	-25	13
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-12	12	-6
Summa justering för ej likviditetspåverkande poster	-7	-13	7

I posten 5 mnkr ingår realisationsvinster/-förluster vid försäljning av bostadsränter samt utrangering av anläggningar. Vinsterna uppgår sammanlagt till 0,2 mnkr och förlusterna som sammanlagt uppgår till 4,9 mnkr är härförliga till utrangeringar inom fastighetsförvaltningen. Av övriga ej likviditetspåverkande poster utgör 7,7 mnkr intäktsredovisning av förutbetalda anslutningsavgifter/investeringsbidrag.

35. Ökning/minskning kortfristiga skulder, mnkr

	2016	2015	2014
Kortfristiga räntebärande lån och certifikat	636	1 509	-131
Övriga kortfristiga skulder	277	319	124
Summa ökning/minskning kortfristiga skulder	913	1 828	-7

36. Försäljning anläggningstillgångar

Under året har ingen försäljning av fastigheter skett, utan endast mindre avyttringar.

37. Likvida medel, nettolikviditet och deras förändring

Stadens internbank optimerar kapitalflödena i kommunkoncernen genom att matcha de kommunala koncernföretagens likviditetsbehov. Internbanken lånar även upp externt kapital för vidareutlåning inom kommunkoncernen. De kommunala koncernföretagens kapitalbehov initieras av företagen själva och avser så väl rörelselikviditet som långfristigt kapitalbehov. Skillnaden mellan in- och utlåningen i internbanken utgör i allt väsentligt stadens räntebärande nettolikviditet.

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning, mnkr

	Budgetavvikelse			
	2016	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1 915	469	1 493	1 440
Verksamhetens kostnader	-8 210	-407	-7 517	-7 095
Av- och nedskrivningar	-301	-1	-299	-269
Jämförelsestörande poster	62	62	45	-
Verksamhetens nettokostnad	-6 534	123	-6 278	-5 924
Skatteintäkter	5 598	-61	5 358	5 100
Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	1 255	126	1 067	1 054
Kommunal fastighetsavgift	206	2	201	197
LSS-utjämning	-192	1	-192	-190
Skattenetto	6 868	68	6 433	6 161
Resultat före finansiella poster	334	190	155	237
Finansiella intäkter	55	25	45	140
Finansiella kostnader	-67	-30	-13	-135
Finansnetto	-13	-5	32	5
Årets resultat	321	185	187	242
Årets resultat exklusive förändring av pensionsavsättning före 1998	199	83	87	126

Balansräkning, mnkr

	2016	2015	2014
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	11	3	2
Materiella anläggningstillgångar	6 227	5 738	5 367
Finansiella anläggningstillgångar	12 422	11 917	11 169
Summa anläggningstillgångar	18 660	17 658	16 538
Omsättningstillgångar			
Förråd och exploateringsmark	236	155	92
Kortfristiga fordringar	708	734	513
Fordran avgiftsfinansierad verksamhet	959	847	752
Kortfristiga placeringar	1 167	-	-
Kassa och bank	425	886	37
Summa omsättningstillgångar	3 494	2 622	1 394
SUMMA TILLGÅNGAR	22 154	20 280	17 932
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
- varav årets resultat	321	187	242
Summa eget kapital	8 212	8 298	8 111
Avsättningar			
Summa avsättningar	2 742	2 882	2 971
Långfristiga skulder			
Kortfristiga skulder			
Summa skulder	11 201	9 100	6 849
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	22 154	20 280	17 932

Särredovisning av VA-verksamhet

Resultaträkning, mnkr

	Not	Budgetavvikelse			2014
		2016	2016	2015	
Verksamhetens intäkter	1	220	-7	220	221
Verksamhetens kostnader	1	-170	-8	-158	-156
Av- och nedskrivningar		-45	-1	-38	-39
Verksamhetens nettointäkt		5	-16	24	26
Resultat före finansiella poster		5	-16	24	26
Finansiella intäkter		0	0	0	0
Finansiella kostnader	1	-10	10	-10	-19
Finansnetto		-10	10	-10	-19
Resultat efter finansiella poster		-6	-6	14	7
Resultatavsättning	2	6	6	-14	-7
Årets resultat	2	0	0	0	0

Balansräkning, mnkr

	Not	2016	2015	2014
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar		1 283	1 163	1 026
Finansiella anläggningstillgångar		68	68	68
Summa anläggningstillgångar		1 351	1 231	1 094
Omsättningstillgångar		56	59	53
Summa omsättningstillgångar		56	59	53
SUMMA TILLGÅNGAR		1 407	1 290	1 147
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Långfristiga skulder				
Investeringsfond VA-verket	3	205	207	209
Förutbetalda anläggningsavgifter VA		203	176	150
Summa långfristiga skulder		409	383	359
Kortfristiga skulder				
Skuld till abonnentkollektivet	2	28	33	19
Skuld till stadskassan		959	847	752
Övriga kortfristiga skulder		12	27	17
Summa kortfristiga skulder		999	907	788
Summa skulder		1 407	1 290	1 147
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 407	1 290	1 147

Kassaflödesanalys, mnkr

	Not	2016	2015	2014
Den löpande verksamheten				
Årets resultat		0	0	0
Återföring av av- och nedskrivningar		45	38	39
Justering för ej likviditetspåverkande poster		-5	1	-4
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		41	39	35
Förändring av rörelsekapital och investeringsfond				
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		2	-6	14
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder		-20	24	-1
Ökning (+) / minskning (-) av investeringsfond		-2	-2	-1
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital och investeringsfond		-19	16	12
Kassaflöde från den löpande verksamheten		22	55	47
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar		-165	-176	-136
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		32	26	20
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-133	-150	-113
Kassaflöde efter investeringsverksamheten		-112	-95	-66
Finansieringsverksamheten				
Årets kassaflöde		-112	-95	-66

Driftsredovisning

1. Interna intäkter och kostnader, mnkr

	2016	2015	2014
Dagvattenintäkt från Helsingborgs stad (väghållning)	5	5	5
Kostnad för koncessionsavgifter till gatuverksamheten	-1	-1	-1
Kostnad för andel av central administration 1)	-2	-2	-2
Räntekostnad 2)	-10	-10	-19

1) I kostnad för andel av central administration ingår både kostnader som fördelats enligt schablon utifrån procentuellt påslag på lönesumma och avräkning efter direktspråktagande av gemensamma tjänster.

2) Räntekostnaden baseras på räntan för svenska statsobligationer med fem års löptid med tillägg för en procent.

2. Resultatutredning, mnkr

	2016	2015	2014
Ingående redovisat värde av skuld till abonnentkollektivet	33	19	12
Resultatavsättning	-6	14	7
Årets resultat	0	0	0
Summa skuld till abonnentkollektivet	28	33	19

VA-verksamheten är prissättningsreglerad och föremål för självkostnadsprincipen. Eventuella överskott i verksamheten skuldförs därfor mot abonnentkollektivet, för att sedan sänka avgiftsuttaget de närmaste tre åren alternativt användas för nyinvesteringar inom ramen för en tioårsperiod. På motsvarande sätt avräknas underskott mot abonnentkollektivet och om abonnentskulden inte är tillräcklig för att täcka underskottet, så redovisas resterande del som ett negativt resultat för VA-verksamheten.

3. Investeringsfond

Investeringsfonden avser huvudledning från Örbyfältet till staden. Fonden kommer att lösas upp i takt med avskrivningarna på huvudledningen och successivt tillföras VA-verksamheten som intäkter.

4. Övriga upplysningar

Den löpande VA-verksamheten sköts av Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB (NSVA), en organisation som ägs tillsammans av Helsingborgs stad, Bjuvs kommun, Båstads kommun, Landskrona stad, Svalövs kommun och Åstorpss kommun.

Driftsredovisning 2016, mnkr

	Ingående redovisat resultat 1)	Disposition av resultat	Kommunbidrag 2)	Intäkter	Kostnader	Årets resultat	Utgående redovisat resultat
Nämnder							
Barn- och utbildningsnämnden	149,4	-32,7	2 903,2	536,1	-3 503,2	-31,2	85,4
Vård- och omsorgsnämnden	39,8	-24,9	1 619,5	251,1	-1 898,5	-3,0	11,9
Stadsbyggnadsnämnden	24,6	-8,0	523,2	304,0	-795,6	39,5	56,1
Arbetsmarknadsnämnden	56,2	-5,5	460,2	195,7	-653,3	8,1	58,8
Socialnämnden	11,8	0,0	470,1	248,6	-697,0	21,6	33,4
Idrotts- och fritidsnämnden	5,6	0,0	226,3	24,1	-249,2	1,1	6,7
Kulturnämnden	10,7	-3,5	175,9	35,6	-210,8	4,2	11,4
Fastighetsnämnden	29,5	0,0	-110,2	800,3	-670,5	19,6	49,1
Miljönämnden	3,1	-0,3	24,2	14,3	-37,2	1,6	4,4
Överförmyndarnämnden	-0,1	0,0	11,3	13,9	-23,5	1,6	1,5
Valnämnden	2,9	0,0	0,3	0,0	-0,3	0,1	3,0
Kommunstyrelsen	27,2	-3,1	343,1	487,9	-802,2	31,9	56,0
Kommunstyrelsen - stadsgemensamt	0,0	0,0	300,2	277,7	-404,0	173,9	173,9
Stadsrevisionen	2,2	0,0	6,3	0,0	-6,2	0,1	2,3
Summa skattefinansierat	362,9	-77,9	6 953,5	3 189,3	-9 951,5	269,0	553,9
Vatten- och avloppsverk	0,0	0,0	0,0	225,2	-225,2	0,0	0,0
Summa avgiftsförmedel	0,0	0,0	0,0	225,2	-225,2	0,0	0,0
Summa skatte- och avgiftsförmedel	362,9	-77,9	6 953,5	3 414,5	-10 176,7	269,0	553,9

1) Det ingående redovisade resultatet består av ackumulerade över- och underskott från tidigare år.

2) Kommunbidrag utgörs av nettot av kommunbidrag och utdelningskrav. Kommunbidraget är den del med vilken nämnderna är anslagsfinansierade, det vill säga med skatteintäkter och generella bidrag från staten. Negativt kommunbidrag (utdelningskrav) innebär att nämnderna lämnar överskott till övrig anslagsfinansierad verksamhet.

I driftsredovisningen ingår även interna poster, dock efter eliminering av intäkter och kostnader inom den egna förvaltningen.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning 2016, mnkr

	Investeringsutgifter	Investeringsbidrag	Nettoinvestering
Nämnder			
Barn- och utbildningsnämnden	19,7	0,0	27,8
Vård- och omsorgsnämnden	8,7	0,0	8,7
Stadsbyggnadsnämnden	228,7	7,9	220,7
Arbetsmarknadsnämnden	1,7	0,0	1,7
Socialnämnden	3,6	0,0	3,6
Idrotts- och fritidsnämnden	8,1	0,0	0,0
Kulturnämnden	4,4	0,0	4,4
Fastighetsnämnden	580,0	63,5	516,5
Miljönämnden	0,1	0,0	0,1
Överförmyndarnämnden	0,3	0,0	0,3
Kommunstyrelsen	15,8	0,0	15,8
Kommunstyrelsen - stadsgemensamt	-	-	-
Stadsrevisionen	0,0	0,0	0,0
Summa skattefinansierat	871,1	71,5	799,6
Vatten- och avloppsverk	164,9	31,8	133,1
Summa avgiftsfinansierat	164,9	31,8	133,1
Summa skatte- och avgiftsfinansierat	1 036,0	103,3	932,7

Större enskilda investeringar 2016, mnkr

	Investeringsutgifter	Investeringsbidrag	Nettoinvestering
Projekt			
Olympia, om- och tillbyggnad	157,3	0,0	157,3
Gustavslund, ny skola	65,9	-0,1	65,8
Kajer i Oceanhamnen	23,7	0,0	23,7
Toftahallen, nybyggnad	23,5	0,0	23,5
Kattarps LSS-boende, nybyggnad	22,0	0,0	22,0
Husensjöskolan, tillbyggnad	20,3	0,0	20,3
Relining HL Helsingborg	20,3	0,0	20,3
Kungshult, nybyggnad	16,3	-8,8	7,5
Helsingborgsexpressen	16,2	0,0	16,2
P-Hus Hummern, ombyggnad	14,1	0,0	14,1
Västergårdshallen, nybyggnad	13,1	0,0	13,1
Sankt Jörgen, renovering	12,7	0,0	12,7
Drottning H Park etapp 2	9,9	0,0	9,9
Filbornaskolan, paviljonger	9,9	0,0	9,9
Drottninghögsskolan, ombyggnad av kök, entré och administration	9,3	0,0	9,3
Övertäckning av reningsverket	8,9	0,0	8,9

Revisionsberättelse för 2016

Vi har granskat kommunstyrelsen tillika krisledningsnämnd, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, miljönämnden, valnämnden, överförmyndarnämnden, av kommunfullmäktige utsedda arbetsgrupper samt Helsingborgs stads årsredovisning. Granskningen har utförts enligt upprättad revisionsplan samt i enlighet med kommunallagen, stadens revisionsreglemente och god revisionssed.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed samt återger stadens resultat och ekonomiska ställning på ett rättvisande sätt.

Vi tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ovanstående styrelse, nämnder, arbetsgrupper samt förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Helsingborg den 13 april 2017

Carl Herbertsson Ordförande	Aina Modig Lindell Vice ordförande
Anders Ivarsson	Hans Johansson
Mikael Molin	Susanne Nilsson
Ralf Nymberg	Per-Reinhold Olsson Stadsrevisor

Vi har granskat barn- och utbildningsnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Granskningen har utförts enligt upprättad revisionsplan samt i enlighet med kommunallagen, stadens revisionsreglemente och god revisionssed.

Vi tillstyrker att ovanstående nämnder och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Helsingborg den 13 april 2017

Arne Larsson Ordförande	Bengt Jönsson Vice ordförande
Claes Johnsson	Cecilia Lindell
Git Mellgren	Irena Nygren
Hans Svedell	Per-Reinhold Olsson Stadsrevisor

Våra redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper är en standard för hur ekonomisk redovisning ska upprättas. De består både av lagstadgade krav och rekommendationer från normgivande organ samt branschpraxis. Här följer en sammanfattning av de viktigaste redovisningsprinciperna för Helsingborgs stad och hur dessa tillämpas.

Helsingborgs stad har i enlighet med kommunallagen (SFS 1991:900) upprättat en årsredovisning, vilken är baserad på lagen om kommunal redovisning (SFS 1997:614) och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. För de avsteg staden valt att göra från gällande redovisningsregler och rekommendationer, se avsnitt Avvikande redovisningsprinciper. Tillämpade redovisningsprinciper är oförändrade från föregående år med undantag för att staden successivt under år 2014-2016 har övergått till komponentavskrivning, se vidare avsnitt Ändrad redovisningsprincip.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkter värderas till verkligt värde och motsvarar de belopp som har erhållits eller kommer att erhållas för att en tjänst eller vara som levereras till extern part. I staden verksamhet är detta bland annat i form av avgifter, hyror och andra verksamhetsrelaterade intäkter. Utöver detta erhåller staden även skatteintäkter samt intäkter i form av generella statsbidrag, kommunalekonomiska utjämningar, fastighetsavgifter och LSS-utjämningsstöd. Dessa intäkter är i huvudsak reglerade genom lag. Samtliga intäkter redovisas först vid den tidpunkt när ersättningen plus till den tillhörande utgifter kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna av transaktionen kommer tillfalla staden.

Redovisade intäkter och kostnader periodiseras till den tidpunkt då en tjänst utförs, en vara levereras eller en viss händelse inträffar. Detta för att återspeglar den faktiska ekonomiska innebörd i transaktioner och få en periodisering av inkomster respektive utgifter som är i enlighet med god redovisningssed.

Tillfälligt stöd med anledning av flyktingsituationen

Hösten år 2015 tilldelades kommuner och landsting ett tillfälligt statsbidrag för att hantera den rådande flyktingsituationen. I samband med tilldelningen lämnade Rådet för kommunal redovisning ett yttrande som innebar att statsbidraget antingen kunde redovisas som en intäkt till sin helhet år 2015 eller periodiseras framåtriktat över 13 månader med start i december 2015. Helsingborgs stad har valt att tillämpa det andra alternativet och redovisar för året en bidragsintäkt för ändamålet om 73 mnkr i skattenettot.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser som är sällan förekommande och som är särskilt viktiga att notera vid jämförelse mellan olika redovisningsperioder. Med den motiveringens särredovisas jämförelsestörande poster på egna rader i resultaträkningen. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation är exempelvis realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar, nedskrivningar samt ändringar i uppskattningar och bedömningar att se som jämförelsestörande poster.

Helsingborgs stad har valt att tillämpa en beloppsmässig gräns för vad som ska redovisas som jämförelsestörande poster. Den valda gränsen för att resultat av sällan förekommande händelser ska beaktas som jämförelsestörande uppgår till 40 mnkr och detta värde är satt för att få en relevant samt väsentlig nivå i förhållande till stadens ordinarie verksamhetsintäkter/-kostnader. Vidare anser staden att realisationsresultat på försäljningar av tomter och fastigheter är normalt förekommande i den ordinarie verksamheten och därför inte per automatiskt ska klassificeras som jämförelsestörande. Därmed har staden en avvikande hantering än vad Rådet för kommunal redovisning rekommenderar i detta avseende.

De jämförelsestörande poster som redovisas i staden för räkenskapsåret 2016 hänför sig till den byggbonus som regeringen införde under året för att stimulera bostadsbyggandet i landet. I den sammanställda redovisningen finns även nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar bland de jämförelsestörande posterna.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärdet och med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt eventuella nedskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår de utgifter som hänför sig till ett förvärv av en tillgång och utgifterna för att få tillgången på plats samt i sådant skick att den kan användas för sitt ändamål. Beräknade utgifter för nedmontering efter nyttjandeperioden och återställande av plats där tillgången varit installerad är också en del i anskaffningsvärdet, men detta balanseras med restriktivitet. Anledningen är att tidpunkt och kostnad för eventuellt återställande många gånger är svår att fastställa och för vissa tillgångar (så som exempelvis vindkraftverk) förväntas intäkter för restvärdet och skrotvärdet sannolikt täcka stora delar av eventuella återställande kostnader.

Enligt lagen om kommunal redovisning får också ränta på kapital som lånats för att finansiera konstruktion av tillgång inkluderas i anskaffningsvärdet. Enligt stads regelverk ska eventuell ränta aktiveras vid större investeringar som sträcker sig över en tid av mer än ett år. Internräntan som tillämpats under 2016 har varit 4 procent, vilket är samma som föregående år.

Förekommande utgifter för en tillgång efter anskaffningstidpunkten redovisas i balansräkningen endast i den mån de höjer den befintliga tillgångens prestanda och/eller servicepotential i förhållande till ursprunglig nivå. Annars likställs dessa utgifter med reparation och underhåll och kostnadsförs direkt.

En förutsättning för att en investering ska klassificeras som materiell anläggningstillgång är att den är avsedd att användas för sitt ändamål under minst tre år och att anskaffningsvärdet exklusivt mervärdesskatt uppgår till mer än ett halvt prisbasbelopp. Uppfylls inte dessa förutsättningar kostnadsförs inköpet av en tillgång direkt. Vad gäller immateriella anläggningstillgångar är kriteriet för aktivering också att tillgången ska ha en nyttjandeperiod om minst tre år, men riklinjen för belopp att aktivera är med stöd av Rådet för kommunal redovisning restriktivare.

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärdet minskat med bedömt eventuellt restvärdet (restvärdet för immateriella tillgångar bedöms för staden vara 0). Syftet med avskrivningarna är att återspeglar hur en tillgångs värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. Helsingborgs stad använder linjär avskrivningsmetod och avskrivning sker systematiskt från den tidpunkt då en tillgång är färdig att tas i bruk. För vissa kategorier av materiella anläggningstillgångar, där olika viktiga beståndsdelar i en enskild tillgång har väsentligt olika varierande livslängd, har den enskilda tillgången redovisningsmässigt delats upp på olika komponenter. Detta för att ge en mer rättvisande återspeglar av hur en tillgång faktiskt förbrukas då viktiga beståndsdelar byts ut med olika tidsintervall under anläggningstillgångens totala livslängd. De kategorier av anläggningstillgångar där komponentfördelning/avskrivning tillämpas är i huvudsak byggnader och infrastrukturrella investeringar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Goodwill	10 år
Nyttjanderätter och liknande immateriella rättigheter	3 – 22 år
Byggnader (inklusive komponentavskrivning)	10 – 100 år
VA-ledningar och markanläggningar (inklusive komponentavskrivning)	20 – 50 år
Maskiner och inventarier	3 – 26 år

Mark och konst anses ha ett bestående värde och för dessa tillgångar redovisas inte några avskrivningar. Vidare ska uppmärksamas att vid tillämpning av komponentavskrivning finns inte ett enhetligt regelverk inom kommunkoncernen, utan staden respektive bolagen har sina egna riktlinjer för avskrivningstider.

Goodwill är endast förekommande i den sammanställda redovisingen. Posten utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verklig värde av koncernens andel av förvärvade nettotillgångar eller köpt inkråm.

Leasingavtal

Leasingavtal för anläggningstillgångar klassificeras antingen som finansiella eller operationella beroende på om leasinggivaren behåller alla väsentliga ekonomiska risker/fördelar som är förknippade med ägandet av den underliggande tillgången eller inte. Övergår dessa risker och fördelar till staden klassificeras leasingavtalet som finansiellt, annars som operationellt.

En tillgång som disponeras enligt ett finansiellt leasingavtal redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen och förpliktelserna att betala framtida leasingavgifter redovisas som en skuld. Anläggningstillgången skrivs sedan av enligt plan över bedömd nyttjandeperiod, medan leasingavgifterna redovisas som ränte och amortering av skuld. Finansiella leasingkontrakt som är av mindre värde och/eller har en avtalstid om högst tre år redovisas dock med stöd av Rådet för kommunal redovisning vanligtvis som operationella.

Operationella leasingavtal redovisas inte i balansräkningen, utan för dessa avtal kostnadsförs leasingavgifterna linjärt i resultaträkningen över den avtalade leasingperioden. För de operationella leasingkontrakt som inte är uppsägningsbara och som har en löptid vilken överstiger tre år, anges värde av framtida minimileasingavgifter inom linjen.

Nedskrivning

Om en anläggningstillgång har ett lägre värde än redovisat värde ska tillgången skrivas ner till detta lägre värde om värdenedgången kan antas vara bestående. Vid en nedskrivningsprövning jämförs det redovisade värdet med tillgångens bedömda återvinningsvärde (det vill säga bedömt anpassat användningsvärde alternativt nettoförsäljningsvärde) och eventuell nedskrivning görs till det lägsta av dessa två belopp. Inom den skatteinfluerade verksamheten krävs dessutom att vissa specifika kriterier ska vara uppfyllda för att en nedskrivning ska genomföras. Det ska även tilläggas att reglerna för nedskrivning även tillämpas för anläggningstillgångar som disponeras enligt finansiella leasingavtal.

En nedskrivning ska alltid återföras så snart det inte längre finns skäl för den, men en återföring får aldrig leda till att tillgången får ett högre värde än vad den skulle haft om ingen nedskrivning gjorts.

En finansiell anläggningstillgång får skrivas ned även om en värdenedgång inte antas vara bestående. Finansiella anläggningstillgångar får också skrivas upp om tillgången har ett tillförligt och bestående värde som väsentligt överstiger redovisat värde, men detta är inte något som staden tillämpar.

Såväl nedskrivningar som återföringar av nedskrivningar redovisas i resultaträkningen.

Exploatering och exploateringsmark

Med exploateringsverksamhet avses anskaffning, bearbetning och iordningställande av mark för bostäder eller industrier. Denna typ av mark klassificeras som omsättningstillgång vid samliga bokslutstillfällen om staden har för avsikt sälja den. Mark som staden kommer att använda i egen verksamhet klassificeras däremot som anläggningstillgång.

Exploateringsmark redovisas enligt lägsta värdeets princip, det vill säga det lägsta av nettoförsäljningsvärdet och anskaffningsvärde. Mark som är klassificerad som en omsättningstillgång, men som inte kunnat säljas inom en viss tid skrivas ned till en krona. För mark relaterad till bostäder är detta tidsintervall fem år och för industrimark är gränsen tio år.

Helsingborgs stad tillämpar inte successiv vinstavräkning för exploateringsprojekt, utan avräknar vinst efter varje exploateringsområdes eller delområdets färdigställande. Det ska även tilläggas att mark som utgör allmän-

plats inom ett exploateringsområde inte redovisas som en anläggningstillgång, utan intäkterna från tomtförsäljning används för att direkt skriva av dessa anläggningstillgångar i exploateringsverksamheten.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas till fakturavärde med justering för eventuellt nedskrivningsbehov. Helsingborgs stad tillämpar en princip där kundfordringar skrivas ned med 100 procent om förfallodagen är äldre än ett år. Utöver det sker även reservation för osäkra kundfordringar utifrån bedömning på individuell kundnivå.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas till anskaffningsvärdet och därför nominellt belopp. Efter det första redovisningstillfället värderas sedan de finansiella tillgångarna till det lägsta av anskaffningsvärdet och verklig värde. Vad gäller finansiella skulder så sker ingen periodisering av tillhörande transaktionskostnader med motivering av att dessa inte uppgår till en väsentlig del i förhållande till de underliggande skulderna.

Finansverksamheten följer den finanspolicy som kommunfullmäktige fastställer årligen. Inom ramen för policyn finns utarbetade riklinjer/reglementen, i vilka det framgår att säkring ska ske i verksamheten utifrån vissa givna förutsättningar. I enlighet med detta använder staden derivat med syfte att säkra ränteförändringar. Inom kommunkoncernen förekommer även andra säkringsformer, exempelvis för valuta. Säkringsredovisning tillämpas fullt ut vilket innebär att derivat inte värderas enligt lägsta värdeets princip.

I finansiella anläggningstillgångar ingår även aktier och andelar. I begreppet andelar redovisas staden innehav av bostadsrätter och dessa tas upp till anskaffningsvärdet. Eventuella värdehöjande utgifter för bostadsrätter redovisas däremot som byggnadsinventarier och därför under klassificeringen materiella anläggningstillgångar.

Pensioner

Förpliktelser för förmånsbestämda pensionsåtaganden till anställda i kommunen beräknas med tillämpning av RIPS 07, det vill säga den beräkningsmodell för pensionsförpliktelser som är antagen av Sveriges Kommuner och Landsting. Dessa pensionsförpliktelser ska enligt Lagen om kommunal redovisning redovisas som en ansvarsförbindelse till den del pensionsförmånen har

intjänats före år 1998. Pensioner intjänade år 1998 eller senare ska redovisas som en avsättning i balansräkningen. Helsingborgs stad har valt att avvika från denna redovisningsprincip genom att även redovisa pensionsförmåner intjänade före år 1998 som en avsättning. Detta är en anpassning till gängse krav och praxis inom näringsliv och övriga samhällssektorer. Det är även i linje med förslaget till den nya kommunalredovisningslagen (SOU 2016:24). Stadens avsikt med att redovisa hela pensionsförpliktelserna som en avsättning i balansräkningen är att ge en fullständigare bild av stadens skulder respektive kostnader och därför även ge ett bättre underlag för stadens ekonomiska planering.

Hela förändringen av pensionsavsättning intjänad före år 1998 redovisas som en förändring av pensionsavsättning, även den finansiella delen. Syftet med detta är att skapa en större tydlighet i stadens resultaträkning kring verksamhetens nettokostnader och finansnetto.

Utöver skuldförda pensionsförpliktelser finns även vissa ansvarsförbindelser för pensionsrelaterade åtaganden. Dessa avser i huvudsak pensionsutfästelse till visstidsförordnade, vilka inte kan fastställas med säkerhet i förtid då de framtida pensionsutbetalningarna bland annat kan komma att påverkas av personens övriga inkomster. Med anledning härav beräknas och redovisas utfästelse om visstidspension som en ansvarsförbindelse fram till den tidpunkt då åtagandet anses uppfylla kriterierna för att redovisas som en avsättning, det vill säga att förpliktelserna ses som sannolik istället för möjlig. Enligt Rådet för kommunal redovisning ska en visstidspension redovisas som avsättning när utbetalning påbörjats eller när det finns grund att anta att utbetalning kommer ske (till exempel vid förtroendevald persons avisering om avgång).

Det finns även pensionsförpliktelser som balanseras i några av de bolag som staden äger. Med stöd av Lag om kommunal redovisning samt dess förarbeten så sker i den sammanställda redovisningen inte någon justering för olikheter mellan pensionsredovisning i Helsingborgs stad respektive kommunens ägda bolag.

Pensionsavsättningarna som redovisas i de bolag som staden äger avser förmånsbestämda pensionsplaner och redovisas till de belopp som beräknas av KPA eller försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti. I de fall bolagen betalar försäkringspremier för att finansiera ersättningar efter avslutad anställning redovisas

pensionsplanen som en avgiftsbestämd plan enligt gällande förenklingsregler.

Avsättningar

Utöver avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas även övriga avsättningar på balansräkningens skuldsida och dessa relaterar i huvudsak till miljömässiga eller infrastrukturella åtaganden. Dessa avsättningar intäktsförs på ett sätt som gör att de möter de framtida utgifterna för att fullgöra de formella åtagandena i fråga.

För att ett åtagande ska redovisas som avsättning ska det ha grund i en förpliktelse som uppstått till följd av en specifik händelse, vara en förpliktelse vars omfattning kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och det ska vara mer än troligt att ett utflöde av resurser kommer krävas för att reglera det. Vidare måste åtagandet vara en formell förpliktelse – grundat på avtal, lagstiftning eller annan laglig grund – för att få redovisas som avsättning. Denna princip är striktare än vad som föreskrivs i redovisningsreglerna för kommunens ägda bolag, där även informella förpliktelser kan redovisas som avsättningar. Enligt Rådet för kommunal redovisning ska därför eventuella informella förpliktelser som redovisas som avsättningar i ägda bolag klassificeras om till ansvarsförbindelser i den sammanställda redovisningen. Kommunens ägda bolag har inte rapporterat några informella avsättningar, varmed ingen omklassificering skett för Helsingborgs stad.

För de avsättningar där tidskomponenten för reglering bedöms ha en väsentlig effekt, så sker nuvärdesberäkning av förpliktelserna. Förändringen i nuvärdesberäknat värde mellan räkenskapsåren redovisas under finansiella poster.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning (vilket är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning) upprättas med syfte att ge en samlad bild av kommunens totala verksamhet, oavsett om denna bedrivs inom förvaltningsorganisationen och/eller i bolagsform. På så vis skapas en neutral redovisning som underlättar och möjliggör jämförelser mellan olika kommuners totala verksamhet.

För att ett bolag ska ingå i den sammanställda redovisningen krävs att kommunen direkt eller indirekt har ett varaktigt bestämmande alternativt betydande inflytande över bolaget. Definitionen av bestämmande eller betydande inflytande är vanligtvis att minst 20 procent av bolagets röstvärde kontrolleras, men graden av inflytande kan också grundas på avtalsmässiga förhållanden eller motsvarande. För stadens del baseras i huvudsak graden av inflytande på ägda aktiers röstvärde och för att ta del av dessa hänvisas till not 18 Aktier och andelar, i stadens del av årsredovisningen.

Läs mer om: Not 18 Aktier och andelar

Bolag vars verksamhet är av obetydlig omfattning för kommunen (vilket per definition motsvarar bolag där kommunens andel av omsättningen och omslutningen är mindre än två procent av redovisade skatteintäkter och generella statsbidrag) får undantas från den sammanställda redovisningen. Denna regel har tillämpats av staden och sammantaget understiger exkluderade bolags omsättning och omslutning fem procent av stadens totala skatteintäkter och generella statsbidrag. Samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av Helsingborgs Stads Förvalnings AB har emellertid inkluderats i konsolideringen oavsett storlek på omsättning respektive omslutning. Detta innebär sammanfattningsvis att samtliga bolag som direkt eller indirekt kontrolleras av Helsingborgs Stads Förvaltning AB respektive Nordvästra Skånes Renhållnings AB ingår i den sammanställda redovisningen.

Den sammanställda redovisningen har upprättats utifrån förvärvsmetoden och med tillämpning av proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapitalet som fanns i ett bolag vid anskaffningstillfället elimineras till sin helhet och därmed inte ingår i kommunkoncernens eget kapital. Endast den del av eget kapital i det enskilda bolaget som uppkommit efter förvärvstidpunkten redovisas i den sammanställda redovisningen. Den proportionella konsolideringen innebär att då ett bolag inte ägs till fullo, så inkluderas endast den ägda

andelen av respektive räkenskapspost i den sammanställda redovisningen.

Med syfte att få en jämförbar grund ska den sammanställda redovisningen upprättas med enhetliga redovisningsprinciper. Till följd av att olika redovisningslagsstiftningar och rekommendationer tillämpas för staden respektive ägda bolag, så sker inför konsolideringen justeringar utifrån de kommunala redovisningsprinciperna då effekterna vid användande av olika principer får väsentlig betydelse. Vidare sker i samband med konsolideringen eliminering av interna transaktioner, interna mellanhavanden och eventuella realisationsresultat vid intern överlätelse av anläggningstillgångar. Det kan även tilläggas att stadens internbank hanterar upplåning respektive utlåning till de kommunala bolagen och dessa poster redovisas som koncernmellanHAVanden i staden mot respektive bolag.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation ska den sammanställda redovisningen presenteras bredvid kommunens siffror och där till jämföras med föregående års utfall. Helsingborgs stad avviker från denna rekommendation och har valt att redovisa den sammanställda redovisningen och stadens utfall i skilda räkenskapstabeller. Värdet av att呈现出 tre års utfall för resultat- och balansposter anser staden är större än att呈现出 staden och kommunkoncernens information på ett samlat ställe och då enbart kunna ta med två perioder. Dessutom skapas genom detta sätt utrymme för staden att呈现出 avvikelse gentemot årets budget, vilket också bedöms ha ett relevant värde för läsaren.

Obeskattade reserver i ägda bolag

I vissa av de bolag som ägs direkt eller indirekt av staden finns bokslutsdispositioner och obeskattade reserver. Dessa har i den sammanställda redovisningen fördelats med 78 procent mot eget kapital och 22 procent mot uppskjuten skatt.

Ändrad redovisningsprincip

Sedan år 2014 finns ett tydligt krav på komponent-avskrivning av materiella anläggningstillgångar i den kommunala redovisningen. Införandet av komponent-avskrivning har med stöd i Rådet för kommunal redovisnings vägledning skett framåtriktat i staden. Därtill har det under år 2014-2016 skett en successiv justering för tidigare anskaffade tillgångar och detta har skett utifrån ett beloppsmässigt väsentlighetskriterium samt för anläggningar med lång kvarvarande nyttjandeperiod.

En förvaltning där övergången till komponentavskrivningar medfört ett väsentligt ändrat förhållningssätt är fastighetsförvaltningen. Under år 2014 infördes komponentavskrivning för två under året färdigställda byggnationer. Påföljande år infördes en framåtriktad komponentavskrivning för alla slutförda investeringar under perioden 2010-2014, vilka hade ett anskaffningsvärde överstigande 25 mnkr. Därtill tillämpades komponentavskrivning på alla färdigställda investeringar under året. Vid ingången av år 2016 övergick fastighetsförvaltningen till att tillämpa framåtriktad komponentavskrivning för alla anläggningar som då hade ett restvärde överstigande 5 mnkr och mer än 10 års nyttjandetid kvar.

Vid utgången av år 2016 är övergången till komponentmetoden i fas med gällande rekommendation för materiella anläggningstillgångar.

Ändring i tidigare redovisningsperioder

I samband med upprättandet av årsredovisningen för år 2016 har staden och därmed även den sammanställda redovisningen påverkats av en omklassificering av tidigare redovisad avsättning för VA-verksamheten. Denna post klassificerades tidigare i finansnettot, men med hänsyn till postens karaktär har ändring skett så att den nu istället ingår som en del i verksamhetens nettokostnad. Effekten av ändringen är att verksamhetens nettokostnad ökat med 14 mnkr för år 2015 och de finansiella kostnaderna minskat med samma belopp. För år 2014 är motsvarande justering 8 mnkr. Nettomässigt har denna ändring ingen resultateffekt.

I den sammanställda redovisningen har en rättelse skett för uppskrivning av materiella anläggningstillgångar i av staden ägda bolag. Denna uppskrivning har tidigare redovisats som en tillgång, men med hänsyn till att lagen om kommunal redovisning inte medger uppskrivningar inom denna kategori av anläggningstillgångar så har korrigering skett mot tidigare perioder. Effekten är att

den ingående balansen per 1 januari 2014 har justerats ned med 58 mnkr mot eget kapital respektive maskiner och inventarier. Korrigeringen har även haft en resultatpåverkan till följd av att avskrivningar på uppskrivningar återlagts. För år 2015 uppgår denna positiva resultateffekt till 7 mnkr och för år 2014 till 6 mnkr.

Avvikande redovisningsprinciper

Staden har valt att göra avsteg från gällande redovisningsregler och rekommendationer enligt nedan:

- Pensionsförpliktelser intjänade före år 1998 redovisas i staden som en avsättning och inte som en ansvarsförbindelse. Detta är en avvikelse mot Lag om kommunal redovisning, kapitel 5 § 3. Se vidare avsnitt Pensioner för motivering.
- Staden har som huvudprincip valt att redovisa realisationsresultat på försäljning av tomter och fastigheter som en normal del i den ordinarie verksamheten och inte som jämförelsestörande poster. Det är inte förenligt med RKR 3.1 Redovisning av extraordnära poster och upplysningar för jämförelseändamål. Se vidare avsnitt Jämförelsestörande poster för motivering.
- Den kommunala koncernens räkenskaper presenteras inte jämt stadens siffror. Detta är inte förenligt med RKR 8.2 Sammanställd redovisning. Se vidare avsnitt för Sammanställd redovisning för motivering.
- Staden tillämpar inte successiv vinstavräkning för exploateringsprojekt enligt gängse bokföringsprinciper, utan avräknar vinst först efter ett projekts färdigställande. Se vidare avsnitt Exploatering och exploateringsmark för ytterligare kommentarer.

Ordlista

Anläggningstillgång

En ekonomisk term för en tillgång som är avsedd att användas under längre tid. Jämför med "omsättningstillgång". Anläggningstillgångarkan delas in i tre kategorier:

1. Immateriella: t.ex. goodwill, patent samt forsknings- och utbildningskostnader
2. Materiella: byggnader och mark, maskinpark och inventarier
3. Finansiella: långfristiga fordringar och värdepapper avsedda för stadigvarande innehav

Arbetsställen

Alla företag har minst ett arbetsställe. Med arbetsställe avses varje adress, fastighet eller grupp av fastigheter där företag bedriver verksamhet.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Avgiftsfinansierad verksamhet är sådan som helt finansieras med egna intäkter och inte alls av intäkter från kommunalskatten. Detta innebär i praktiken för Helsingborgs del vatten- och avloppsverksamhet. Den avgiftsfinansierade verksamheten är avgränsad i redovisningen från övrig verksamhet och har både egen resultaträkning och balansräkning.

Balanskrav

Balanskrav infördes för cirka 15 år sedan inom kommun och landsting och innebär att årets resultat måste överstiga noll. Om resultatet ett år går minus måste kommunen inom tre år ha återställt underskottet genom motsvarande överskott. Följande ska inte ingå i resultatet när man stämmer av det mot balanskravet:

- Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar.
- Resultat från avgiftsfinansierad verksamhet.
- Pensionsförpliktelser intjänade före 1998, då lagen förutsätter att kostnader för dessa förpliktelser inte redovisas i kommunernas räkenskaper.

Bruttoinvestering

Bruttoinvestering är ett begrepp som används för att beskriva utgiften för investeringar innan kostnader för förslitningar på investeringarna.

Budget

Kommunerna måste upprätta en budget, en plan för intäkter och kostnader under ett år. I kommunens budget måste intäkterna vara större än kostnaderna.

Daglönsumma

Av arbetsgivaren utbetalad lön, arvode eller andra ersättningar eller förmåner som utgör skattepliktig inkomst av tjänst. Daglönsumma innebär att lönesumman fördelas efter arbetsställets belägenhet.

Finans

En generell term för att beskriva den del av verksamheten som handlar om att skaffa och fördela pengar.

Finansiella nettotillgångar

Finansiella nettotillgångar är summan av likvida medel och räntebärande fordringar, minskat med räntebärande skulder. Finansiella nettotillgångar innehåller de båda begreppen "nettoliqiditet" och "nettolåneskuld".

- Nettoliqiditet: När de räntebärande tillgångarna är större än de räntebärande skuldrerna så har man en nettoliqiditet. Nettoliqiditetens storlek är skillnaden mellan räntebärande tillgångar och räntebärande skuldrer.
- Nettolåneskuld: När de räntebärande skuldrerna är större än de räntebärande tillgångarna kallas det att man har en nettolåneskuld. Nettolåneskuldens storlek är skillnaden mellan räntebärande tillgångar och räntebärande skuldrer.

Finansnetto

Finansnetto är skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Till de finansiella intäkterna räknas sådant som aktieutdelningar, ränteintäkter och vinster vid försäljning av värdepapper. Exempel på finansiella kostnader är räntekostnader och förluster vid försäljning av värdepapper.

Försäljningsindex

Faktisk omsättning dividerat med försäljningsunderlag.

Förvärvsarbetande

Används här för att beskriva dem som bor i Helsingborg och har ett arbete. Person som har en anställning där vederbörlande utför arbete mot lön.

Justerat eget kapital

Eget kapital plus den del av obeskattade reserver som inte är skatt. Justerat eget kapital är ett bättre mått på aktieägarnas kapital än bara eget kapital. Obeskattade reserver innehåller resultatmedel som ännu inte tagits upp till beskattnings, men som kommer att göra det senare. Justerat eget kapital är oftast högre än eget kapital.

Jämförelsestörande poster

Post i resultaträkningen där man redovisar resultatet från sådana händelser som inte har direkt med den normala verksamheten att göra och som stör jämförelser med andra perioders resultat. Dessa poster gör det svårt att bedöma utvecklingen av den normala verksamheten. För att få en bättre och mer jämförbar bild tar man därför fram ett resultat som är rensat från det som är jämförelsestörande. Exempel på resultat av händelser som kan hamna här är försäljning av betydelsefulla anläggningstillgångar.

Kassaflöde

Stadens inbetalningar och utbetalningar under året, det vill säga flödet av pengar (likvida medel). I årsredovisningen görs en kassaflödesanalys som visar förändringen i likvida medel under året.

Kassaflödesanalys

Analys av kassaflödet görs i årsredovisningen och visar förändringen i likvida medel under året. Kassaflödesanalysen delas in i olika verksamheter (löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet) för att visa hur respektive del bidrar till förändringen i likvida medel.

Kommersiella övernattningar

Antal nätter som tillbringas på någon av stadens kommersiella boendeanläggningar (hotell, vandrarhem, campingar och så vidare).

Kommunala företag

Kommuner kan bilda och äga företag, och överläta kommunala angelägenheter till dem. Kommunen kan äga hela företaget eller en del av det, en del företag ägs gemensamt av flera kommuner. Företagen i koncernen verkar inom olika områden med den gemensamma nämnaren att de bedriver kommunal verksamhet. Kommunen måste upprätta ett koncernbokslut i en sammanställd redovisning för staden och de företag som kommunen äger minst tjugo procent av.

Koncernbidrag

Överföring av likvida medel mellan olika bolag i en koncern som inte avser ersättning för något utan som görs enbart för att jämna ut resultatet mellan koncernens olika företag.

Likviditet/likvida medel

Pengar tillgängliga på bankkonto samt kontanter.

Nettoinvestering

Med nettoinvestering menas bruttoinvesteringar minus olika typer av investeringsbidrag.

Nettolikviditet

Se definitionen av finansiella nettotillgångar.

Nettokostnad

Skillnaden mellan de intäkter (avgifter, bidrag och dylikt) och kostnader som stadens olika verksamheter redovisar. Verksamhetens nettokostnader finansieras i första hand av skatter och statsbidrag.

Nettolåneskuld

Se definitionen av finansiella nettotillgångar.

Nämnders resultat

Med resultat för kommunala nämnder menas om de har överskott eller underskott i förhållande till sin budget.

Omsättningstillgång

En ekonomisk term för en tillgång som är avsedd att köpas och säljas (omsättas) i verksamheten. I en balansräkning delas omsättningstillgångar in i varulager, kortfristiga placeringar, kundfordringar samt kassa och bank.

Räntebärande skulder

Sådana skulder som man betalar ränta för. Det kan till exempel vara banklån eller obligationslån.

Räntebärande tillgångar

Sådana tillgångar som man får ränta på, exempelvis obligationer och pengar på ett bankkonto.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Detta är ett nycketal som beräknas på följande sätt;

Kassaflödet från den löpande verksamheten (se kassaflödesanalysen) dividerat med investeringar i fastigheter och inventarier minus investeringsbidrag.

Nyckeltalet uttrycks i procent och visar hur stor del av investeringarna i materiella tillgångar, exempelvis fastigheter, som har finansierats med pengar som verksamheten har genererat.

Skattefinansierad verksamhet

Den skattefinansierade verksamheten finansieras till cirka 80 procent av kommunalskatten, resten består av olika avgifter, ersättningar och bidrag.

Skattenetto

Summan av våra skatteintäkter, intäkter från kommunala fastighetsavgifter och generella stadsbidrag, justerad för det kommunala utjämningssystemet samt LSS-utjämning.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten speglar betalningsför-mågan på lång sikt och är ett uttryck för den finansiella styrkan. Sett över tid beskriver soliditeten hur den finansiella styrkan utvecklas. En försämrad soliditet innebär att förändringar i tillgångarna inte kunnat finansieras med egena pengar i samma utsträckning som tidigare. Om detta fortsätter urholkas den finansiella styrkan.

Verksamhetens nettokostnad

Skillnaden mellan de intäkter (avgifter, bidrag och dylikt) och kostnader som stadens olika verksamheter redovisar. Verksamhetens nettokostnader finansieras i första hand av skatter och statsbidrag.

Årets resultat

Årets resultat visar förändringen av eget kapital, det vill säga stadens förmögenhet, vid årets slut. I ett företag visar resultatet om företaget gått med vinst eller förlust, men det resonemanget kan inte direkt användas för kommuner eftersom de inte är vinstdrivande. Ett vedertaget mått för god ekonomisk hushållning över tiden är att resultatet ska vara minst två procent av skattenettot.

Inom kommunal verksamhet finns dessutom det lagstadgade balanskravet som, något förenklat, innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna.

Kontakta oss

Helsingborg kontaktcenter

Telefon: 042-10 50 00

Öppettider:

Måndag–torsdag 07:00 –19:00
Fredag 07:00 –17:00
Lördag 10:00 –15:00

Besöksadress: Stortorget 17

Skicka brev: Namn på verksamheten, 251 89 Helsingborg

E-post: kontaktcenter@helsingborg.se

Stadens webbplats: helsingborg.se

Chatta: Behöver du hjälp att hitta kontaktuppgifter till en särskild verksamhet eller person?
Då kan du chatta med Helsingborg kontaktcenter.

Sociala medier:

facebook.com/helsingborgsstad
twitter.com/hbgstad
youtube.com/helsingborgstad
instagram.com/helsingborgsstad

